དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་
རྒྱན་དང་ཞལ་གདམས་རིན་ཆེན་
ཕྲེང་བ་བཞུགས་སོ། །

KARMA SHRI NALANDA INSTITUTE
RUMTEK

མཛད་པ་པོ༔ མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་

The Jewel Ornament of Liberation
The precious Garland of the Supreme Path
By Gampopa

དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་དང་
ལམ་མཆོག་རིན་
ཆེན་ཕྲེང་བ་
བཞུགས། །

KARMA SHRI NALANDA INSTITUTE
RUMTEK

The Jewel Ornament of Liberation
The Precious Garland of the Supreme Path

By
GAMPOPA

This book is dedicated to His Holiness the XVIth Gyalwa Karmapa, the supreme-head of the Kagyu lineage and the founder of this Institute.

Copy Right : 1991 by Karma Shri Nalanda Institute

9 8 7 6 5 4 3 2

First Edition : 1991

All rights reserved.
No part of this book may be reproduced in any form without written permission.

Published by :
The Students' Welfare Union of
Karma Shri Nalanda Institute
P.O. Rumtek—737 135
Sikkim : INDIA

Printed at :
Bayyul Press, Chandmari, Gangtok (Sikkim) India.

སྒྲིང་བརྗོད་

༄ རྣམ་འདྲེན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་སོས་ཁམས་དབང་བཙན་པ་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་ཐེག་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ལས། འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་སྐར་ཚོགས་ལྟ་བྱས་དྲང་ངེས་སོ་སོའི་དབྱེ་སྒོ་དུ་མར་འདྲེན་དེ་ལྟ་གྲུབ་དང་ཟབ་གནད་ཀྱི་ཚུལ་ལས་བཙམས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་མང་དག་ཞིག་འཆད་པ་དང་རྩོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་དག་རང་རང་གི་ས་ན་མེ་བསྐྱེ་བ་དངོས་དང་རྒྱུད་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་གདམས་ངག་དམ་པར་གྱུར་ཅིང། དེ་ལས་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བའི་དེད་དཔོན་མི་ཏོག་ཟླ་མཛེས་པདྨའི་བླ་མ་ཞེས་བྱ་བ། སྔོན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་ཡང་དག་པས་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྔ་བརྒྱའི་དབུས་ན་དུས་སྙིགས་མའི་སྐབས་སུ་མདོ་དིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སྤེལ་འཆད་ནུས་པ་སུ་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་པར་གཞན་སུས་ཀྱང་ཁས་བླངས་མ་ནུས་པར། མི་ཏོག་ཟླ་མཛེས་ཉིད་བྱང་སེམས་ལྔ་བརྒྱའི་དབུས་ནས་བཞེངས་ཏེ་ཁོ་བོས་སྤེལ་བར་ནུས་སོ་། ཞེས་རྒྱལ་སྲས་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་མཚར་རབ་ཏུ་དཔའ་བར་སྟོན་པ་

ཡང་དག་པས་ངོ་མཚར་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་མངོན་པར་བསྟོད་དེ།
མཚན་ཟླ་འོད་གཞོན་ནུར་གསོལ་ཏེ། ཕྱིས་གངས་རི་འི་ཁྲོད་དུ་
དགེ་སློང་འཚོ་བྱེད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་
ཞེས་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག
སྟབས་ཅིག་ཏུ་བཀོད་པ། དང་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་
བའི་རྒྱུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ཡོད་ཀྱང་
རྟེན་མི་ལུས་དོན་ལྡན་ཞིག་མེད་ན་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱིས་འབྲས་
བུ་ཐོབ་མི་ནུས་པས་རྟེན་མི་ལུས་རིན་ཆེན། དེ་ཉིད་ཀྱང་ལམ་
སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མ་ཟིན་ན་ལམ་རྣམ་དག་བསྒྲུབ་
མི་ནུས་པས་རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་ཡང་གང་གི་གདམས་
ངག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་ན་ཐབས་དེའི་གདམས་
ངག དེས་དྲངས་པའི་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་
འཐོབ་བྱ་ཟླ་ན་མེད་པ་རང་དོན་དུ་ཆོས་སྐུ་དང་གཞན་དོན་དུ་གཟུགས་
སྐུ་བརྙེས་ཚུལ་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་སྔོན་སློབ་པ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་
པ་བཏབ་པའི་ནུས་པ་དུས་སུ་སད་དེ་མཁའ་མཉམ་གྱི་ཡིད་ཅན་
མཐའ་དག་མ་སྟོང་གི་བར་ཕྲིན་ལས་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྐུ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་མཛད་ཚུལ་བཅས། ད་ལམ་ཤྲཱི་ཀ་མའི་ན་

ལན་ཌུ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོ་འི་བདེ་དོན་ཚོགས་པ་སྐབས་བཞི་
པས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་སྨན་པའི་སྨད་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་
བསྒྲུན་ཞུས་པ་དང་ཆབས་ཅིག ཟུར་གསལ་མཆན་ཡིག་ཁ་
ཤུས་འདུག་ཅིང་དེ་དག་ཕལ་ཆེར་རང་མཆན་ལྷ་བྲ་མིན་འགྲོ་སེམས་
བཞིན་ལགས་པས། འདི་རིགས་( ) དགས་འདི་ལྷ་བྲ་
ཞིག་གི་ནང་དུ་འཛུགས་པ་དང་བཅས་ དེའི་མཐུས་རྒྱལ་བསྟན་
ཕྱོགས་མཐར་རྒྱས་ཤིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཀུན་སྐུ་ཚེ་སྲིད་མཐར་
བསྟན་ཅིང་མཛད་ཕྲིན་རྒྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་འདྲེན་མཆོག་
མཚུངས་མེད་ རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་བཅུ་བདུན་པ་ཆེན་པོ་འི་གསང་
གསུམ་རྒྱུ་རུ་འཆར་ཞིང་སྐྱེ་གུ་མཐའ་དག་གང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་
ཡོན་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གིས་སྐུ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྷུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
ངོ་བོར་མངོན་འཚང་རྒྱ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག།

དཀར་ཆག

མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་བརྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ 1

ལུས་རྣམ་བཞག་གི་སྤྱི་སྒྲོམ་དྲུག 2

དེ་དག་རིམ་པར་བསྟན་པ་ 3

1 རྒྱུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པའི་ལེའུ 5

རིགས་རྣམ་པ་ལྔའི་སྒྲོམ་ཚིག་ 5

རིགས་ཆད་ཀྱི་རིགས་ 5

མ་ངེས་པའི་རིགས་ 6

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ 6

རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ 7

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ 9

2 རྟེན་མི་ལུས་རིན་ཆེན་བསྟན་པའི་ལེའུ་ 14

སྒྲོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ 14

དལ་བ་བརྒྱད་ 14

འབྱོར་བ་བཅུ་ 16

སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་སྟན་པ་ 19

དད་པ་རྣམ་གསུམ་བསྟན་པ་ 23

3 རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་ལེའུ་ 27

སྒྲོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ 27

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་དགོས་པའི་འཐད་པ་ 27

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དབྱེ་བ་ 31

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཕྱེ་བ་སོ་ སོ འི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ 32

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན པའི་ཐབས་ 35

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་ཕན་ཡོན་ 38

4 འདུས་བྱས་མི རྟག་པ་བསྟེན་པའི་ལེའུ་ 40

ཐབས དེ ཡི་གདམས་ངག་སྒོམ་ཚིག་ 40

མི་རྟག པ་སྒོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ 40

མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ བཤད་པ་ 41

མི་རྟག པའི་དབྱེ་བ་ 42

མི་རྟག་པ་དེ་དག་སྒོམ་པའི་ཐབས་ 43

མི་རྟག་པ་སྒོམ་པའི་ཕན ཡོན་ 55

5 འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསྟན་པའི ལེའུ་ 56

སྒོམ་གྱི་ཚིགསུ་བཅད་པ་ 56

འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ 56

འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ 57

སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ 58

ངན་འགྲོ འི་སྡུག བསྔལ་གསུམ་བསྟན་པ་ 59

བདེ་འགྲོ འི་སྡུག་བསྔལ གསུམ་བསྟན པ་ 70

6 ལས་འབྲས་བསྟན་པའི་ལེའུ་ 82

སྔོན་གྱི་ཆོགས་བཅད་པ་ 83

ལས་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ 83

སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ 83

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ 83

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ 92

མི་གཡོ་བའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ 93

ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ 95

ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་ 96

ལས་ཚང་དུ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོར་སྨིན་པ་ 97

ལས་ཚད་མེད་ཟ་བ་ 97

7 བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྟན་པའི་ལེའུ་ 99

བྱམས་པའི་སྔོན་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ 99

བྱམས་པའི་དབྱེ་བ་ 100

དམིགས་ཡུལ་ 100

རྣམ་པ་ 100

སྒོམ་ཐབས་ 100

འབྲོང་ཚད་ 105

ཡོན་དན་ 105

སྙིང་རྗེའི་སྔོན་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ 106

སྙིང་རྗེའི་དབྱེ་བ་ 107

དམིགས་ཡུལ་ 106

རྣམ་པ་ 107

སྒོམ་ཐབས་ 107

འགྲོངས་ཚད་ 109

ཡོན་ཏན་ 109

8 སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སྡོམ་པ་བཟུང་བའི་ལེའུ་ 111

སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ 111

བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག 111

སྐྱབས་འགྲོ་ 112

དབྱེ་བའི་སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ 114

རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ 114

ཡུལ་ 115

དུས་ 118

བསམ་པ་ 118

སྐྱབས་འགྲོ་ཡི་ཆོ་ག་ 118

དེའི་བྱེད་ལས་ 119

དེའི་བསླབ་བྱ་ 121

དེའི་ཕན་ཡོན་ 123

9 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ལེའུ་ 128

བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ 128

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ 128

སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཞེད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ 133

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ 134

དེའི་རྒྱུ་ 135

དེ་སླང་བའི་ཡུལ་ 137

ཟབ་མོ་ལྟ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག 139

དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག 156

རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ག 157

རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་བཟུང་ 157

འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་བཟུང་ 163

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ 165

སེམས་བསྐྱེད་དོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ 169

སེམས་བསྐྱེད་འཆོལ་བའི་རྒྱུ་ 170

ཤོར་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་ 170

10 སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་བསྟན་པའི་ལེའུ་ 172

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ 172

སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ 172

སེམས་ཅན་བློས་མི་བཏང་བར་བསླབ་པ་ 127

སེམས་དེའི་ཕན་ཡོན་དྲན་པར་བསླབ་པ་ 174

ཚོགས་གཉིས་བསགས་པར་བྱ་བ་ལ་ 175

ཡང་ཡང་སེམས་སྦྱོང་བ་ལ་བསླབ་པ་ 176

དཀར་ནག་ཆོས་བརྒྱད་བླང་དོར་ལ་ 177

11 ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པའི་ལེའུ་ 181

འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ 181

སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ 181

ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་བསྡུས་དོན་རྣམ་བཞག་གི་སྡོམ་ཚིག 182

གྲངས་ངེས་ 182

གོ་རིམ་ 183

མཚན་ཉིད་ 184

ངེས་ཚིག་ 184

རབ་དབྱེ་ 184

བསྡུ་བ་ 185

12 སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་ 186

སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ 186

ངོ་བོ་ 188

དབྱེ་བ་ 189

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ 189

སྤྲེལ་བ་ 198

དག་པ་ 200

འབྲས་བུའོ་

13 ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་

14 བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་ 217

15 བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ 228

16 བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་ 237

17 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་ 258

སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ 258

ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ 261

དེའི་དབྱེ་བ་ 262

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ 262

དངོས་པོར་འཛིན་པ་དགག་པ་ 262

དངོས་མེད་དུ་འཛིན་པ་དགག་པ་ 263

མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོན་ 273

འཛིན་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་སྐྱོན་ 274

གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་ 275

གྲོལ་བའི་རང་བཞིན་མྱང་འདས་ 276

ཤེས་རབ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ 278

ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱ་བ་ 280

སྔོན་འགྲོ་ 280

མཉམ་གཞག་ 281

རྗེས་ཐོབ་ 284

བསམས་དྲགས་ 293

ཞེས་རབ་ཀྱི་འབྲས་བུའོ་ 293

18 ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་ 295

སྤྱིར་གྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ 295

ཚོགས་ལམ་ 295

སྦྱོར་ལམ་ 297

མཐོང་ལམ་ 297

སྒོམ་ལམ་ 298

མི་སློབ་པའི་ལམ་ 299

19 སའི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པའི་ལེའུ་ 302

སྤྱིར་གྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ 302

སོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས 308

ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ 310

ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ 312

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་ 313

ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ 315

ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ་ 317

ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ 319

ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ 322

ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ 324

ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ 322

ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ 324

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ 327

19 འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ལེའུ་ 329

སྡོམ་གྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ 329

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ 329

དེའི་སྒྲ་དོན་ 337

དབྱེ་བ་ 337

རྣམ་བཞག་ 338

གྲངས་ངེས་ 339

མཚན་ཉིད་ 341

ཁྱད་པར་ 345

21 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་བསྟན་པའི་ལེའུ་ 347

སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ 347

སྐུ་རྟོག་པ་མེད་པར་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ 347

གསུང་རྟོག་པ་མེད་པར་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ 349

ཐུགས་རྟོག་པ་མེད་པར་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ 350

ལམ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ 355

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག་

ནོར་བཅོས་རེའུ་མིག་

[illegible]

(249)

[illegible]

(56)

[illegible]

(དཀར་འབུམ་ར་བ) [illegible]

༄༅། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༄༅ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་རྣམས་དང་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། །
དེའི་ཡང་རྩ་བར་གྱུར་པ་བླ་མ་ལ་བཏུད་ནས། །
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་དམ་ཆོས་རིན་ཆེན་འདི། །
མི་ལ་ཛྫེ་ཡི་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་དོན་དུ་བྲི། །

སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན། རྣམ་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན། མཚན་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཤར་པ་ཡིན་ནོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན། རྣམ་པ་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ཡལ་བ་ཡིན། མཚན་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཁོར་བར་འཁྲུལ་བ་འདི་ཡང་སུ་འཁྲུལ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ལོ། །གཞི་ཅི་ལས་འཁྲུལ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་འཁྲུལ་ལོ། །རྒྱུ་ཅི་ལས་འཁྲུལ་ན་མ་རིག་པ་ཆེན་པོས་འཁྲུལ་ལོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་ན། འགྲོ་བ

རིགས་དྲུག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་ལོ། །དཔེ་ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་ན། གཉིད་དང་རྨི་ལམ་ལྟར་འཁྲུལ་ལོ། །དུས་ནམ་ནས་འཁྲུལ་ན། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁྲུལ་ལོ། །འཁྲུལ་པ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ན། སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་དོ། །འཁྲུལ་པ་ཡེ་ཤེས་སུ་ནམ་འགྱུར་ན། བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཚེ་ན་འགྱུར་རོ། །འཁྲུལ་པ་ལ་རང་མངས་ཡོད་དམ་སྙམ་ན། འཁོར་བ་མཐའ་མེད་པར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་འདི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལུགས་སམ། སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ཆོད་དམ། ཡུན་གྱི་རིང་ལུགས་སམ། རང་གྲོལ་མེད་ལུགས་དེ་ལྟར་ལགས་པས། དུས་ད་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཅི་ཐོབ་ལ་འབད་འཚལ་ལོ། །དེ་ལྟར་འབད་པ་ལ་ཅི་དགོས་ཞེ་ན། སྨོས་ཏེ།

རྒྱུ་དང་རྟེན་དང་རྐྱེན་དང་ནི། །
ཐབས་དང་འབྲས་བུ་ཕྲིན་ལས་ཏེ། །
བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྤྱི་སྡོམ་དྲུག །
བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དེའི་རྒྱུ་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། དེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྐུལ་བའི་རྐྱེན་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དང་། དེ་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་གྲུབ་ནས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་རྣམས་ཤེས་དགོས་པའོ། །

དེ་དག་རིམ་པར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱུ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་
སྟེ། །རྟེན་ནི་མི་ལུས་རིན་ཆེན་མཆོག །རྐྱེན་ནི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཡིན། །ཐབས་ནི་དེ་ཡི་གདམས་ངག་སྟེ། །
འབྲས་བུ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ། །ཕྲིན་ལས་རྟོག་མེད་འགྲོ་
དོན་མཛད། །ཅེས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་ལུས་རྣམ་བཞག་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ད་ནི་ཡན་ལག་
རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ། རྒྱུ་ནི་བདེ་གཤེགས་
སྙིང་པོ་སྟེ། ཞེས་པ་ནི། འོ་ན་འཁོར་བ་འཁྲུལ་པའི་
རང་བཞིན་འདི་ལས་གྲོལ་ནས། བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དགོས་
པ་དེ། བདག་ཅག་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་དམན་པ་དག་གིས་
འབད་པ་བྱས་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཅང་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། འབད་
པས་བསྒྲུབས་ན་བྱང་ཆུབ་ཅིས་ཏེ་མི་ཐོབ་སྟེ། བདག་ཅག་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། བདེ་གཤེགས་སྙིང་
པོས་འགྲོ་ཀུན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ། ཅེས་གསུངས་སོ། །མདོ་མྱ་
ངན་ལས་འདས་ཆུང་ལས་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་
སྡེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་འོ་མ་
ལ་མར་གྱིས་ཁྱབ་པར་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་

གཟིགས་པའི་སྙིང་པོས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དག་གྱུར་པ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འགྲོ་ཀུན་དེ་ཡི་སྙིང་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་སྐུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ཡོད་པས། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་ཅན།། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ ཆོས་སྐུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་ཁྱབ་པ་ཞེས་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྐུ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་པའོ། །ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བཟང་ངན་

ནམ། ཆེ་ཆུང་ངམ། མཐོ་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པས་ན་ཡང་། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་ཡོད་པ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་རྣམ་པ་ལྔར་གནས་ཏེ། གང་ཞེ་ན། སྨོས་ནི།

རིགས་ཆད་རིགས་དང་མ་ངེས་རིགས། །
ཉན་ཐོས་རིགས་དང་རང་རྒྱལ་རིགས། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཏེ། །
ལྔས་ནི་སངས་རྒྱས་རིགས་ཅན་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་རིགས་ཆད་ཀྱི་རིགས་ནི། གང་དག་ཁྲེལ་མེད་པ། ངོ་ཚ་མེད་པ། སྙིང་རྗེ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་དྲུག་ལྡན་དུ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་དག་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། འཁོར་བའི་སྐྱོན་རྣམས་མཐོང་ཡང་སྐྱོ་བ་ཙུང་ཟད་མེད། །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཐོས་ཀྱང་དད་པ་ཙུང་ཟད་མེད། །ཁྲེལ་མེད་ངོ་ཚ་མེད་ཅིང་སྙིང་རྗེ་ཙུང་ཟད་མེད། །སྡིག་པ་ལྷག་པར་སྤྱོད་ལ་འགྱོད་པ་ཙུང་ཟད་མེད། །མེད་དྲུག་འཛོམ་ལ་སངས་རྒྱས་སྐལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པ་སྤྱོད་ངེས་ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་དུ་བཅོམ། །ལ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་མེད། །

དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱུ་དང་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ལར་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རིགས་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་།
འཁོར་བར་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱིས། གདུན་
ནས་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འབད་པ་བྱས་ན་ངེས་
ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྙིང་རྗེ་པདྨ་
དཀར་པོ་འི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ། གལ་ཏེ་
སེམས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་པ་མེད་པ་ཞིག་གིས།
སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཐ་ན་མེ་ཏོག་གཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་
འཐོར་ན་ཡང་། དེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་
ཡིན་ནོ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཀླས་པ་དང་། མྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་མཐས་གདུགས་པ་རང་སླྤའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ནི། རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་
ཅན་ནོ། གང་དག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
པའམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་དང་འགྲོགས་པའམ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་མཐོང་ན་ཉན་ཐོས་ལ་དད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་སུ་གྱུར་ནས་ཉན་ཐོས་སུ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྐྱེན་དག་དང་ཕྲད་ན།
རང་རྒྱལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ནི། གང་དག་འཁོར་བ་ལ་འཇིགས་པ།
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དད་པ། སྙིང་རྗེ་ཆུང་བ་དེ་དག་ཡིན་

ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་ནས་
འཇིགས། །མྱ་ངན་འདས་ལ་མངོན་ཕར་དད། །སེམས་
ཅན་དོན་ལ་མི་དགའ་བ། །ཏགས་གསུམ་ལྡན་པ་ཉན་ཐོས་
རིགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་ནི། གང་དག་ཏགས་དེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་
དང་། སློབ་དཔོན་གསང་བ་དང་། གཅིག་ཕུར་ད་བེན་པ་
ལ་དགའ་བ་དེ་དག་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྲོད་པས་སྐྱོ་ཞིང་
མྱ་ངན་འདས་ལ་སྤྲོ། །སྙིང་རྗེ་ཆུང་ཞིང་ལྷག་པར་ང་རྒྱལ་ཆེ། །
སློབ་དཔོན་གསང་ཞིང་གཅིག་ཕུར་འདུག་ལ་དགའ། །མཁས་
པས་རང་རྒྱལ་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཉན་རང་གི་རིགས་དེ་གཉིས། ཐེག་པ་དེ་གཉིས་ལ་ཞུགས་ནས།
རང་རང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་མ་ཡིན་
ནོ། །འོ་ན་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་གནས་ན། མ་རིག་
པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་
ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་བཟུང་ནས་གནས་སོ། །འོན་
ཀྱང་དེའི་ཚེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པས། དེ་ལ་
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གནས་པ་
ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་མིན་ན། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལམ་དེ་གཉིས་སྟོན་པ་མི་རིགས་ཤེ་ན། རིགས་
ཏེ། དཔེར་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་ཚོང་པ་དག་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོར་

ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལེན་དུ་འགྲོ་བ་ལ། བར་སྐབས་སུ་འབྲོག
དགོན་པ་ཆེན་པོར་ངལ་ཞིང་ཆད་ནས། བདག་གིས་ནོར་བུ་མི
ལོན་སྙམ་སྟེ། ཕྱིར་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་དེད་དཔོན
ཆེན་པོ་འདི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཅིག་དེར་སྤྲུལ
ནས་ངལ་བསོར་འཇུག་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་སྙིང་སྟོབས་ཆུང
བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོས་ནས་དངངས་ཏེ། སངས
རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་འདི་ཉོན་མོངས་སོ། །བདག་གིས་མི་ནུས་སོ
སྙམ་ནས་མི་འཇུག་པའམ། ཕྱིར་ལྡོག་པ་རྣམས་ལ་ཉན་རང
གི་ལམ་འདི་གཉིས་བསྟན་ནས། ཉན་རང་གི་གོ་འཕང་དུ་ངལ
བསོར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་།
དེ་བཞིན་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ
ཤེས་ཏེ། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལ། །མྱ་ངན
མ་འདས་དེ་ངལ་བསོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས
ཅན་དེ་དག་ཉན་རང་གི་གོ་འཕང་དུ་ངལ་སོས་པ་དང། དེ་བཞིན
གཤེགས་པས་མཁྱེན་ནས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྐུལ
བའོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་བསྐུལ་ན། སྐུ་གསུང་ཐུགས
ཀྱིས་བསྐུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་ཀྱིས་འོད་ཟེར་སྤྲོས་པས།
ཉན་རང་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་དེ་དག་ལ་རེག་པ་ཙམ་གྱིས། ཟག
མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སད་པར་བྱེད་དོ། དེ་ནས་སྐུའི་སྣང
བ་བསྟན་ཏེ། གསུང་གིས་འདི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་དག

ཁྱེད་དེ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན། བྱེད་པ་བྱས་པ་མ་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ནོ། དགེ་སློང་དག་ད་ནི་ཁྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་གྱིས་ལྟོས་ཤིག། རྟོགས་ཤིག་ཅེས་བསྐུལ་པའོ།། དེ་ཉིད་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་ཡང་གསུངས་པ། དགེ་སློང་ཁྱེད་ཅག་དེ་ཕྱིར་དེ་རིང་ངས། །འདི་ཙམ་གྱིས་ནི་མྱ་ངན་མི་འདའ་སྟེ། །ཁྱེད་ཅག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱིར། །བརྩོན་འགྲུས་རླབས་ཆེན་དམ་པ་བསྐྱེད་པར་གྱིས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྐུལ་བས་ཉན་རང་དེ་དག་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དེ། བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་ནས་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་དེ་དག་མྱ་ངན་མ་འདས་ཏེ། །དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་རབ་སྤྱད་ནས། །ཉན་ཐོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་རིགས་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྨོས་ནི།

དབྱེ་བ་ངོ་བོ་རྣམ་གྲངས་དང་། །

གཞན་ལས་ཁྱད་འཕགས་རྒྱུ་མཚན་དང་། །

རྣམ་པ་རྟགས་དང་དོན་དྲུག་གིས།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་བསྡུས་སོ།

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་དང་། ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་སོ། །རིགས་དེ་དག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའོ། །ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སྔོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་དེའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རིགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ས་བོན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཁམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རང་བཞིན་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རིགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཉན་རང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ནི་དམན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་བྱང་བ་ཙམ་གྱིས་རིགས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཆར་བྱང་བས་རིགས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དེ་རིགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བླ་ན་མེད་པ་

ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། རིགས་སད་པ་དང་། མ་སད་
པའོ། །དེ་ལ་རིགས་སད་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཡང་དག་
པར་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྟགས་དམིགས་པའོ། །རིགས་མ་སད་
པ་ནི། འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྟགས་
མ་དམིགས་པའོ། །འོ་ན་རིགས་དེ་རྐྱེན་ཅིས་སད་པར་འགྱུར
ཞེ་ན། འགལ་བའི་རྐྱེན་དང་ནི་བྲལ། མཐུན་པའི་རྐྱེན་
གྱིས་ཟིན་ན་ནི་རིགས་སད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་བཟློག་ན་
རིགས་མི་སད་པར་གནས་སོ། །དེ་ལ་འགལ་བའི་རྐྱེན་
བཞི་སྟེ། མི་ཁོམ་པར་སྐྱེས་པ་དང་། བག་ཆགས་མེད་པ་
དང་། ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པའི་ཉེས་
པའོ། །མཐུན་པའི་རྐྱེན་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་དམ་པའི་ཆོས་
སྟོན་པ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་དང་། ནང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་
ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་
མཚན་མ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་ལྡན་གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་
ལས་ཤེས། །དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །ཆུ་སྐྱར་
ལས་ནི་ཆུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་
ན་མཚན་མ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལུས་
ངག་རང་བཞིན་གྱིས་འཇམ་པ་དང་། སེམས་གཡོ་སྒྱུ་ཤས་

ཆུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་ཤིང་དངས་བ་དག་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། མི་ཙོབ་བརླང་པ་མ་ཡིན་ལ། །
གཡོ་དང་སྒྱུ་ནི་རྣམ་སྤངས་ཤིང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རབ་
དྭངས་བ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡང་ན་སྤྱོར་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱི་སྔོན་རོལ་ནས།
སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་ཆོས་ལ་
མོས་པ་དང་། དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་དུ་བཟོད་པ་དང་།
ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའི་ཙ་བ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་
པའོ། །དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྦྱོར་བའི་སྔོན་དུ་
སྙིང་རྗེ་དང་། །མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །དགེ་བ་
ཡང་དག་སྤྱོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་ལྔ་པོ་དེ་ལས། ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་འི་རིགས་ཡོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་
ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་
མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པས་ན་རིང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །རིགས་
མ་ངེས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཉེ་བའི་རྒྱུ། ཁ་ཅིག་རིང་བའི་
རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཆད་པའི་རིགས་ཀྱང་། ཡུན་རིང་
བ་ལ་དགོངས་པ་ཙམ་ལས། གཏན་ནས་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པ་
མིན་པས་ཞིན་ཏུ་རིང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་
རིགས་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་། སེམས་ཅན་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱིས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ།།
དེ་ཡང་དཔེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ན། དངུལ་རྡོ་ལ་དངུལ་གནས་པའམ།
ཏིལ་ལ་ཏིལ་མར་གནས་པའམ། འོ་མ་ལ་མར་གནས་པ་ལྟར་
ཡོད་དོ། །དེས་ན་དངུལ་རྡོ་ལ་དངུལ་བསྒྲུབ་ཏུ་བཏུབ་པའམ།
ཏིལ་ལ་ཏིལ་མར་བསྒྲུབ་ཏུ་བཏུབ་པའམ། འོ་མ་ལ་མར་བསྒྲུབ་
ཏུ་བཏུབ་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་ཏུ་བཏུབ་
པ་ཡིན་ནོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་
ཆེའི་རྒྱན་ལས་རྒྱུའི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོ་འོ།། །།

༄༅། རྟེན་ནི་མི་ལུས་རིན་ཆེན་མཆོག །ཅེས་པ་ལ། འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ན། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ཚང་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་ཏུ་ནུས་པ་ཅིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ། ལུས་དལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་དང་ལྡན་པ། སེམས་དད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་འདི། སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་བཟང་ངོ་། །དེ་འཆད་པ་ལ་སྡོམ་ནི།

དལ་བ་དང་ནི་འབྱོར་བ་དང་། །
ཡིད་ཆེས་འདོད་དང་དང་བ་སྟེ། །
ལུས་ནི་གཉིས་དང་སེམས་ནི་གསུམ། །
དོན་ལྔ་ཡིས་ནི་རྟེན་མཆོག་བསྡུས། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དལ་བ་ནི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའོ། །མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་། །ཀླ་ཀློ་ཚེ་རིང་ལྷ་དང་ནི། །ལོག་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་པ། །ལྐུགས་པ་འདི་དག་མི་ཁོམ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ཇི་ལྟར་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དམྱལ་བ་ནི་རྟག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡི་དྭགས་ནི་སེམས་འཚིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དུད་འགྲོ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གསུམ་ཆར་ཡང་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པས་རྒྱུད་མ་རུངས་

པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་ཚེ་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་སྟེ། དེར་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རང་ཡིན་ཏེ། མི་ལ་ལྟོས་ན་ལྷ་ཚེ་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ནས་དགེ་བ་ལ་འབད་པ་མི་ཁོམ་པས་སོ། །དེ་བས་ན་ད་ལྟ་མིའི་རྟག་བསྟལ་བག་ཙམ་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ང་རྒྱལ་ཞི་བར་འགྱུར། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། སྡིག་པའི་ལས་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་བ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡོན་ཏན་ནི། །སྐྱོ་བས་དྲེགས་པ་སེལ་བ་བྱེད། །འཁོར་བ་ལ་ནི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ། །སྡིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་དགའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་རིགས་བཞི་ལ་དལ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མི་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ཀླ་ཀློ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་ཕྲད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལོག་ལྟ་ཅན་ནི་དགེ་བ་ལ་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་རྒྱུར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་འཇིག་

རྟེན་དུ་སྐྱེས་པ་ནི། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྐུགས་པ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་དལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འབྱོར་པ་ནི། རང་གི་འབྱོར་པ་ལྔ་དང་། གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་ལྔ་སྟེ་བཅུའོ། །དེ་ལ་རང་གི་འབྱོར་པ་ལྔ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། མི་ཉིད་དབུས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཚང་། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། །ཅེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་མི་ཉིད་ནི། མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའོ། །ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་པའི་སར་སྐྱེས་པའོ། །དབང་པོ་ཚང་བ་ནི། གླེན་པ་དང་ལྐུགས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དགེ་བའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་སྐལ་པ་ཡོད་པའོ། །གནས་ལ་དད་པ་ནི། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་དཀར་པོ་འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལ་དད་པའོ། །ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ་ནི། ཚེ་འདི་ལ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་མ་བྱས་པའོ། །གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་ལྔ་ནི། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་། ཆོས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། གཞན་གྱི་

ཕྱིར་སྙིང་བརྩེ་བར་བྱེད་པ་ཡོད་པའོ། །དེ་ལྟར་རང་གཞན་
གཉིས་ཀྱི་བཙུ་པོ་ དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནི་འབྱོར་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་
འཛོམ་པ་དེ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་
རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ། རྙེད་པར་དཀའ་བས་ན་རིན་པོ་ཆེ་
ཞེས་བྱའོ། །ཕན་འདོགས་ཆེ་བས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ལ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱེ་སྤྱོད་
ལས། མིར་གྱུར་བ་ནི་དཀའ་བ་སྟེ། །མི་སྲོག་ཐོབ་པ་
ཡང་དཀའ་བ་ཡིན། །དམ་པའི་ཆོས་ཐོབ་དཀའ་བ་སྟེ། །
སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའང་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོ་འི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མིར་སྐྱེ་བ་
ནི་རྙེད་པར་དཀའ། དལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའང་རྙེད་པར་
དཀའ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བའང་རྙེད་པར་
དཀའ། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའང་རྙེད་པར་དཀའ།
ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ལགས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ལས་བཟློག་པའང་རྙེད་པར་
དཀའ། མིར་གྱུར་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། དལ་བ་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། སངས་

རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་
པ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉན་པ་ཡང་
རྟེན་པར་དཀའ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་འགྲོགས་པ་ཡང་རྟེན་
པར་དཀའ། ཡང་དག་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་
ཀྱང་རྟེན་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་ཚུལ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་
ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་
ཡང་རྟེན་པར་དཀའ། མིའི་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའང་རྟེན་པར་དཀའ། ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་
པ་ལས་ཀྱང་། དལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེ་ཇི་ལྟར་རྟེན་པར་དཀའ།
གང་ཟག་གང་གིས་རྟེན་པར་དཀའ། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་
པར་དཀའ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དཔེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་
པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། །རྒྱ་
མཚོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་གི། །བུ་གར་རུས་སྦལ་མགྲིན་
ཆུད་ལྟར། །མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀའ་གསུངས། །ཞེས་
པ་ལྟར་རོ། །གང་ནས་གསུངས་ན་ཡང་དག་པའི་ལུང་ལས་དེ།
ཇི་སྐད་དུ། ས་ཆེན་པོ་འདི་ཆུ་འབབ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ལ། དེར་
མི་གཅིག་གིས་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་གཅིག་པ་ཅིག་བོར་བ་རླུང་གིས་
ཕྱོགས་བཞིར་འཕྱོ་འོ། །དེ་ན་རུས་སྦལ་ཞར་བ་ལོ་སྟོང་ཕྲག

དུ་མ་ཐུབ་པ་ཞིག །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
གང་ཟག་ནི་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་ཐར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཐར་དཀའ་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ནི་རྒྱུ་དགེ་བ་བསགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པས་ནི་དགེ་བའི་ལས་གསོག་མི་ཤེས་པར་དག་དུ་སྡིག་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྡིག་པ་ཤས་ཆུང་བ་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བསགས་པ་ཅིག་གིས་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཕན་འདོགས་པ་ཆེ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྐྱེས་བུའི་དོན་གྲུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ན། པུ་རུ་ཥ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། པུ་རུ་ཥའི་སྒྲ་ནི་སྟོབས་སམ་ནུས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་སྟོབས་སམ་ནུས་པ་ཡོད་པས་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ནུས་པ་རབ་འབྲིང་གསུམ་ཡོད་པས། སྐྱེས་བུ་ཡང་རབ་འབྲིང་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ལས། ཆུང་ངུ་འབྲིང་དང་མཆོག་གྱུར་པའི། །སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་ལ་རང་ཉིད་ངན་སོང་དུ་མི་ལྟུང་བར་ལྷ་མི་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་...

ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་
གིས། །འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དག་ལ། །རང་ཉིད་
དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཐ་མར་བཤད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ལ་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
ནས་ཞི་བདེའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་། །
སྡིག་པའི་ལས་ལས་བཟློག་བདག་ཉིད། །གང་ཞིག་རང་ཞི་
ཙམ་དོན་གཉེར། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །སྐྱེས་བུ་རབ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རང་
རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །གང་ཞིག་གཞན་གྱི་
སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད། །
སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
ཕན་འདོགས་པ་ཆེ་བར་སློབ་དཔོན་ཙན་དྲ་གོ་མིའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་།
གང་ཞིག་ཐོབ་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚོ་མཐར་འདྲེན་ཞིང་། །བྱང་
ཆུབ་མཆོག་གི་ས་བོན་དགེ་བཟང་འདེབས་བྱེད་པ། །ཡིད་བཞིན་
ནོར་བུ་བས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཆེས་ལྷག་པའི། །མི་ཉིད་དེ་ནི་སུ་
ཞིག་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱེད། །སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་མོ་
ཡིས་རྙེད་པ་གང་ཡིན་པའི། །ལམ་དེ་ལྷ་དང་ཀླུ་ཡིས་མི་
ཉིད་ལྷ་མིན་དང་། །མཁའ་ལྡིང་རིག་འཛིན་མིའམ་ཅི་དང་ལྟོ་

འཕྲུལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་དེ། དལ་འབྱོར་གྱི་མི་
ལུས་འདིས་མི་དགེ་བ་སྤྱོད་ནུས་པ། དགེ་བ་སྒྲུབ་ནུས་པ།
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྒལ་ནུས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་
བསྒྲོད་ནུས་པ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པ་ཡིན་ན། །
དེས་ན་ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བས་ཀྱང་
ལྷག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་
འདི་རྙེད་པར་དཀའ་ཞིང་ཕན་འདོགས་ཆེ་བས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྙེད་པར་དཀའ་ཞིང་ཕན་འདོགས་པ་ཆེ་ཡང་
འཇིག་པར་ཤིན་ཏུ་སླ་སྟེ། ཚེ་སྲོག་ལ་གསོས་མ་འདེབས་
མཁན་ནི་མེད། འཆི་བའི་རྐྱེན་ནི་མང་། དུས་སྐད་ཅིག་
མ་ནི་མི་སྡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་རིང་ཁོ་ན་མི་འཆི་ཞེས། །
བདེ་བར་འདུག་པ་རིགས་མ་ཡིན། །བདག་ནི་མེད་པར་
འགྱུར་བའི་དུས། །དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྙེད་པར་དཀའ་ཚོད་དེས། འཇིག་
པར་སླ་ཚོད་དེས། ཕན་འདོགས་ཆེ་ཚོད་དེ་ལྟར་ལགས་པས།
ལུས་ལ་གྲུ་ཡི་འདུ་ཤེས་བཞག་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཅི་སྒྲོལ་
བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མི་ཡི་གྲུ་ལ་བརྟེན་
ནས་ནི། །སྡུག་བསྔལ་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ། །གྲུ་འདི་

ཕྱིས་ནས་རྟེན་དཀའ་བས། །སྨོངས་པ་དུས་སུ་གཉིད་སྨ་
ལོག། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ལུས་ལ་འོག་རྟའི་འདྲ་
ཤེས་བཞག་ལ། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འཕྲང་ལས་ཅི་ཐར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མི་ལུས་གཙང་མའི་རྟ་ཞོན་
ནས། །འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་འཕྲང་ལས་གྲོལ། །ཤེས་
གསུངས་སོ། །ལུས་ལ་གཡོག་གི་འདྲ་ཤེས་བཞག་ལ་དགེ་
བའི་ལས་ལ་བཀོལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མི་འོ་
ཅོག་གི་ལུས་འདི་ནི། །བཀོལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཟད། །
ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དད་པ་དགོས་ཏེ།
དད་པ་མེད་ན་དཀར་པོའི་ཆོས་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་གསུང་། །དེ་
ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། །དད་པ་མེད་
པའི་མི་རྣམས་ལ། །དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྐྱེ་སྟེ། །
ས་བོན་མེ་ཡིས་ཚིག་པ་ལ། །སྨྱུ་གུ་སྔོན་པོ་ཇི་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། སྲིད་པའི་གནས་ཅན་དད་པ་ཆུང་བ་ཡིས། །སངས་
རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཤེས་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་དད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་
ལས་ཀྱང་། བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ། །དད་
པ་ལ་སྦྱོར་བར་གྱིས་ཤིག །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
གསོལ་བ་འདེབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་

དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དད་པ་ལ་དབྱེ་
ན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ། འདོད་པའི་
དད་པ། དང་བའི་དད་པའོ། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་
པ་ནི། ཡུལ་ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་
དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། × དེ་ཡང་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཡིད་
ཆེས། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྡུག་
བསྔལ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས། ཀུན་
འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་པས།
སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཐོབ་
པར་ཡིད་ཆེས་པའོ། །འདོད་པའི་དད་པ་ནི། × བླ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མཐོང་ནས། དེ་ཐོབ་པའི་
ཆེད་དུ་གུས་པ་དང་ལྡན་པས་ལམ་ལ་སློབ་པའོ། དང་བའི་དད་
པ་ནི། ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ།
ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། ལམ་
དུ་གྱུར་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། ལམ་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་
གྱུར་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་མོས་ཤིང་གུས་ལ་སེམས་དང་
བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ལས། དད་པ་གང་
ཞེ་ན། ལས་དང་། འབྲས་བུ་དང་། བདེན་པ་

དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། འདོད་
པ་དང་། སེམས་དང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་
རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འདུན་དང་ཞེ་སྡང་འཇིགས་པ་དང་། །
རྨོངས་པས་གང་ཞིག་ཆོས་མི་འདའ། །དེ་ནི་དད་པ་ཅན་
ཞེས་བྱ། །ངེས་པར་ལེགས་པའི་སྣོད་མཆོག་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་འདུན་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། །དཔེར་ན་གཞན་
ཞིག་གིས་ན་རེ། ཁྱོད་ལ་ཟས་ནོར་རས། བུད་མེད་དམ།
རྒྱལ་སྲིད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་སྟེར་གྱི་ཆོས་ཐོང་ཟེར་
ཡང་མི་གཏོང་བའོ། །ཞེ་སྡང་གིས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི།
ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གཞན་
ཞིག་གིས་བདག་ལ་སྔར་ཡང་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་ལ། ད་རུང་
ཡང་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་དུ་བྱུང་ཡང་ཆོས་མི་གཏོང་བའོ། །
འཇིགས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། བྲེད་པའི་ཕྱོགས་
ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཁྱོད་
ཆོས་མི་གཏོང་ན་དཔའ་བོ་སུམ་བརྒྱ་བཀྲལ་ནས། ཉིན་རེ་བཞིན་
ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལས་ཤ་སྲང་ལྔ་ལྔ་གཅོད་ཟེར་ཡང་ཆོས་མི་གཏོང་བའོ། །
རྨོངས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། མི་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་
ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ལས་
མི་བདེན། འབྲས་བུ་མི་བདེན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་

མི་ཐོད་ན། ཁྱོད་ཆོས་བྱས་ནས་ཅི་བྱེད། ཆོས་ཞོག
ཟེར་ཡང་ཆོས་མི་གཏོང་བའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་
པ་དེ་དད་པ་ཅན་ཡིན། ངེས་ལེགས་བསྒྲུབ་པའི་སྣོད་མཆོག་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དད་པ་དེ་དག་ཡོད་ན་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་
མེད་དེ། སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་སེམས་སྐྱེ་བ་ཡིན། མི་
ཁོམ་པ་རྣམས་སྤོང་བ་ཡིན། དབང་པོ་རྣོ་ཞིང་གསལ་བ་ཡིན།
ཚུལ་ཁྲིམས་མི་ཉམས་པ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་འཛིལ་བ་ཡིན།
བདུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདའ་བ་ཡིན། ཐར་པའི་ལམ་རྙེད་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན། དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ཡིན།
སངས་རྒྱས་མང་པོ་མཐོང་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་
གྱིས་རློབ་པ་ཡིན། དེ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང་དཀོན་མཆོག་ཏ་ལའི་གཟུངས་
ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་གྱུར་ཞིང་། །སངས་
རྒྱས་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དད་བྱེད་པ། །བྱང་ཆུབ་བླ་ན་མེད་ལ་དད་
གྱུར་ན། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེའོ། །ཞེས
པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཡང་དད་པ་ཡོད་ན་སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱང་དེའི་དྲུང་དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་སྟོན་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་
ལས། དེ་ལྟར་དད་ཕ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས

ཀྱི་སྟོད་དུ་རིག་ནས། དེའི་དྲུང་དུ་གཤེགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ལམ་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་
ན་ཨི་ཡུས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡུས་དཔལ་འབྱོར་རྣམ་པ་གཉིས་དང་
ལྡན་པ། སེམས་དེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དེ། བླ་མེད་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས་རྟེན་གྱི་ལེའུ་སྟེ་
གཉིས་པའོ། །

༄༅ ཀྱེན་ནི་དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། དེ་ལྟར་རྟེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ཡང་། ཀྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མ་བསྐུལ་ན། སྡིག་གི་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་གོམས་ཤིང་། །བག་ཆགས་བརྡས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་དཀའ། དེས་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། སྨོས་ནི།

འཐད་པ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་། །
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། །
བསྟེན་པའི་ཐབས་དང་ཕན་ཡོན་ཏེ། །
ལྔ་ཡིས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པའི་འཐད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་། རིག་པ་དང་། དཔེ་འོ། །དེ་ལ་ལུང་ནི། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། སློབ་མ་བཟང་པོ་བླ་མ་གུས་ལྡན་དེ་དག་གིས།། བླ་མ་མཁས་པ་དག་ལ་རྟག་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས། དང་པོ་ཉིད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་ལ་བསྟེན་

པར་བྱ། བསྙེན་པར་བྱ། བསྙེན་བཀུར་བར་བྱའོ།
ཞེས་གསུངས་སོ། །རིག་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་བསྙེན་དགོས་པའི་དམ་བཅའ། རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཚོགས་གསོག་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་སྦྱོངས་མི་ཤེས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །མཐུན་པའི་དཔེ་
དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བཞིན་ནོ། །བཟློག་པའི་དཔེ་རང་
སངས་རྒྱས་བཞིན་ནོ། །དེའི་དོན་བཤད་ན། བདག་ཅག
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་གསོག་དགོས་ཤིང་། དེ་
གསོག་པའི་ཐབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱས་བསྡུས་པའི་
སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་དགོས་ལ། དེ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་ནི། །
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ལམ་རྒྱུས་མེད་ལ་འགྲོ་དུས་ཀྱི་ལམ་མཁན་
ལྟ་བུའམ། འཇིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་དུས་ཀྱི་སྐྱེལ་མ་
ལྟ་བུའམ། ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ལས་རྒལ་དུས་ཀྱི་མཉན་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དཔེ་དང་པོ་བཤད་ན། ལམ་རྒྱུས་མེད་
ལ་འགྲོ་བའི་ཚེ་ལམ་མཁན་མེད་ན། ལམ་ནོར་ཉེན་དང་།
གོལ་ཉེན་དང་། འཁྱར་ཉེན་ཡོད་དོ། ལམ་མཁན་

དང་འགྲོགས་ན་ལམ་ནོར་དོགས་དང་། གོལ་དོགས་དང་།
འཕྲུར་དོགས་མེད་དེ་གོམ་པ་ཆུང་མ་ཟིན་པར་བསྒོམས་སར་ཕྱིན་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་
ཞུགས་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ་ལ། ལམ་
མཁན་དང་འདྲ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན།
མུ་སྟེགས་པའི་ལམ་དུ་ནོར་དོགས་ཡོད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་དུ་གོལ་དོགས་ཡོད། རང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ལམ་དུ་འཕྲུར་དོགས་ཡོད། ལམ་མཁན་དང་འདྲ་བའི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འགྲོགས་ན། ལམ་ལ་ནོར་དོགས་
དང་། གོལ་དོགས་དང་། འཕྲུར་དོགས་མེད་པར་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་དུ་འཛུད་པས་ལམ་མཁན་ལྟ་བུའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེ་གཉིས་པ་བཤད་ན། འཇིགས་
པའི་ས་ཕྱོགས་ནི་ཆོམ་ཀུན་ནམ། གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པའི་
འཚེ་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འགྲོ་བའི་ཚེ་སྐྱེལ་མ་
མེད་ན། ལུས་སམ་སྲོག་གམ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཉེ་ཞོ་འབྱུང་དོགས་
ཡོད་ལ། སྐྱེལ་མ་བཙན་པོ་དང་འགྲོགས་ན་ཉེ་ཞོ་མེད་པར་
ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་
ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་ཅིང་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སྐྱེལ་མ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་མེད་ན། ཆོས་ཀུན་དང་འདྲ་བའི་ནང་གི་རྣམ་
རྟོག་གམ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཕྱིའི་བདུད་དང་ལོག་འདྲེན་ལ་
སོགས་པས་དགེ་བའི་ནོར་འཕྲོགས་དོགས་ཡོད། བདེ་འགྲོ་འི་
སྲོགས་གཅོད་དོགས་ཡོད། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཉོན་མོངས་
ཆོམ་ཀུན་ཚོགས་འདི་ནི། །སྐབས་རྙེད་གྱུར་ན་དགེ་འཕྲོག་
ཅིང་། །བདེ་འགྲོ་འི་སྲོག་ཀྱང་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །སྐྱེལ་མ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
དང་མ་བྲལ་ན་དགེ་བའི་ནོར་མི་འཆོར། བདེ་འགྲོ་འི་སྲོག་མི་
ཆད་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
བསྲུངས་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དགེ་བསྙེན་
མ་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
རྣམས་ནི་བདག་ཅག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གནས་སུ་ཕྱིན་པར་སྐྱེལ་
བས་སྐྱེལ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེ་གསུམ་
པ་བཤད་ན། ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་གཡལ་བའི་ཆུ་མཐའ་མེད་པར་
གྲུའམ་གཟིངས་སུ་ཞུགས་ཀྱང་། ཕར་ཀར་མི་ཕྱིན་པར་ཆུ་
ཉིད་དུ་བྱིང་བའམ། ཆུ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱེར་བར་འགྱུར་ལ། མཉན་
པ་ཡོད་ན་དེའི་འབད་རྩོལ་གྱིས་ཕར་ཀར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་གྲོལ་བའི་ཚེ། མཉན་པ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་གཟིངས་ལ་ཞུགས་ནས་ཕྱིན་ཡང་། འཁོར་བ་ཉིད་དུ་བྱིང་ཞིང་འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱེར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྒྲུ་བ་འཛིན་པ་མེད་པར་ནི། །གྲུ་ཡིས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མི་འགྱུར། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རབ་རྫོགས་ཀྱང་། །བླ་མ་མེད་ན་སྲིད་མཐར་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མཉན་པ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱས་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ཕ་རོལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐམ་སར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་འཁོར་བའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ལས་སྒྲོལ་བས་ན་མཉན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་ལམ་མཁན་ནམ་སྐྱེལ་མའམ། །མཉན་པ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་བཞི་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའོ། །དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་ཏེ། རང་ལས་དང་པོ་པའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་ས་ཆེན་

པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་ནུས་
པ་མེད་པས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་བརྟེན་
པའོ། །རང་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཕལ་ཆེར་དག་ཙ་ན། དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལ་བརྟེན་ནུས་པའོ། །རང་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་ལ་
གནས་ཙ་ན། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་
སྐུ་ལ་བརྟེན་པར་ནུས་པའོ། །རང་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་ཙ་ན།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་བརྟེན་པར་ནུས་
པའོ། །དེ་ལྟར་བཞི་ལས་རང་ལ་དྲིན་གང་ཆེ་ན། བདག་
ཅག་དང་པོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མུན་ཁང་ན་འདུག་པའི་ཚེ།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གོང་མ་རྣམས་བསྟེན་པ་བས། ཞལ་
མཐོང་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་
སོ་སྐྱེ་བོ་དང་མཇལ་བས། དེའི་གསུང་གི་སྒྲོན་མེ་ཡིས་ལམ་
སྣང་བར་བྱས་ནས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གོང་མ་རྣམས་
དང་མཇལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་ནངས་ཀྱི་དྲིན་ཆེ་བ་ན་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ནོ། དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་བཞི་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ལ། *སངས་རྒྱས་ནི་
སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སྤངས་པས་ན་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
ཡིན། མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་མངའ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ས་ཆེན་པོ་

ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་། ས་དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་སྤྲངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅི་རིགས་སུ་མངའོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་དབང་བཅུ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཡིན་ནེ། ཚེ་ལ་དབང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་། ཡོ་བྱད་དང་། ལས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། མོས་པ་དང་། སྨོན་ལམ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་དབང་བའོ། །དེ་ལ་ཚེ་ལ་དབང་བ་ནི་ཇི་སྲིད་འདོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་གནས་པར་ནུས་སོ། །སེམས་ལ་དབང་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་ནུས་པའོ། །ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོ་བྱད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཆར་འབེབས་ནུས་པའོ། །ལས་ལ་དབང་བ་ནི་ཁམས་དང་། ས་དང་། འགྲོ་བ་དང་། སྐྱེ་གནས་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་སྨྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་སྒྱུར་ནུས་པའོ། །སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་གནས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་ནུས་ལ། དེར་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་དེའི་ཉེས་པས་མི་གོས་པའོ། །མོས་པ་ལ་དབང་བ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་ཆུ་ལ་སོགས་པར་མོས་ནའང་བསྒྱུར་ནུས་པའོ། །སྨོན་ལམ་ལ་དབང་བ་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་

བཞིན་དུ་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བྱེད་པའི་
སྨོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་། དེ་མངོན་པར་གྲུབ་པའོ།
རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ་ནི་སེམས་ཅན་འདུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྫུ་
འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནི་སྟོན་ནུས་པའོ། །ཡེ
ཤེས་ལ་དབང་བ་ནི་ཆོས་དང་དོན་དང་ངེས་པའི་ཚིག་དང་སྤོབས་པ་
རྣམས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་མཁྱེན་པའོ། །ཆོས་ལ་དབང་
བ་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཅི་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །མིང་
དང་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་གཞན་དང་གཞན་དག་གིས་མདོ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་བཞག་ནས། ཅིག་ཆར་གསུང་
གཅིག་གིས་སོ་སོའི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་ཚིམ་
པར་བྱེད་ནུས་པའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི
མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའམ། ཡང་ན
བཞི་དང་ལྡན་པའམ། ཡང་ན་གཉིས་དང་ལྡན་པའོ། དེ་ལ
དང་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། དེ་ལ་རྣམ
པ་བརྒྱད་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བརྒྱད
གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ
དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་མང་དུ་ཐོས་པ་དང
རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ
དང་། མི་འཇིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། བཟོད་པ་དང

ལྡན་པ་དང་། ཡིད་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཚིག་གི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མདོ་རྒྱན་ལས། རྒྱ་ཆེ་ཐེ་ཚོམ་སྤོང་བ་དང་། །གཟུང་འོས་དེ་ཉིད་གཉིས་སྟོན་པ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །སྟོན་པ་ཕུན་ཚོགས་ཡིན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །མང་དུ་ཐོས་པས་སྟོན་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། །ཤེས་རབ་ཆེ་བས་གཞན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ལས་བྱེད་པས་ཚིག་གཟུང་བར་འོས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རྟག་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི།། ཐེག་ཆེན་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག །སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྟེད་ནས་བསྟེན་པའི་ཐབས། ལ་གསུམ་སྟེ། །བཀུར་སྟི་དང་རིམ་གྲོའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་དང་། མོས་པ་དང་གུས་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་དང་། བསྒྲུབ་པ་དང་ནན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། བཀུར་སྟིས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་ནི། ཕྱག་

འཚལ་བ་དང་། སྐུར་དུ་ལྡང་བ་དང་། ལུས་འདུད་པ་
དང་། སྐོར་བ་བྱ་བ་དང་། གདུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་
དུས་སུ་སྨྲ་བ་དང་། ངོམས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོང་དཔོན་གྱི་
བུ་ནོར་བཟངས་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་བཞིན་
ནོ། །འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་བལྟ་བ་ལ་ངོམས་པ་མེད་པར་བྱས་ཤིག །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་མཐོང་
བར་དཀའོ། །འབྱུང་བར་དཀའ། །མཇལ་བར་དཀའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །རིམ་གྲོས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་ནི། ཆོས་
དང་མཐུན་པའི་ཟས་དང་། གོས་དང་། མལ་ཆ་དང་།
སྟན་དང་། བསྙུན་གྱི་གསོ་སྨན་དང་། ནོར་ལ་སོགས་
པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ལུས་དང་སྲོག་ལ་མི་ལྟ་བར་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕགས་པ་རྟག་
ཏུ་ངུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །
དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རིམ་གྲོ་བྱས་པས་ཐོབ་བོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །མོས་པ་དང་། གུས་པས་ཇི་ལྟར་
བསྟེན་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་བཞག་ལ། ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་བཀའ་མི་གཅོག་པ་དང་།

སོགས་པ་དང་། གུས་པ་དང་། དད་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ནན་ཏན་དུ་གུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཕངས་པར་བྱའོ། །རབ་ཏུ་དང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐབས་མཁས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་སྤོང་ཞིང་ལྷག་པར་ཡང་གུས་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མེའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་ནོ། །སློབ་པ་དང་ནན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེའི་ཆོས་ལ་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒོམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་། ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོག་ཏུ་མཉེས་པར་འདེས་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསྟེན་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བསྒྲུབ་པ་དེས། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་ཡང་དག་མགུ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མགུ་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མགུ་བར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཆོས་ཞུ་བ་དེ་ཡང་། སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་མཇུག་གསུམ་འཛོམ་པའི་

ཚུལ་གྱིས་ཞུ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས
དང་ལྡན་པས་ཞུའོ། །དངོས་གཞི་ལ་རང་ལ་ནད་པའི་འདུ
ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་སྨན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དགེ་བའི
བཤེས་གཉེན་ལ་སྨན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་ནན་ཏན
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་ནད་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པས་ཞུའོ
མཇུག་ཏུ་ནི་སྣོད་ཁ་སྦུབ་ལྟ་བུ་དང་། སྣོད་ཞབས་རྡོལ་ལྟ་བུ
དང་། སྣོད་དུག་ཅན་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་སྤང་བར་བྱའོ། །དགེ
བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། དཔལ་འབྱུང
གི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེ
གྱིས་ཡང་དག་པར་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། ངན
སོང་དུ་མི་ལྟུང་ངོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ
བསྲུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སྡིག་པའི་གྲོགས
པོ འི་ལག་ཏུ་མི་འགྲོ འོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས
སུ་བསྐྱངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི
ཆོས་ལས་མི་ལྡོག་གོ །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡང
དག་པར་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ
བོ འི་ས་ལས་ཡོངས་སུ་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ །
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས
ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི
མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ། །ཞེས

གསུངས་སོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་

རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་

ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ།། ॥

༄༅ ཐབས་ནི་དེ་ཡི་གདམས་ངག་སྟེ། ཞེས་
པ་ལ། འོ་ན་བདག་ཅག་ལ་རྒྱུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡང
ཡོད། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར། མདོར
རྟེན་མི་ལུས་རིན་ཆེན་ཡང་རྙེད་ཅིང་། ཀྱེན་དགེ་བའི་བཤེས
གཉེན་དང་ཕྲད་ཡོད་པ་ལ། དེ་སྔ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པ་སྐྱོ
ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདག་ཅག་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞིའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་
ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི
པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཚེ་འདིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་།
སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས
པ་དང་། སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའོ། །གེགས
བཞི་པོ་དེ་གང་གིས་སེལ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས
ངག་ཐོས་ནས་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སེལ་ལོ། །དགེ་བའི
བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཞེ་ན། སྡོམ་ནི།

མི་རྟག་སྒོམ་དང་འཁོར་བ་ཡི། །
ཉེས་དམིགས་ལས་འབྲས་བཅས་པ་དང་། །
བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་དང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་རྣམས་དེ། །
དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་ཡིས་ནི། །
དེ་ཡི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བསྡུས། །

ཤེས་པ་སྟེ། མི་དག་པ་སྒོམ་པའི་གདམས་ངག་དང་། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པ་སྒོམ་པའི་གདམས་ངག་དང་། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པའི་གདམས་ངག་དང་། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མི་དག་པ་བསྒོམས་པས་ནི་ཚེ་འདིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པ་བསྒོམས་པས་ནི། སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམས་པས་ནི་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། སྐྱབས་འགྲོ་ནས་བཟུང་ནས་བདག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་ཡན་ཆད་དམ། ཡང་ན་ལམ་ལྔ་ས་བཅུ་མན་ཆད་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན། ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ། ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག །ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ། ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན། ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཆོས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མ་འདུས་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་གདམས་ངག་དེ་དག

ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་རག་ལས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ཚེ་འདིའི་སྣོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པ་བསྒོམས་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། དགེ་སློང་དག་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་མི་རྟག་ན། བསགས་པའི་ཐ་མ་ནི་འཛད། །བསླང་བའི་མཐའ་མ་ནི་འགྱེལ། འཕྲད་པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ། གསོན་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། བསགས་པ་ཀུན་གྱི་མཐའ་འཛད་ཅིང་། །བསླང་བའི་མཐའ་མ་འགྱེལ་བར་འགྱུར། །འཕྲད་པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ་བ་སྟེ། །གསོན་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྒོམ་ན། སྒོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དང་ནི་སྒོམ་ཐབས་དང་། །
བསྒོམས་པ་ཡི་ནི་ཕན་ཡོན་ཏེ། །

རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས། །

མི་དགེ་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། །ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མི་དགེ་པ་དང་། །ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་དགེ་པའོ། །ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མི་དགེ་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། རགས་པའི་མི་དགེ་པ་དང་། ཕྲ་བའི་མི་དགེ་པའོ། །ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་དགེ་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། གཞན་མི་དགེ་པ་དང་། རང་མི་དགེ་པའོ། །དེ་དག་སྒོམ་པའི་ཐབས་ལ། དང་པོ་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་རགས་པའི་མི་དགེ་པ་ནི། ས་གཞི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་ཡ་གི་བསམ་གཏན་བཞི་འི་གནས་མན་ཆད་པོ་འདི། དགེ་པའི་རང་བཞིན་སྤྲ་མཁྲད་ཅན་འགྱུར་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་མེས་འཇིག །རེས་འགའ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཆུས་འཇིག །རེས་འགའ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མེས་བཤིག་པའི་དུས་སུ་ཐལ་བ་ཙམ་ཡང་མི་ལུས་ཏེ། དཔེར་ན་མར་འཚིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཆུས་བཤིག་པའི་དུས་སུ་སྙིགས་མ་ཙམ་ཡང་མི་ལུས་ཏེ། དཔེར་ན་ལན་ཚྭ་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་བཞིན་ནོ། །རླུང་གིས་བཤིག་པའི་དུས་སུ་རྡུལ་མ་ཙམ་ཡང་མི་ལུས་ཏེ། །དཔེར་ན་ཐལ་བ་རླུང་གིས་འཁྱེར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས། མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་ཆུ་ཡིས་གཅིག།
དེ་ལྟར་ཆུ་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་། །མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་དེ་ནས་
ནི། མཇུག་དུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ།།
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་ནི། མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་མི་
འཇིག་སྟེ། ནང་གི་སེམས་ཅན་ཤི་འཕོས་པ་དང་རང་འཇིག་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་
ཁང་། །སེམས་ཅན་བཅས་ཏེ་འབྱུང་འཇིག་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ད་རེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་མེ་ཡིས་
འཇིག་པར་མངོན་ཏེ། དཔལ་སྒྲོན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
བསྐལ་པ་གཅིག་ལོན་ནས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི། །ནམ་མཁའ་
རང་བཞིན་ནམ་མཁར་འགྱུར་བར་འོང་། །ལྷུན་པོ་དག་ཀྱང་
འཇིག་ཅིང་རྣམ་པར་འཆོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་
པ་ལྔ་བའི་མི་རྟག་པ་ནི། དུས་བཞིའི་འགྱུར་བས་མི་རྟག་པ་
དང་། ཉི་ཟླ་ཤར་ནུབ་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་དང་། སྐད་ཅིག་
མས་མི་རྟག་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། །ནམ་ཟླ་དཔྱིད་
བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི། ས་གཞི་ཡང་
འབོལ་པོ། ཁ་དོག་ཀྱང་དམར་པོ། རྩྭ་ཤིང་སྔ་སྔོ་ཡང་
ཁ་འབུས་ཏེ། དེ་ཡང་མི་རྟག་འགྱུར་བའི་དུས་ཤིག་ཡོང་ངོ། །
ནམ་ཟླ་དབྱར་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་གཞི་ཡང་རློན་པ། ཁ་དོག
ཀྱང་སྔོན་པོ། རྩྭ་ཤིང་སྔ་སྔོ་ཡང་ལོ་འདབ་རྒྱས་ཏེ། དེ་

ཡང་མི་རྟག་འགྱུར་བའི་དུས་ཤིག་འོང་ངོ་། །ནམ་ཟླ་སྟོན་
བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་གཞི་ཡང་མཁྲང་པོ། ཁ་དོག་ཀྱང་
སེར་པོ། རྩ་ཤིང་སྔོ་སྐྱོ་ཡང་འབྲས་བུ་སྨིན་ཏེ། དེ་ཡང
མི་རྟག་འགྱུར་བའི་དུས་ཤིག་འོང་ངོ། །ནམ་ཟླ་དགུན་བྱུང་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་གཞི་ཡང་འཁྱགས་པ། ཁ་དོག་ཀྱང་སྐྱ་
ལམ། རྩ་ཤིང་སྔོ་སྐྱོ་ཡང་སླམས་ཤིང་ཆག་སྟེ། དེ་ཡང་
མི་རྟག་འགྱུར་བའི་དུས་ཤིག་འོང་ངོ། །ཉི་ཟླ་ཤར་ནུབ་ཀྱིས
མི་རྟག་པ་ནི། ཉིན་མོ་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་
འདི་ཡང་དཀར་ཞིང་གསལ་ལ། མཚན་མོ་བྱུང་བའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ནག་ལ་འཐིབ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་རྟག་འགྱུར་བའི་བདོའོ། །
སྐད་ཅིག་མས་མི་རྟག་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མའི་དུས་ཀྱི་
སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མའི་དུས་ན་མི་གནས་སོ། །
གནས་པ་ལྟར་འདུག་པ་ནི་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་འབབ་ཆུའི་རྒྱུན་བཞིན་ནོ། །ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་
རྟག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་མི་རྟག་པ་ནི། །
ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་
པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། སྲིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཁའི་
སྤྲིན་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་མི་རྟག་པ་ནི།
བདག་ཉིད་ཀྱང་བསྡད་དབང་མེད་དེ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟག་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བ་

གཉིས་སུ་ཕྱེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདི་ལྟར་
བསྒོམས་སྟེ། འཆི་བ་བསྒོམས་པ་དང་། འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་
བསྒོམས་པ་དང་། ཚོ་འཛོད་པ་བསྒོམས་པ་དང་། འབྲལ་བར་
བསྒོམས་པའོ། །དེ་ལ་འཆི་བ་བསྒོམས་པ་ནི། བདག་འཇིག་
རྟེན་འདིར་ཡུན་རིང་པོར་མི་སྡོད་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་སྙམ་
དུ་བསམ་པའོ། །འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་བསྒོམས་པ་ནི། བདག་
གི་སྲོག་འདི་ནི་ཟད། དབུགས་འདི་ནི་འགག །ལུས་
འདི་ནི་རོ་འི་རྣམ་པར་འགྱུར། སེམས་འདི་ནི་གཞན་ཞིག་ན་
ཕར་འཁྱམས་དགོས་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །ཚོ་འཛོད་
པ་བསྒོམས་པ་ནི། །ན་ཉིང་ནས་ད་ཕན་ཆད་ལ་ལོ་གཅིག་སོང་སྟེ།
དེ་ཙམ་གྱིས་ཚེ་ཐུད་ཀྱིས་ཐུང་དུ་སོང་། ཁ་སང་ནས་མདང་
ཕན་ཆད་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་ལོན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚེ་ཐུད་ཀྱིས་
ཐུང་དུ་སོང་། ཁ་ཙང་ནས་དེ་རིང་བར་ལ་ཞག་གཅིག་ལོན་
ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚེ་ཐུད་ཀྱིས་ཐུང་དུ་སོང་ངོ་། །ད་ཅི་
ནས་ད་ལྟ་ཕན་ལ་དར་ཅིག་སོང་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚེ་ཐུང་དུ་
སོང་བ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ཉིན་མཚན་སྡོད་པ་ཡོངས་
མེད་པར། །ཚེ་འདི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་། །སྣོན་པ་
གུད་ནས་ཡོང་མེད་ན། །བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲལ་བ་བསྒོམས་པ་ནི། །ད་ལྟ་ཡོད་

པའི་བདག་གི་ཉེ་འབྲེལ་དང་། ནོར་རྫས་དང་། ལུས་
ལ་སོགས་པའི་ཅིས་ཡོ་ཆེ་འདི་རྣམས་དང་ཡང་བདག་ཏག་ཏུ་
འགྲོགས་སུ་མི་འོང་སྟེ། སྐུར་དུ་འབྲལ་བ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ་
པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས།
ཐམས་ཅད་བོར་ཏེ་ཆས་དགོས་པར། །བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་
ཤེས་ནས། །ཤེས་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཡང་
ན་འཆི་བ་དགུ་ཕྲུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒོམ་སྟེ། བདག་ངེས་པར་
འཆི། ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པར་འཆི། ཅིས་ཀྱང་མི་ཕྲོངས་
པར་འཆི་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །དེ་ཡང་ངེས་པར་འཆི་བ་ལ་
རྒྱུ་མཚན་གསུམ་སྟེ། སྔར་མ་ཤི་བར་ལུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ལུས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་སྐད་ཅིག་གིས་
འཛད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འཆི་བའོ། །དེ་ལ་སྔར་མ་ཤི་བར་
ལུས་པ་མེད་པ་ངེས་པར་འཆི་བ་ནི། སློབ་དཔོན་དྷ་དབྱངས་ཀྱི་
ཞལ་ནས། སའམ་འོན་ཏེ་མཐོ་རིས་ན། །སྐྱེས་ནས་ལ་
ལ་མ་ཤི་བ། །འགའ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བའམ། །ཐོས་
སམ་འོན་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
དྲང་སྲོང་རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མངོན་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་ཀྱང་། །མི་འཆི་བའི་ས་ཕྱོགས་སུ་འབྲོས་ས་དང་ཐར་
ས་མི་རྙེད་པར་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ཡིན་ནོ། འོ་སློབ་ལྟ་ཅི་
སྨོས། དེ་ལྟར་ཡང་། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ལྔ་མངོན་ཤེས།།

མཁའ་ལ་རྒྱང་རིང་འགྲོ་བ་ཡང་། །གང་ན་སྤྱོད་ཡུལ་འཆི་མེད་པར། །ས་དེར་འགྲོ་བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེར་མ་ཟད་འཕགས་པ་རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐར་སྐུ་ལུས་གཏོང་ན། འོ་སྐོལ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ལྟར་ཡང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། གང་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་། སྐུ་ལུས་འདི་ནི་སྤོང་མཛད་ན། །སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེར་མ་ཟད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ཡང་སྐུ་ལུས་འཇོག་ན། འོ་སྐོལ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་ཞལ་ནས། རྗེ་སྙེད་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི། །རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ཡང་མི་རྟག་ན། །ཆུ་ཤིང་སྙིང་པོ་མེད་འདྲ་བའི། །ལུས་ཅན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྨོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འཆི་བ་ནི། གང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། ཀྱི་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག །སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལུས་འདི་

འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ཞིང་། འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ན་མི་
རྟག་སྟེ་ངེས་པར་འཆི་འོ། །ཚེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཛད་པའི་ཕྱིར་
ན་ངེས་པར་འཆི་བ་ནི། ཚེ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་འདུས་ཤིང་
འཆི་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཉེར་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་མངོན་ཡང་དེ་
དང་ཆ་འདྲ་བ་དཔེར་ན། རྩལ་པོ་ཆེས་མདའ་འཕངས་པའམ།
རི་གཟར་གྱི་ངོས་ནས་ཆུ་འབབ་པའམ། གསོད་སར་ཁྲིད་
པའི་བཙོན་བཞིན་དུ་ཚེ་མྱུར་དུ་འདའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དཔེ་
དང་པོ་ སྐྱེས་བུ་རྩལ་པོ་ ཆེས་ མདའ་འཕངས་པ་ནི་བར་སྣང་ལ་
གཞི་གཅིག་ཏུ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་དེ། བསྐྱིས་པའི་ཕྱོགས་
སུ་མྱུར་དུ་ཕྱིན་པ་ལྟར། ཚེ་ཡང་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་
མྱུར་དུ་འཆི་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དཔེར་ན་སྐྱེས་
བུ་རྩལ་ཅན་གྱིས། །རྒྱུད་ལ་སྦྱིངས་ནས་མདའ་བསྐྱུལ་བ། །
མི་སྡོད་བསྐྱིས་སར་མྱུར་དུ་ཕྱིན། །མི་རྣམས་ཚེ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དཔེ་གཉིས་པ་རི་གཟར་
གྱི་ངོས་ནས་ཆུ་འབབ་པ་དེ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་རྒྱུག་པ་ལྟར།
མི་ཚེ་ཡང་སྡོད་དུ་མི་བཏུབ་པ་ལྷག་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཏོག་ལས། གྲོགས་དག་ཚེ་
འདི་མྱུར་འགྲོ་སྟེ། །རི་གཟར་ཆུ་དྲག་མགྱོགས་འདྲ་ན། །
བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་ཏེ། །མི་མཁས་ལོངས་སྤྱོད་དྲེགས་
པས་སྨྱོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོམས་ལས་ཀྱང་།

ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྲོ་བར
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེ་གསུམ་པ་གསོད་
སར་ཁྲིད་པའི་བཙོན་ནི། གོམ་པ་རེ་རེ་བོར་ཞིང་འཆི་བ་ལ་
བསྙེན་པ་ལྟར། །འོ་སྐོལ་གྱི་ཚེ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་ལྷོན་ཤིང་མདོ་ལས། གསོད་སར་
ཁྲིད་པའི་བཙོན་བཞིན་དུ། །གོམ་རེ་བོར་ཞིང་འཆི་དང་ཉེ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོམས་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་ངེས་
པར་གསོད་པ་དག །གོམ་པ་གང་དང་གང་བོར་བ། །
གསོད་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པ་ལྟར། །མི་རྣམས་སྲོག་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་འཆི་བ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་སྟེ། ཚེ་ལ་ངེས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
འཆི་བའི་རྐྱེན་མང་པའི་ཕྱིར་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པར་འཆིའོ། །
དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་ནས། གླིང་གཞན་གྱི་མི་ཚེ་
ལ་ངེས་པ་ཡོད་ཀྱང་། འོ་སྐོལ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཚེ་ལ་
ངེས་པ་མེད་དེ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་ཀྱང་། འདི་ན་
མ་ངེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །
ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་མེད་ན། ཚོམས་
ལས། ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་
ཁ་ཅིག་བཙས་པའི་སར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཙམ་ན། །

དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱུག་ན། །ལ་ལ་གོས་དང་ལ་ལ་
གཞོན། །ལ་ལ་དར་ལ་བབ་པའི་མི། །རིམ་གྱིས་རབ་
ཏུ་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལུས་
ལ་སྙིང་པོ་མེད་པ་ནི། ལུས་འདི་ལ་མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་
ཅུ་རྩ་དྲུག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྙིང་པོ་སྐྲ་མཁྲང་གཅིག་ཀྱང་
མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཐོག་མར་ལྤགས་པའི
རིམ་པ་འདི། །རང་གི་བློ་ཡིས་ཐ་དད་ཕྱེ། །ཤ་ཡང་
རུས་པའི་དྲྭ་བ་ལས། །ཤེས་རབ་མཚོན་གྱིས་གུད་དུ་ཕྱེད། །
རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱེ་བྱས་ནས། །ཀང་གི་བར་དུ་བལྟ་བྱ་ཞིང་།།
འདི་ལ་སྙིང་པོ་ཅི་ཡོད་ཅེས། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བལྟ་བར་
གྱིས། །ཤེས་གསུངས་སོ། །འཆི་བའི་རྐྱེན་མང་བ་ནི།
རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་འཆི་བའི་རྐྱེན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། བཤེས
སྤྲིང་ལས། ཚེ་འདི་གནོད་མང་རླུང་གིས་བཏབ་པ་ཡི། །
ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན། །དབུགས་འབྱུང་དབུགས་
བརྔུབ་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ནས། །སད་ཁོམས་གང་ལགས་དེ་
ནི་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅིས་ཀྱང་མི་
སྡོངས་པར་འཆི་བའི་ཡང་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་སྟེ། ནོར་ཟས་ཀྱིས་
མི་སྡོངས་པ་དང་། གཉེན་བཤེས་ཀྱིས་མི་སྡོངས་པ་དང་། རང་
གི་ལུས་ཀྱིས་མི་སྡོངས་པའོ། །དེ་ལ་ནོར་ཟས་ཀྱིས་མི་སྡོངས་
པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། རྙེད་པ་མང་པོ་

ཐོབ་གྱུར་ཏེ། །ཕྱུན་རིང་དུས་སུ་བདེ་སྐྱིད་ཀྱང་། །ཚོམ་
པོས་འཁྲོགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །སྐྲིན་མོ་ལག་པ་སྟོང་པར་འགྲོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ནོར་ཟས་ཀྱིས་འཚོ་བ་ལ་མི་སྟོངས་
པར་མ་ཟད་དེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་རུ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
ཚེ་འདིར་གནོད་པ་ནི། ནོར་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་འཐབ་རྩོད་དང་།
ཀུ་བསླུང་བྲན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་། ཕྱི་མ་དེའི་རྣམ་སྨིན་
གྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉེན་བཤེས་ཀྱིས་མི་
སྟོངས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། །འཚི་བའི་
དུས་ལ་བབ་པ་ན། །བུ་རྣམས་སྐྱབས་སུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། །
ཕ་ཡང་མ་ཡིན་གཉེན་འདུན་མིན། །ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་
བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གཉེན་འདུན་གྱིས་
འཚི་བ་ལ་མི་སྟོངས་པར་མ་ཟད་དེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་རུ་གནོད་པ་
ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཚེ་འདི་ལ་གནོད་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཤི་
དོགས་ན་དོགས་ཕམ་གྱིས་དོགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ལ། ཕྱི་མ་
དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ངན་སོང་དུ་སྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ། རང་གི་
ལུས་ཀྱིས་མི་སྟོངས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མི་སྟོངས་
པ་དང་། ལུས་རང་གི་དངོས་པོས་མི་སྟོངས་པའོ། །
དེ་ལ་དང་པོ་ནི་དཔའ་ཞིང་ཤེད་ཆེ་ཡང་འཆི་བ་མི་བཟློག །
གཟེ་ཞིང་བང་མགྱོགས་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་བྲོས་པས་མི་ཐར། མཛངས་
ཤིང་སྨྲ་མཁས་ཀྱང་བཤད་བྱང་གིས་མི་ཐར་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་

ཟིའི་ཕག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་སྲུས་ཀྱང་བཞོལ་འདེབས་པའམ། བཟུང་བར་མི་ནུས་པ་དང་འདྲའོ། །ལུས་རང་གི་དངོས་པོས་མི་སྟོངས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། དཀའ་བ་མང་པོས་བསྒྲུབས་པ་ཡི། །ཟས་དང་གོས་ཀྱིས་བསྐྱངས་བའི་ལུས། །ཁྱོད་དང་མི་འགྲོགས་བྱ་ཁྱིས་ཟ། །ཡང་ན་འབར་བའི་མེ་ཡིས་འཚིག །ཡང་ན་ཆུ་ཡི་ནང་དུ་འབྱུལ། །ཡང་ན་ས་ཡི་དོང་དུ་སྦ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུས་འདིས་འཆི་བ་ལ་མི་སྟོངས་པར་མ་ཟད་དེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆེ་འདིར་གནོད་པ་ནི། ལུས་འདིས་ན་མི་བཟོད། ཚ་མི་བཟོད། གྲང་མི་བཟོད། བཀྲེས་མི་བཟོད། སྐོམ་མི་བཟོད། རྒྱབ་ཀྱིས་དོགས། བསད་ཀྱིས་དོགས། བཅིངས་ཀྱིས་དོགས། བཤུས་ཀྱིས་དོགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཆེ་ལ། ཕྱི་མ་ལུས་འདིའི་ལན་གྲོག་གིས་ངན་སོང་དུ་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་རྒྱུད་དང་སྦྲུར་བ་ནི། གཞན་ཤི་བ་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། ཉ་བས་ཐོས་པ་དང་། སེམས་ལ་དྲན་པ་ཀུན་ཀྱང་རང་ལ་སྦྲུར་ཞིང་བསྒོམ་པའོ། དེ་ལ་གཞན་ཤི་བ་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་སྦྲུར་ན། རང་གི་ཉེ་དུ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན། བྱད་བཞིན་མདངས་དང་ལྡན། ཚོར་བ་ནི་བདེ་བ་དང་ལྡན། འཆི་བ་ཡིད་ཀྱི་དགྲ་ལ་ཉེ་བྱེད་པ་ཞིག །དེ་རིང་ལྟ་བུ་ལ་འཆི་ནད་ཀྱིས

བཏབ་ནས། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤོར་ནས་ཅོག་པུ་ཡང་མི་ནུས
བྱེད་ཀྱི་བཀག་ཤོར་ཏེ། འོམ་པོ་བཀག་མེད་དུ་སོང་། ཚོར་བ
སྐྱུག་བསྐྱལ་དེ་ན་ཚ་ལ་ཚུགས་ཐབས་མེད། ཟུག་གཟེར་ལ
ཚོགས་པ་མེད། སྨན་དང་དཔྱད་ཀྱང་མ་ཟུག །ཚོག་
དང་རིམ་གྲོས་ཀྱང་མ་ཕན། འཆི་བ་ནི་ཤེས། བྱ་ཐབས
ནི་མེད། གཉེན་གྱི་ཐ་མས་ནི་བསྐོར། ཟས་ཀྱི་ཐ་མ་ནི
ཟ། གདམ་གྱི་ཐ་མ་ནི་ཟློ་ཙ་ན། བདག་ཀྱང་འདིའི
རང་བཞིན་ཅན། འདིའི་ཆོས་ཅན། འདིའི་མཚན་ཉིད
ཅན། ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ།
དེ་ནས་དེ་དབུགས་ཆད་ནས་དེ་རིང་ཕན་ཆད་ཇི་ལྟར་གཅེས་པ་ཁྱིམ་
དེར་མེད་དུ་མི་བདུབ་པ་ཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ད་ནི་ཁྱིམ་དེར་ཞག
གཅིག་ཀྱང་བཞག་མ་འོས་པར། མལ་དུ་ཁར་ཐག་ཤར་གྱིས
བྲིས་ནས། ཁྲིས་པོ་སྒྲུགས་དེ་རོ་ཁར་གྱིས་ཁར་ནས་ཕྱིར་
འདོན་པའི་ཚེ། ལ་ལས་ནི་རོ་དེ་ལ་འཛུ་ཞིང་འཕྱུང་པ་ལྟར
བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི་ཏུ་ཞིང་གསམ་པ་ལྟར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི
འབོག་ཅིང་བརྒྱལ་བ་ལྟར་བྱེད་ལ། གཞན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་འདི་ནི
ས་ཡིན། འདི་ནི་ཇོ་ཡིན། ཁྱོད་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཅོལ
ཚུང་བ་སྨད་ཟེར། རོ་དེ་ནི་ཐེམ་པ་ཐལ་གྱིས་བཀལ་ནས།
ད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནང་དུ་མི་ལྡོག་པ་མཐོང་ཙ་ན། བདག
ཀྱང་སྔར་བཞིན་དུ་བསམ། དེ་ནས་རོ་དེ་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ

ནས་འབྲུས་གཞིགས་པ་དང་། ཁྱི་དང་ལྕེ་སྤྱང་ལ་སོགས་པས་
བྲོས་པ་དང་། ཀང་རྟུས་འཕྲོར་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཙ་ན།
བདག་ཀྱང་སྐྱོར་བཞིན་དུ་བསམས་སོ། །གཞན་ཤི་བ་རྣ་བས་
ཐོས་པ་དང་སྦྱར་ན། ཚེ་གེ་མོ་ཤི་ལོ་ཟེར་བའམ། དེ་ནས་
ཤི་བའི་རོ་གཅིག་འདུག་ལོ་ཟེར་བ་ཐོས་ཙ་ན། བདག་ཀྱང་
སྐྱོར་བཞིན་དུ་བསམས་སོ། །གཞན་ཤི་བ་སེམས་ལ་དྲན་པ་དང་
སྦྱར་ན། རང་གི་ཡུལ་དང་། གྲོང་དང་། ཁྱིམ་
དུ་གཞན་གཞོན་རང་དང་འགྲོགས་འགྲོགས་པ་ཛེ་སྙེད་ཅིག་ཤི་སྟེ།
དེ་ཀུན་བསམས་ལ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བདག་ཀྱང་སྐྱོར་བཞིན་
དུ་བསམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། སང་དང་འཇིག་
རྟེན་ཕྱི་མ་གཉིས། །སྔོན་དུ་གང་འོང་གཏོལ་མེད་པས། །
སང་གི་ཆོས་ལ་མི་འབད་པར། །ཕྱི་མའི་དོན་ལ་འབད་པར་
རིགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་རྟག་པ་བསྒོམས་པའི་
ཕན་ཡོན་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་གོ་ནས་ཚེ་
འདི་ལ་མངོན་ཞེན་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དད་པའི་གསོལ་
འདེབས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད། ཆགས་སྡང་དང་སྐྱུར་
དུ་བྲལ་ནས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དམ་
ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། འདུས་
བྱས་མི་རྟག་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་པའོ། །

༄༅ ། དེ་ལྟར་མི་དགེ་བར་ཞི་ཡང་ཅི་སྡོ་སྨྲ། ཡང་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། སྐྱེས་ཙ་ན་ལྷ་མིའི་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ཐོབ་སྙེ་འོང་། བདག་ལ་དེས་ཅི་ཚོག་སྙམ་ན།
དོ་ནི་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་གཉེན་པོར་
འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒོམ་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྒོམ་ནི།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་། །
དེ་བཞིན་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། །
སྡུག་བསྔལ་གྱི་ནི་སྡུག་བསྔལ་དེ། །
གསུམ་གྱིས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྡུས། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་པོ་དེ། དཔེའི
སྒོ་ནས་བཤད་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་འབྲས་མ་སྨིན་
པ་དང་འདྲའོ། །འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། འབྲས་ཆེན་
དུག་དང་འདྲེས་པ་ཟ་བ་དང་འདྲའོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་
བསྔལ་ནི། འབྲས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཕོལ་བྱུང་བ་དང་འདྲའོ། །
ཡང་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་པོ་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བཤད་ན།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་པ་ཡིན་ནོ། །
འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །
སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་སྡུག་བསྔལ་དེ་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་ན། འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་ཟླངས་

བ་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་མི་ཚོར་ཏེ། དཔེར་ན། རིམས་ནད་དྲག་པོས་ཟིན་ཙ་ན། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ་ཁལ་ཁོལ་ཡོད་པ་མི་ཚོར་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་གཟིགས་ཏེ། དཔེར་ན། རིམས་ནད་ཕལ་ཆེར་སོས་ཙ་ན། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ་ཁལ་ཁོལ་ཡོད་པ་ཚོར་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་གཞན་ཡང་། སྤུ་ཉག་མ་གཅིག་ལག་མཐིལ་ན་འདུག་ན་མི་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་མིག་ཏུ་སོང་ན་མི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དུ་མི་ཚོར་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཆེ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་ལས། ལག་མཐིལ་སྤུ་ཉག་གཅིག་འདུག་པ། །དེ་ནི་མིག་ཏུ་སོང་བ་ན། །མི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད། །བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་སྤུ་མི་རྟོགས། །འཕགས་པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་འགྱུར་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྲོ་བས་ན། འགྱུར་བའི་

སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་
པོ་འི་མདོ་ལས། ལྷའི་རྒྱལ་སྲིད་ནི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ
ལགས་སོ། །མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང
བའི་རྒྱུ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མི
རྒྱལ་པོ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཐོབ་ཀྱང་། མཐར
སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཤེས་སྤྲིང་ལས་ཀྱང་། འཁོར
ལོས་སྒྱུར་རྒྱལ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །འཁོར་བ་དག་ན་ཡ
བྲན་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེར་མ་ཟ
ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་བུ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་ཀྱང་། མཐར
འཆི་འཕོ་ཞིང་ལྟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བརྒྱ་བྱིན
མཆོད་འོས་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སླར
ཡང་ས་སྟེང་ལྟུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེར་མ་ཟ
ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས
དང་བྲལ་ནས། བསམ་གཏན་སྙོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ཐོབ
ཀྱང་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚངས་ཉིད་ཆགས
བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སླར། །མནར་མེད་མེ་ཡི་བུད་ཤིང་གྱུར
པ་ཡི། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་བསྟེན་འཚལ་ལོ།
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། སྤྱིར་ཉེ་བར
ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་བླངས་པ་རང་གིས་སྡུག་བསྔལ་ . . .

ཡིན་པའི་སྟེང་དུ། སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོར་མངོན་པ་རྣམས་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། །བདེ་འགྲོའི
སྡུག་བསྔལ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་
ན། ངན་སོང་ནི། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་གསུམ་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་པ་དང་། གནས་
གང་ན་གནས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཅི་མྱོང་བ་དང་། ཚེ་ཇི་
སྲིད་ཐུབ་པ་དང་བཞི་བཞིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དམྱལ་བ་
ལ་དབྱེ་ན། ཚ་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད། གྲང་བའི་དམྱལ་
བ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག །ཉེ་ཚེ་བ་དང་། ཉེ་འཁོར་བ་གཉིས་
དེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ཚ་བའི་དམྱལ་བ་འདི་དག་གནས་གང་ན་
གནས་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་འོག་ན་གནས་ཏེ། འདི་
ནས་དེར་འགྲོ་བ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། འོག་ན་
མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་གནས་སོ། །དེའི་སྟེང་ན་
ཡར་ལ་རབ་ཏུ་ཚ་བ་དང་། ཚ་བ་དང་། ངུ་འབོད་ཆེན་
པོ་དང་། ངུ་འབོད་དང་། བསྡུས་འཇོམས་དང་། ཐིག་
ནག་དང་། ཡང་སོས་རྣམས་སོ། །དེ་སྐད་ཡང་ཆོས་
མངོན་པ་མཛོད་ལས། འདི་འོག་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན། །
མནར་མེད་པའང་དེ་ཙམ་མོ། །དེ་ཡི་སྟེང་ན་དམྱལ་བ་བདུན། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཅི་མྱོང་ན། སྔ་
འདུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་

དང་པོ་ཡང་སོས་ནི། དམྱལ་བ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་ཚུན་བདགས་ཕྱུག་བཅད་ཅིང་བསད་ནས། རླུང་གྲང་མོ་ལངས་པས་ཡང་སོས་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་ཚེ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུའོ། །ཐིག་ནག་ནི་གང་དུ་ཐིག་ནག་པོ་བཏབ་ནས། སོག་ལེ་མེ་རབ་དུ་འབར་བས་གཤག་པ་དང་། སྟ་རེ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་གཞོག་པར་བྱེད་དེ། ཛཱ་སྐད་དུ། ཁ་ཅིག་སོག་ལེས་འདྲ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཞན། །སྟ་རེ་མི་བཟད་སོ་རྣོན་རྣམས་ཀྱིས་གཞོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །བསྡུས་འཇོམས་ནི། རིའི་བར་དུ་བསྡུས་ཤིང་འཇོམས་པ་དང་། །ལྕགས་ཀྱི་ཨན་འདར་གྱི་བར་དུ་བསྡུས་ཤིང་འཇོམས་པའོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གང་དུ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་རི་བོ་ལུག་གི་གདོང་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་འོངས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་རི་དེ་གཉིས་ཕྱིར་བྱེད་པ་དང་རླུང་གྲང་མོ་ལངས་པས་ལུས་སྔ་མ་ལྟར་སོས། ཡང་འཇོམས་ཏེ་དེ་ཀ་ལྟར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་ལས། རི་དང་མཉམ་ལུག་ཏུ་རིང་འཛིགས་སྐྱུ་རུང་བ་གཉིས།། འདུས་པའི་ཐག་ཏུ་ལུས་ཀུན་ཕྱེ་མར་བརླག་ཅིང་འཇོམས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ལྕགས་ཀྱི་ཨན་འདར་གྱི་བར་དུ་བཙིར་བས་ཁྲག་གི་རྒྱུན་ཆུ་བོ་བཞི་ཙམ་དུ་འབབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཁ་ཅིག་དེལ་བཞིན་འཚིར་ཏེ་དེ་བཞིན་གཞན། །ཕྱེ་མ་ཞིབ་མོ་བཞིན་དུ་རྡུལ་དུ་རློག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

ད་འབད་ནི་སེམས་ཅན་བསྒྲིགས་པ་རྣམས་སྐྱག་པའི་འོ་ དོད་འཕྲིན་
པའོ། །ད་འབོད་ཆེན་པོ་ནི་ལྷག་པར་ང་རོ་འཕྲིན་པའོ། །
ཚ་བ་ནི། སེ་ལ་སོགས་པས་གདུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། གྲོ་ཆུ་
ཁོལ་མ་ཁར་བླུགས་པས་ཁོང་པ་འཚིག་པ་དང་། ཡང་མཚོན་
རྩེ་གཅིག་པ་ཚེར་མ་ཅན་གྱིས་བཤང་ལམ་ནས་སྤྱི་བོར་འབིགས་པའོ།
རབ་ཏུ་ཚ་བ་ནི། ཁྱད་པར་དུ་གདུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། གྲོ་ཆུ
ཁོལ་མ་ལ་སོགས་པས་པགས་པ་སེན་པ་རྣམས་བསྒྲིགས་ནས།
བྲུ་ག་དགུ་ནས་སེ་འབྱུང་བ་དང་། ཡང་མཚོན་རྩེ་གསུམ་པས་
བཤང་ལམ་དང་རྐང་མཐིལ་གཉིས་ནས་སྤྱི་བོ་དང་དཔུང་པ་གཉིས་སུ
འབིགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཞན་དག་
གྲོ་ཆུ་བཞུས་པ་ཡི། །ཁ་བ་འབར་བས་འཁྲིགས་པ་ལྷུད་པར་
བགྱིད། །ཁ་ཅིག་ལྕུགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་རབ་འབར་བ། །
ཚེར་མ་ཅན་ལ་ཀུན་དུ་རྒྱུད་པར་བགྱིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ནི། ལྕུགས་ཀྱི་ཁང་པ་
མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་དང་། ཆུ་ཞིང་དང་། གནམ་འཕང་
དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ནང་ན་ལྕུགས་ཟངས་དཔག
ཚད་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་གྲོ་ཆུ་དང་ཟངས་ཆུ་བླུགས་ཏེ། དེར་
བཅུག་ནས་བསྲེགས་བཞི་ནས་མི་བཟད་པའི་མེས་སྐོལ་བར་བྱེད་པའོ།།
དེ་ལྟར་ཡང་། ཁ་ཅིག་ལྕུགས་ལས་བྱས་པའི་ཟངས་ཆེན་དུ། །
སྤྲིའུ་ཚུགས་འབྲས་ཀྱི་ཐུག་པ་བཞིན་དུ་འཚོད། །ཅེས་

གསུངས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་བར་མཚམས་མེད་པས་ན་མནར་མེད་པ

ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་གི་ཚེ་ཡང་ཇི་སྲིད་དུ་ཐུབ་ཅེ་ན། ཡང་

སོས་ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྷའི་ཚེ་དང་ཉིན་

ཞག་མཉམ། །དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚེ། །འདོད་པའི་

ལྷ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་

རིགས་བཞིའི་ཚེ་ཚད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམྱལ་བ་ཡང་སོས་ཀྱི་ཉིན་

ཞག་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག །ཟླ་བ

བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བརྩིས་པའི་ཡང་སོས་ཀྱིས་རང་ལོ་ ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་

བོ། །མི་ལོ་ལྟར་ན་བྱེ་བ་ཁྲག་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཡོད་

དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་དང་། དམྱལ་

བ་ཐིག་ནག་སྦྱར་བས་དམྱལ་བ་རིས་རང་ལོ་ སྟོང་ཐུབ་སྟེ། མི་ལོ

ལྟར་ན་བྱེ་བ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ

ཁྲི་དགུ་སྟོང་ཡོད་དོ། །ལྷ་འཐབ་བྲལ་བ་དང་དམྱལ་བ་བསྡུས

འཛོམས་སྦྱར་བས་དམྱལ་བ་རིས་རང་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། མི་ལོ

ལྟར་ན་བྱེ་བ་ཁྲག་བྱེ་བ་གཅིག་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་དྲུག་ཁྲི

བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་དོ། །ལྷ་དགའ་ལྡན་པ་དང་། དམྱལ་བ

ངུ་འབོད་སྦྱར་བས་དམྱལ་བ་རིས་རང་ལོ་བཞི་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། མི་ལོ

ལྟར་ན་བྱེ་བ་ཁྲག་བྱེ་བ་བརྒྱད་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་བཞི

དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་ལྔ་བཞི་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཡོད་དོ། །ལྷ་འཕྲུལ

དགའ་བ་དང་། དམྱལ་བ་ངུ་འབོད་ཆེན་པོར་སྦྱར་བས་དམྱལ

བ་དེས་རང་ལོ་བརྒྱད་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། མི་ལོ་ལྟར་ན་བྱེ་བ་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་གསུམ་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཡོད་དོ། །གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། །དམྱལ་བ་ཚ་བ་སྦྱར་བས་དེས་རང་ལོ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། མི་ལོ་ལྟར་ན་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་བཅུ་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་བརྒྱད་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་བཞི་འབུམ་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཡོད་དོ། ། དམྱལ་བ་རབ་ཏུ་ཚ་བས་ནི་ཆེ་བར་གྱི་བསྐལ་ཕྱེད་ཐུབ་བོ། ། མནར་མེད་པས་ནི་ཆེ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་ཐུབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རབ་ཏུ་ཚ་ཕྱེད་མནར་མེད་ནི། བར་གྱི་བསྐལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉི་ཁོར་གྱི་དམྱལ་བ་ནི། དམྱལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་བཞི་ན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་མེ་མ་མུར་ཕུས་ནུབ་ཙམ་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་ཚོལ་དུ་འགྲོ་བ་ན། དེ་དག་གིས་རྐང་པ་བཞག་ན་ནི་ཤགས་པ་དང་། ཤ་དང་། ཁྲག་ཀུན་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ། །རྐང་པ་བཏེག་ན་དེ་དག་སོས་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ནི་རྙོག་པ་དང་པོ་འོ། །དེའི་དྲུང་ཉིད་དུ་རོ་མྱགས་ཀྱི་གཙང་བའི་འདམ་རྫབ་དག་ཏུ་འབུ་ལུས་དཀར་ཞིང་། མགོ་ནག་ལ་མཆུ་རྣོ་བ་དག་གནས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་རུས་པའི་བར་དུ་འབིགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྙོག་པ་

གཉིས་པའོ། །དེའི་དྭང་ཉིད་ན་སྤྲུ་གྲིས་གདམས་པའི་ལམ་
པོ་ཆེ་དང་། རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་དང་། ཁྲི་སྲི
བོ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ལ་དང་། ཁྭ་ལྕགས་ཀྱི
མཆུ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཉིག་པ
གསུམ་སོ། །དེའི་དྭང་ན་ཆུ་བོ་རབ་མེད་ཐལ་ཆུ་ཁོལ་མས་གང་བ་སྟེ།
དེར་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཚོད་ལ། །འགྲམ་ན་སྐྱེས་བུ་ལག་ན
མཚོན་ཐོགས་པས་འགག་སྟེ། དེ་ནི་ཉིག་པ་བཞི་པའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལས་ཉིག་བཅུ་དྲུག །དེ་
དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་ན། །མེ་མ་མུར་དང་རོ་ཡྭགས་འདམ། །
སྤུ་གྲི་ལམ་སོགས་ཆུ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཅི་སྐྱེས་བུའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱི་སྲུང་མ་དང་། ཁྭ་ལྕགས་ཀྱི་མཆུ
ཅན་ལ་སོགས་པ་དམྱལ་སྲུང་གི་འཁོར་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཡིན་ནམ
མ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་པར
འདོད། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདོད། །
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་མར་པ་དང་མི་ལ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི
སེམས་ཅན་སྡིག་པ་བྱས་པའི་དབང་གིས་རང་གི་སེམས་ཉིད་དེ་ལྟར
སྣང་བར་འདོད། །དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་འཇུག་ལས།
སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས། །སུ་ཞིག་གིས་ནི
ཆེད་དུ་བྱས། །ལྕགས་བསྲེགས་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །མེ
ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །

སྡིག་སེམས་ཡིན་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །
གྲང་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད་ནི། ཆུ་བུར་ཅན་དང་། ཆུ་བུར་
བརྡོལ་པ་ཅན་དང་། སོ་ཐམ་ཐམ་པ་དང་། ཨ་ཆུ་ཟེར
བ་དང་། ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བ་དང་། ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པ་
དང་། པདྨ་ལྟར་གས་པ་དང་། པདྨ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་
པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཆུ་བུར་ཅན་སོགས་གྲང་བརྒྱད་
གཞན། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གནས་གང་ན་གནས་
ཞེ་ན། འཛམ་བུ་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་ན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་ཐད་ཀ་ན་གནས་སོ། །དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཅི་
ཞིག་མྱོང་ཞེ་ན། སྒྲ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་ཐུན་མོང་དུ་
བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་གྲང་བ་མི་བཟོད་པས་ཉེན་
པས་ལུས་ལ་ཆུ་བུར་བྱུང་བ་དང་། ཆུ་བུར་བརྡོལ་པ་ལྟ་བུར་
གྱུར་པ་སྟེ། ལུས་འགྱུར་བ་ལས་མིང་དུ་བཏགས་སོ། །
བར་པ་གསུམ་ནི་གྲང་བ་མི་བཟོད་པས་ཉེན་པས་སྒྲ་འགྱུར་བ་ལས་
བཏགས་པའོ། །པགས་པ་སྔོ་ཞིང་། ཁ་ལྔའམ་དྲུག་
དུ་གས་པ་ནི་ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པའོ། །སྔོ་བ་ལས་ཐལ་ནས་
དམར་ཞིང་། ཁ་བཅུ་འམ་དེ་ལས་ལྷག་པར་གས་པ་ནི་པདྨ་
ལྟར་གས་པའོ། །ཤིན་ཏུ་དམར་བར་གྱུར་ནས་ཁ་བརྒྱའམ་དེ་
ལས་ལྷག་པར་གས་པ་ནི་པདྨ་ལྟར་ཆེར་གས་པའོ། །ཕྱི་མ་
འདི་གསུམ་ཡང་ལུས་འགྱུར་བ་ལས་མིང་དུ་བཏགས་པའོ། །

དེ་དག་གིས་ཆོ་ ཇི་སྲིད་ཐུབ་ཅེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
དེ་དག་དཔེ་ཅམ་དུ། དགེ་སློང་དག་དཔེར་ན། འདི་ན་
ཡུལ་མ་ག་དྷའི་ཏིལ་སྦྲར་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཏིལ་གྱིས་ཕྱུར་
ཕོར་བཀང་སྟེ། དེ་ནས་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ལོ་ བརྒྱ་བརྒྱ་འདས་
ཤིང་ཏིལ་རེ་རེ་ཕྱིར་བོར་ན། དགེ་སློང་དག་རིམ་པ་དེས་ན།
ཡུལ་མ་ག་དྷའི་ཏིལ་སྦྲར་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་མ་ལུས་པར་ཡོངས་
སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཆེས་མྱུར་གྱི། ཆུ་བུར་ཅན་དུ་སྐྱེས་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་ནི་ང་མི་སླུའོ།།
དགེ་སློང་དག་ཆུ་བུར་ཅན་ཉི་ཤུ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་བུར་བརྡོལ་
བ་ཅན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། དགེ་སློང་དག་
པདྨ་ལྟར་གས་པ་ཉི་ཤུ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། པདྨ་ལྟར་གས་
པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། སློབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དེའི་དོན་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ནི། ཏིལ་
ཛང་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། །ཏིལ་གཅིག་ཕྱུང་བས་ཟད་གྱུར་
པ། །ཆུ་བུར་ཅན་གྱི་ཚེ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་གྱིས་ཚེ་ནི་ཉི་
ཤུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། དེས་ན་ཆུ་བུར་ཅན་གྱིས་
ཏིལ་ཛང་གང་ངོ་། །ཆུ་བུར་བརྡོལ་བ་ཅན་གྱིས་ཉི་ཤུའོ །
སོ་ཐམ་ཐམ་གྱིས་བཞི་བརྒྱའོ། །ཨ་ཆུ་ཟེར་བས་སྟོང་ཕྲག་
བརྒྱད་ཡིན་ནོ། ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བས་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་དང་དྲུག་
ཁྲི་ཡིན་ནོ། །ཨུཏྤ་ལ་ལྟར་གས་པས་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དང་།

འབྲུམ་ཕྲག་གཉིས་སོ། །པདྨ་ལྟར་གས་པས་བྱེ་བ་ཕྲག་དྲུག་དང་། ས་ཡ་ཕྲག་བཞི་ཡིན་ནོ། །པདྨ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པས་དཔལ་ཛང་ཐེར་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་དང་། དུང་ཕྱུར་ཕྲག་གཉིས་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ནི་མང་པོའམ་གཉིས་སམ་གཅིག་གམ། སོ་སོའི་ལས་དག་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་ཡོད་དོ། །འདིའི་གནས་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཆུ་བོ་དང་། རི་དང་། སྐྱ་ངམ་གྱི་ཕྱོགས་དང་། གཞན་དག་དང་། ས་འོག་དང་། ཁ་ཅིག་མིའི་ཡུལ་ན་གནས་ཏེ། འཕགས་པ་མོའུ་གལ་གྱི་བུས་གཟིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ངམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བཙུན་པ་དགེ་འདུན་འཚོས་གཟིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་ཚེ་ཚད་ལ་ངེས་པ་མེད་པའོ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཡི་དྭགས་ལ་དབྱེ་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་དང་། དེ་ལས་འཁྲོས་པའི་ཡི་དྭགས་སོ། །དེ་དག་གང་ན་གནས་ཤེ་ན། ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་ནི། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་བཅད་པ་ན་ཡོད་དོ། །འཁྲོས་པའི་ཡི་དྭགས་ནི་སྐྱ་ངམ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ངེས་པ་མེད་པར་གནས་སོ། །འཁྲོས་པའི་ཡི་དྭགས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཟས་སྐོམ་ལ་ཕྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཟས་

སྒོམ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའོ། །དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཅི་འདྲ་
ཞེ་ན། ཡི་དྭགས་རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ལྷའི་དཔལ་
ལྟ་བུ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་། །ཟས་སྐོམ་ལ་ཕྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་
པས་ནི། ཟས་སྐོམ་ལ་ནག་ཁྲག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། གཞན་
གྱིས་འགོག་པར་མཐོང་ནས་བཟའ་བཏུང་གི་དབང་མེད་པའོ། ནང་
གི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ནི། གཞན་གྱིས་མི་འགེགས་ཀྱང་། རང་
གིས་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བར་མི་ནུས་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།
ཁ་ཅིག་ཁ་ནི་ཁབ་ཀྱི་མིག་ཙམ་ལ། །ལྟོ་བ་རི་ཡི་ཁྱོན་ཙམ་
བཀྲེས་པས་ཉེན། །མི་གཙང་གི་ནར་བོར་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་།
འཚོལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།
ཟས་སྐོམ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་གཉིས། མེ་ལྕེའི་ཕྲེང་བ
ཅན་དང་། ལྡོན་ལྡོན་ཟ་བ་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཟོས
པ་དང་། འཐུངས་པ་ཙམ་གྱིས་འཚིག་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་ས་དང་། གཅིན་འཐུང་བ་དང་། རང་གི
ཤ་བཅད་ཅིང་ཟ་བའོ། །དེ་ཡང་ཤུ་ངམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གྲོ་ བཞིན
སྐྱེས་རྣ་བ་བྱེ་བ་རིས་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཚེ་ཚད
སྤྱོད་ཐུབ་ཅེ་ན། མི་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་གཅིག་གང་ཡིན་པ་ཡི
དྭགས་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཟླ་བ་དང་ལོར
བརྩིས་པའི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཡི་དྭགས
རྣམས། ཟླ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྔ་བརྒྱ། ཞེས་གསུངས་སོ།

དུད་འགྲོ་ལ་དབྱེ་ན། ཀང་མང་དང་། ཀང་བཞི་དང་།
ཀང་གཉིས་དང་། ཀུང་མེད་དང་བཞིའོ། །འདི་དག་
གང་ན་གནས་ཤེ་ན། ཆུ་དང་། ཐང་དང་། ནགས་
མཐའི་སྤྱོད་ཡུལ་དག་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་གནས་ཀྱི་ཙ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཅི་མྱོང་ཞེ་ན།
བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། བསད་བཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་
དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །དེ་ལ་
དང་པོ་ནི། མིའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དུད་འགྲོ་རྣམས་དེ། ཇི་སྐད་
དུ། དབང་མེད་གཞན་དག་རྡོག་པ་ལག་པ་དང་། །ལྕག་
དང་ལྕགས་ཀྱུ་གདབ་པས་བརྡབ་སྟེ་བཀོལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི་རི་དྭགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ། ཇི་སྐད་དུ།
ཁ་ཅིག་མུ་ཏིག་ཐལ་དང་རུས་པ་ཁྲག །ཤ་དང་པགས་པའི་
ཆེད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཕལ་ཆེར་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དེ། ཇི་སྐད་
དུ། ཟས་སུ་གདོང་དུ་གང་བབ་ཟ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དུད་འགྲོས་ཚེ་ཇི་སྲིད་ཐུབ་ཅེ་ན། ངེས་པ་མེད་དེ། ཕྱུན་
རིང་ཤོས་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐལ་པ་རེ་རེ་ཐུབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། དུད་འགྲོ་རྣམས། མཆོག་རིང་བསྐལ་
པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ངན་འགྲོ་འི་སྡུག་བསྔལ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

*

བདེ་འགྲོ འི་སྡུག་བསྔལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མིའི་སྡུག་བསྔལ་ད
ལྷ་མི་ན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། དེ་ལ
མི་ལ་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། མངལ་འཇུག
མདོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །རྒ་བ་ཡང་སྡུ
བསྔལ་ཡིན་ནོ། །ན་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ། །འཆི་བ་ཡང་སྡུ
བསྔལ་ཡིན་ནོ། །སྡུག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ།
མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ། །གང་འདོ
པ་བཙལ་ཏེ་མ་རྙེད་པ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ
བསྲུང་དཀའ་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ
དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན་པ། * དེ་ཡང
སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་མངལ་ནས་སྐྱེའ
འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོ་སྲིད་པ་བར་དོ་ནས་མངལ
འཇུག་ཁར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། བར་དོ་འི
སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ། ནམ་མཁར་འགྲོ་ཞི
ལྷའི་མིག་བཞིན་དུ་སྐྱེ་གནས་ཐག་རིང་པོ་ཡང་མཐོང་བར་ནུས་སོ
དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལོག་པའི་སྣང་བ་བཞི་འཆར་ཏེ། དཔེ
ན་རླུང་ཆེན་པོ་ལངས་པ་དང་། ཆར་ཆེན་པོ་བབས་པ་ད
ནམ་དམུག་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཚི་སྒྲ་ཙ་ཅོ་འཛེར་ནས་ཙ
ཙང་བ་གྲགས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་ཤར་བས། ལས་བཟ
ངན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བཅུ་འགྱུ

བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཉེ་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་འཛུག་གོ་སྙམ་
པ་དང་། ཁང་བ་བཙེགས་པའི་སྟེང་དུ་འཛེག་གོ་སྙམ་པ་དང་།
ཁྲི་ལ་འཛེག་གོ་སྙམ་པ་དང་། རྩའི་སྤྱིལ་པོར་འཛུག་གོ་སྙམ་
པ་དང་། ལོ་མའི་ཁྲིམ་དུ་འཛུག་གོ་སྙམ་པ་དང་། རྩ་གསེབ་
དུ་འཛུལ་ལོ་སྙམ་པ་དང་། ནགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཛུག་གོ་སྙམ་པ་
དང་། ཙོག་པའི་བུ་གར་འཛུལ་ལོ་སྙམ་པ་དང་། སོག་
མའི་གསེབ་དུ་འཛུལ་ལོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་སེམས་
པ་དང་། ཕ་མ་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ་དེ་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཀྱང་
མཐོང་ནས་དེར་འགྲོ་སྟེ། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཆེར་བསགས་
པ། སྐྱེ་གནས་མཐོན་པོ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཞལ་མེད་
ཁང་དང་། ཁང་པ་བཙེགས་པ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ནས་དེར་
རྒྱུག་གོ །བསོད་ནམས་འབྲིང་དུ་བསགས་པ་དང་། སྐྱེ་གནས་
འབྲིང་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྩའི་སྤྱིལ་བུ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་
ནས་དེར་རྒྱུག་གོ །བསོད་ནམས་མ་བསགས་པ་སྐྱེ་གནས་
ངན་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཙོག་པའི་བུ་ག་ལ་སོགས་པར་མཐོང་
ནས་དེར་རྒྱུག་གོ །དེར་ཕྱིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་རང་
ཕོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་མ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ལ། ཕ་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་མོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། ཕ་ལ་ཆགས་
པ་སྐྱེ་ལ། མ་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆགས་སྡང་
གཉིས་ཀྱིས་ཕ་མའི་མི་གཙང་བའི་རྫས་དང་བར་དོ་འི་ཤེས་པ་

འདྲིས་སོ། །དེ་ནས་བཟུང་ནས་ཞག་བདུན་ཕྲག་སུམ་བཅུ་རྩ་
བརྒྱད་དུ་མངལ་དུ་གནས་པར་གསུངས། ཁ་ཅིག་ནས་ཟླ་བ་
བརྒྱད་དམ། ཟླ་བ་དགུའམ། ཟླ་བ་བཅུའི་བར་དུ་
གནས་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ལ་མ་ངེས་ཏེ་ལོ་དྲུག་
ཅུའི་བར་དུ་མངལ་དུ་བསྡད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་ཞག་
བདུན་ཕྲག་དང་པོ་འི་ཆོ་མའི་མངལ་དུ། ཟངས་ཚ་བའི་ནང་དུ་
བཙོས་ཤིང་བརྫིས་པ་ཙམ་དུ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་མྱོང་སྟེ། དེ་ནི་
མེར་མེར་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་དབྱིབས་ནི་འབྲས་ཀྱི་ཁུ་བའམ
ཞོ་འི་སྤྲིས་མ་དང་འདྲའོ། །དེ་ནས་ཞག་བདུན་ཕྲག་གཉིས་པ་
ལ་མའི་མངལ་ནས་ཀྱང་། ཀུན་དུ་རེག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་
བྱུང་ནས་མངལ་ལ་རེག་པས་ཁམས་རྣམ་པ་བཞི་མངོན་དུ་སྣང་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ནུར་ནུར་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་དབྱིབས་
ནི་ཞོ་ཀའམ། མར་འཁྲུགས་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ནས་
ཞག་བདུན་ཕྲག་གསུམ་པ་ལ་མའི་མངལ་ནས། མཛོད་ཀ་ཞེས་
བྱ་བའི་རླུང་བྱུང་ནས། མངལ་དེ་ལ་རེག་པས་ཁམས་བཞི་པོ་
དག་ཤིན་ཏུ་མངོན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ལྟར་ལྟར་པོ་
ཞེས་བྱའོ། དེའི་དབྱིབས་ནི་ལྕགས་ཀྱི་ཐུར་མའམ། སྲིན་བུ་
གྲོག་མ་དང་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྲུར་ཏེ་ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་
པ་ལ་མའི་མངལ་ནས། འཁྲིལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་

བྱུང་སྟེ། ལྟུང་དེས་མངལ་ལ་རེག་པས་ལག་པ་གཉིས་དང་།
ཀང་པ་གཉིས་འབྱུང་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་སྟོབས་
དང་ལྡན་པས་ཡན་ལག་ནས་འཐེན་ནས་སྐྱེས་བུ་གཞན་ཞིག་གིས་
དབྱུག་པས་གདལ་བ་སྐམ་བྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་ངོ་། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཞག་བདུན་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་མའི་
མངལ་ནས། བུ་ག་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་བྱུང་ནས། མངལ་
ལ་རེག་པས་བུ་ག་དགུ་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་རྨ་
གསར་པ་མཛུབ་མོས་སློང་བ་ཙམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། །
གཞན་ཡང་མས་ཟས་མ་སྨོམས་ཤིང་གྲང་བ་བཏེན་ན། གཅེར་
བུ་ཆབ་རོམ་དུ་བསྐྱུར་བ་ཙམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ། ཁ་ཟས་ཤིན་ཏུ་ཚ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྐྱུར་བ་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་དོ། །ཟས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་
ཟོས་པའི་དུས་སུ་བྲག་བར་དུ་བཙིར་བ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། །
ཟས་ཉུང་ངུ་ཟོས་པའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྱུར་ལ་བཏང་བ་ལྟ་བུའི་
སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། དྲག་ཏུ་སོང་བའམ། མཆོངས་པ་
བྱས་སམ། བརྡེག་འཚོས་ན་རི་བོ འི་ངོས་ལ་འདྲིལ་བ་ལྟ་
བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། །འཁྲིག་ཆགས་མང་དུ་སྤྱོད་པའི་ཚེ།
ཚེར་ལྕུག་གིས་བྲབས་པ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། །ཞག་
བདུན་ཕྲག་སོ་བདུན་པ་ལ་ནི་མངལ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་མི་གཙང་བའི་
འདུ་ཤེས་དང་། དྲི་མི་ཞིམ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མུན་

ནག་གི་འདུ་ཤེས་དང་། བཙོན་རའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡོངས་སུ་སྐྱོ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞག་བདུན་ཕྲག་སུམ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ་ལ་མའི་མངལ་ནས། མེ་དོག་སྤྲོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་འབྱུང་སྟེ། རླུང་དེས་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་བསྒྱུར་ནས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ལོགས་སུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་ལྕགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་ལ་བསྙོན་པ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་དུས་དེ་སྲིད་དུ་མངལ་གྱི་དྲོད་ཟངས་ཚ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཚ་བ་ལྟ་བུས་ནི་བཙོས་ཤིང་བརྡོས། རླུང་མི་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་ཀྱིས་ནི་རེག་ཅིང་བསྐྱོད། མའི་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དྭངས་མས་ནི་སྤེལ་ཞིང་བསྐྱེད་པས། མེར་མེར་པོ་ནས་བཟུང་ནས་ལུས་ཀུན་རྫོགས་པའི་བར་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས། དང་པོ་མེར་མེར་པོ་ལས་ནི། ཤ་ཡི་ཆུ་བུར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཆུ་བུར་ལས་ནི་ལྟར་ལྟར་སྐྱེ། ལྟར་ལྟར་པོ་ནི་མཁྲང་བར་འགྱུར། །མཁྲང་བ་རྣམ་པར་འགྱུར་ནས་ནི། །མགོ་དང་ཡན་ལག་བཞི་སྐྱེས་པས། རུས་པ་འདུས་ནས་ལུས་གྲུབ་པ། །ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཁ་ཐུར་དུ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་འབྱུང་སྟེ། རླུང་དེས་ལུས་དེ་མགོ་ཐུར་དུ་བཟློག་ནས་ལག་པ་བརྐྱང་སྟེ་ཕྱིར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་ལྕགས་ཀྱི་འཇུར་མིག་ནས་འདྲེན་པ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ།

ཁ་ཅིག་མངལ་ཉིད་དུ་ཤི་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཁ་གཅིག་མ་དང་མཉམ་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དེ་བཙས་ནས་ས་ལ་ལྷུང་བའི་དུས་སུ་ཚེར་ཁང་དུ་བསྐྱུར་བ་ཙམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། །བྱིས་པའི་དུས་སུ་པགས་པ་བཤུས་ནས་ཙོག་རྫུར་ལ་བྲད་པ་ཙམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། །དེར་ཡུན་དེ་སྲིད་དུ་གནས་ཏེ། ཉ་ཚ་ཚེ་ཚུང་དེ་འདྲ། དོག་མི་དོག་དེ་འདྲ། མུན་པ་ནག་སེ་ནག་དེ་འདྲ། གཙང་མི་གཙང་དེ་འདྲ་སྟེ། ད་ལྟ་ཅི་ཙམ་འདོད་པ་ཆེ་བ་ཅིག་ཡིན་ཡང་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ཁྲོད་ཞག་གསུམ་སྡོད་དེ། ཁ་བཙད་ལ་བཞག །ཞག་གསུམ་གྱི་ནང་པར་གསེར་སྲང་གསུམ་སྦྱིན་གྱི་ཟེར་ན་སུས་ཀྱང་མི་ནུས་ཏེ། །མངལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་དེ་ལས་ཐུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་སྤྲིང་ལས། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་དྲི་ང་མི་གཙང་གཅེར་བས་འགགས།། རབ་ཏུ་དོག་པ་མུན་ནག་འཐིབས་པོར་འདུག་པ་ཡི། །མངལ་ནས་དམྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་དེ་ཕྱུགས་ནས། །ལུས་ཡོངས་བསྐུམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོར་བཟོད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ན་ལན་གཅིག་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཡང་སུས་ནུས་སྙམ་དུ་བསམ་སོ། །

རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། མདོར་ན་བཅུ་ཐམ་པའོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སྟོབས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། པགས་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་དོག་

ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་
དང་། གཟི་བརྗིད་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བསོད་
ནམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ནད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་
འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་
སྐབས་འདས་ཤིང་ཆེ་འི་འཇིག་བ་རྡུལ་བའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་
ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གྱི་གཟུགས་དྲང་ཞིང་བརྟན་ལ་
མཁྲང་བ་དེ་འགྱུར་ནས། སྐུར་པོ་ཀྱོག་པོ་འཁར་བས་རྟེན་
དགོས་པར་འགྲོ་བའོ། །སྐྲ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་
གྱི་སྐྲ་ནག་སིང་བ་བྱུང་བའི་མདོག་ལྟ་བུ་དེ་འགྱུར་ནས། སྐྲ་དཀར་
བ་དང་། སྤྱི་ཐེར་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བའོ། །པགས་པ་
ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གྱི་པགས་པ་སྲབ་ལ་འཇམ་པ།
ཡུལ་བཱ་ར་ཎཱ་སཱི་འི་ཕྲ་རས་སམ། ཤིང་བལ་ནང་དར་ལྟ་བུ་དེ་འགྱུར་
ནས། མཐུག་ལ་ཀོབ་པ། འཇུར་མཐུག་དང་། གཉེར་
མའི་ཕུང་པོ། ཟངས་གདུབ་རྨ་མ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའོ། །
ཁ་དོག་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གྱི་ཁ་དོག་བཀྲག་མདངས་
དང་ལྡན་པ། མེ་ཏོག་པདྨ་ཁ་བྱེ་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་དེ་འགྱུར་
ནས། སྔོ་ཁོག་གེ་སྐྱ་ཁོག་པོ་མེ་ཏོག་རྙིད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་
བའོ། །མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གྱི་
ནུས་པ་དང་སྤྲོ་སེམས་འགྱུར་ནས་འགྲོ་བ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཤེད་
ཆད་པས་དཀའ་ལས་གང་ཡང་མི་ནུས། སེམས་ཀྱི་སྟོབས་

ཉམས་པས་བྱ་བ་ཤང་ལ་ཡང་སྤྲོ་བ་ཆུང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་
ནུས་པ་ཟད་པས་ཡུལ་མི་འཛིན་པའམ། གཞན་དུ་འཛིན་པར་
འགྲོ་བའོ། །གཟི་བརྗིད་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྤུར་
གཞན་གྱིས་བསྟོད་ཅིང་བཀུར་བ་དེ་འགྱུར་ནས། རང་བས་
ངན་པས་ཀྱང་བརྙས་བཅོས་བྱེད། དོན་མེད་ཀྱི་མིའི་སྙིང་དུ་
ཡང་མི་སྡུག །བྱིས་པས་སྨིག་མོར་ཆེ། བྱ་ཚའི་ཀང་
འདྲེན་དུ་ཆེ་བར་འགྲོ་འོ། །བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་
བ་ནི། སྤུར་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཟ་ཐང་ཐམས་ཅད་བྲི་ནས། ལུས་
ཀྱིས་དྲོན་པོ་མི་ཐྱོང་། ཁས་ཞིམ་པོ་མི་ཐྱོང་། ཁྲུད་
པར་དུ་གང་མེད་པ་དེ་ཟ་སྙིང་འདོད་དེ། ཆོལ་མཁན་དང་།
སྟེར་མཁན་ཡང་ཉུང་དུ་དཀའོ། །ནད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་
བ་ནི། ནད་ཆེ་ཤོས་གསོ་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པས། ནད་གཞན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེས་དྲངས་ནས་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །སེམས་
ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྐྲག་པ་དང་། བྲེས་པ་ཀུན་དེ་
ས་ཐག་ཏུ་བརྗེད་ཅིང་། བཅོས་པ་དང་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བའོ།།
གནས་སྐབས་འདས་ཤིང་ཆེའི་འཇུག་བརྟུལ་བ་ནི། དབུགས་
ཀྱང་བརྫངས་ཤིང་སྣ་ངར་ངར་པོ་འབྱུང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་རྡིངས་པས་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་
པ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས། རྒས་པས་གཟུགས་སྡུག་གཟུགས་ནི་མི་
སྡུག་བྱེད། །རྒས་པས་གཟི་བརྗིད་འཕྲོག་ཅིང་མཐུ་སྟོབས་

ཉམས། །གསུམ་པས་བདེ་བ་འཕྲོག་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད། །གསུམ་པས་འཆི་བྱེད་གསུམ་པས་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག །ཅེས་གསུངས་སོ།།

ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། མདོར་ན་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་ཟུག་དྲག་པོས་བཏབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། དཔྱད་ཅོབ་མོ་བྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྨན་ཚ་བ་བཏེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། བཟའ་བཏུང་སྤྱོད་ལ་འདོད་པ་འགོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྨན་པའི་ངོ་བསྲུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཡོ་བྱད་ཟད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཤི་དོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས། ནད་བརྒྱ་མང་དང་ནད་འཕེལ་བས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །འགྲོ་བ་གཅོས་དེ་སྐི་ཡི་ཡི་དྭགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བདག་གི་གསལ་ཤིང་གིས་ཟུག་སྟེ། རྒྱགས་པ་དང་ནི་བྲལ། སྐྱབས་ནི་མེད། མགོན་ནི་མེད། དཔུང་གཉེན་ནི་མེད། ནད་ཀྱིས་ནི་གདུངས། ཁ་ནི་སྐོམ། བཞིན་ནི་འགྱུར། རྐང་ལག་ནི་གཡོབ། ལས་ནི་མི་ནུས། ཁ་ཆུ་དང་། སྣབས་དང་། གཅིན་དང་། ངན་སྐྱུགས་ཀྱིས་ནི་ལུས་ལ་གོས། སྒྲ་ངར་ངར་པོ་ནི་འདོན། སྨན

པས་ནི་བོར། མལ་གྱི་ཐ་མ་ན་ནི་ཉལ། འཁོར་བའི་
རྒྱུན་ནི་ནུབ། གཤིན་རྗེའི་མིས་ནི་འཇིགས་སྐྲག །དབུགས་
ཕྱུ་བ་ནི་ཆད། ཁ་དང་སྣ་ནི་གདངས། འཇིག་རྟེན་འདི་
ནི་འདོར། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དུ་ནི་འགྲོ། སྐྱེས་ཆེན་
པོས་ནི་འདྲིགས། མུན་པ་ཆེན་པོར་ནི་ཞུགས། གཡང་
ས་ཆེན་པོར་ནི་ལྷུང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོས་ནི་འཁྱེར། ལས་
ཀྱི་རླུང་གིས་ནི་བདས། ས་ཚུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ནི་
འགྲོ། ནོར་བགོ་བཤའ་བྱར་ནི་མེད། ཀྱེ་ཧུད་མ། ཀྱེ་ཧུད་ཕ།
ཀྱེ་ཧུད་བུ་ཞེས་ནི་ཟེར་རོ་དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་མ་གཏོགས་
པ་སྐྱབས་དང་། མགོན་དང་། དཔུང་གཉེན་ནི་གཞན་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་
སྡུག་བསྔལ་ནི། ཕ་མ་བུ་ཚ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བཅགས་པ་
ཤི་བའི་ཚེ། མྱ་ངན་དང་། གདུང་བ་དང་། སྨྲེ་
སྔགས་དང་། ངུ་འབོད་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཡོད་དོ། །མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི།
དགྲ་སྡང་བས་ཉེན་པའི་ཚེ། འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ།
འཐབ་རྩོད་དང་། རྡེག་འཚོགས་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་
མང་པོ་ཡོད་དེ། །སྡུག་བསྔལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་གོ་སླའོ། །

ལྷ་མིན་ལ་ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་སྟེང་དུ་ང་རྒྱལ་
དང་། ཕྲག་དོག་དང་། འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷ་མིན་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་ཡི། །དཔལ་ལ་སྡང་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཡང་ལྷ་མིན་དང་འཐབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། འདོད་པས་མ་ངོམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། དཔའ་བཀོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། བཅད་པ་དང་། དྲལ་པ་དང་། གསོད་པ་དང་། སྐྲུགས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། ལྟུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ལྷའི་བུ་འཆི་བ་ན་ལྟས་རྣམ་པ་ལྔ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གོས་དྲི་མ་ཅན་དུ་འགྱུར། མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་རྙིང་པར་འགྱུར། མཚན་ཁུང་གཉིས་ནས་རྡུལ་འབྱུང་བར་འགྱུར། ལུས་ལ་དྲི་ང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར། རང་གི་སྟན་ལ་མི་དགའ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་འཆི་འཕོ་བ་དང་། གནས་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་འགྲོ་དང་མཐོ་རིས་དེ་དག་ཀྱང་ལས་ཟད་པ་དང་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་བའི་གནས་འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་མེ་འབར་བའི་ཁང་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཀྱེ་མ་ཀྱེ་ཧུད། སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ནི་འབར་བ། རབ་ཏུ་འབར་བ། མཆོག་

ཏུ་འབར་བ། ཤིན་ཏུ་མཆོག་ཏུ་འབར་བ་ཡིན་པས། སེམས་
ཅན་འགའ་ཙམ་ཡང་དེས་མ་བཅོམ་པ་མེད་དོ། །རབ་ཏུ་འབར་
བར་བྱེད་པའི་མེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་
དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གི་མེ་དང་། སྐྱེ་བ་
དང་། ན་བ་དང་ འཆི་བའི་མེ་དང་། མྱ་ངན་དང་།
སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུག་
པའི་མེ་དག་གིས་རྟག་ཏུ་སྲེག་ཅིང་འབར་བར་བྱེད་པས། འགའ་
ཙམ་ཡང་དེ་ལས་ཐར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་ཤེས་པས། སྲིད་པའི་
བདེ་བ་ལས་བློ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཡབ་སྲས་
མཇལ་བའི་མདོ་ལས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ན།།
སྐྱོ་བའི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །ཁམས་གསུམ་བཙོན་ར་འཛིགས་
པས་ན། །བརྩོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲོང་བར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དེ་ལྟར་
གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཁོར་བ་དེ་འདྲ་ལགས་པས་
ལྷ་མི་དང་། །དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་རྣམས་དག་ཏུ། །
སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་མ་ལགས་སྐྱེ་བ་ནི། །གནོད་པ་དུ་མའི་སྣོད་གྱུར་
ལགས་མཁྱེན་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དམ་ཆོས་
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། འཁོར་
བའི་སྡུག་བསྔལ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལྔ་པའོ།། ||

༄༅། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་རྒྱུ་ཅི་ལས་བྱུང་སྙམ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ལས། ལས་རྣམས་ཀྱང་ནི་སྣ་ཚོགས་ལས། །དེ་ཡིས་འགྲོ་འདི་སྣ་ཚོགས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོ་ལས། །འཇིག་རྟེན་ནི་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ། །ལས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ། ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ། ལས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། ལས་དེ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ལས་གང་ཞེ་ན། །སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མངོན་པ་མཛོད་ལས་ཀྱང་། ལས་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཙ་ཤེར་ལས་ཀྱང་། དྲང་སྲོང་མཆོག་གིས་ལས་རྣམས་ནི། །སེམས་པ་དང་ནི་བསམ་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་རང་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། སེམས་པས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་པའི་སེམས་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་ངག་གི་ལས་སུ་རིག་

ཡས་?

པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་པ་མཛོད་ལས། སེམས་
པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གིས་ལས།།
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལས་དང་། །དེས་བསྐྱེད་པའི་
འབྲས་བུ་འཆད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དང་ནི་མཚན་ཉིད་དང་། །
བདག་གིར་བྱ་དང་བགོ་སྐལ་སྤྱོད། །
ཆུང་ལས་ཆེར་སྨིན་ཆུད་མི་ཟ། །
དྲུག་པོ་དེས་ནི་ལས་འབྲས་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་དུ་
ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་
དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་། མི་གཡོ་
བའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་འཆད་པ་ལ་དང་པོ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ནི།
སྤྱིར་མང་ན་ཡང་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟེ།
ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་ལ་སོགས་པ་གསུམ། ངག་གི་སྒོ་
ནས་བརྫུན་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྣབ་
སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སོ། །དེ་ལྟར་རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་
གསུམ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ཁྱད་པར་རོ། །
དེ་ལ་དང་པོ་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། ཞེ་སྡང་གི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་

པ་དང་། གཉིས་སྨུག་གི་སྣོ་ནས་སྲོག་གཅོད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཤ་དང་། པགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རམ། ཅོད་སོ་འི་ཕྱིར་རམ། ནོར་གྱི་ཕྱིར་རམ། བདག་གམ། མཛའ་བོ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་སྲོག་གཅོད་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། འཁོན་ཞུགས་པ་དང་། འགྲན་ཟླར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་ནས་སྲོག་གཅོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཆོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པའོ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དབང་གི་འབྲས་བུའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཚེ་ཐུང་ཞིང་ནད་མང་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་བཀྲ་མི་ཤིས་ཤིང་གཟི་བརྗིད་ཆུང་བའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཁྱད་པར་ནི། སྲོག་གཅོད་པའི་ནང་ནས་ཕ་ཡང་ཡིན་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་སྲོག་གཅོད་པ་སྡིག་ཆེ་བའོ། །

མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། མཐུས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འཇབ་བུས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། གཡོ་སྒྱུས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྐྱད་མེད་པར་བཙན་འཕྲོགས་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁང་པ་འབིགས་པ་ལ་སོགས་པས་མ་ཆོར་བར་ཀུ་བའོ། །གསུམ་

པ་ནི། བྲེ་སྲང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཟོལ་ཟོག་བྱེད་པའོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་སད་སེར་མང་བའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ནི། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ནང་ནས་བླ་མ་དང་། །དཀོན་མཆོག་གི་ནོར་ལ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྡིག་པ་ཆེ་བའོ། །

འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམས་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། རིགས་ཀྱིས་བསྲུངས་བ་དང་། བདག་པོས་བསྲུངས་བ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་བསྲུངས་པའོ། །དེའི་དང་པོ་ནི། མ་དང་སྲིང་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྲིམས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཏུ་བྱས་པའི་བུད་མེད་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། རང་གི་ཆུང་མ་ཡིན་ཡང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ནི། ཁ་དང་བཤང་ལམ་དུ་སྤྱོད་པའོ། །ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ནི། བླ་མའི་ཉེ་འཁོར་རམ། གཙུག་ལག་ཁང་ངམ། མཆོད་རྟེན་གྱི་དྲུང་ངམ། མང་པོ་འདུས་པའི་སར་སྤྱོད་པའོ། །དུས་མ་ཡིན་པ་ནི། གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པའི་དུས་སམ། སྦྲུམ་

(Bright day

མཐའ། ནུ་ཞོ་འཐུང་བའམ། །སྣང་བ་ཡོད་བའི་དུས་སུ་སྤྱོད་པའོ། །ཚོད་མ་ཡིན་པ་ནི། གྲངས་ལྔ་ལས་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའོ། །རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། བརྡེག་ཅིང་སྤྱོད་པའོ། ཡང་ན་ཕོའམ། མ་ནིང་གི་ཁའམ་བཤང་ལམ་དུ་སྤྱོད་པའོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ནི་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་དགྲ་སྡང་བ་ཅན་གྱི་ཆུང་མར་འགྱུར་རོ། །དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་ས་རྡུལ་ཤས་ཆེ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ནི། འདོད་ལོག་གི་ནང་ནས་མ་ཡང་ཡིན་ལ། དགྲ་བཅོམ་མ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་སྡིག་ཆེའོ། །

བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཕམ་པའི་བརྫུན་དང་། བརྫུན་ཆེན་པོ་དང་། བརྫུན་ཕྲ་མོ་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མི་ཆོས་བླ་མའི་བརྫུན་སྨྲ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་གནོད་ཡོད་པའི་བརྫུན་སྨྲ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕན་གནོད་མེད་པའི་བརྫུན་སྨྲ་བའོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་སྐུར་བ་འདེབས་པ་མང་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཁ་དྲི་མི་ཞིམ་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།

ཁྱད་པར་ནི། བརྩུན་གྱི་ནང་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྲུར་པ་ཐདབ། བླ་མ་ལ་ཡང་བརྩུན་ཚིག་སྨྲས་ན་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་ཆེའོ། །

ཕྲ་མ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། བཙན་ཕྲ་དང་། གཞོགས་ཕྲ་དང་། ཀློག་ཕྲའོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མཛའ་བོ་གཉིས་ངོ་རང་དུ་ཕྲལ་བའོ།། གཉིས་པ་ནི། གཞོགས་སློང་བྱས་ནས་མཛའ་བོ་དང་ཕྲལ་བའོ།། གསུམ་པ་ནི། ཀློག་ཏུ་དབྱེན་བྱས་ཏེ་ཕྲལ་བའོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་མཛའ་བོ་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། ། དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་མཐོ་དམན་ཅན་གྱི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ནི། ཕྲ་མའི་ནང་ནས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་མི་སྙན་པ་བརྗོད་པ་སྡིག་ཆེའོ། །

ཚིག་རྩུབ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ངོར་རྩུབ་པ་དང་། གཞོགས་ཏུ་རྩུབ་པ་དང་། བརྒྱུད་དེ་རྩུབ་པའོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཕ་རོལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་ངན་མཚང་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡ་མ་བརླནམ། ཀུལ་ཀ་དང་བསྲེས་ནས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ཚིག་ངན་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁོའི་མཛའ་བོ་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་དུ་ངན་མཚང་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བའོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི།

དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྒྲ་སྣ་ཚོགས་ཐོས་པར……འགྱུར་རོ། །དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་ཚ་སྒོ་ཅན་དང་། ཡུལ་སྐམས་ས་ཅན་དང་། སྡིག་ཤས་ཅན་གྱི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ནི། ཚིག་རྩུབ་ཀྱི་ནང་ནས་ཕ་མཐའ། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་གནོད་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་སྡིག་ཆེའོ། །

ངག་ཀྱལ་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ལོག་པའི་ངག་ཀྱལ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ངག་ཀྱལ་དང་། བདེན་པའི་ངག་ཀྱལ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མུ་སྟེགས་པའི་བཟླས་བརྗོད་དང་ཁ་ཏོན་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྲེ་མོའི་གཏམ་ལ་སོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། མ་གུས་པ་དང་སྣོད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་བཤད་པའོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་མི་བཙུན་པར་འགྱུར་རོ། །དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། དུས་དབྱར་དགུན་ལོག་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ནི། ངག་ཀྱལ་གྱི་ནང་ནས་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་གཡེངས་བར་བྱེད་པ་སྡིག་ཆེ་བའོ། །

བརྣབ་སེམས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། བདག་གི་ལ་བརྣབ་སེམས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལ་བརྣབ་སེམས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྣབ་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བདག

ཉིད་ཀྱི་ཚོ་རིགས་དང་། གཟུགས་བྱད་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ནོར་རྫས་ལ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་སྟེ། བདག་ལྟ་བུ་མེད་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕ་རོལ་པོ་འི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། འདི་བདག་གི་ཡིན་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་འོག་གི་ནོར་ལ་སོགས་པ་བདག་དང་གཞན་གྱིས་དབང་བྱར་མེད་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། བདག་དབང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ།། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཕུལ་འབྱུ་ཅན་པའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཁྱད་པར་ནི། བརྣབ་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྙེད་པ་འཕྲོག་པར་འདོད་པའི་སེམས་འདི་སྡིག་ཆེའོ། །

གནོད་སེམས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཞེ་སྡང་གི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་སེམས་དང་། ཕྲག་དོག་གི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་སེམས་དང་། འཁོན་འཛིན་གྱི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་སེམས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གཡུལ་ངོ་ལྟ་བུར་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་ནས་གསོད་པར་སེམས་པའོ། གཉིས་པ་ནི། འགྲན་ཟླ་ལྟ་བུ་གོང་དུ་ཤོར་གྱིས་དོགས་པའི་བསམ་པས་གསོད་པ་ལ་སོགས་པར་སེམས་པའོ། གསུམ་

པ་ནི། སྤོང་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཐུད་པར་བརྩོ
ནས་བསད་པ་ལ་སོགས་པར་སེམས་པའོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ལ
གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དམྱལ
བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ
མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཞེ་སྡང་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་གི
འབྲས་བུ་ནི། ཟས་ཁ་ཞིང་ཙུབ་པའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།
ཁྱད་པར་ནི། གནོད་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཚམས་མེད་པ
གཞོམ་པར་བྱེད་པ་འདི་སྡིག་ཆེའོ། །

ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ལས་འབྲས་ལ་ལོ
པར་ལྟ་བ་དང་། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག
ལ་ལོག་པར་ལྟ་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ལས་དགེ་སྡིག་གི
འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གི་རྒྱུར་མི་འདོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས
ཀྱི་བདེན་པ་རྣམས་སུ་བླངས་ཀྱང་འགོག་པའི་བདེན་པ་མི་ཐོབ་པར
འདོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི
བདེན་པར་ལྟ་ཞིང་སྐུར་བ་འདེབས་པའོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ལ
ཡང་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དུད
འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ
ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །དབང
གི་འབྲས་བུ་ནི། འབྲས་བུ་ཡེ་མེད་པའི་སར་སྐྱེ་བར
འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ནི། ལོག་ལྟའི་ནང་ནས་ལྟ་བས་གཟིངས

ཕ་འདི་སྡིག་ཆེའོ། །དེ་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་དག་ནི་
སྤྱིར་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ན་
གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་།
གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས
རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཞེ་སྡང་གི་
སྒོ་ནས་མི་དགེ་བ་དེ་དག་སྤྱད་ན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །
འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱད་ན་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །
གཏི་མུག་གི་སྒོ་ནས་སྤྱད་ན་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཆགས་པས་ཡི་དྭགས་
འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེ་སྡང་གིས་ནི་དམྱལ་བར་འཕེན། །
རྨོངས་པས་ཕལ་ཆེར་དུད་འགྲོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། མི་དགེ་བ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་སྤྱད་པས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །མང་པོ་སྤྱད་
པས་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །འགའ་ཙམ་སྤྱད་པས་
དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ནི། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་ན་དམྱལ་
བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་འབྲིང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་ན་
ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་ཐ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྱད་ན་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གིས་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་

ལས།   ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་དང་།   །དེས་བསྐྱེད་
ལས་ནི་མི་དགེ་བ།   །མི་དགེ་ལས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན།   །
དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ།   །ཞེས་གསུངས་སོ།   །

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ།   ལས་ནི།   མི་དགེ་
བ་བཅུ་པོ་དེ་སྤངས་པ་ནི་དགེ་བ་བཅུ་ཡིན་ལ།   གཞན་ཡང་
འཇུག་པའི་ལས་དང་བསྟུན་ན།   གཞན་གྱི་སྲོག་འདོན་པ་དང་།
སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་དང་།   ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས
པ་དང་།   བདེན་པ་དྲང་པོར་སྨྲ་བ་དང་།   གཞན་མི་མཐུན
བ་རྣམས་སྡུམ་པ་དང་།   ཞི་དེས་དང་།   གསོང་པོར་སྨྲ
བ་དང་།   དོན་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་དང་།   ཆགས་པ
ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་།   །བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ
སྒོམ་པ་དང་།   ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའོ།   །དེའི་
འབྲས་བུ་ཡང་གསུམ་ལས།   རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི།
འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།   །
རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི།   སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་ཤིང་།
གཞན་གྱི་སྲོག་འདོན་པས་ཚེ་རིང་བར་འགྱུར་རོ།   །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྦྱར་རོ།   །དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི།   སྲོག་གཅོད་
པ་སྤངས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་བཟང་ཞིང་མཐུ་ཆེ་བའི་སར་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་རོ།   །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་རོ།   །དེ་དག
གིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་ཏོ།   རིན་ཆེན་ཕྲེང་

བ་ལས། །མ་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་མེད། །དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་དགེ་བ་ཡིན། །དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་ནི། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྒོམས་པས། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ནི་ཉེར་བསྡོགས་བརྒྱད་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བརྒྱད་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ནི། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་ལྷ་དང་། གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞིའི་ལྷའོ། །དེ་དག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཐད་ཀར་སྦྱར་ན། དགེ་བ་བཅུ་སྤྱད་པ་ནི་སྦྱོར་རོ། འཕེན་བྱེད་བསམ་གཏན་དང་པོ་འི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྡོག་པ་མེད་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བསྒོམས་ནས། རྫོགས་བྱེད་བསམ་གཏན་དང་པོ་འི་དངོས་གཞི་རྟོག་དཔྱོད་དང་། དགའ་བདེ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷར་སྐྱེའོ། །བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་བསྒོམས་པས་ཚངས་པ་ཆེན་པོར་སྐྱེའོ། །འཕེན་བྱེད་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བསྒོམས་ནས། རྫོགས་བྱེད་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་རྟོག་དཔྱོད་ནི་སྤངས་ལ། དགའ་བདེ་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་འོད་ཆུང་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་

གཉིས་པའི་ཚོར་སྐྱེ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕེན་བྱེད་ཉེར་བསྡོགས་
རྣམས་འགྲེ་བར་བྱའོ། །ཛོགས་བྱེད་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
དངོས་གཞི་དགའ་བ་སྤངས་ལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
བསྒོམས་པས་དགེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ལྟར་
སྐྱེ་འོ། །ཛོགས་བྱེད་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཏོག་
དཔྱོད་དང་དགའ་བདེ་སྤངས་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་སྤྲིན་
མེད་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཚོར་སྐྱེ་འོ། །བསམ་
གཏན་བཞིས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་
མཆེད་དེ། དེ་བསྒོམས་པས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱི་ཚོར་སྐྱེའོ། །དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་
མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དེ། །དེ་བསྒོམས་པས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་
ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྟར་སྐྱེའོ། །དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་
ན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ། དེ་བསྒོམས་པས་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྟར་སྐྱེ་འོ། །དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་
སྐྱེས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དེ། དེ་
བསྒོམས་པས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྟར་
སྐྱེའོ། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ལས་གང་
ཡིན་ན། ས་འོག་མ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཅི་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་

སོགས་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བྱའམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་མིང་དུ་བཏགས་ཀྱི། ཕྱིས་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཟིན་ནས་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མ་ནི་འདུ་ཤེས་དམན་པའི་སྒོ་ནས་མིང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འདུ་ཤེས་གསལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གས་མི་གཡོ་བའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། བསམ་གཏན་ཚད་མེད་གཟུགས་མེད་ཀྱིས། །ཚངས་སོགས་བདེ་བ་མྱོང་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་འདི་སྐྱེད་མཁན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་གསུམ་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །

དོན་གསུམ་པ་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལས་རང་གིས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རང་སྤྱོད་པ་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་ཟིན་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་ལ་སྨིན་གྱི་གཞན་ལ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་གི་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་

པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པའི་ཉེས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་སྦྱིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་ལས་ནི་ས་དང་། ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་སྨིན་གྱི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་འབའ་ཞིག་ལ་སྨིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་སུ་ཞིག་ལ་སྨིན་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་བཞི་པ་ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལས་དགེ་སྡིག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་མི་འཁྲུལ་བར་སྤྱོད་བ་སྟེ། དགེ་བའི་ལས་བསགས་པས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་སྤྱོད་ཞིང་། སྡིག་པའི་ལས་བསགས་པས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གིས་བྱས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྤྱོད་བ་སྟེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་སོ་སོ་འི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཆུང་བ་ལས་ཀྱང་། དགེ་བ་ཡིས་ནི་བདེ་བ་ཐོབ། མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་། །དེ་ཡང་དགེ་དང་མི་དགེ་བའི། །ལས་དང་འབྲས་བུ་གསལ་བར་བསྟན། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ས་བོན་ཚ་བ་རྣམས་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་ཚ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ས་བོན་མངར་བ་རྣམས་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་མངར་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དཔེ་ཟླ་བྱ་བ་འདི་ཡིས་ནི། །སྡིག་པའི་རྣམ་སྨིན་ཚ་བ་དང་། །དཀར་པོ་འི་རྣམ་

སྨིན་མངར་བ་ཡང་། མཁས་པ་ཡིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དོན་ལྔ་པ་ལས་ཆུང་ངུ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་སྨིན་པ་ནི།
སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གི་
གྲངས་ཀྱི་བསྐལ་པར་དམྱལ་བ་མྱོང་བར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གང་
ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྲས་སྦྱིན་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི། །ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་
བསྐལ་པར་ནི། །དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ངཅག་གི་ཉེས་པ་རེ་རེ་
ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་
བར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཚོམས་ལས་ཀྱང་། སྡིག་པ་
ཆུང་ངུ་བྱས་པས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འཇིགས་ཆེན་དང་། །
ཕུང་ཁྲོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །ཁོང་པར་སོང་བའི་དུག་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། དགེ་བའི་ལས་ཆུང་ངུས་
ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱིན་ཏེ། །ཚོམས་ལས་ཀྱང་། བསོད་
ནམས་ཆུང་ངུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་བདེ་ཆེན་
འདྲེན། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །འབྲུ་རྣམས་
ཕུན་ཚོགས་སྨིན་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་དྲུག་པ་ལས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། ལས་དེའི་

གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་མ་གཏོགས་པ། བསྐལ་བ་མཐའ་ཡས་པར་ཡང་
འབྲས་བུ་མ་སྨིན་པར་བརླག་པའམ། ཆུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
བག་ལ་ཉལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ལྟར་ལ་རྐྱེན་དང་
ཕྲད་ན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་
སྡུག་བསྔལ་ལ་འཇིགས་ཤིང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཅན་ན། ཇི་
སྐད་དུ། སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་། །སྡིག་
པའི་ལས་ལས་བཟློག་བདག་ཉིད། །གང་ཞིག་རབ་ཞི་ཙམ་
དོན་གཉེར། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བློ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། དཔེར་ན་རྒྱལ་
པོ་ཀྲྀ་ཀའི་བུ་མོ་བདུན་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་ལས
བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ཅན་དག་གི་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐལ་
པ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མི་ཟ། ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན། །
འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྨིན་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། དྲན་
པ་ཉེར་བཞག་ཆུང་བ་ལས་ཀྱང་། མེ་ནི་གྲང་བར་འགྱུར་ཡང་
སྲིད། །རླུང་ནི་ཞགས་པས་ཟིན་ཡང་སྲིད། །ཉི་ཟླ་ཐང་ལ
ལྷུང་ཡང་སྲིད། །ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བསླུ་མི་སྲིད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་
ཆེའི་རྒྱན་ལས། ལས་འབྲས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་
དྲུག་པའོ།། ||

༄ ད་ནི་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པས་གཞན་དོན་མི་བྱེད་པ་སྟེ། ཐེག་པ་དམན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བདག་གི་དོན་ཕྱིར་གཞན་དོན་ནི། །མང་པོ་དག་ཀྱང་བཏང་བྱ་སྟེ། །རང་དོན་ཆེད་ཆེར་ཤེས་གྱུར་ན། །རང་གི་དོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པས་རང་གཅིག་པུར་གྲོལ་བར་མི་འདོད་དོ། །དེས་ན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམས་པར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་སྐད་ཅིག་ཀྱང་འབྲལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེས་རྗེས་སུ་གཟུང་གིས། ཞེ་སྡང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བྱམས་པ་ལ། སྒོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དམིགས་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་། །
སྒོམ་ཐབས་འབྱོངས་ཚད་ཡོན་ཏན་ཏེ། །
དེ་ལྟར་དྲུག་པོ་འདི་དག་གིས། །
བྱམས་པ་ཚད་མེད་ཡོངས་སུ་བསྟུས། །

ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། སེམས་

ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་ནི། །སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའོ། །དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པ་ནི། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྐབས་འདིར་བྱམས་པ་དང་པོ་དེ་བཤད་ན། དེའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །རྣམ་པ་ནི། བདེ་བ་དང་ཕྲད་པར་འདོད་པའི་བློ་འོ།།

དེ་སྒོམ་པའི་ཐབས་ནི། ཙོ་བ་དྲིན་དྲན་པ་ལ་རག་ལས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དྲིན་བསམ་སོ། །དེ་ལ་ཚེ་འདི་ལ་དྲིན་ཆེ་ཤོས་རང་གི་མ་ཡིན་ཏེ། མའི་དྲིན་ཅི་ཙམ་ཡོད་ཅེ་ན། ལུས་བསྐྱེད་པའི་དྲིན་དང་། དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་དྲིན་དང་། སྲོག་བྱིན་པའི་དྲིན་དང་། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་དྲིན་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་འདིས་བདག་ཅག་བསྐྱེད་པ། འདིས་ནི་དཀའ་བ་བྱེད་པ། བདག་ཅག་གི་སྲོག་བྱིན་པ། འཇིག་རྟེན་ཀུན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་

བསྐྱེད་པའི་དྲིན་ནོ། བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འདི་དང་པོ་ནས་བོང་
ཚད་རྫོགས་པ། ཤ་ལུས་རྒྱས་པ། ཁ་དོག་ལེགས་པ་
ཞིག་བྱུང་བར་མི་གནའ་སྟེ། མའི་ལྟོ་བར་མེར་མེར་ནུར་ནུར་
གྱི་རང་བཞིན་ལས་ཁད་ཀྱིས་ངང་རིམ་གྱིས་མའི་ཤ་ཁྲག་གི་བཅུད་
ཀྱིས་ནི་བསྐྱེད། ཟས་ཀྱི་དྭངས་མས་ནི་སྤེལ། ངོ་ཚ་དང་།
ན་ཚ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པར་བྱས་པ་ལས་
གྲུབ་པ་ཡིན། ཕྱིར་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་། ཆུང་ཕྲུད་བུ་ཙམ་
ནས་གསོ་སྐྱོང་བྱས་ནས། ཆེ་གཡག་པོ་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་དྲིན་ནི། བདག་ཅག་དང་པོ་ནས་
གོས་གྱོན། རྒྱན་བཏགས། ནོར་སྐལ་བཟུང་། རྒྱགས་
ཕྱེ་ཁར་ནས་འཁོངས་བར་མི་གནང་། ཁ་གྲོད་ཟུང་ཙིག་མ་
ལགས་པ་ནོར་རྫས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྟོང་སང་ངེ་བྱས་
ནས། འདྲིས་པ་མི་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ངོ་མི་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
དུ་འཁོངས་པའི་དུས་སུ། མས་ལྟོགས་སུ་མ་བཅུག་པར་ཟས་བྱིན།
སྐོམ་དུ་མ་བཅུག་པར་བཏུང་བ་བླུད། འཁྱགས་སུ་མ་བཅུག་
པར་གོས་བགོན། ཕོངས་པར་མ་བཞག་པར་ནོར་བྱིན། དེ་ཡང་
རང་ལ་མི་མཁོ་བ་བུ་ལ་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་ཟ
མ་བྲ། བཏུང་མ་བྲ། གོན་མ་བྲ། ཆེ་འདིའི་བདེ་
བའི་དོན་དུ་ཡང་སྤྱད་མ་ཕོད། ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་
ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་གཏོང་མ་ཕོད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་ལ་རང་གི་ཆེ་འདི་

ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ཐེད་ཕ་ལ་མ་བལྟོས་པར་བྱ་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།
དེ་ཡང་བདེ་དལ་གྲིས་རྟེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྡིག་སྡུག་ངལ་
ཚད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ནས་བྱ་ལ་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྡིག་
པ་ལ་སོང་ན། ཉ་པ་དང་བཤན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་སྣ་
ཚོགས་བྱས་ནས་བྱ་གསོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་ལ་སོང་ན།
ཚོང་སྒྲོགས་དང་། ཞིང་ལས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་བྱེད་ནས། ཉིན་
མཚན་དུ་བ་མོ་ལྷམ་དུ་གྱོན། སྐར་ཆེན་ཞར་གྱོན། བྱིན་
པ་དྲར་ཞེན། །སྣལ་མ་ལྕུག་ཏུ་བྲབས། བྱིན་ཤ་ཁྲི་ལ་བྱིན།
གདོང་ཤ་མི་ལ་བྱིན་ནས་བསགས་ཀྱིན་བྱ་ལ་བྱིན་པ་ཡིན། གཞན་
ཡང་རང་རེའི་ཕ་མ་དང་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་དྲིན་ཅན་གང་བས་ཀྱང་།
ཅིར་མི་འོང་སྤུ་ཡིན་ཆ་མེད་པོ་དེ་ལ་གཅེས་པར་བྱས་ཏེ། བྱམས་
པའི་མིག་གིས་ནི་བལྟས། འཇམ་པའི་དྲོད་ཀྱིས་ནི་བསྲོས།
སོར་བཅུའི་ཁ་ལ་ན་གཡངས། སྙན་པའི་ངག་གིས་ནི་བོས་ཏེ།
དགའོ། །ཨའོ། །འབར་རེ། དགོས་སོ། ཨུ་ཨུ།
ཨ་མའི་སྙིང་པོ་ལགས་སམ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྨྲས་པ་
ཡིན་ནོ། སྒྲོག་བྱིན་པའི་དྲིན་ནི། བདག་ཅག་དང་པོ་ནས
ད་ལྟ་འདྲ་བའི་ཁ་ལག་འགྲོད་པ། དཀའ་ལས་ཅི་ཡང་ཉུས་
པའི་ཤེད་པོ་ཆེ་ཞིག་བྱུང་བར་མི་གདའ། སྲིན་བུ་ཁོ་ན་འདྲ་
བའི་ཉ་རེ་ཉོ་རེ། འཁོས་མེད་པོ། བསམ་བརྒྱག་པོ་
ཅིག་བྱུང་བ་ལ། མས་དེ་མ་བོར་བར་ཞབས་ཏོག་བྱས། ཕང་དུ་

སྣངས། སེ་ཆུ་ལས་བསྐྱབས། གཡང་ས་ལས་བཟུང་།
གཉོད་པ་ནི་བསལ། རིམ་གྲོ་ནི་བྱས་ཏེ། ཤི་དོགས།
ན་དོགས་ནས། མོ་དང་། རྩིས་དང་། གཏོ་དང་།
གླུག་པ་དང་། ཚོ་ག་ལ་སོགས་པ་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་།
གློས་མི་འཁྲུད་པ་བྱས་ནས་བྱའི་སྲོག་བཏོན་པ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་
རྟེན་བསྟན་པའི་དྲིན་ནི། བདག་ཅག་དང་པོ་ནས་མ་ཤེས་དགུ་
ཤེས་པོ། མཐོང་གོམས་ཅན། སྒོ་དྲག་པོ་ཅིག་འདིར་
ཡོངས་པར་མི་གདའ། བཤེས་གཉེན་གྱི་རིགས་ལ་ཆོ་ངེས་
འབོད་པ་དང་། །ཀང་ལག་གཡོབ་པ་ཅིག་མ་ལགས་པ་ཅི་ཡང་
མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ། ཟ་མི་ཤེས་པའི་དུས་སུ་ཟ་བ་བསླབས།
གོན་མི་ཤེས་པའི་དུས་སུ་གོན་པ་བསླབས། འགྲོ་མི་ཤེས་
པའི་དུས་སུ་འགྲོ་བ་བསླབས། སྨྲ་མི་ཤེས་པའི་དུས་སུ་སྨྲ་བ་
བསླབས་ཏེ། ཨ་ཁྱིས་དང་། ཨ་མ་ཁྱིས་དང་། ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བཟོ་རིགས་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་སྣ་
ཚོགས་བསླབས་ནས། མི་མཉམ་པ་དང་ནི་མཉམ། མི་
མཚུངས་པ་དང་ནི་མཚུངས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ད་རེས་
ཀྱི་མ་བྱས་པར་མ་ཟད་དེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་
བས་ན། ལན་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མ་བྱས་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་ཀྱི་ས་རྡོ་དང་། རྩི་ཤིང་དང་། ནགས་ཚལ་

ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཤུག་གི་ཚོག་གུ་ཙམ་དུ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་བྱས་ལ།
སྐྱེས་བུ་གཉིས་པས་དེ་རྣམས་གྲངས་སུ་བགྲངས་པས་ཟད་པའི་དུས་
སྲིད་ཀྱི། སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་བདག་གི་མ་བྱས་པ་ནི་བགྲང་
བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཤེས་སྤྲིང་ལས་
ཀྱང་། ས་ཡི་ཐུག་མཐའ་རྒྱ་ཤུག་ཚོག་གུ་ཙམ། །རིལ་
བུར་བགྲངས་ཀྱང་མ་ཡིས་ལང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་མ་བྱས་རེས་ཀྱིས་དྲིན་སྔ་མ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བས་ན་མ་དེའི་དྲིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པས། དེ་སྙིང་དུ་
སྡུག་ཅིང་ཕན་པ་དང་། བདེ་བར་འདོད་པའི་བློ་གཞན་མ་ཅི་
སྐྱེར་བསྒོམ་སོ། །དེ་ནས་དེར་མ་ཟད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མ་བྱས་ལ། མ་བྱས་ཚད་སྔ་མ་ཁོ་ན་ལྟར་དྲིན་ཅན་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུའི་ཚད་ནི་ཅི་ཙམ་ཞེ་ན།
ནམ་མཁའི་མཐས་གར་ཁྱབ་སེམས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་མདོ་ལས། ནམ་
མཁའི་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་ཅི་ཙམ་པ། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་
མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
ནམ་མཁས་གར་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་འདོད་
པའི་བློ་གཞན་མ་ཅིག་ཅི་སྐྱེར་བསྒོམ་སོ། །དེ་སྐྱེས་ན་བྱམས་
པ་དངོས་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ལ། །བུ་གཅིག་པ་ལ་བྱ་བ་བཞིན།

ཀྱང་གི་ཁོང་ནས་བྱམས་པ་ཆེ། །དེ་ལྟར་དག་ཕན་བྱེད་པར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །བྱམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་
མིག་ནས་མཆི་མ་འཁྲུག་པའམ། ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བར་བྱེད་ན་
བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། །དེ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་མཉམ་ཀུན་ཀྱིས་སྐྱེས་ཙ་ན། བྱམས་པ་ཚད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །
འབྱོངས་པའི་ཚད་ནི་རང་བདེ་བར་འདོད་པའི་བློ་མེད་པར་སེམས་
ཅན་ཁོ་ན་བདེ་བར་འདོད་ཙ་ན་བྱམས་པ་འབྱོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བསྒོམས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། མཆོད་པ་ཚད་མེད་རྣམ་མང་ཇི་སྙེད་པ། །
ཞིང་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གཏམ་སྙེད་དུ། །སྐྱེས་བུ་མཆོག་ལ་མཆོད་
པ་དེ་བྱས་པས། །བྱམས་པའི་སེམས་དང་གྲངས་ལ་ཆར་མི་
ཕོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །བྱམས་པ་དར་ཙམ་བསྒོམས་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་
ལས་ཀྱང་། ཛེའུ་ཚོད་སུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག །ཉིན་རེ་
དུས་གསུམ་བྱིན་པས་ཀྱང་། །བྱམས་པ་ཡུད་ཙམ་ཐང་ཅིག་གི །
བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་ཕོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་ཐོབ་སྟེ། རིན་
ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། །ལྷ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། །
དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྲུང་བ་དང་། །ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་
དང་། །དུག་དང་མཚོན་གྱིས་གནོད་མེད་དང་། །འབད་པ་

མེད་པར་དོན་ཐོབ་དང་། །ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ།།
གལ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་ཀྱང་། །བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་
ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རང་གི་སྤྱོད་བར་
ཡང་བྱམས་པ་སྒོམ་པ་འདི་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ། །བྲམ་ཟེ་སྦྱིན་པ་
ཆེན་པོ་བཞིན་ནོ། །གཞན་གྱི་བསྐྱང་བར་ཡང་བྱམས་པ་སྒོམ་པ
འདི་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བྱམས་པ་ལ་འབྱོངས་པས། །སྙིང་རྗེ་འབྱོངས་པ་ལ་
ཚེགས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྙིང་རྗེ་ལ་སྒོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དམིགས་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་། །
སྒོམ་ཐབས་འབྱོངས་ཚད་ཡོན་ཏན་ཏེ། །
དེ་ལྟར་དྲུག་པོ་འདི་དག་གིས། །
སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་ཡོངས་སུ་བསྟན། །

ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། །སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། །ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་།
དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་སྙིང་
རྗེ་སྐྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་བཞི་ལ་གོམས་ཙ་ན། རྒྱུ་འབྲས་རྣམ་གཉིས་ཤེས་ནས།
དག་པ་དང་རིམ་པོར་འཛིན་པ་ལས་བློ་བཟློག་སྟེ། སེམས་ཅན་
གཞན་རྒྱུ་འབྲས་མི་ཤེས་པར་དག་པ་དང་རིམ་པོར་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་

རྗེ་འཕྲུལ་སྐམ་དུ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའོ། གསུམ་པ་ནི། རང་མཉམ་པར་བཞག་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཙ་ན། སེམས་ཅན་དངོས་འཛིན་ཅན་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཉམ་བཞག་པས། །གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ན། །དངོས་འཛིན་གདོན་གྱིས་ཟིན་པ་ལ། །ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་གསུམ་ལས་སྐབས་འདིར་ནི་སྙིང་རྗེ་དང་པོ་་དེ་སྒོམ་པའོ། ། དེའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །རྣམ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བློ་འོ། ། དེ་སྒོམ་པའི་ཐབས་ནི། ཙ་བའི་མ་ལ་སྦྱར་ནས་སྒོམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་གི་ཙ་བའི་མ་དེ་ས་ཕྱོགས་འདི་ན་སྐྱེས་བུ་གཞན་དག་གིས་བཅད་ཅིང་གཏུབས་པའམ་བཙོས་ཤིང་བསྲེགས་པའམ། ཡང་ན་ཞིན་དུ་འཁྱགས་ནས་ལུས་ལ་ཆུ་བུར་དུ་གྱུར་ཏེ། བརྡོལ་ནས་ཀུང་གས་དེ་འདུག་ན་ཤིན་དུ་སྙིང་རྗེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་བདག་གི་མ་ཡིན་ངེས་ན། ཅི་སྟེ་སྙིང་རྗེ་མི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྟ་བུས་ནི་གནོད་གཅོད་ན། སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་བཅས་བ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་མོ། །ཡང་བདག་གི་མ་དེ་ཕྱོགས་འདི་ན་བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་པས་ནི་ཉེན། ན་ཞིང་ཚ་བས་ནི་གཟེར། འཛིགས་ཤིང་ཉམ་ང་བས་ནི་དཔའ་འཁོངས་ནས་འདུག་ན་ཤིན་དུ་སྙིང་

རྗེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་
རྣམས་ཀྱང་བདག་གི་མ་ཡིན་ངེས་ན། སྡུག་བསྔས་དེ་ལྟ་བུས་
ནི་གཡེན་སྤྱོ་ན། ཅི་སྟེ་སྙིང་མི་རྗེ་སྟེ། དེ་རྣམས་སྡུག་
བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་མོ། །ཡང་བདག་
གི་མ་དེ་ཕྱོགས་འདི་ན་གསེར་ཤིང་དམན་པའམ། གཞན་དག་
གིས་དབང་མེད་པར་བཀོལ་ཞིང་སྤྱད་པའམ། རྡེག་ཅིང་འཚོག་
པའམ། བསད་ཅིང་བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཅིང་འདུག་ན་
སྙིང་རྗེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་གི་མ་ཡིན་ངེས་ན། སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྟ་
བུས་ནི་ཉམ་ཐག་ན། ཅི་སྟེ་སྙིང་མི་རྗེ་སྟེ། དེ་རྣམས་
སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་མོ། །ཡང་
བདག་གི་མ་དེ་དམྱལ་ཚད་སྒོང་དུ་ལྷུང་བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ན་འདུག
ཟློན་ནི་མི་ཤེས། གཡང་ས་ལ་འགྲོ་འོ་ཞེས་སྟོན་མཁན་ནི་མེད།
དེ་ནས་ལྷུང་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་མྱོང་ཞིང་ཡར་འཐོན་དུས་མེད་
པའི་གཡང་སར་ལྷུང་ལ་ཁད་འདུག་ན། ཤིན་དུ་སྙིང་རྗེའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གསུམ་ཡང་ངན་སོང་གི་གཡང་
ས་ཆེན་པོ་ན་འདུག །ཟློན་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་ནི་སྤོང་མི་ཤེས།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ནི་མ་ཟིན། ལྷུང་བ་དང་ངན་སོང་
གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ཞིང་འཐོན་པར་དཀའ་བས་ན་ཅི་སྟེ་སྙིང་
མི་རྗེ་སྟེ། དེ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་

རྗེ་བསྒོམ་སོ། །འབྱུངས་པའི་ཚད་ནི། རང་ལ་གཅེས་
པར་འཛིན་པའི་གདོས་ཐག་ཆོད་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བློ་ཆོག་ཙམ་མ་ཡིན་པ་
སྐྱེས་ན་སྙིང་རྗེ་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བསྒོམས་པའི་ཡོན་ཏན་
དཔག་ཏུ་མེད་དེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
ལས། ཆོས་གཅིག་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་
མཐིལ་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ་གཅིག་གང་ཞེ་ན། འདི་
ལྟ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་
ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་འི་འཁོར་ལོ་རིན་
པོ་ཆེ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་དཔུང་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། གསང་བའི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ནི་སྙིང་རྗེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་བྱམས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་ཐོབ་པར་
འདོད་ཅིང་། སྙིང་རྗེས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་ཙ་ན།
རང་གཅིག་པུ་ཞི་བདེ་ཐོབ་པར་མི་སྤྲོ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་དགའ་བས་ཞི་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་

འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱམས་སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་
པས། རང་ལས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་ཙ་ན། ཇི་
སྐད་དུ། རང་རྒྱུད་རྟོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །གང་ཞིག་
གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་
འདོད། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་བློ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་
སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་
པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྟན་པའི་
ལེའུ་སྟེ་བདུན་པའོ། །

༄༅། །ད་ནི་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོར།
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
སྡོམ་ནི།

རྟེན་དང་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་དང་། །
དམིགས་པ་རྒྱུ་དང་བླང་ཡུལ་དང་། །
ཆོ་ག་ཕན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་དང་། །
འཆོར་རྒྱུ་བཅོས་ཐབས་བསླབ་བྱ་སྟེ། །
བཅུ་དང་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས། །
བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་བསྡུས། །

ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་རིས་བདུན་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་པ་དང་། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི། འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྟེན་ཡིན་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་མན་ཆད་དང་ལྡན་པ་ནི། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇུག་པ་བྱེད་པ་ལ་སྨོན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་བཤད་པ་དང་། སྨོན་པའི་སྔོན་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་འགྲོ་དགོས་པར་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་བཤད་པ་དང་། ཡང་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་སོ་སོར་ཐར་པའི་

སྒོམ་པ་དགོས་པར་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལེན་པ་ལ་ཡང་། སྐྱབས་འགྲོ་དགོས་པར་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་བཤད་པ་སྟེ། དེས་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་ཞིང་ཚོགས་དགོས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཡོད་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་རིགས་སད་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། རྒྱས་པར་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དོན་གཉིས་པ་སྐྱབས་འགྲོ་བཤད་ན། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ས་འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་དྲག་རྩལ་ཅན་ཚངས་པ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་དང་མ་ཧཱ་དེ་བ་ལ་སོགས་པ་འམ། རང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་རི་འམ། བྲག་གམ། མཚོ་འམ། ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་ལྷ་ཀླུ་མཐུ་བོ་ཆེ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱའམ་ཞེ་ན། དེ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱབས་མི་ཐུབ་པས་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། །ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་རྣམས་ནི་རི་དང་ནི། །ནགས་ཚལ་དང་ནི་མཆོད་གནས་ཀྱི། །ཀུན་དགའ་དང་ནི་རྡོ་བ་དང་། །ལྗོན་ཤིང་ལྷ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཕ་མ་གཉིས་དང་གཉེན་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་བརྩེ་ཞིང་ཕན་པར་དགའ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོའམ་ཞེ་ན། དེས་

ཀྱང་སྐྱབས་སུ་མི་ཐུབ་སྟེ། །འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་
མདོ་ལས། ཕ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན། །མཛའ་བཤེས་
རྩ་ལག་རྣམས་ཀྱང་མིན། །དེ་དག་གིས་ནི་ཁྱོད་བོར་ནས། །
རྗེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཀུན་གྱིས་སྐྱབས་སུ་མི་ཐུབ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱབས་ཐུབ་པ་ནི་
ཁོ་རང་འཇིགས་པ་ལས་ཐར་བ་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
དེ་ཀུན་ཡང་འཇིགས་པ་ལས་མ་ཐར་ཞིང་། སྡུག་བསྔལ་
དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་ལས་གདན་དུ་
ཐར་པ་སངས་རྒྱས་ལས་མེད། །སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་
ཆོས་ལས་མེད། །ཆོས་བྱེད་པའི་གྲོགས་པོ་དགེ་འདུན་ལས་མེད་
པས་ཁོང་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
འཇིགས་གྱུར་འཇིགས་པ་སེལ་མཛད་ཅིང་། །སྐྱབས་མེད་
སྐྱོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། །ཆོས་དང་ཚོགས་མཆོག་དགེ་འདུན་ལ།།
དེ་རིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་གྱིས། །ཤེས་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་ཁོང་ལ་སྐྱོབས་པའི་ནུས་པ་མངའ་ཡང་། བདག་
གིས་སྐྱབས་སུ་ཕྱིན་པས་སྐྱོབས་ངེས་སམ་སྙམ་ན་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་སྟེ།
མདོ་སྡེ་མྱ་ངན་འདས་ཆེན་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་སོང་བ། །འཇིགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་
འཆད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

དབྱེ་བ་ངེས་དང་ཡུལ་དང་དུས། །
བསམ་པ་ཚེ་ཀ་བྱེད་པའི་ལས། །
བསླབ་བྱ་དང་ནི་ཕན་ཡོན་ཏེ། །
དོན་རྣམས་དགུ་ཡིས་སྐྱབས་འགྲོ་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། དེ་ལ་དང་པོ་སྐྱབས་འགྲོ་འི་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་འོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བའི་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་ནི། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལྷུར་འཛིན་པ་རྣམས་སོ། །ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་རིགས་ཅན་ལྷ་མིའི་ལུས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །ཡུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བའི་ཡུལ་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ནི། སྤངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། བསྟན་པའི་ཆོས་ནི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོ། །རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པའོ། །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་གཉིས་ལས། སོ་སོ་འི་སྐྱེ་བ་འི་དགེ་འདུན་ནི། དགེ་སློང་རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་ཡན་ཆད་ཚོགས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ནི། སྐྱེས་བུ་ཟུང་

བཞི་གང་ཟག་ལ་བརྒྱུད་པོ་དག་གོ །སྤྲུད་པར་གྱི་ཡུལ་ནི།
མདུན་ན་བཞུགས་པའི་ཡུལ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡུལ
དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་མདུན་
ན་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྐུ་གཟུགས། ཆོས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་པོ་ཏི། དགེ་
འདུན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན། །མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་ཡུལ་ནི། སངས་རྒྱས་སྐུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །
ཆོས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཞི་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །
དགེ་འདུན་ནི་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་
ཡུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །
སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདན་གྱི་སྐྱབས་ཐུབ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐུབ་
པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་ཕྱིར། །ཚོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐུབ་པ་རྣམས་སྐྱེ་འགག་མེད་པ། རྣམ་
པར་བྱང་བ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱང་ཆོས་སྐུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་
པས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། !

འོ་ན་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་གནད་ཀྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་རྣམས་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས། །
གནད་ཀྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་གནད་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། །ཆོས་
ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བསྟན་པའི་ཆོས་ནི་མིང་གི་ཚོགས་དང་
ཡི་གེའི་ཚོགས་ཡིན་པས། ལམ་བགྲོད་ཟིན་ནས་གཟིངས་ལྟར་
སྤང་བྱ་ཡིན་པས། གནད་ཀྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའོ། །རྟོགས་
པའི་ཆོས་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་འདུས་བྱས་
ཡིན་པས་མི་རྟག་སྟེ། བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱབས་
མ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་པའི་
ལུགས་ཀྱི་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་རྒྱུན་ཆད་དུ་འདོད་པས། མེད་པའི་
ཕྱིར་གནད་ཀྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའོ། །དགེ་འདུན་ནི་ཁོ་རང་ཡང་
འཁོར་བས་འཇིགས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ།
འཇིགས་བཅས་ཡིན་པས་གནད་ཀྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར
ཡང་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །
མེད་ཕྱིར་འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་
འཕགས་པའི་ཚོགས། །གནད་ཀྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་
ནས་ཀྱང་། མི་ཟད་པའི་སྐྱབས། རྟག་པའི་སྐྱབས།
གཡུང་དྲུང་གི་སྐྱབས། དམ་པའི་སྐྱབས་ནི་གཅིག་ཉིད་དེ།

འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་གོང་དུ་སྐྱབས་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་གདུལ་བྱ་དྲང་བའི་ཐབས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། མདོར་ན་སྐྱབས་ནི་གཅིག་སྟེ་ཐབས་
ཀྱིས་ནི་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ཐབས་ཀྱིས་
གསུམ་དུ་ཇི་ལྟར་བཞག་ཅེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མ་
ལས། སྟོན་པ་བསྟན་པ་སློབ་དོན་གྱིས། །ཐེག་པ་གསུམ་
དང་བྱེད་གསུམ་དང་། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། །
སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དང་། བྱེད་པ་
གསུམ་དང་། །མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དུ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པའི་གང་ཟག་དང་། སངས་རྒྱས་
ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་
རྒྱས་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། ཀང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་
རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ཞེས་སོ། །བསྟན་པའི་
ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དུ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པའི་གང་ཟག་
དང་། ཆོས་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པའོ།།
སློབ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་
གང་ཟག་དང་། དགེ་འདུན་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་དགེ་འདུན་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་
མཆོག་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པའོ། །
དེ་ལྟར་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་གང་ཟག་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་ལ་རིམ་གྱིས་
གཞུག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་ལ་ཡང་གཉིས་
ལས། ཐུན་མོང་བའི་དུས་ནི། དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་
ཇི་སྲིད་འཚོ་འི་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ། །ཁྱད་པར་
ཅན་ནི། དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་
མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་
ཡང་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བ་ནི། རང་གཅིག་པུའི་
སྡུག་བསྔལ་མ་བཟོད་པའི་བསམ་པའོ། །ཁྱད་པར་ཅན་ནི།
གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མ་བཟོད་པའི་བསམ་པས་སོ། །ཆོ་ག་
ཡང་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་གི་ཆོ་ག་ནི་དང་པོ་སློབ་མས་
སློབ་དཔོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་སྔར་མཆོད་པ་འབུལ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་
ནས་སམ། ཡང་ན་དེ་མ་འཛོམས་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནམ

མཁའ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཡིད་ཀྱིས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཕུལ་
ནས། སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་སློབ་མས་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་
བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་
བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སློབ་དཔོན་བདག་ལ་དགོངས་
སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་
ནས་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ། རྐང་གཉིས་
རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་
མཆིའོ། །ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག །དགེ་འདུན་ལ་
སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ལན་གསུམ་བཟླས་
པའོ། །ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཚོ་ག་ནི། སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་
གཞི་དང་། རྗེས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དུ་རུང་བ་ལ། མཎྜལ་མེ་ཏོག་དང་
བཅས་པ་ཕུལ་ལ། གསོལ་བ་གདབ། དེ་ནས་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དེས། སློབ་མ་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་
ལྡན་ཞིང་། སྡོད་ལྡན་དུ་འདུག་ན་ཁས་བླངས་ཤིང་ནུབ་དང་
པོར་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་བཀྲམ། མཆོད་པ་བཤམས། སྐྱབས་
སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། མ་སོང་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་
དོ། །ནུབ་གཉིས་པ་ལ་དངོས་གཞིའི་ཚོ་ག་བྱ་སྟེ། དང་
པོ་མདུན་ན་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ལ་དཀོན་མཆོག་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་

བསྐྱེད་ནས། ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཕུལ་ལ། སློབ་དཔོན་
གྱི་རྗེས་སུ་འདི་སྐད་བརྗོད་དོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སློབ་
དཔོན་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་
བགྱི་བ། དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་
མཆིས་ཀྱི་བར་དུ། རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག །སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་
མཆོག །འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་ལན་
གསུམ་བརྗོད་དོ། །དེ་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡུལ་སྤྱན་
དྲངས་ལ། མངོན་སུམ་དང་འདྲ་བར་དམིགས་ཏེ། ཕྱག་
དང་མཆོད་པ་ཕུལ་ལ། ད་ཙི་བྱེད་ཁྱེད་མཁྱེན་སྙམ་པའི་བསམ་
པས། གོང་ལྟར་སྐྱབས་འགྲོ་ལན་གསུམ་བྱའོ། །དེ་ནས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཕུལ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། ཆོས་
ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་བདག་མེད་ཅིང་ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་
པས། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་མི་ཟད་པའི་སྐྱབས།།

དག་པའི་སྐྱབས། གཡུང་དྲུང་གི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཤེས་ནས་གཟུགས་སུ་མ་ཡིན། མཚན་དུ་མ་ཡིན། ཆོས་སུ་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བར་མཐོང་བས་ནི། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའོ། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཐོང་བ་ནི། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉུབ་གསུམ་པ་ལ་རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྟེ། དཀོན་མཆོག་ལ་གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་འབུལ་བའོ། །བྱེད་པའི་ལས་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འཆི་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། །ངན་སོང་དང་ནི་ཐབས་མིན་དང་། །འཇིག་ཚོགས་ཐེག་པ་དམན་པ་ལས། །སྐྱོབ་ཕྱིར་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་འགྲོས་ནི། འཆི་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ངན་སོང་གསུམ་དང་། ཐབས་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རྣམས་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོས་ནི། ཐེག་པ་དམན་པ་མན་ཆད་ཀུན་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །བསླབ་བྱ་ལ། སྤྱིའི་བསླབ་བྱ་གསུམ། བྱེ་བྲག་གི་བསླབ་

བྱ་གསུམ། ཆ་མཐུན་གྱི་བསླབ་བྱ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད་དོ། །
དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དུས་དྲུག་ཏུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་
པར་བྱ་ཞིང་། ཐ་ན་རང་ཟས་ཅི་ཟ་བའི་ཕུད་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོད་
པ་དང་། སྲོག་དང་། བྱ་དགའི་ཕྱིར་ཡང་དཀོན་
མཆོག་མི་སྤོང་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་
དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་བསླབ་བོ།
བྱེ་བྲག་གི་བསླབ་བྱ་གསུམ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་
སོང་བས་ལྷ་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་སྟེ། མདོ་མྱང་
འདས་ཆེན་ལས། །སངས་རྒྱས་དག་ལ་སྐྱབས་སོང་བ།
དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྙེན་ཏེ། །ནམ་ཡང་ལྷ་རྣམས་གཞན་
དག་ལ། །སྐྱབས་སུ་གསོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས
གསུངས་སོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་རྣམ་པར་འཚེ་བ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། མདོ་ལས་ཀྱང་།
དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སོང་ན། །གནོད་ཅིང་འཚེ་བའི་སེམས
དང་བྲལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་
སོང་བས་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་མི་བརྟེན་པ་སྟེ། མདོ་ལས་ཀྱང་
དགེ་འདུན་ལ་ནི་སྐྱབས་སོང་བས། །མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་ཕྱོགས
མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆ་མཐུན་པའི་བསླ
བྱ་གསུམ་ལས། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཐ་ན་ཚ་ཚའི་ཆག་དུམ་ཡན་ཆད་ལ་གུས

པར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་དམ་ཆོས་ཀྱི་པོ་
ཏི་དང་གླེགས་བམ། ཐ་ན་དེའི་ཡི་གེ་འབྲུ་རེ་ཡན་ཆད་ལ་གུས
པར་བྱ་བ་དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་སྟོན་པའི་ཆ་
ལུགས་དང་། ཐ་ན་སེར་པོ འི་ལྷན་པ་བཏབ་པ་ཡན་ཆད་ལ་
གུས་པར་བྱའོ། །སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་བརྒྱད་དེ།
ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ་དང་། སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྔར་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་
པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་ཀྱིས་
མི་ཚུགས་པ་དང་། བསམས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་
པ་དང་། རྒྱ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ངན་སོང་དུ་མི་ལྟུང་བ་དང་། མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའོ། །དོན་གསུམ་པ་སོ་སོར་ཐར་པའི་
སྡོམ་པ་ནི། རྫས་སུ་ནི་བཞི། རྟེན་དུ་ནི་བརྒྱད་ཡོད་པ་
ལས། འདིར་བསྙེན་གནས་མ་གཏོགས་པའི་རིས་བདུན་པོ་
གང་རུང་གཅིག་བླང་བའོ། །དེ་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་རིས་བདུན
ནི། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ་དང་གསུམ།
དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས་དེ་ལྔ། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་གཉིས་ཏེ་
བདུན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། སོ་
སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་རིས་བདུན་པོ་དེ།
དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་སློབ་མ་དང་།

དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་ཚུལ་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་།
དགེ་བསྙེན་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁྲིམས་
པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འཇུག་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དགོས་པ་མིན་ཞེ་ན།
དཔེ་དང་། ལུང་དང་། འཐད་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་
གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟེན་དུ་དགོས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
དེ་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་གནས་ནི། ལུད་
དང་ལྷན་ལྷིན་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བས་ཁྱབ་པའི་ས་ཕྱོགས་མ་
ཡིན་ཏེ། ཁང་བཟང་ལེགས་པར་བྱི་དོར་བྱས་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དུ་མས་སྤྲས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་བསྐྱེད་ཅིང་བཞུགས་སུ་གསོལ་
བའི་གནས་ནི། །ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མི་དགེ་བ་ལས་མི་
སྡོམ་པ་དང་། སྡིག་པའི་དྲི་མས་གོས་པའི་རྒྱུད་ལ་མ་ཡིན་ཏེ།
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྡིག་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ། སྡོམ་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་ལུས་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་བཞུགས་
སུ་གསོལ་བ་ཡིན་པའོ། །ལུང་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ལས། སྡོམ་པ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ཡི་རྟེན། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི། ཉིན་

ཞག་གཅིག་པའི་སྨོན་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆུང་ལ། རིས་བདུན་པོ་
དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་སྨོན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེས་ན་རིས་
བདུན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་
ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་གྱི། །
རྟག་ཏུ་སྡོམ་གཞན་ལྡན་པ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་
པ་ཡི། །སྐལ་པ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་ལས་གང་རུང་གཅིག་རྟེན་དུ་བཤད་པའོ། །
འཐད་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པ་
གཞི་དང་བཅས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྡོམ་པ་ནི་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པ་ལས་
མ་ལོག་པར་ཕན་གདགས་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
གཞན་དག་ན་རེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་མི་འཐད་དེ། ཟ་མ་དང་
མ་ནིང་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་
མི་སྐྱེ་བ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་པའི་རྟེན་དུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སོ་སོར་
ཐར་པ་ནི་ཤི་འཕོས་པས་གཏོང་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྡོམ་པ་དེས་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལན་ནི། སོ་སོར་
ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རིགས་གསུམ་ཡོད་དེ།
རིས་བདུན་པོ་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེ་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་

བླངས་ན་ལེགས་སྨོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་ལ། རང་གི་
སྡུག་བསྔལ་གཉན་དུ་སྤང་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་བླངས་ན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམས་པས་བླངས་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྡོམ་
གཉིས་པོ་ནི། ཟ་མ་དང་། མ་ནིང་དང་། ལྷ་ལ་
སོགས་པ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤི་འཕོས་ནས་གཏོང་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཉམས་ན་སླར་གསོ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། ཟ་མ་དང་། མ་ནིང་
དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། ཤི་འཕོས་
ཀྱང་མི་གཏོང་བ་དང་། ཉམས་ན་སླར་གསོ་རུང་བའི་ཕྱིར།
སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ལ་གནས་པའི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ནོ། དེས་
ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་དེའི་རྟེན་
གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་
རྟེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་
དགོས་ལ། གནས་པའི་རྟེན་དུ་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་
ན་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ། བསམ་གཏན་གྱི་
སྡོམ་པ་དགོས་ཀྱང་། གནས་པའི་རྟེན་དུ་ངེས་པ་མེད་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་

སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དེ་ཡང་། ལེན་པའི་ཆོ་ག་ནི་ལོགས་སུ་མི་དགོས་ཏེ། སྔར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསླབ་པ་བླངས་པ་ཉིད་ཕྱིས་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་ན། གནས་གྱུར་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་སེམས་བཏང་ཡང་སྤོང་བའི་སེམས་པ་མ་དོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་རིས་བདུན་ལས་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སྡོམ་པ་བཟུང་བའི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། །

༄ བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། གཞན་
གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་སྟེ། མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ།
དཔེའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་
དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དེ་ལ་དང་
པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་དབྱེ་བ་དཔེས་བསྟན་པ་འཕགས་པ་བྱམས་པས་
གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།
དེ་ཡང་ས་གསེར་ཟླ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་
གནས་མཚོ། །རྡོ་རྗེ་རི་སྨན་བཤེས་གཉེན་དང་། །ཡིད་
བཞིན་ནོར་བུ་ཉི་མ་གླུ། །རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །
བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་ནི། །སྒྲ་བརྙན་ཆུ་བོ་སྤྲིན་རྣམས་
ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།
དཔེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་འདི་དག་ནི། དོན་འདུན་པ་ནས་ཆོས་
སྐུའི་བར་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལམ་ལྔ་དང་སྦྱར་ན། འདུན་
པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ས་དང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི
གཞིའི་དངོས་པོ་བྱེད་པའོ། །བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་གསེར་
དང་འདྲ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་བའོ། །ལྷག་

པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཟླ་བ་ཆོས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དགེ་
བའི་ཆོས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་
གསུམ་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ལས་
དང་པོ་པའི་སེམས་བསྐྱེས་པའོ། །སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་མེ་དང་
འདྲ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བུད་
ཤིང་སྲེག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེས་
པའོ། །སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་གཏེར་ཆེན་
པོ་དང་འདྲ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་པའོ། །
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་དང་འདྲ་སྟེ།
ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་བྱེད་པའོ། །བཟོད་པ་
དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། མི་འདོད་པ་
ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་པས་མི་འཁྲུག་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་
དང་ལྡན་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་སྟེ། མི་ཤིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་
སྲ་བའོ། །བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པ་ནི་རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་
འདྲ་སྟེ། དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་མི་བསྐྱོད་པའོ། །
ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྨན་དང་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །ཐབས་དང་ལྡན་པ་
ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འདྲ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཐམས་
ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའོ། །སྨོན་
ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་སྟེ། སྟོབས་

སྨོན་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའོ། །སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི་ཉི་མ་
དང་འདྲ་སྟེ། །གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ། །
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་དང་འདྲ་སྟེ།
གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་
ནི་རིམ་པ་ལྟར་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྡུས་ཏེ།
མཐོང་བའི་ལམ་དང་། །སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
དང་འདྲ་སྟེ། །མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་བསྒྲུབས་
པའོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ནི་བང་མཛོད་
དང་འདྲ་སྟེ། ཚོགས་མང་པོའི་མཛོད་དུ་གྱུར་པའོ། །
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ནི་ལམ་པོ་ཆེ་
དང་འདྲ་སྟེ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་
གཤེགས་པས་སོ། །སྙིང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྡན་པ་ནི་
བཞོན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟུང་
བར་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲོ་བའོ། །གཟུངས་དང་སྤོབས་པ་དང་ལྡན་
པ་ནི་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་འདྲ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་
ཆོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པའོ། །དེ་ལྟར་ལྔ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་
མོས་ཚལ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྒྲ་སྙན་པ་ཐོས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཐར་
པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་པར་སྒྲོགས་པའོ། །བགྲོད་པ་

གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆུ་བོ་འི་རྒྱུན་དང་འདྲ་སྟེ། གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་མི་ཉམས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྤྲིན་དང་འདྲ་སྟེ། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱ་བ་རྣམས་དེ་ལ་རག་ལས་པའོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ལམ་དང་པོ་བཞི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྡུས་སོ། །

ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི་བཞི་སྟེ། མོས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། །སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་སས་བསྡུས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་དག་གོ །གསུམ་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དག་གོ །བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། །མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། །རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དགོངས་པ་ངེས་

པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཅི་ཙམ་ཞིག་སྙམ་ན། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གསལ་ལ་མི་གཡོ་བ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ། ཤིན་ཏུ་གསལ་བ། དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན། དྲི་མ་མེད་པ། མི་གཡོ་བ། རླུང་མེད་པའི་མར་མེའི་རྒྱུན་ལྟར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། ཡང་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྙིང་རྗེས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་འཁོར་བ་ནས་འདོན་པར་དམ་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་བརྡ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་བཤད་དོ། །དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་གནས་སྐབས་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་

ཡང་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། སྨོན་པའི་སེམས་དང་། འཇུག་པའི་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྡུ་ན། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་དང་ནི། །བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་ལ་ཡང་བཞེད་པ་ཐ་དད་པ་མང་སྟེ། ༄ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ནས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ན་མར་ལ་བརྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས་ནི། སྨོན་པ་ནི་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་དོན་བསམ་པ་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་ནི་འགྲོ་བ་དངོས་དང་འདྲ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ཇི་བཞིན་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ༄ །འཕགས་པ་བྱམས་པ་ནས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ན་མར་ལ་བརྒྱུད་པའི་ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པ་ནི། སྨོན་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་འབྲས་བུ་ལ་དམ་བཅའ་ལེན་པ་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་ནི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ་ སྨོམ་དུ་རྡུ
ལ་དམ་བཅའ་ལེན་པར་བཞེད་པའོ། །དོན་དེ་དང་མཐུན་པར་
ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི།
ཀྱི་མའོ་བདག་ཟླ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པའོ། །
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། །དེ་ལྟར་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པ་ནས། ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་དཔེ་དང་། ས་མཚམས་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་
སྒོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་ལས། དེ་ལྟར་བས་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་
ནི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཡི་ཤེས་ཚོལ་བར་དམིགས་
པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཀྱང་།
དེ་བཞིན་དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཚོལ་བར་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་

སོ། །སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། སེམས་
ཅན་གཅིག་གམ། གཉིས་སམ། འགའ་ཙམ་མ་ཡིན་
ནི། ནམ་མཁས་གར་ཁྱབ་ན་སེམས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ། དེས་
གར་ཁྱབ་པ་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་ཁྱབ་ལ། དེས་གང་
ན་ཁྱབ་པ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཁྱབ་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་
བསྔལ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་ལས། ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་
གྱུར་པ་ཇི་ཙམ་པར། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །ཇི་ཙམ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མཐར་གྱུར་པ། །
བདག་གི་སྨོན་ལམ་མཐའ་ཡང་དེ་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི། ཆོས་བཅུ་
པའི་མདོ་ལས། རྒྱུ་བཞིས་སེམས་དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ།
སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་དད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བ་དང་།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་དག་པར་བསྐུལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་བཞིར་གསུངས་
ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལ་རྒྱུ་བཞི་གང་ཞེ་ན། རིགས་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་
རྒྱུ་དང་པོ་འོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གཉིས་པའོ། །སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུ་གསུམ་པའོ། །འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་དཀའ་བ་
སྤྱད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡུན་རིང་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ། དྲག་པ།
བར་ཆད་མེད་པས་ཀྱང་མི་འཇིགས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ནི། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་བརྡ་ལས་
བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
པ་གཉིས་རྒྱུ་སོ་སོར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གྲོགས་
སྟོབས་རྒྱུ་སྟོབས་རྩ་བའི་སྟོབས། །ཐོས་སྟོབས་དགེ་བ་གོམས་
པ་ལས། །མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་བྱུང་བ། །གཞན་གྱིས་
བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་
གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ནི། གཞན་གྱི་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་ལས་སེམས་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་བླངས་
པ་བརྡ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སོ། །དེ་ཡང་གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་ཏེ་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་ངོར་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ། །རྒྱུའི་སྟོབས་ལས་ཏེ་
རིགས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །དགེ་བའི་རྩ་བའི་
སྟོབས་ལས་ཏེ། དེའི་རིགས་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་ཡང་
ཡོད་དོ། །ཐོས་པའི་སྟོབས་ལས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་

གྲངས་དེ་དང་དེ་བཤད་པ་ན་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །དགེ་བ་ལ་གོམས་པ་ལས་དེ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་དྲག་ཏུ་ཉན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་འཆང་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་མི་བརྟན་ལ། རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ལས་ནི་བརྟེན་པར་འགྱུར་བའོ། །དོན་དམ་པའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རབ་མཉེས་བྱས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རབ་བསགས། །ཆོས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྐྱེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་དང་། བསྒྲུབ་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དག་གིས་བསྐྱེད་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་བླང་བའི་ཡུལ་ནི། སློབ་དཔོན་ཡོད་པའི་ལུགས་དང་། མེད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་དེའི་སྤྱན་སྔར་འགྲོ་བ་ལ་སྲོག་གམ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་མེད་ན། ས་ཐག་རིང་ཡང་སློབ་དཔོན་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ལ་ཡུལ་དེ་ལས་བླང་བའོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་། །སྡོམ་པ་འབོགས་པའི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པ་དང་། རང་ཉིད་སྡོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་གོ་བར་ནུས་པ་དང་། །ཟང་ཟིང་ལྟར་མི་བྱེད་པར་བཙེ་བས་སློབ་མ་སྐྱོང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས། །ཡང་དག་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་དང་། །བླ་མ་བཟང་

ལ་སྡོམ་པ་བླང་། །སྡོམ་པའི་ཚོ་ག་ལ་མཁས་དང་། །
བདག་ཉིད་གང་ཞིག་སྡོམ་ལ་གནས། །སྡོམ་པ་འབོགས་བཟོད་
སྙིང་རྗེར་ལྡན། །བླ་མ་བཟང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་བཏབ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་པ། སྡོམ་པ་
བླངས་པ། མཁས་པ། ངག་གི་ནུས་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་
དོན་འཛིན་པ་དང་། གོ་བར་ནུས་པ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བླ་མ་དེ་ཐག་ཉེ་བ་ན་བཞུགས་ཀྱང་དེའི་
སྤྱན་སྔར་འགྲོ་བ་ལ་སྒྲོག་གས། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་བར་
ཆད་ཡོད་ན། བླ་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་སྨོན་འཇུག་གང་ལེན་པའི་
ཚིག་རྣམས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་སྨོན་པའམ
འཇུག་པ་དེ་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་
ལས། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མེད་
པར་གྱུར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །བླ་མ་དང་སྐུ་གཟུགས་གཉིས་ཀ་མ་རྙེད་ན།
མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་མངོན་སུམ་བསྒོམས་ནས། སྨོན་པའམ་འཇུག

པའི་ཚིག་རྣམས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བསམ་ནས། སྡོམ་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་དང་སྦྱར་ལ་བླང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་བླང་བའི་ཆོ་ག་ནི། བླ་མ་མཁས་པ་དག་གི་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ལས། ཚུལ་ལུགས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་སྣང་ངོ་། དེ་ལྟར་སྣང་ཡང་ནི། འདིར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ན་མར་ལ་བརྒྱུད་པ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་དང་། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ནས་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ན་མར་བརྒྱུད་པ། ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པའི་ལུགས་དང་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ན་མར་བརྒྱུད་པ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ལྟར་ན་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་དང་། དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་དང་། རྗེས་ཀྱི་ཆ་གའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག་སྟེ། མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བར་བསྔོ་བའོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་འདི་ཡང་། །ཡུལ་དང་མཆོད་
པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་ནི། དཀོན་
མཆོག་མངོན་སུམ་ན་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་། མངོན་
སུམ་ན་མ་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་པ་གཉིས་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་
བཤད་པས། མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། མ་གྱུར་
ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བྱས་ལ་མཆོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་
རྒྱན་ལས། རབ་དང་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །ཚོགས་
གཉིས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གོས་
ལ་སོགས། །མངོན་སུམ་མངོན་སུམ་མིན་པར་མཆོད། །
ཅེས་གསུངས་སོ། །མཆོད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། བླ་ན་
ཡོད་པའི་མཆོད་པ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པའོ། དང་
པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་དང་། སྒྲུབ་པའི་
མཆོད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཕྱག་གི་མཆོད་པ་དང་།
བསྟོད་པའི་མཆོད་པ་དང་། རྫས་རིམ་པར་བཤམས་པའི་
མཆོད་པ་དང་། བདག་པོས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའི་རྫས་
ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོད་པ་དང་། བློས་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པ་
དང་། ལུས་དབུལ་བའི་མཆོད་པ་སྟེ། དེ་དག་རྒྱས་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པ་ནི། ལྷའི་སྐུ
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་བཀོད་པས་མཆོད་པའོ། བླ་ན་

མེད་པའི་མཆོད་པ་ནི། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་པ་
དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་མཆོད་པའོ། །དེ་ལ་དང་
པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།
མཁས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྒོམས་ན། །རྒྱལ་བ་སྲས་དང་
བཅས་པ་ལ། །མཆོད་པ་འདི་ནི་དམ་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དམིགས་པ་མེད་པའི་མཆོད་པ་ནི། བདག་མེད་
ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་སྟེ། མཆོད་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་ལྷའི་བུ་བློ་གྲོས་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུ་ལས། བྱང་
ཆུབ་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །བསྐལ་པ་བྱེ་
བ་གངྒཱའི་བྱེ་སྙེད་དུ། །མེ་ཏོག་སྤོས་དང་དེ་བཞིན་ཟས་སྐོམ་
དག །ཕྱུལ་ནས་མི་མཆོག་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་བས། །གང་
གིས་གང་ལ་བདག་དང་སྲོག་དང་ནི། །གང་ཟག་མ་མཆིས་དེ་
འདྲའི་ཆོས་འདི་དག །ཐོས་ནས་དེ་ལ་འོད་གསལ་བཟོད་
ཐོབ་པ། །དེ་ཡིས་མི་མཆོག་དམ་པ་མཆོད་པ་ལགས། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །སེང་གེ་སྒྲ་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་
འདུ་ཤེས་དང་མཚན་མ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ། སྣང་དོར་མེད་པ་དང་། གཉིས་
སུ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །
གྲོགས་པོ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་
མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས། །དེ་ནི་དངོས་པོ་འི་འདུ་ཤེས་ལ་

གནས་པས་མཆོད་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།
མཆོད་པ་འབུལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྡིག་པ་བཤགས་པ་བཤད་ན། སྤྱིར་དགེ་
སྡིག་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཡིད་གཙོ་བོ་
ཡིན། ལུས་ངག་བྲན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།
ཆོས་རྣམས་ཡིད་ནི་སྔོན་འགྲོ་བས། །ཡིད་ནི་གཙོ་བོ་ཞེས་གྲགས་
པས། །ཤེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཡིད་ཆགས་སྡང་
ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས།
མཚམས་མེད་པ་ལྔ་འམ། དེ་དང་ཉེ་བ་ལྔ་འམ། མི་དགེ་
བ་བཅུ་འམ། སྡོམ་པ་དང་། དམ་ཚིག་ཉམས་པ་ལ་
སོགས་པ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་བྱེད་དུ་བསྐུལ་བ་
དང་། བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་རྣམས་སྡིག་པ་མི་དགེ་
བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེར་མ་ཟད་ཡིད་ཆགས་སྡང་དང་། ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱས་པ་ཡང་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
གི་འབྲས་བུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་
རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ། །
དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། །མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་
ཀུན། །དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་

every Important to have

བསྐལ་འབྱུང་། |འདི་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཐར་ཞེས། |
ཉིན་མཚན་ཀུན་དུ་བདག་གིས་ནི། |འདི་ཉིད་འབབ་ཞིག་
བསམ་པར་རིགས། |ཞེས་གསུངས་སོ། |དེས་ན་སྡིག་
པ་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བྱའོ། |བཤགས་པས་འདག་ངེས་
སམ་སྙམ་ན། ཤིན་དུ་ཡང་ངེས་ཏེ། མདོ་མྱ་ངན་འདས་
ཆེན་ལས། སྡིག་པ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཕྱིས་འགྱོད་དེ་ཕྱིར་འཆོས་
ནས། ཆུ་རྟོགས་པ་ཅན་ནོར་བུ་ཆུ་དྭངས་ཀྱིས་དྭངས་པའམ་
སྤྲིན་དང་བྲལ་ནས་ཟླ་བ་གསལ་བ་དང་འདྲའོ། |ཞེས་པ་དང་།
དེ་བས་ན་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་ཅིང་མ་བཅབས་པར་བཤགས་ན་ཇི་ལྟ་
བུ་ཡང་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། |ཞེས་གསུངས་སོ། |བཤགས་
ལུགས་ཇི་ལྟར་བཤགས་ན། སྟོབས་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་
བཤགས་སོ། |དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།
བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་
དང་ལྡན་ན། སྡིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་
པར་འགྱུར་རོ། |བཞི་གང་ཞེ་ན། |འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་
པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་
པ་དང་། ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས་དང་། རྟེན་གྱི་
སྟོབས་སོ། |ཞེས་གསུངས་སོ། |དེ་ལ་རྣམ་པར་སུན་
འབྱིན་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ནི། སྔར་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་
ལ་འགྱོད་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་ནས་ཡུལ་གྱི་སྤྱན་སྔར་མཐོལ་བཤགས་

བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འགྱོད་
པ་སྐྱེད་ལུགས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དོན་མེད་པར་བཏགས་ལ་
འགྱོད་པ་སྐྱེད་པ་དང་། འཇིགས་པར་བཏགས་ལ་འགྱོད་པ་
སྐྱེད་པ་དང་། མྱུར་དུ་འབྲལ་དགོས་པར་བཏགས་ལ་འགྱོད་པ་
སྐྱེད་པའོ། །དེས་དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བྱས་པའི་
སྡིག་པ་དེ་ཡང་རེས་འགའ་དགྲ་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་བྱས། རེས་
འགའ་གཉེན་བསྐྱང་བའི་ཆེད་དུ་བྱས། རེས་འགའ་ལུས་
གནས་པའི་ཆེད་དུ་བྱས། རེས་འགའ་རྫས་བསགས་པའི་ཆེད་
དུ་བྱས་ཏེ། བདག་ཤི་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་སྐྱེས་འདེགས་
པའི་ཚེ། དགྲ་དང་གཉེན་དང ཕྱུགས་དང་ལུས་དང་ནོར་རྫས་
རྣམས་བདག་དང་མི་འགྲོགས་པར། ལས་ངན་གྱི་སྡིག་སྒྲིབ་
རྣམས་བདག་དང་འགྲོགས་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་དེར་ག་ཞེད་སར་ལྷུང་
བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྦྱིན་
གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཕ་མ སྤུན་དང་བུ་དང་ཆུང་མ་དང་།།
བྲན་དང ནོར་དང་ཙ་ལག་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་། །ཤི་བའི་རྗེས་
ཕྱིར་དེ་དག་འགྲོ་བ་མེད། །ལས་རྣམས་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་དེ་
དག་འགྲོ། །ཞེས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་གྱུར་པ་
དེ་དུས་སུ། །བུ་དང་ཆུང་མ་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་མ་ཡིན། །
བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འདོད། །དེ་དག
དེ་ཚེ་བདག་གི་སྐབས་མི་ལེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། སྐྱོད་

འཛུག་ལས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་བོར་ཏེ་ཆས་དགོས་པར། །
བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས། །མཛའ་དང་མི་མཛའི་དོན་
གྱི་ཕྱིར། །སྡིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱས། །མཛའ་བ་
རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །མི་མཛའ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་
འགྱུར། །བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་
ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་
ན་སྡིག་པ་ནི་དགྲ་གཉེན་གཉིས་དང་། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་གཉིས་
ཏེ་དེ་བཞི་ནི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ལ། དེ་བཞི་དང་བདག་ཡུན་དུ་
འགྲོགས་སུ་མེད་པས་ན། སྡིག་པ་ཉིད་ཚོགས་ཆེ་ལ་དོན་ཆུང་
བར་བསམས་ནས་འགྱོད་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དོན་
མེད་ཀྱང་དེས་བདག་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་སྙམ་ན། དོན་
གཉིས་པ་སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་ངེས་འཇིགས་པར་བརྟགས་ལ་འགྱོད་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྡིག་པ་བྱས་པ་དེ་འཆི་ཀའི་ཚེ་འཇིགས་
པ་དང་། ཤི་བའི་ཚེ་འཇིགས་པ་དང་། ཤི་བའི་འོག་
ཏུ་འཇིགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྡིག་པ་ཅན་
རྣམས་འཆི་ཀའི་དུས་སུ་ཡང་། གནད་གཅོད་ལ་སོགས་པའི་
སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་མྱོང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། བདག་ནི་
མལ་ན་འདུག་བཞིན་དུ། །གཉེན་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་
བསྐོར་ཡང་། །སྲོག་གཅོད་པ་ཡི་ཚོར་བ་དག །བདག་
ཉིད་གཅིག་པུས་མྱོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ནས་

ཤི་བའི་ཚེ་འབྲས་བུ་འཛོགས་པ་ནི། གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་སྐྱེས་
བུ་ནག་པོ་མ་རུངས་པ་ཞགས་པ་ཐོགས་པས་ནི་མགུལ་ནས་བཅིངས་
ཤིང་དམྱལ་བའི་གནས་སུ་ཁྲིད། དབྱུག་པ་དང་། ཤ་ཡང་
ལ་སོགས་པ་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཕྱི་ནས་གཅོས་དེ།
གཙོད་པ་དུ་མ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང་། གཤིན་རྗེའི་
ཕོ་ཉས་ཟིན་པ་ལ། །གཉེན་གྱིས་ཅི་ཕན་བཤེས་ཅི་ཕན། །
དེ་ཚེ་བསོད་ནམས་གཅིག་སྐྱབས་ན། །དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་
བསྟེན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་སྤྱོང་ལས་ཀྱང་།
དུས་ཀྱི་ཞགས་པས་སྐེ་ནས་བཏགས་ཏེ་གཤིན་རྗེའི་མི། །གདུག་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུག་པས་བདའ་ཞིང་འཁྲིད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་ལ་བདག་མི་འཇིགས་སོ་
སྙམ་ན། ཇི་སྐད་དུ། སྐྱེ་བོ་ཡན་ལག་གཅད་པའི་སར།།
དེ་རིང་ཁྲིད་པའང་ཁྲིད་གྱུར་ཏེ། །ཁ་སྐམ་མིག་ཙ་ངན་ལ་
སོགས། །སྔར་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་སྣང་ན། །གཤིན་
རྗེའི་ཕ་ཉ་འཇིགས་འཇིགས་ལྟའི། །ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱིས་བརྡུང་
གྱུར་ཅིང་། །འཇིགས་ཆེན་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་གྱུར་པ། །
རབ་ཏུ་ཉམ་ཐག་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། དམྱལ་
ཤི་བའི་འོག་རོལ་དུ་སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་འཛོམས་པ་ནི།
བ་ཆེན་པོར་ལྟུང་ནས། བཙོ་བསྲེག་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་
མི་བཟོད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཤིན་ཏུ་

འཇིགས་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དཀྱིལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་དང་
ཐོས་པ་དང་། དྲན་དང་བསྒྲགས་དང་གཟུགས་སུ་བགྱིས་
རྣམས་ཀྱང་། །འཇིགས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ན་མི་བཟོད་པའི། །
ནམ་སྨིན་ཉམས་སུ་མྱོང་རྣམས་སྨོས་ཅི་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པས་ན་
འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཐ་ཤད་ན། སྡིག་
པ་དེ་ཡང་དུས་ཕྱིས་བཤགས་པས་ཆོག་གམ་སྙམ་ན། སྔོ་
ཆོག་སྔ་མྱུར་དུ་བཤགས་དགོས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྡིག་པ་མ་བྱང་བའི་འོག་ཏུ་བདག་འཆི་དོགས་ཡོད་དོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་། བདག་ནི་སྡིག་པ་མ་བྱང་བར། །སྔོན་དུ་
འགུམ་པར་འགྱུར་དུ་མཆི། །ཇི་ལྟར་འདི་ལས་ངེས་ཐར་བར།།
མྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
སྡིག་པ་མ་བྱང་བར་བདག་མི་འཆི་འོ་སྙམ་ན། འཆི་བདག་
གི་བདུད་དེས་བདག་གི་སྡིག་པ་བྱང་བ་དང་མི་བྱང་བའི་ཆོས་མི་བྱེད་
པར། གླགས་གང་ཉིད་ཀྱིས་སྲོག་འཕྲོག་པས་ནམ་འཆི་ངེས་
པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཡོད་བཏན་མི་རུང་འཆི་
བདག་འདི་ཞེས། །བྱས་དང་མ་བྱས་མི་སྡོད་པར། །ན་དང་
མི་ན་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་། །གློ་བུར་ཚེ་ལ་ཡིད་མི་བརྟན། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཚེ་སྲོག་ལ་བློ་ལྟོས་མེད་དེ། །
སྡིག་པ་མ་བྱང་བར་འཆི་དོགས་ཡོད་པས་མྱུར་དུ་སྦྱང་དགོས་སོ། །

དེས་ན་གྲོད་ཁ་དེ་ལ་ཐུག་པས་ན་འགྲོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱིས་སྡིག་པ་ལ་འགྲོད་པ་བསྐྱེད་ལ། ཕྱུལ་
ཁྱུད་ཕར་ཅན་དང་ཕལ་པོ་ཆེའི་སྤྱན་སྔར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པར་
བགྱིའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། དཔེར་ན་ཁ་དྲག་པོ་ཚི་བུ་
ལོན་འཛིང་བ་ལ་མ་ཁོར་ནས་ཞུ་བ་བྱས་པ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། སྟོན་མི་གདུག་པ་སོར་མོ་འི་ཕྲེང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མི་
དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་བསད་པའི་སྡིག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་། །
རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཉམས་སུ་བླངས་
པས། སྡིག་པ་བྱང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ།
དེ་ལྟར་ཡང་། །གང་ཞིག་སྔོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་ལས། །
ཕྱི་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་། །ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་ལྟ
བུར་རྣམ་མཛེས་ཏེ། །དགའ་བོ་སོར་ཕྲེང་མཐོང་ལྡན་བདེ་
བྱེད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ནི། སྡིག་པའི་གཉེན་
པོར་དགེ་བ་སྤྱོད་པའོ། །དེས་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱེད་དེ། མངོན་པ
ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ཀྱང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་ནི
གཉེན་པོ་འི་ལས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་ལྟ་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས
ཀྱི་འབྲས་བུས་འཕངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། གཉེན་པོ་འི་སྟོབས
ཀྱིས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛོད་ལས་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམས་པས་སྡིག་པ་བྱང་པར་གསུངས་སོ། །རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས་ནི། མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་བཏོན་ལས་སྡིག་པ་བྱང་བར་གསུངས་སོ། དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གསང་སྔགས་ཀྱི་བཟླས་པ་བྱས་པས་སྡིག་པ་བྱང་བར་གསུངས་སོ། །མེ་ཏོག་བརྩེགས་པའི་གཟུངས་ལས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པས་སྡིག་པ་བྱང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་ནི། སྐུ་གཟུགས་བཞེངས་པས་སྡིག་པ་བྱང་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཀློག་པ་དང་། འབྲི་བ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ལས་གང་སོས་བྱེད་པ་སྟེ། དེས་སྡིག་པ་བྱང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་ལས། གང་ཞིག་སྡིག་པའི་ལས་བྱས་པ། དགེ་བ་ཡིས་ནི་འགོག་བྱེད་དེ།། ཉི་ཟླ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་བཞིན། །འཇིག་རྟེན་འདི་དེར་སྣང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྡིག་པའི་གཉེན་པོར་དགེ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྡིག་པ་ཇི་སྙེད་བྱས་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་དགེ་བ་བྱ་དགོས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མྱ་ངན་འདས་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། དགེ་བ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྡིག་པ་མང་པོ་འཇོམས་ཏེ། ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཆུང་ངུས་རི་རབ་བམ།

ནེ་ཚུང་ངུས་ཙཱུ་ཤིང་ངམ། དུག་ཆུང་ངུས་སེམས་ཅན་འཇོམས་
པ་ལྟར། དགེ་བ་ཆུང་ངུས་ཀྱང་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་འཇོམས་
པས་ན། དོན་དུ་གཉེར་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་
བསྐལ་པ་སྟོང་རྣམས་སུ། །སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བགྱིས། །
ལན་གཅིག་རབ་ཏུ་བཤགས་པ་ཡིས། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་
བྱང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གཉེན་
པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། དཔེར་
ན་ངན་སྐྱུགས་ཀྱི་འདམ་རྫབ་ཏུ་ཆུད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་འདམ་རྫབ་
ནས་ཕྱུང་ནས་ཁྲུས་བྱས་ཏེ་དྲི་བཟང་པོ་བྱུགས་པ་དང་འདྲ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །སྟོན་ཁྲིའུ་བདེ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ན་བསད་པའི་
སྡིག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཉམས་སུ་བླངས་
པས་སྡིག་པ་དག་ནས་ལྷར་སྐྱེས་ཏེ། འཕགས་པ་རྒྱན་ཕྱུགས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། གང་ཞིག་སྔོན་
ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་ལས། །ཕྱིས་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་
གྱུར་དེ་ཡང་། །ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་ལྟ་བུར་རྣམ་མཛེས་ཏེ། །
དགའ་བོ་སོར་ཕྲེང་མཐོང་ལྡན་བདེ་བྱེད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱིས་འཇིགས་
ནས། ཕྱིན་ཆད་སྡིག་པ་འགྲོ་གཅོད་དེ་སྡོམ་པའོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་། འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་སྡིག །ཉོངས་པ་

ལགས་པར་གཙུང་དུ་གསོལ། །འདི་ནི་བཟང་པོ་མ་ལགས་པས། །སྔོན་ཆད་བདག་ནི་ཡོངས་མི་བགྱིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱུན་ཕ་ནོད་པ་ཅན་གྱི་འོལ་ཁ་བསྐྱུར་པ་དང་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྔོན་གཙང་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་སྡིག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སྡིག་པ་དག་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། གང་ཞིག་སྔོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་ལས། །ཕྱིས་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་། །ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་ལྟ་བུར་ནམ་མཛེས་དེ། །དགའ་བོ་སོར་ཕྲེང་མཐོང་ལྡན་བདེ་བྱེད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། ཕག་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། གང་དག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སོང་བ། །དེ་དག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་མི་འགྱུར། །མི་ཡི་ལུས་ནི་སྤངས་ནས་སུ། །དེ་དག་ལྷ་ཡི་ལུས་ཐོབ་བོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །མྱ་ངན་འདས་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སོང་བས། །འཇིགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་
སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་
ལས། མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པས་སའི་
འོག་ལྟ་བུའོ། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྲེག་པར་བྱེད་པས་བསྐལ་
པའི་མེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས་
ཀྱང་། སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བྱས་ན་ཡང་། །དཔའ་
ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡུད་ཀྱིས་སྒྲོལ་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་
མི་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དོན་གྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པའི་དཔེ།
དཔེར་ན་ཁྲ་ཉེན་པོས་དབང་པོ་ཚེ་ལ་འཇུས་པའམ། སེམས་
བསྐྱེད་པའི་དཔེ། དུག་ལ་སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་པ་དང་འདྲ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། སྔོན་རྒྱལ་བུ་མཐོང་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་
བསད་པའི་སྡིག་ཅན་ཞིག ཀྱང་དོན་གྱི་སྟོབས་ཉམས་སུ་བླངས་པས། །
སྡིག་པ་དག་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་། གང་ཞིག སྔོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་ལས། །
ཕྱིས་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་། །ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་
ལྟ་བུར་རྣམས་མཛེས་ཏེ། །དགའ་བོ་སོར་ཕྲེང་མཐོང་ལྡན་བདེ་
བྱེད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོབས་དེ་
དག་རེ་རེས་ཀྱང་སྡིག་པ་འདག་པར་འགྱུར་ན། བཞི་ཀས་

བཤགས་ན་ལྟ་སྨྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤགས་པས་སྡིག་པ་དག་པའི་རྟགས་རྨི་ལམ་དུ་ཡོང་སྟེ། སྐྱུལ་བྱེད་ཀྱི་གཟུངས་ལས། རྨི་ལམ་ན་ཟས་ངན་སྐྱུག་པ་དང་། ཞོ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་འཐུང་བ་དང་། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་མཐོང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། མེ་འབར་བ་དང་། མ་ཧེ་དང་། མི་ནག་པོ་ཐུབ་པ་དང་། དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་མཐོང་བ་དང་། འོ་མ་འབྱུང་བའི་ཤིང་དང་། གླང་པོ་དང་། ཁྱུ་མཆོག་དང་། རི་དང་སེང་གེའི་ཁྲི་དང་། ཁང་བཟངས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཛེགས་པ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་རྨིས་ན་སྡིག་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྡིག་པ་བཤགས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ནི། གཞན་དག་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་བྱེད་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བསྒོམ་པ་སྟེ། །དེ་ཡང་འདས་པའི་དུས་སུ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ། བགྲང་བ་ལས་འདས་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཚོགས་རྣམ་པ་གཉིས་བསགས་ཤིང་། སྒྲིབ་པ་རྣམ་གཉིས་སྦྱངས་ནས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་

དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་དེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་སྨིན་ཕར་བྱས་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱི་བར་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་མ་ཞིག་གི་བར་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་བར་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། །འཕགས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བགྱིའོ་སྙམ་དུ་སྒྲོ་བ་བསྒོམ་པའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་དེ་དག་གི་དགེ་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ལ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྒོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། །རྒྱལ་སྲས་ས་ལའང་ཡི་རང་ངོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ་ནི། །དེ་ལྟར་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སངས་རྒྱས་དག། ཆོས་དཀོན་མཆོག་བཙུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་འི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་གསུང་བ་མང་པོ་

ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་དམིགས་ལ་ཆོས་གསུང་བར་ཞུ་བ་འབུལ་
བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སངས་
རྒྱས་ལ། །ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། །སེམས་ཅན་
སྡུག་བསྔལ་མུན་འཐོམས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་སྦར་དུ་
གསོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་
བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། ད་ལྟར་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་དག །རྟག་པར་ལྟ་བ་
རྣམས་སྨན་དབྱུང་བའམ། ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་བརྩོན་འགྲུས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁ་མ་མང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་
དག་ལ་དམིགས་ལ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པའོ།།
དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱལ་བ་མྱ་ངན་འདའ་བཞེད་ལ། །ཐལ་
མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། །འགྲོ་འདི་ལོངས་པར་མི་འགོད་
ཕྱིར། །བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་བཞུགས་པར་གསོལ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྐུལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྔོ་བ་ནི་སྔར་བྱས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་ཞིང་
བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག་པར་བསྔོ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
དེ་ལྟར་འདི་དག་ཀུན་བྱས་ཏེ། །དགེ་བ་བདག་གིས་བསགས་
པ་གང་། །དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྡུག་
བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་ཤོག ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་

གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྒོ་བ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ནི། དམ་བཅའ་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བསླབ་བཏུས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་སྔོན་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་གྱུར་པ་ན། སངས་རྒྱས་འབྲུག་སྒྲའི་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱན་སྔར་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་པ་སྟབས་ཅིག་ཏུ་ནས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་སྟབས་ཅིག་ཏུ་ནོད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡི། །སྔོན་གྱི་ཐ་མ་ཇི་སྲིད་པ། །དེ་སྲིད་སེམས་ཅན་ཕན་དོན་དུ། །སྤྱོད་པ་དཔག་ཡས་སྤྱད་པར་བགྱི། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྤྱན་སྔ་འདིར། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ངའོ། །ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་པའི་ཚིག་གིས་ནོད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ། །དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར།། དེ་བཞིན་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསླབ་པ་ལའང་། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའོ། །

གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་པ་བཟུང་བ་གཉིས་སོ་སོར་ལེན་པར་

འདོད་ན། གང་ལེན་པའི་ཚིག་དེ་བརྗོད་པས་བླང་ངོ། །
དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ག་ནི། དཀོན
མཆོག་ལ་གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་ཕུལ་ལ། དོན་ཆེན་པོའི་
ཐམས་ཅད་དགའ་བ་དང་སྤྲོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ལྟར་བློ་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །རབ་དད་
བྱང་ཆུབ་སེམས་བཟུང་ནས། །མཇུག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། །སེམས་ནི་འདི་ལྟར་གཟེངས་གཏོད་དོ། །ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་
གྱིས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ✓ །
འཕགས་པ་བྱམས་པ་ནས་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནས་མར་
བརྒྱུད་པའི། ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་གཉིས་ཏེ།
སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་གཟུང་བའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་།
རྗེས་སོ། །སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གསོལ་བ་གདབ་པ་
དང་། ཚོགས་བསགས་པ་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་
ཅན་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པར་
འདོད་པའི་སློབ་མ་དེས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་
དང་ལྡན་པའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ལ་ཕྱག་བྱའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དེས་ཀྱང་སློབ་མ་དེ་ལ་གདམས་ངག་བྱས་ལ་དེ་འཁོར་བ་ལ་
སྐྱོ་བ་བསྐྱེད། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད། སངས་

རྒྱུས་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད། དཀོན་མཆོག་ལ་དད་པ་བསྐྱེད།
བླ་མ་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སློབ་མ་དེས་སློབ་
དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འདི་སྐད་དུ། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ།
ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་། ས་ཆེན་
པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས།
དང་པོར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་
ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་
ཡང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །
ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་པ་ནི།
དང་པོར་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཕྱག་བྱའོ། །དེ་ནས་དངོས་
སུ་བཤམས་པའི་མཆོད་པ་དང་། མཆོད་པར་འགྱུར་ཚད་དུ་
བློས་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་འབུལ་ལོ། །དེ་ཡང་དགེ་ཚུལ་གྱི་
སྡོམ་པ་ནི་མཁན་སློབ་ལས་ཐོབ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ནི་དགེ་
འདུན་ལས་ཐོབ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་ནི། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་
ཡང་རང་ལ་འབྱོར་པ་ཆེ་བར་ཡོད་ན་དངོས་སུ་ཆུང་བས་མི་འོང་སྟེ།
ཆེ་བར་བཏང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྔོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འབྱོར་པ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེར་བཏང་སྟེ། གཙུག་

ལག་ཁང་བྲེ་བ་ཙམ་ཕྱུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འི་མདོ་ལས། བདེ་གཤེགས་
གྲགས་སྦྱིན་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་པོ་འི་ཚེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ
ཟླ་བའི་ཏོག་དེ་ལ། །གཙུག་ལག་ཁང་ནི་བྲེ་བ་ཕྱུལ་ནས་ཀྱང་། །
དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་འཁོར་པ་ཆུང་ན་དངོས་པོ་ཉུང་ཟད་ཙམ་ཅིག་ཕྱུལ་བས་ཆོག་པ་
ཡིན་ནོ། །སྔོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་པ་ཆུང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཆུང་ཟད་ཙམ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། ཙ་ཉག་མ་
གཅིག་གི་སྒྲོན་མེ་ཕྱུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་། བདེ་གཤེགས་འོད་འཕྲོ་གྲོང་ཁྱེར་བརྟེན་པའི་ཚེ། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐའ་ཡས་འོད་དེ་ལ། །རྩྭ་ཡི་སྒྲོན་མེ་
དག་ནི་ཕྱུལ་ནས་ཀྱང་། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་འཁོར་པ་མེད་
པར་གྱུར་ན་ཐབས་ཆག་མི་དགོས་ཏེ། །ཕྱག་ལན་གསུམ་
འཚལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་གོ །སྔོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འཁོར་བ་མེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཐལ་མོ་ལན་གསུམ་སྦྱར་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཡོན་ཏན་ཕྲེང་ལྡན་གྱིས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བགྲོད་ལྡན་བཞུད་དེ་ལ། །སངས་རྒྱས་ཕྱག་འཚལ་ཐལ་མོ་ལན་
གསུམ་སྦྱར། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི།
གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་འདིར་བྱའོ། །དངོས་གཞི་ལ། སློབ་
དཔོན་གྱིས་སློབ་མ་ལ་གདམས་ངག་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱིས་གར་ཁྱབ་ན། །སེམས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་
ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱིས་གར་ཁྱབ་ན་ཉོན་
མོངས་ཀྱིས་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གར་ཁྱབ་
ན་ལས་ངན་གྱིས་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། ལས་ངན་གྱིས་གར་
ཁྱབ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། སྡུག་བསྔལ་
ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གི་ཕ་མ་ཤ་སྟག་ཡིན།
ཕ་མ་ཐམས་ཅད་དྲིན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན། དེས་ན་བདག་གི་ཕ་མ་
དྲིན་ཅན་འདི་རྣམས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ནི་བྱིང་། སྡུག་
བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ནི་གཟིར། མགོན་སྐྱབས་བྱེད་མཁན་
ནི་མེད། ཤིན་ཏུ་འོ་རེ་བརྒྱལ། ཉོན་རེ་མོངས། འདི་
རྣམས་བདེ་བ་དང་ཕྲད་ན་ཅི་མ་རུང་ན། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་
ན་ཅི་མ་རུང་ན་སྙམ་དུ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་དར་ཙམ་སེམས་སུ་གཞུག་གོ།
དེ་ནས་ཡང་ད་ལྟ་བདག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱ་བར་མི་ནུས་
པས། ད་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ།
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱ་བར་
ནུས་པ། དེ་བདག་གིས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་སུ་གཞུག་གོ།

དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འདི་སྐད་དོ། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སློབ་དཔོན་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བསྐྱེ་བ་གཞན་དག་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བགྱིས་པ་དང་། བགྱིད་དུ་སྩལ་བ་དང་། བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པ་དེས། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་། ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས། དང་པོར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་། དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ། སེམས་ཅན་མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་བསྒྲལ་བ་དང་། མ་གྲོལ་བ་རྣམས་དགྲོལ་བ་དང་། དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དབུགས་དབྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སླད་དུ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་བླངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་མ་བགོལ་བ་རྣམས་ཞེས་པ་

ནི། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་རྣམས་དེ་ངན་སོང་གི་སྡུག་
བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་མ་བགོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲལ་བ་
ཞེས་པ་ནི། དེ་དག་མངོན་མཐོ་འི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་ངན་སོང་
གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་ཏེ། ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་
བའོ། མ་གྲོལ་བ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི། ལྷ་དང་མིའི་འགྲོ་
བ་རྣམས་ཏེ། །ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལྷུགས་སྒྲོག་ལྟ་བུ་
ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དགྲོལ་བ་ཞེས་པ་ནི། དེ་དག་
ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་
གྲོལ་ཏེ་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའོ། །དབུགས་མ་
ཕྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་དབུགས་མ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུགས་
དབྱུང་བ་དང་ཞེས་པ་ནི། དེ་དག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་ལྟ་སྤྱོད་དུ་དབུགས་དབྱུང་སྟེ་ས་བཅུའི་
གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའོ། །ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་
པ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཏེ་མི་
གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་
སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་དག་ས་ལམ་
རྣམས་ལ་རིམ་པར་བཀོད་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའོ། །སླད་དུ་ཞེས་པ་ནི།
དགོས་ཆེད་ཀྱི་དོན་དེ་རྣམས་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱ་བར་

དམ་བཅའ་བའོ། །ཇེས་ནི་དོན་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའི་བསམ་པས། དགའ་བ་དང་། སྨོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་བསྐོམ་དུ་གཞུག །བསླབ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་བསྒྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་དུ་དཔའ་ཞིང་སྙིང་སྟོབས་ལྡན་པར་མཐོང་བའོ། །སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་ག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་གཟུང་བ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། ཇེས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་སྟེ། གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། བར་ཆད་ཐུན་མོང་བ་དྲི་བ་དང་། ལྟུང་བའི་ལྟོ་ཡང་བརྗོད་པ་དང་། ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བླངས་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། ཚོགས་བསགས་པ་དང་། བར་ཆད་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པ་དྲི་བ་དང་། བསྐུལ་བ་དང་། བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པ་དང་། བསླབ་པ་མདོར་བརྗོད་པའོ། །དངོས་གཞི་ནི། སློབ་མས་སྨོན་པ་ཡིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རིགས་ཀྱི་བུ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱོད། བདག་འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་གང་དག་དང་།

ཚུལ་ཁྲིམས་གང་དག་དང་། མ་འོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་གང་དག་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་གང་དག་དང་། ད་ལྟ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ན་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསླབ་
པའི་གཞི་གང་དག་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གང་དག་དང་། བསླབ་
པའི་གཞི་གང་དག་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གང་དག་ལ། འདས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསླབས་པར་གྱུར་པ་དང་།
མ་འོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་སློབ་པར་འགྱུར་བ་
དང་། ད་ལྟར་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་
ན་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསླབ་པའི་
གཞི་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཐམས་ཅད་དེར་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་
སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལེན་པར་འདོད་དམ། ཞེས་ལན་གསུམ་དྲིས་ལ། སློབ་
མས་འཚལ་ལགས། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །ཇེས་
ལ་ཆོས་དྲུག་སྟེ། མཁྱེན་པར་གསོལ་བ་དང་། །ཡེ་ཤེས་
གཟིགས་པར་འཇུག་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། སྡོམ་པ་གྱུ་ཆོམས་
སྨྲ་མི་བསྒྲག་པ་དང་། བསླབ་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་གོ་བར་བྱ་
བ་དང་། བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་མཆོད་པ་དང་། དགེ་བའི་
རྩ་བ་བསྔོ་བའོ། །འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེ་དག་གིས་ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པའི་ལུགས་བཤད་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཏེ། གྲངས་སུ་ཆད་པ་དང་། གྲངས་སུ་མ་ཆད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཆུད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ཅོད་ནས་གཅོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཚུགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའོ། དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། གང་ལ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་ཅིག་མ་སྐྱེས་ན། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་གྲངས་སུ་མི་ཚུད་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མ་ཚུད་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་བོ། །གང་ལ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བར་ཚུད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ས་ལས་ཀྱང་སེམས་དེ་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པའི་དོན་བཤད་ན།

སྨོན་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བློ་
མེད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚུལ་
ཁྲིམས་གསུམ་པོ་སྐྱེ་བའམ་གནས་པའི་དོན་མེད་ལ། སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བློ་དེ་ཡོད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་པོ་དེ་
སྐྱེ་ཞིང་གནས་པ་ཡིན་པས་སེམས་དེ་བསླབ་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། བྱང་
ས་ལས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
བསླབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་དེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པའི་དོན་བཤད་ན། སྡིག་པའི་གཉེན་པོ་དགེ་བ་ཡིན་
ལ། དགེ་བའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཡིན་དེ། དེས་ན་གཉེན་པོ་སྐྱེས་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཟད་
པར་གྱུར་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེས་ནི་
དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྡིག་ཆེན་རྣམས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་
ངེས་པར་སྲེག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པའི་
དོན་བཤད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ས་གཞི་ལྟ་བུ་ལ་བྱམས་
སྙིང་རྗེའི་རླན་དང་འབྲེལ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཙ་བ་ལྟ་
བུ་འདི་ཚུགས་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཙ་
བདུན་གྱི་ལོ་འདབ་རྒྱས་ཤིང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་སྨིན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་འབྱུང་བ་ཡིན་དེ། དེས་
ན་བྱང་སེམས་འདི་སྐྱེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཙ་བ་ཚུགས་པ་ཡིན་ནོ།
བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་

དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།
ལྔ་པ་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། དཔའ་
སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་
ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་
མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དྲུག་པ་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་ནི། དཔའ་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་
པའི་མདོ་ལས། གང་གཱའི་བྱེ་མའི་གྲངས་སྙེད་ཀྱི། །སངས་
རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་གིས། །རིན་ཆེན་དག་གིས་ཡོངས་
བཀང་སྟེ། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ལ་ཕུལ་བ་བས། །གང་
གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བགྱིས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བཏུད་ན། །
མཆོད་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས། །དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བདུན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་
སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཕན་པས་རྟེན་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྒྱད་པ་
མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་ནི། བྱང་
ས་ལས། སེམས་དེ་སྐྱེས་ན་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་ཏེ།
མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་

བཅུ་སྟེ། སྤྱི་མ་བརྒྱད་པོ་འདི་སྟེང་དུ། རང་དོན་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དོན་སྣ་ཚོགས་སུ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། འཇུག་པའི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱིར་དང་མི་འདྲ་སྟེ། །རང་ཉིད་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་གམ། བརྒྱལ་བར་གྱུར་ནམ། བག་མེད་པར་སྤྱོད་དམ། དེ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་དེ་ཡང་དག་བླངས་གྱུར་པ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། །བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤུགས། །རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དུ་མ་ཞིག །ནམ་མཁའ་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་དོན་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བ་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་སེལ། བདེ་བ་ནི་སྒྲུབ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཅོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཞིག་བདེ་བས་ཕོངས་པ་དང་། །སྡུག་བསྔལ་མང་ལྡན་དེ་དག་ལ། །བདེ་བ་ཀུན་གྱིས་ཚིམ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། །གཏི་མུག་ཀྱང་ནི་སེལ་བྱེད་པ། །དེ་དང་དགེ་མཚུངས་ག་ལ་ཡོད། །དེ་འདྲའི་བཤེས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། །བསོད་ནམས་དེ་འདྲ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གྲངས་སུ་མ་ཆད་པ་ནི། འདི་ནས་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

བགྲང་གིས་མི་ལང་ངོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉེས་པས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། ཉེས་པས་གཞན་དོན་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཉེས་པས་ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་ཐོགས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་མ་བསྒྲུབས་ད་སེམས་བསྐྱེད་ཤོར་ན་སེམས་ཅན་བསླུས་པར་སོང་བས། དེའི་རྣམ་སྨིན་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ནས། །ལས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་མ་བྱས་ན། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀུན་བསླུས་ནས། །བདག་གི་འགྲོ་བ་ཅི་འདྲར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉེས་པས་གཞན་དོན་མི་ནུས་པ་ནི། །ཇི་སྐད་དུ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་བྱུང་གྱུར་ན། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་ལས་དམན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་ཐོགས་པ་ནི། །ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་སྟོབས་ལྡན་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོབས་ལྡན་པ་དག །འཁོར་བར་རེས་ཀྱིས་འགྲོ་བྱེད་ན། །ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་ཐོགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་འཆོར་བའི་རྒྱུ་ནི་གཉིས་ཏེ། །སྨོན་པ་འཆོར་བའི་རྒྱུ་དང་། འཇུག་པ་འཆོར་བའི་རྒྱུའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་བློས་སྤངས་པ་དང་། ནག་པོ་འི་ཆོས་བཞི་བསྟེན་པ་དང་། །མི་མཐུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་འཆོར་རོ། །

འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་འཆོར་པའི་རྒྱུ་ནི། བྱང་ས་ལས། ཕམ་
པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱད་ན་
འཆོར་བར་བཤད་དོ། །ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་འབྲིང་དང་། ཆུང་ངུ་
སྤྱད་པ་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་དུ་བཤད་དོ། སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས།
དེའི་སྟེང་དུ་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བས་ཀྱང་འཆོར་བར་བཤད་
དོ། །རྣམ་པར་གདན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་བཞི་གསུངས་སོ། །སྨོ་མ་
གཉིས་པོ་དང་། བསླབ་པ་ཕུལ་བ་དང་། ལོག་ལྟ་སྐྱེས་
པའོ། །སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་
སེམས་སྐྱེས་པས་ཀྱང་སྡོམ་པ་གཏོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཤོར་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་ནི། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཤོར་ན་སྐྱར་བླངས་པས་སོར་ཆུད་དོ། འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་
ཤོར་བ་ལ་ཡང་། སྨོན་པའི་སེམས་ཤོར་བས་འཇུག་པ་ཤོར་
བ་དེ་ནི། སྨོན་པ་སོར་ཆུད་པས་འཇུག་པ་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་སོར་ཆུད་དོ། །རྒྱུ་གཞན་གྱིས་སྡོམ་པ་ཤོར་བ་ནི། སྐར་
ལེན་དགོས་སོ། །ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུ་བཞི་ལ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་
པ་འབྲིང་དང་ཆུང་ངུ་སྤྱད་པ་ནི་བཤགས་པས་ཆོག་གོ །དེ་ལྟར
ཡང་སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། སྡོམ་པ་སྐར་ཡང་བླང་བར་བྱ། །
ཟག་པ་འབྲིང་ནི་གསུམ་ལ་བཤགས། །གཅིག་གི་མདུན་དུ་
ལྷག་མ་རྣམས། །ཉོན་མོངས་མི་མོངས་བདག་སེམས་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་ ཿ
རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བའི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པའོ ॥ ॥

༄༅། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་བསླབ་བྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་བྱ་དང་། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་བྱའོ། དེ་ལ་དང་པོ་འཆད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སེམས་ཅན་བློས་མི་བཏང་བ་དང་། །
སེམས་དེའི་ཕན་ཡོན་དྲན་བྱ་དང་། །
ཚོགས་གཉིས་བསགས་པར་བྱ་བ་དང་། །
ཡང་ཡང་བྱང་སེམས་སྦྱང་བ་དང་། །
དཀར་ནག་ཆོས་བརྒྱད་བླང་དོར་ཏེ། །
ལྔ་པོས་སྨོན་པའི་བསླབ་བྱ་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་འཚོར་བའི་ཐབས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་འཕེལ་བའི་ཐབས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། བྱང་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་བརྗེད་པའི་ཐབས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་སེམས་ཅན་བློས་མི་བཏང་བ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་འཚོར་བའི་ཐབས་བཤད་ན། མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་གཅིག་དང་ལྡན་ན། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས

ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །ཆོས་གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་
ཅན་བློས་ཡོངས་སུ་མི་བཏང་བའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་བདག་ལ་མི་རིགས་
པ་ཞིག་བྱས་པས། །བདག་དེ་ལ་སེམས་རྒྱང་བསྲིངས་ནས།
ཞ་ཆེ་བ་དང་བྲལ་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་ཁྲོད་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་དུས་བྱུང་ཡང་
མི་གདགས། གནོད་པ་ཟློག་པའི་དུས་བྱུང་ཡང་མི་བཟློག
སྙམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་བློས་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བློས་བཏང་བ་ལ་ཟེར་རམ། གཅིག་
ཙམ་བློས་བཏང་བ་ལ་ཡང་ཟེར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བློས་སྤྲངས་པ་ནི་ཉན་རང་རྣམ་གཉིས་མ་ཡིན་པ། ཁྲ་དང་སྤྱང་
ཀི་ལ་ཡང་མི་འོང་སྟེ། དེས་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་ཙམ་བློས་
བཏང་བས་ཀྱང་ཐུན་མོང་གི་ནང་ཁོངས་སུ་གཉེན་པོ་མ་སློབས་ན་བྱང་
སེམས་འཆོར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་བློས་སྤྲོང་ཞིང་བསླབ
བྱ་གཞན་ལ་གནས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཤིན་
ཏུ་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན་བྱ་གཅིག་པུ་བཅད་ནས་བྱའི་རྫས་
གསོག་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་བདག་ལ་ཕན་
འདོགས་པ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ག་ན་འཆོར་དེ། གནོད་
པ་བྱེད་པ་ལ་འཆོར་དོགས་ཡོད་པས། དེ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྙིང་
རྗེ་བསྐྱེད་པས་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་དམ་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཕན་བཏགས་ལེན་

དུ་གནོད་བྱས་ན། །ཡང་ལན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བསྔུན། །
འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྐྱེས་མཆོག་ནི། །ཉེས་པའི་ལན་ཡང་
ལེགས་པས་ལྡོན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དྲན་པར་བྱ་བ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་དེ་བཤད་ན། བྱང་ཆུབ་
ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྨོན་པའི་སེམས་དག་ནི། །
བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ཡི། །
མདོ་ལས་བྱམས་པས་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་དེ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་
ཡོན་དཔེ་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ལ། དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ཆེན་པོ་བཞིར་འདུས་པ་ཡིན་
གསུངས། དེ་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །དབུལ་
བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པས་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་ལྟ་བུའོ། །
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བས་ན་གནས་ལྟ་བུའོ། །འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་བརྟེན་པས་རྟེན་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
གཞན་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལས་
རྒྱལ་བར་བྱེད་པས་མདུང་ལྟ་བུའོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལྡོན་ཤིང་
རབ་ཏུ་གཅོད་པར་བྱེད་པས་སྟ་རེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་

པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །
བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་བུམ་པ་བཟང་པོ་
ལྟ་བུའོ། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་ཕན་ཡོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དྲན་པར་བྱས་པས་ཕན་ཡོན་
ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་ཅིས་ཆེ་ཞིང་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་
འགྱུར། དེ་ལྟར་གྱུར་པས་ཉམས་སུ་བླང་ནས་སེམས་དེ་མ་
ཉམས་པར་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕན་ཡོན་ནི་
དེ་དག་རྟག་ཏུ་དྲན་པར་བྱ་ཞིང་། ཐ་ན་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་ཁོངས་
སུ་ཡང་ལན་རེ་དྲན་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་
པར་བྱ་བ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་ཐབས་དེ་བཤད་ན། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། བསོད་
ནམས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱི། །ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་རྒྱུ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་དང་། བསྡུ་བའི་
དངོས་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་འདི་དག་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཚོགས་ནི་དེ་དག་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་ཏུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཚོགས་གཉིས་
བསགས་པས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་སྐྱེ་བ་

ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཚོགས་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཏུ་བསགས་ཤིང་། །
ཐ་ན་སྔགས་ཕྲེང་གཅིག་ཟླས་པ་ཡང་ཚོགས་གཉིས་ཆེད་དུ་བཏུབ་པས་
ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ་ཡང་ལན་རེ་གསག་པར་བྱའོ། །ཚོགས་
ཀྱི་གནམ་ལས་ཀྱང་། དེ་རིང་བདག་གིས་བསོད་ནམས་དང་། །
ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ནི་གང་བྱ་དང་། །སེམས་ཅན་ཕན་པར་གང་བྱ་
ཞེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དག་ཏུ་བསམས། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྦྱོང་བ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་འཕེལ་
བའི་ཐབས་དེ་བཤད་ན། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། བྱང་
ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་དག་བསྐྱེད་ནས་ནི། །འབད་པ་མང་པོས་
ཀུན་ཏུ་འཕེལ་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་
བྱང་ཆུབ་རྒྱུའི་སེམས་སྦྱོང་བ་དང་ །བྱང་ཆུབ་དངོས་ཀྱི་སེམས་
སྦྱོང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་སེམས་སྦྱོང་བ་དང་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་འཕེལ་
བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་
པ་དང་སྙིང་རྗེའི་སེམས་དག་ཏུ་བསམ་པའམ། ཐ་ན་ཡང་ཐུན་
ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ལན་རེ་བསམ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་དངོས་ཀྱི་སེམས་
སྦྱོང་བ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་བློས། ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་བསམ་པའམ།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོ་ག་རྒྱས་པར་བྱ་བའམ། ཐ་ན་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་

ནང་ཁོངས་སུ། །ཇོ་བོས་མཛད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་ག་ལས་
གསུངས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །
བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་སྦྱིན་
སོགས་བགྱིས་པ་འདི་དག་གིས། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་བརྗོད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སྨོན་
པའི་སེམས་སྲུང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། །གཞན་ལ་ཕན་བདགས་པའི་
སེམས་སྲུང་བ་དང་། རང་གི་རྒྱུད་དག་པའི་སེམས་སྲུང་བའོ། །
དེ་ལ་དང་པོ་ནི། རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དུས་གསུམ་
གྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་ཕན་བདེའི་དོན་དུ་བསྔོ་ཞིང་བཏང་
བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །རང་གི་རྒྱུད་དག་པའི་སེམས་སྲུང་
པ་ནི། དག་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྔོ་བསྒྲུང་བྱ་ཞིང་སྡིག་པ་དང་
ཉོན་མོངས་པ་ལ་འཛེམས་པའོ། །ལྔ་པ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་
ཞིང་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་བརྟེན་པ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་བརྗེད་པའི་ཐབས་དེ་བཤད་ན། བྱང་ཆུབ་
ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་དྲན་དོན་དུ། །
ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །བསླབ་པ་གང་ནས་བཤད་ན། འོད་སྲུང་གིས་
ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དེ་ཡང་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་ནི། ཇི་སྐད་
དུ། འོད་སྲུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྗེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་

ལྟ་སྟེ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་ན། བླ་མ་དང་མཆོད་པར་འོས་པ་བསླུ་བ་དང་། གཞན་འགྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཞེ་སྡང་གིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྒྱུས་སྤྱོད་པའོ། །དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ཡང་། ཇི་སྐད་དུ། འོད་སྲུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་བརྗེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་ན། ཤེས་བཞིན་དུ་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་བརྫུན་མི་སྨྲ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་ལ་འགོད་ཅིང་དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེའི་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་བཅུར་བརྗོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཡོ་སྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ནག་པོའི་ཆོས་དང་པོ་དེའི་དོན་བཤད་ན། བླ་མ་དང་། མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དང་། སྦྱིན་གནས་ལ་སོགས་པ་མཆོད་འོས་དག་ལ་བསླུ་སེམས་ཀྱིས་བརྫུན་སྨྲས་ཏེ་མགོ་བསྐོར་ན།

དེ་དག་གིས་ཚོར་རུང་མ་ཚོར་རུང་། དགྲེས་རུང་མ་དགྲེས་རུང་། ཁམ་ཆེ་རུང་ཆུང་རུང་། མགོ་འཁོར་རུང་མ་འཁོར་རུང་། ཐུན་ཚོད་ལས་འདས་པར་གཉེན་པོས་མ་སླེབ་ན་བྱང་སེམས་འཆོར་རོ། དེའི་གཉེན་པོར་དཀར་པོ་འི་ཆོས་དང་པོ། ཤེས་བཞིན་དུ་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་བརྫུན་མི་སྨྲ་བ་དེ་ལ་གནས་པར་བྱའོ། ། (སྤྲིན་སྤྲ་བ་དང་བྱ་སྤྲུལ་བའི་ཞལ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱ་ལས་གསུངས།) ནག་པོ་འི་ཆོས་གཉིས་པ་དེ་བཤད་ན། གཞན་དག་གིས་དགེ་བའི་ལས་བྱས་པ་ལ། (རྒྱ་ཡོན་བ་དག་གིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ཡང་འདྲ་གསུང་། སྨོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྨོན་པ་བྱས་པ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ནི་བཟང་སྟེ། སང་གནང་ལྡོགས་པར་སོང་ནས། སྤྲང་དགོས་པར་མཆི་ཡི་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།) འགྱོད་པ་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པའི་བསམ་པས་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཁ་འགྱོད་སྐྱེས་རུང་མ་སྐྱེས་རུང་། ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ་གཉེན་པོས་མ་སླེབས་ན་བྱང་སེམས་འཆོར་རོ། །དེའི་གཉེན་པོར་དཀར་པོ་འི་ཆོས་གཉིས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་ལ་འགོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་དགེ་བ་ལ་འགོད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། ། ནག་པོ་འི་ཆོས་གསུམ་པ་དེ་བཤད་ན། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ལ་ཞེ་སྡང་བས་དེའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐམལ་གྱི་སྐྱོན་ནས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་།

ངོར་ཡང་རུང༌། སློག་ཏུ་ཡང་རུང༌། དམིགས་ཀྱིས་ཕྱེས་ཀྱང་
རུང༌། མ་ཕྱེས་ཀྱང་རུང༌། འཛམ་པོས་ཀྱང་རུང༌། །
ཙུབ་པོས་ཀྱང་རུང༌། ཐོས་ཀྱང་རུང༌། མ་ཐོས་ཀྱང་རུང༌།
དགའ་ཡང་རུང༌། མ་དགའ་ཡང་རུང་སྟེ། ཕྲུན་ཚོད་ཀྱི་
ནང་ཁོངས་སུ་གཅེན་པོ་མ་སླེབས་ན་བྱང་སེམས་འཚེར་རོ། །
དེའི་གཅེན་པོར་དཀར་པོ་འི་ཆོས་གསུམ་པ། སེམས་བསྐྱེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང༌།
དེའི་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་བཅུར་བརྗོད་པ་དེ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ནག་
པོ་འི་ཆོས་བཞི་པ་དེ་བཤད་ན། སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་
ལ་གཡོ་སྒྱུའི་བསམ་པས་ཟོལ་ཟོག་ཅིག་བྱས་པ་སྟེ། ཁོས་ཚོར་
རུང༌། ཁོ་ལ་གནོད་རུང་མ་གནོད་རུང༌། ཕྲུན་ཚོན་ཀྱི་
ནང་ཁོངས་སུ་གཅེན་པོས་མ་སླེབས་ན། བྱང་སེམས་འཚོར་
བའོ། །དེའི་གཅེན་པོར་དཀར་པོ་འི་ཆོས་བཞི་པ། སེམས་
ཅན་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་རང་དོན་ལ་མ་
འཁྲིས་པར་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་དེ་བྱའོ། །
དམ་པའི་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
སློན་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་བྱ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་
བཅུ་པའོ། །

❀—❀

༄༅། །འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་བྱ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས། འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྡོམ་གནས་པ། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ལེགས་བསླབ་ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་གུས་ཆེར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ལྷག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི། སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཡིན་ནོ། །ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་གསུམ་ཆར་གྱི་གྲོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསླབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག །ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ། །ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས། །གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་ཕྱིར་ན། སྡོམ་ནི།

སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་དང་། །
བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྟེ། །
དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དྲུག་པོ་འདོད། །
འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བསླབ་བྱ་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། །ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལག་བཟང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མྱུར་དུ་མངོན་པར……
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་
འདི་དག་ལ་རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །དྲུག་གང་
ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བརྩོན་
འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་དང་། དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ཀྱང་བསྡུས་
དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་བསྡུས་དོན་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

གྲང་ངེས་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། །
མཚན་ཉིད་དང་ནི་ངེས་ཚིག་དང་། །
རབ་ཏུ་དབྱེ་དང་བསྡུ་བ་སྟེ། །
དྲུག་གིས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི།
མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། མངོན་མཐོ་འི་
དོན་གསུམ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་
མངོན་མཐོ་འི་དོན་གསུམ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པའོ།།

ལུས་ཀྱི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །འཁོར་གྱི་དོན་དུ་བཟོད་པའོ། །
ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་གསུམ་ནི། ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་
དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་སོ། ཞི་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམ་གཏན་ནོ། །
ལྷག་མཐོང་གི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན
ལས། ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། འཁོར
ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངོན་མཐོ་དང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་སོ། །གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གོ
རིམ་ནི། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་བལྟ་བར་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡང་དག་པར་ལེན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་བཟོད་པར་
འགྱུར་རོ། །བཟོད་པ་དང་ལྡན་པས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ནུས་
སོ། །བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡང་ན་དམན་པ་དང་མཆོག་
གི་གོ་རིམ་ནི། །གང་དམན་པ་ནི་སྔོན་དུ་བསྟན་ལ་མཆོག་ཏུ་
གནས་པ་ནི་ཕྱིས་བསྟན་པའོ། ཡང་ན་ཕྲ་བ་དང་རགས་པའི་གོ
རིམ་ནི། གང་རགས་རགས་སུ་གྱུར་པ་འཇུག་སླ་སླ་ནི་སྔོན་དུ
བསྟན་ལ། གང་ཕྲ་ཕྲར་གྱུར་པ་འཇུག་དཀའ་དཀའ་ནི་ཕྱིས་
བསྟན་པའོ། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྔ་མ་ལ
བརྟེན་ཕྱི་མ་སྐྱེ། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་ཕྱིར་དང་། །
རགས་པ་དང་ནི་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རིམ་པས་གནས་པ་

ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བཞི་
ལྡན་ཡིན་ཏེ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉམས་དམས་ཐར་བྱེད་པ་
དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་། འདོད་
པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྦྱིན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་དང་། །
རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
རྫོགས་བྱེད། །སེམས་ཅན་རྣམ་སྨིན་བྱེད་རྣམ་གསུམ། །
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། ངེས་ཚིག་ནི། དབུལ་
བ་འདོར་བར་བྱེད་པས་ན་སྦྱིན་པའོ། །བསིལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །ཁྲོ་བ་བཟོད་པར་བྱེད་པས་ན་བཟོད་
པའོ། །མཆོག་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་ན་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །
ཡིད་ནང་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་བསམ་གཏན་ནོ། འདིས་
དོན་དམ་པ་ཤེས་པས་ན་ཤེས་རབ་བོ། །འདི་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་
ཕ་རོལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བྱེད་པས་ན་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དབུལ་བ་འདོར་
བར་བྱེད་པ་དང་། །བསིལ་བ་ཐོབ་དང་ཁྲོ་བཟོད་དང་། །
མཆོག་སྦྱོར་བ་དང་ཡིད་འཛིན་དང་། །དོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། སྦྱིན་པའི་

སྦྱིན་པ། སྦྱིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དྲུག་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གོ །དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རྣམ་དྲུག་ལ། །དེ་དག་སོ་སོར་བསྡུས་པ་ཡིས། །གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་དེ། དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་ཇི་བཞིན་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །བསྡུ་བ་ནི་ཚོགས་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་བསྡུས་པ་སྟེ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་ཚོགས་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི། །ཚོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀའི་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ། །

༄༅། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དྲུག་ལས། །དང་པོ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། སྨོས་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་། །
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་། །
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། །
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་། །
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བསྡུས་ཀྱིས། །
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་དང་མི་ལྡན་ན་རང་ཡང་དག་ཏུ་བཀྲེན་པས་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། ཕལ་ཆེར་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་ལ། །གལ་ཏེ་མི་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ན་ཡང་། དབུལ་ཞིང་ཕོངས་ནས་ཉམས་ཐག་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་སྐད་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། སེར་སྣ་ཅན་ནི་ཡི་དྭགས་གནས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཅི་སྟེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་དེ་ཚེ་དབུལ་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་ལ་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ལན་བཏབ་པ། །བདག་ཅག་སེར་སྣས་འཇུངས་པ་ཅན། །སྦྱིན་པ་ཅུང་ཟད་མ་བཏང་སྟེ། །བདག་ཅག་ཡི་དྭགས་འཇིག་རྟེན་ལྟོགས། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཡང་སྦྱིན་པ་དང་མི་ལྡན་ན། གཞན་དོན་ཡང་མི་ནུས་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མི་ཐོབ་བོ། །དེ་སྐད་

ཡང་། སྦྱིན་གཏོང་མ་སྤྱོང་ལོངས་སྤྱོད་མེད། །སེམས་ཅན་
བསྡུ་བར་ཡོངས་མི་ནུས། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ལྟ་ཅི་སྨོས། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་ན་
རང་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་ནས་བདེ་བ་ཐོབ་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པས་ཡི་དྭགས་འགྲོ་བ་གཅོད། དབུལ་བ་
དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཅོད། །སྤྱོད་ཚེ་ལོངས་
སྤྱོད་མཐའ་ཡས་རྒྱས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
བཤེས་སྤྲིང་ལས་ཀྱང་། སྦྱིན་པ་ཚུལ་བཞིན་བསྟུལ་གྱིས་ཕ་
རོལ་དུ། །སྦྱིན་ལས་གཞན་པའི་གཉེན་མཆོག་མ་མཆིས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བོ་
འདི་ཀུན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང་། །མི་རྣམས་བདེ་བའང་
ལོངས་སྤྱོད་མེད་མིན་ལ། །ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ནི་སྦྱིན་ལས་འབྱུང་
མཁྱེན་ནས། །ཐུབ་པས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་ན་གཞན་དོན་བྱ་བ་
ཡང་ནུས་ཏེ། སྦྱིན་པས་བསྡུས་ནས་དམ་ཆོས་ལ་དགོད་དུ་
ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྦྱིན་པས་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུར་པའི་
སེམས་ཅན་ཡོངས་སྨིན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་ན་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་སླ་བ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། སྦྱིན་པ་

གཏོང་ལ་བྱང་ཆུབ་ཉིད་མི་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་། སྦྱིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་
ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱིན་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་མ་བྱིན་པའི་སྐྱོན་རྣམས་སྤྲེལ་མར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་
དུ། གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་བདག་གི་ཡིན་ནོ། །གང་ཁྱིམ་ན་
བཞག་པ་དེ་ནི་བདག་གི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་སྙིང་པོ་
ཅན་ནོ། །གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་པ་དེ་ནི་སྙིང་པོ་མེད་པའོ།
གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་བསྲུང་མི་འཚལ་བའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་
པ་དེ་ནི་བསྲུང་འཚལ་བའོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་འཇིགས་པ་མེད་
པའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་པ་དེ་ནི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །
གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ། །གང་ཁྱིམ་
ན་བཞག་པ་དེ་ནི་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ། །གང་བྱིན་
པ་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་
པ་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་
ལོངས་སྤྱོད་ཟད་མི་ཤེས་པའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་པ་དེ་ནི་
ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བཏོག་པ་ཡོངས་སུ་
གཏོང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། སྦྱིན་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་གང་ཞེ་ན། མ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སེམས་

གང་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བས་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་
དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
སྦྱིན་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དང་། མི་འཇིགས་
པའི་སྦྱིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའོ། །དེ་ལ་ཟང་ཟིང་
གི་སྦྱིན་པས་ནི་གཞན་གྱི་ལུས་བདེ་བར་བྱེད་པའོ། །མི་འཇིགས་
པའི་སྦྱིན་པས་ནི་གཞན་གྱི་སྲོག་བདེ་བར་བྱེད་པའོ། །ཆོས་
ཀྱི་སྦྱིན་པས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་བདེ་བར་བྱེད་པའོ། །ཡང་
སྦྱིན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཞན་ལ་ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་
ལ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་ནི་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། དང་པོ་ཟང་ཟིང་གི་
སྦྱིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། དག་
པའི་སྦྱིན་པའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །
གཉིས་པ་ནི་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ཡང་མ་དག་
པའི་སྦྱིན་པ་ནི་བཞི་སྟེ། བསམ་པ་མ་དག་པ་དང་། དངོས་
པོ་མ་དག་པ་དང་། ཞིང་མ་དག་པ་དང་། ཐབས་མ་དག་
པའོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་མ་དག་པ་ནི། །ལོག་པའི་བསམ་
པ་དང་། དམན་པའི་བསམ་པའོ། །དེ་ལ་ལོག་པའི་
བསམ་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ནི། གཞན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་
སྦྱིན་པ་དང་། ཚེ་འདིའི་གྲགས་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་དང་།
གཞན་དང་འགྲན་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའོ། །དེ་གསུམ་ཡང་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་དག་བསད་པའམ། བཅིང་པའམ། ཆད་པས་བཅད་པའམ། གོ་རར་གཞུག་པའམ། བསྐྲད་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གྲགས་པ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་ལ་འགྲན་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དམན་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་དབྱལ་གྱིས་དོགས་ནས་སྦྱིན་པ་དང་། ལྷ་མིའི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་ནས་སྦྱིན་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མི་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དབུལ་པོར་འགྱུར་དུ་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ཉིད་དང་། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ཉིད་དང་། དབང་ཕྱུག་ལ་བརྟེན་ཞིང་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་། བྱང་ས་ལས་སྤང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་ན། དངོས་པོ་མ་དག་པ་སྤང་བ་ནི། (རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། གང་

ལ་དུག་ནི་ཕན་གྱུར་ན། །དེ་ལ་དུག་ཀྱང་སྦྱིན་པར་བྱ། |
ཁ་ཟས་མཆོག་ཀྱང་མི་ཕན་ན། །དེ་ལ་དེ་ནི་སྦྱིན་མི་བྱ། |

སྤྲུལ་གྱིས་ཟིན་པ་ཇི་ལྟ་བུར། །སོར་མོ་བཅད་པ་ཕན་བཤད་པ།།
དེ་ནི་ཐུབ་པས་གཞན་ཕན་ལ། །མི་བདེ་བ་ཡང་བྱ་བར་···
གསུངས།) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དུག་དང་མེ་དང་···
མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པ། ལེན་པ་པོ་ཁོ་རང་ལ་གནོད་པར་བྱ་···
བའམ། ཕ་རོལ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་སློང་ན་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།
རྒྱ་དང་ཇོན་གྱི་འཁྲུལ་འཁོར་དང་དེའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་····
མདོར་ན་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྱུར་བ་···
ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སློང་བ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་·····
པར་མི་བྱེད་དོ། །ཕ་དང་མ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཕ་·
དང་མ་གཏན་མར་འཇོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །བུ་དང་ཆུང་མ་ལ་
སོགས་པ་མི་དགའ་བཞིན་དུ་གཞན་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པར་མི་·
བྱེད་དོ། །ལོངས་སྤྱོད་མང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཉུང་ངུ་སྦྱིན་པར་··
མི་བྱེད་དོ། །བསགས་པའི་སྦྱིན་པ་མི་བྱེད་དོ། ཞིང་མ་··
དག་པ་སྤྱང་བ་ནི། བདུད་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མཐོ་འཚམ་པའི་བསམ་
པས་ལུས་སློང་ན་ཡང་། རང་གི་ལུས་དང་ཡན་ལག་གསེ་··
ཞིང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་··
སེམས་ཅན་ནམ། སྨྱོས་པ་དང་སེམས་འཁྲུགས་པའི་སེམས་·
ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ལུས་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། དེ་དག་ནི་འདོད་
པའི་དངོས་པོ་མེད་དེ། སེམས་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་··
ཀླ་བརྟོལ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །སེམས་ཅན་འགྲངས་ངོམས་ཅན་ལ་··

ཡང་བཟའ་བཏུང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཐབས་མ་དག་པ་
སྤང་བ་ནི། མི་དགའ་བ་དང་ཁྲོས་པ་དང་འཁྲུགས་པས་སྦྱིན་
པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ངན་པ་ལ་བརྙས་པ་དང་། མ་གུས་
པ་དང་སྤྱར་ཏེ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །སློང་བ་ལ་ཡང་
འཕྱ་བ་དང་། སྡིགས་པ་དང་། དཔའ་བཀོང་བས་སྦྱིན་
པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །དགེ་བའི་སྦྱིན་པ་ཉམས་སུ་བླང་བ་
ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་། ཞིང་དང་། ཐབས་སོ། །
དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ནང་གི་དངོས་པོ་དང་། ཕྱིའི་
དངོས་པོའོ། །དེ་ལ་ནང་གི་དངོས་པོ་ནི། རང་གི་ལུས་
སུ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པའི་
མདོ་ལས། ཡོད་དེ་ཡོད་ན་ལག་པ་འདོད་པ་ལ་ལག་པ་སྦྱིན་
ནོ། །རྐང་པ་འདོད་པ་ལ་རྐང་པ། མིག་འདོད་པ་ལ་
མིག །ཤ་འདོད་པ་ལ་ཤ། ཁྲག་འདོད་པ་ལ་ཁྲག །
ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལས་དང་པོ་པས་བདག་གཞན་མཉམ་པའི་བློ་མ་སྐྱེས་པའི་
དུས་སུ་ལུས་རིལ་པོར་བཏང་གིས། ལུས་བསིལ་ཞིང་མི་བཏང་
ངོ་། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྙིང་པོ་འི་བསམ་
པ་མ་དག་བར། །ལུས་འདི་བཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། །ཚེ་
ནས་འདི་དང་གཞན་དོན་དུ། །དོན་ཆེན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་བཏང་
ངོ་། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱིའི་དངོས་པོ་ནི། །

བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང་། བགོ་བ་དང་། བཞོན་པ་
དང་། བྱ་དང་ཚུང་མ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པ་
རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པའི་མདོ་
ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ནོར་དང་། འབྲུ་
དང་། དངུལ་དང་། གསེར་དང་། རིན་པོ་ཆེ་
དང་། རྒྱན་དང་། རྟ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་དང་།
བུ་དང་། བུ་མོ་དང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པས་ནི་ཕྱི་ནང་གི་
དངོས་པོ་བདོག་ཚད་བཏང་བར་གནང་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག །གཞན་ལ་
མི་སྦྱིན་པ་ནི་ཡོངས་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ནི་གཞན་ཐམས་ཅད་བཏང་གི །
ཆོས་གོས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་སྦྱིན་པར་མ་གནང་ངོ་། །དེ་སྐད་
ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། །ཆོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་སྦྱིན།།
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་གོས་རྣམས་བྱིན་ན་གཞན་དོན་ཉམས་
པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞིང་ནི་བཞི་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཞིང་ནི། བླ་མ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་
སོགས་པའོ། །ཕན་བཏགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཞིང་
ནི། ཕ་དང་མ་ལ་སོགས་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་བས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཞིང་ནི། ནད་པ་དང་། མགོན་

མེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གནོད་པ་བྱེད་པས་ཁྲིད་པར་དུ་བྱས་
པའི་ཞིང་ནི་དགྲ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་
ལས། ཡོན་ཏན་དང་ནི་ཕན་འདོགས་ཞིང་། །ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཐབས་ནི། བསམ་
པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། །སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པས་སྦྱིན་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་
བསླངས་ནས་བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པའོ། །
སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སྦྱིན་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དད་པ་དང་། བཀུར་སྟི་དང་། རང་
གི་ལག་པ་དང་། དུས་ལ་བབ་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་
གནོད་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱང་ས་ལས་
གསུངས་སོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་དགའ་
བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡིད་དགའ་བ། སྦྱིན་
པའི་ཚེ་སེམས་དང་བ་དང་། བྱིན་ཟིན་ནས་འགྱོད་པ་མེད་
པའོ། །བཀུར་སྟི་ནི་གུས་པས་སྦྱིན་པའོ། །རང་གི་
ལག་པ་ནི་གཞན་ལ་མ་བཅོལ་བར་སྦྱིན་པའོ། །དུས་ལ་བབ་
པ་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་སྦྱིན་པའོ། གཞན་ལ་མི་གནོད་
པ་ནི། རང་གི་འཁོར་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ལ་མི་གནོད་པར་སྦྱིན་པའོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ཁྲམས་ཡིན་
ཡང་ཁྲམས་སྐྱུབ་པའི་འཁོར་རྣམས་གདོང་མཆི་མ་དང་བཅས་པར་གྱུར་

ན་ཡང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པའི་ནོར་འཕྲོགས་སམ། བཀུས་སམ། བསྐོན་ནས་ཀྱང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཕྱིར་ཞིང་སྦྱིན་པ་དང་། ཕྱོགས་མི་བྱེད་པར་སྦྱིན་པ་དང་། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཕྱིར་ཞིང་སྦྱིན་པ་ཞེས་བ་ནི། སྦྱིན་བདག་གི་ཁྱད་པར་ཏེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱིན་པའོ། ཕྱོགས་མི་བྱེད་པར་སྦྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི། ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ཏེ་ཞིང་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་སྦྱིན་པའོ། །འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི། དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་ཏེ་ལེན་པ་པོའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཅི་འདོད་པ་སྦྱིན་པའོ། །ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། ཆོམ་ཀུན་གྱི་འཇིགས་པ་དང་། གཅན་གཟན་གྱི་འཇིགས་པ་དང་། ནད་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པས་འཇིགས་པ་དག་གི་སྐྱབས་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་ནི། །སེང་གེ་དང་། སྟག་དང་། ཆུ་སྲིན་འཛིན་འཁྲི་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། ཆོམ་ཀུན་དང་། ཆུ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་

དོན་བཞི་སྟེ། སྨིན་པའི་ཡུལ་དང་། བསམ་པ་དང་།
ཆོས་དངོས་དང་། ཆོས་བསྟན་པའི་ཐབས་སོ། །དེ་ལ་
ཡུལ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གུས་པ་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་
ལ་སྨིན་པའོ། །བསམ་པ་ནི་ངན་པ་སྤངས་ཤིང་བཟང་པོ་
བསྟེན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བསམ་པ་ངན་པ་སྤང་བ་ནི། རྙེད་
བཀུར་དང་བསྟོད་གྲགས་ལ་སོགས་པ་ཟང་ཟིང་གི་སེམས་དང་བྲལ་
བས་ཆོས་སྟོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།
ཟང་ཟིང་མེད་པར་འགྲོ་ལ་ཆོས་ནི་རྗེས་སུ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་སོ།
འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དག་ཅིང་ཟང་ཟིང་
མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སུ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བྱེད་རྒྱལ་བས་རབ་
ཏུ་བསྔགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བསམ་པ་བཟང་པོ་
བསྟེན་པ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཆོས་སྟོན་པའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། །སྡུག་བསྔལ་ཟད་
པར་བྱ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཆོས་སྦྱིན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ཆོས་དངོས་ནི། མདོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མ་ནོར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་སྟོན་པ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི།
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། རིགས་པར་ཆོས་སྟོན་
པ་དང་། བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་
སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ཆོས་བསྟན་པའི་ཐབས་ནི།
ཆོས་ཞུ་བ་ལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཟླ་བ་སྐྲོན་

མའི་མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར། །གལ་
དེ་ཁྲོད་ལ་གསོལ་འདེབས་ན། །རབ་རྒྱས་བདག་གིས་མ་
བསྐུལ་བས་ཞེས། །ཐོག་མར་ཆོག་དེ་བརྗོད་པར་བྱ། ཞེས་དང་།
འཕྲུལ་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །སྣོད་ལ་བརྟག་པ་བྱས་ནས་བྱ། །
གལ་དེ་སྣོད་ནི་ཤེས་གྱུར་ན། །གསོལ་མ་བཏབ་ཀྱང་བཤད་
པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་འཆད་པའི་
ཚེ་ཡང་ས་ཕྱོགས་གཙང་མ་ཡོད་དུ་འོང་བར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལས། །གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
ས་ཕྱོགས་སུ། །ཡངས་པའི་གདན་ནི་རབ་ཏུ་བཤམས་བྱེད་
སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེར་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བསྡད་ལ་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། བཙོས་བྱ་རས་རྣམས་
སྣ་ཚོགས་ལེགས་བཏིང་པ། །ཀང་རྟེན་བཅས་པའི་ཁྲི་ལ་རབ་
འདུག་ཅིང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་ཡང་ཁྲུས་བྱ།
གོས་ལེགས་པར་བགོས། གཙང་སྦྲ་བྱས། སྤྱོད་ལམ་
གཟབ་པས་ཆོས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བློ་གྲོས་
རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་སྨྲ་བས་གཙང་སྦྲ་དང་།
ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་གཟབ་པ་དང་། ལེགས་པར་བཀྲུས་པ་དང་།
ལེགས་པར་གོས་བགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་འཁོར་ནི་འཁོད། ཁྲི་ལ་ནི་བསྡད་པའི་ཚེ་ཐོག་མར་
བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདུད་ཀྱི་ནུས་པ་

གཉིས་པའི་སྔགས་བཟློད་པར་བྱ་སྟེ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་
ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདི་སྐད་དོ། ཏདྱ་ཐཱ། ཤཱ་མེ་
ཤཱ་མ་བླ་དེ། ཤཱ་མི་ད་ཤ་ཏྲུ། ཨོ་ཀུ་ར། མཾ་ཀུ་རེ།
མཱ་ར་ཛི་དེ་ཀ་རོ་ཊི། ཀེ་ཡཱུ་རེ། ཏེ་ཛོ་བླ་དེ། ཨ་ལོ་
ཡཱ་ནི། བོ་ཤུད་ཙོ་ནིརྨ་ལེ་མ་ལཱ་པ་ན་ཡེ། ཁུ་ཁུ་རེ། ཁ་ཁ་
གྲ་ས། གྲ་ས་ན། ཨོ་མུ་ཁི། པ་རཾ་མུ་ཁི། ཨ་མུ་
ཁི། ཤ་མི་ད་ནི། སརྦ་གྲ་ཧ་བནྡྷ་ནཱ་ནི། ན་གྲི་ཧི་ཏཱ།
སརྦ་པཱ་ར་པྲ་བྲཱ་དི་ན། བི་མུ་ཀྟ་མཱ་ར་པཱ་ཤཱ། སྠཱ་བི་དཱ།
བུད་དྷ་མུ་དྲ། ཨ་ནུ་གུ་ཏེ་ཏ། སརྦ་མཱ་རེ། བུ་ཙ་
རི་ཏ་པ་རི་ཤུད་དྷེ། བི་ག་ཙྪ་ཚ་ཏུ། སརྦ་ཀརྨ་ཎི།
བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། སྔགས་ཀྱི་ཚིག་འདི་དག་སྨྲོན་དུ་བྱས་ན།
ཆོས་ཀྱི་གདམས་བྱས་ན། དེའི་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཙུན་
ཚད་དུ་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ནམས་མཐོ་འཚམ་པའི་ཕྱིར་འོང་བར་
མི་འགྱུར་རོ། །གང་དག་འོང་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བར་ཆད་
བྱེད་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཚིག་འབྲེལ་བ་གསལ་
བ་རན་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
སྦྱིན་པ་སྤེལ་བ་ནི། སྦྱིན་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉུང་ངུ་ཡིན་ཡང་
མང་པོར་སྒྱུར་བའི་ཐབས་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་
སྣོད་ལས་ཀྱང་། །ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་
པ་ནི། སྦྱིན་པ་ཉུང་ངུ་ཡང་མང་པོར་བྱེད་དེ། ཡེ་ཤེས་

ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷག་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །བསྔོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་ཏུ་ཤེས་པ་སྟེ། སྦྱིན་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ། སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ། སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་འབྱུང་བའི་དོན་ཏོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་གང་གཏོང་ཡང་། དང་པོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་གཏོང་། བར་དུ་སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཞེན་པ་མེད། མཐར་སྦྱིན་པའི་རྣམ་སྨིན་ལ་རེ་བ་དང་བྲལ་ན། སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱས་པར་ཐོབ་བོ། །འཕགས་པ་བསྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། སྦྱིན་པ་བྱིན་ནས་དངོས་ལ་གནས་པ་མེད་པར་བྱེད། །དེ་ནི་ནམ་དུའང་རྣམ་པར་སྨིན་ལ་རེ་བ་མེད། །དེ་ལྟར་གཏོང་བ་མཁས་པས་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་སྟེ། །ཆུང་ངུ་བཏང་ལ་མང་པོར་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྔོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོས་ན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་བྱང་ས་ལས། འབྲས་

བྱ་ལ་ལྟ་ཞིང་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །སྦྱིན་པ་ཐམས་
ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བར་
བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྔོ་བས་ནི་འཕེལ་བ་གཅིག་
ཕྱིར་མ་ཟད་ཀྱིས། མི་ཟད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་
པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། བཙུན་པ་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ།
དཔེར་ན་ཆུ་ཐིགས་པ་གཅིག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་ནི་བསྐལ་པའི་
མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཟད་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་
པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་འགའ་ཡང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྦྱིན་པ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་
བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་
ཅན། །སྤྱོད་པས་བསོད་ནམས་དག་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྦྱིན་པ་དེ་དག་སྟོང་པས་ཟིན་པ་ནི་འཁོར་བའི་
རྒྱུར་མི་འགྱུར་རོ། །སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་རྒྱུར་
མི་འགྱུར་ཏེ། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འབའ་
ཞིག་གི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་ན་དག་པའོ། །དེ་ལ་སྟོང་པས་ཟིན་
པ་ནི། གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སྦྱིན་
པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་བཞིས་གདབ་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་
དུ། དེ་རྒྱ་བཞིས་བཏབ་ནས་སྦྱིན་པར་བྱེད་དེ། བཞི་གང་
ཞེ་ན། ནང་ལུས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། ཕྱིའི་

ཡོངས་སྤྱོད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། སེམས་ཡུལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། ཆོས་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་སྟེ། རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་རྒྱས་བཏབ་ནས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ས། སྐྱོང་རྗེས་ཟིན་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའམ་བྱེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་མ་བཟོད་ནས་སྦྱིན་པའོ། །སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་སྐབས་སུ་ནི་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་བཏང་བས། མི་འདོད་ཀྱང་རང་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར། གཞན་ཡང་སྦྱིན་པས་བསྡུས་ནས་མཆོག་ལ་སྦྱོར་བ་བྱེད་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པས་ཡི་དྭགས་འགྲོ་བ་གཅོད། །དབུལ་བ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཅོད། །སྤྱོད་ཚེ་ཡོངས་སྤྱོད་མཐའ་ཡས་རྒྱས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྦྱིན་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྨིན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །བྱང་

ས་ལས། ཟས་སྦྱིན་པས་ན་སྟོབས་ཅན་འགྱུར། །གོས་སྦྱིན་པས་ནི་ཁ་དོག་ལྡན། །བཞོན་པ་སྦྱིན་པས་བདེ་འགྱུར་བརྟན། །མར་མེ་སྦྱིན་པས་མིག་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་བཏང་བས་ནི་བདུད་དང་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། །འཇིགས་ལ་མི་འཇིགས་སྦྱིན་པ་ཡིས། །བདུད་རྣམས་ཀུན་གྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང་། །སྟོབས་པོ་ཆེ་ཡི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཏང་བས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་མྱུར་དུ་མཇལ་ནས་འགྲོགས་པ་དང་། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་མྱུར་དུ་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཆོས་ཉན་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དག །སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་ཉིད། །འདོད་པ་མྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པའོ། །

༄ ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། །སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསྟན་པ་དང་། །
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་། །
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། །
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་། །
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས། །
ཚུལ་ཁྲིམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་ན། དེས་ལྷ་མི་རྣམ་པར་དག་པ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། །སྐྱེས་བུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྐང་པ་ཆག་གྱུར་ན། །སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་ཡང་ངན་འགྲོར་ལྟུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་ན་དམ་པའི་ཆོས་དང་མི་ཕྲད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་མིག་མེད་གཟུགས་མཐོང་མི་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ན་ཆོས་མི་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་ན་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་རྐང་མེད་ལམ་འཇུག་ག་ལ་ནུས། དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ན་ཐར་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མ་ཚང་བས་

བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ། །དེ་དག་ལས་བཟློག་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་བོ། །དེ་སྐད་ཡང་འཕགས་པ་སྐྱིད་པ་ལས། ཁྲིམས་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་འི་འགྲོ་བ་དུ་མའི་ངོ་བོ་དང་།། མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྤོང་དེ་ཡིས་དལ་བ་རྟག་ཏུ་རྟེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཐེངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་ཡང་བཤེས་སྤྲིང་ལས། ཁྲིམས་ནི་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུའི་ས་བཞིན་དུ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལགས་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་ཞིངས་གཤེན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ལོ་ཐོག་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞིང་དུ་རྣམ་འཕེལ་ན། །འབྲས་བུ་ཉེར་སྤྱོད་ཆད་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་དུ་མ་ཡང་སྐྱེའོ། དེ་སྐད་ཡང་ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་མྱུར་ཐོབ་སྟེ། །འདི་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཕན་ཡོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་སྨོན་ལམ་ཅི་བཏབ་པ་འགྲུབ་བོ། །དེ་སྐད་ཡང་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་གང་བསྲུང་བས། །སྨོན་ལམ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།། ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པར་སླ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཁྲིམས་གཙང་ཕན་འདོགས་

མང་བས་ན། །བྱང་ཆུབ་ཀུན་པ་ཡོངས་མི་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་དང་ཕྲད། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་རྒྱན་རྣམས་ཀུན་གྱི་མཆོག །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་དགའ་བ་ཀུན་གྱི་གནས། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱིས་བསྟོད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བྱང་ས་ལས། ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། གཞན་ལས་ལེགས་པར་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་དང་། བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཉམས་པར་གྱུར་ན་ཕྱིར་གསོ་བར་བྱེད་པ་དང་། མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གུས་པ་བསྐྱེད་ནས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་བཞི་པོ་འདི་དག་ཀུང་མདོར་བསྡུས་ན། ལེན་པ་དང་བསྲུང་བ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ལེན་པ་ནི་ཚོག་དང་པོ་འོ། །བསྲུང་བ་ནི་ཚོག་ཕྱི་མ་གསུམ་མོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སེམས་གནས་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྨིན་པར་བྱེད་

པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ། །
དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི།
ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཐུན་མོང་བ་ནི།
སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་པོའོ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས།
དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སོ་སོར་
ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་རིས་བདུན་པོ། དགེ་
སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་སློབ་མ་དང་།
དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་ཚུལ་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་།
དགེ་བསྙེན་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁྱིམ་པ་
དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་
དང་བཅས་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སོ་སོར་ཐར་པ་
རང་ཀྱི་ཕ་ནི་རང་དོན་དུ་ལོག་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནི་གཞན་དོན་དུ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་མེད
ཀྱི་བུས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། །དེ་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚུལ་
ཁྲིམས་མི་བསྲུང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། བརྒྱ་
བྱིན་གྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ཚངས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ལོངས་
སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། དབང་ཕྱུག་གི་ཕྱིར་མ་ཡིན། གཟུགས་
ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དམྱལ་བའི་
འཇིགས་པས་འཇིགས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་མ་ཡིན། དེ་

བཞིན་དུ་དུད་འགྲོ་འི་སྐྱེ་གནས་དང་། གཤིན་རྗེ་འི་འཇིག་རྟེན་
གྱིས་འཇིགས་སྐྲག་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་མ་ཡིན་དེ། གཞན་
དུ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་། བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་
བས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་ནི། ནམ་མཁའི་
སྙིང་པོ་མདོ་འི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། རྒྱལ་པོ་འི་ཙ་བའི་
ལྟུང་བ་ལྔ། བློན་པོ་འི་ཙ་བའི་ལྟུང་བ་ལྔ། ལས་དང་པོ་པའི་ཙ་བའི་
ལྟུང་བ་བརྒྱད་དེ། མིང་དུ་བཅོ་བརྒྱད། རྫས་སུ་བཅུ་བཞི་པོ་
སྤོང་བ་ལ་བསླབ་པའོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ། །ཕམ་ཕམ་པ་ཡི་
ལྟུང་བར་འདོད། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྤོང་བྱེད་པ། །གཉིས་
པར་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་
དགེ་སློང་ལའང་། །ངུར་སྨྲིག་འཕྲོག་དང་བརྡེག་པ་དང་། །
བཙོན་རར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་ཏུ་བྱུང་ལས་འབེབས་
པ་དང་། །མཚམས་མེད་ལྔ་པོ་བྱེད་པ་དང་། །ལོག་
པར་ལྟ་བ་འཛིན་པ་དང་། །གྲོང་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པ་དང་། །
ཙ་བའི་ལྟུང་བར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །བློ་སྦྱངས་མ་བྱས་
སེམས་ཅན་ལ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བརྗོད་པ་དང་། །སངས་
རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དག །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བཟློག་པ་

དང་། །སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྤྱངས་དེ། །ཐེག་པ་
ཆེན་པོར་སྦྱོར་བ་དང་། །སློབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །
སྤྱོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། །ཕ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་
འཇུག་དང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་། །རྙེད་པ་
དང་ནི་བཀུར་སྟི་དང་། །ཚིགས་བཅད་རྒྱུ་ཡི་གཞན་སྨོད་དང་། །
བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོད་པའོ་ཞེས། །ལོག་པ་ཉིད་ནི་སྨྲ་བ་དང་། །
དགེ་སྦྱོང་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
སྦྱིན་བྱེད་དང་། །སྦྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཞི་
གནས་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །ཡང་དག་འཇོག་གི་ལོངས་
སྤྱོད་རྣམས། །ཁ་ཏོན་བྱེད་ལ་སྦྱིན་པ་རྣམས། །དེ་དག་
རྩ་བའི་ལྟུང་བ་སྟེ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་
བུ་བཞི་དང་། ཉེས་བྱས་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་སྤོང་བ་ལ་བསླབ་
པའོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུ་
བཞི་ནི། བྱང་ས་དོན་བསྡུས་པ་སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས།
རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་ཆགས་པ་ཡིས། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་
སྨོད་པ་དང་། །སྡུག་བསྔལ་མགོན་མེད་གྱུར་པ་ལ། །
སེར་སྣས་ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་དང་། །གཞན་གྱིས་བཤགས་ཀྱང་
མི་ཉན་པར། །ཁྲོས་ནས་གཞན་ལ་འཚོག་པ་དང་། ཐེག་

པ་ཆེན་པོ་སྤྱོང་བྱེད་ཅིང་། །དམ་ཆོས་འདུར་སྣང་སྟོན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉེས་བྱས་བཞི་བཅུ་ཙ་དྲུག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསུམ་མི་མཆོད། །འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།

དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་འོག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འི་ཕྱིར་ལུས་དང་ངག་གིས་དགེ་བ་བསགས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། མདོར་བསྡུས་ན། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་དང་གཅིག་པུར་དགའ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ། །བླ་མ་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟི་དང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང་། །ནད་པ་ལ་རིམ་གྲོ་དང་ནད་གཡོག་བྱེད་པ་དང་། །ལེགས་པར་སྦྱིན་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྔགས་པ་དང་། །གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་ལ་ཡི་རང་ཞིང་བརྙས་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་ཞིང་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དང་། །དཀོན་མཆོག་མཆོད་ཅིང་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང་། །བག་ཡོད་པར་གནས་པ་དང་། །བསླབ་པ་དྲན་པ་དང་། །ཤེས་བཞིན་གྱིས་བསྲུང་བ་དང་དབང་པོ་འི་སྒོ་བསྲུང་ཞིང་ཟས་ཀྱི་ཚོད་ཤེས་པ་དང་། །ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་། །ཆ་སྨད་

8+8=16 hours

ལ་མ་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་པ་དང་། རང་གི་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྟགས་ནས་དེ་འཆགས་ཤིང་གསོང་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་བསྒྲུབ་པ་དང་། བསྲུང་བ་དང་། རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། མདོར་བསྡུས་ན་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། བྱང་ས་ལས། བྱ་བ་དོན་དང་ལྡན་པ་ལ་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་དང་། ཐབས་མི་ཤེས་པ་ལ་རིག་པ་སྟོན་པ་དང་། བྱས་པ་བཟོ་ཞིང་ཆོར་དེ་ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པ་དང་། འཇིགས་པ་རྣམས་ལས་བསྲུང་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མྱ་ངན་སེལ་བ་དང་། ཡོ་བྱད་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡོ་བྱད་སྦྱོར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལེགས་པར་སྡུད་པ་དང་། སེམས་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལེགས་པར་ཚར་གཅོད་པ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་སྐྲག་པ་དང་། འདུན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དད་ཅིང་རང་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། སྒོ་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་མ་དག་པ་སྤོང་ཞིང་། དག་པ་གསུམ་

བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་མ་དག་པ་ནི།
དགོས་པ་དང་བྲལ་བའི་མཆོང་རྒྱུག་ལ་སོགས་པ་དམུ་གོད་ཀྱི་སྤྱོད་
པ་སྟེ་དེ་དག་སྤང་ངོ་། །འདུ་བྱེད་དག་པ་ནི། དལ་བ་
དང་འཇམ་པ་ལ་གནས་ཏེ། བཞིན་འཛུམ་པ་དང་བཅས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ལྟར་རང་དབང་ཡོད་ཀྱིས་ཏེ། །
རྟག་ཏུ་འཛུམ་པའི་བཞིན་དུ་གྱིས། །ཁྲོ་གཉེར་ངོ་འཛུམ་ཡོངས་
སྤངས་ཏེ། །འགྲོ་བའི་བཤེས་དང་གསོང་པོར་གྱིས། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་བལྟ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བལྟ་ན། མིག་
གིས་སེམས་ཅན་བལྟ་ན་ཡང་། འདི་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། །དྲང་
ཞིང་བྱམས་པའི་ཚུལ་དུ་བལྟ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
འདུག་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་འདུག་ན། རྐང་པ་བརྐྱངས་ཏེ་མི་འདུག་
ཅིང་། །ལག་པ་མཉམ་པར་མི་མཉེའོ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། ཟས་ཟ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཟ་ན། ཡང་ཇི་སྐད་དུ།
ཁ་བཀང་པ་དང་སྒྲ་བཅས་དང་། །ཁ་གདངས་ནས་ནི་བཟའ་
མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཚེ་ཇི་
ལྟར་བྱ་ན། ཁྲི་ལ་སོགས་པ་བབ་ཅོལ་དུ། །སྒྲ་དང་བཅས
པས་མི་འདོར་རོ། །སྒོ་ཡང་དྲག་ཏུ་མི་དབྱེ་སྟེ། །རྟག་ཏུ
བཅོམ་སྐྱུང་དགའ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
ཉལ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཉལ་ན། ཇི་སྐད་དུ། མགོན་པོ་སྲུ

ངན་འདས་གཟིམས་ལྟར། །འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉལ་བར་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ངག་གི་འདུ་བྱེད་མ་དག་པ་ན།
སྨྲ་བ་མང་པོ་དང་། སྨྲ་བ་རྣོན་པོ་སྤྲངས་པའོ། །དེ་ཡང་
སྨྲ་བ་མང་པོ་འོ་ཉེས་པ་ནི། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་
ལས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བྱིས་པ་དམ་པའི་ཆོས་
ལས་རབ་ཏུ་ཉམས། །སེམས་ནི་སི་མཉེན་རབ་ཏུ་ཙུབ་པར་
འགྱུར། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་དག་དང་རབ་ཏུ་རིང་། །སྨྲ་ལ་
དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །ཏག་ཏུ་བླ་མ་རྣམས་ལ་གུས་
པ་མེད། །སྤྲུགས་པའི་གཏམ་དག་ལ་ནི་དགའ་བ་སྐྱེ། །
སྙིང་པོ་མེད་ལ་གནས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཉམས། །སྨྲ་ལ་དགའ་
བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།
སྨྲ་བ་རྣོན་པོ་འོ་ཉེས་པ་ནི། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། གང་
གིས་འཁྲུལ་པ་ཅི་མཐོང་ཡང་། །དེ་དག་ཉེས་པར་མི་བསྒྲག
སྟེ། །ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་ཐོབ་
པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལ་ལྟུང་བ་ཟླིང་ན་བྱང་ཆུབ་དང་རིང་དུ་འགྱུར་རོ། །
ཕྲག་དོག་གིས་ཟླིང་ན་བྱང་ཆུབ་དང་རིང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྨྲ་བ་མང་པ་དང་། །
རྣོན་པོ་སྤྲང་བར་བྱའོ། །ངག་གི་འདུ་བྱེད་དག་པར་ཇི་ལྟར་སྨྲ

ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ། སྨྲ་ན་ཡིད་ཕེབས་འབྲེལ་བ་དང་། །
དོན་གསལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། །ཚིགས་དང་ཞེ་སྡང་སྤང་བ་དང་། །
འཇམ་ཞིང་རན་པར་སྨྲ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་མི་དགེ་བ་ནི། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་ཞེན་
པ་དང་། གཉིད་དང་སྙུགས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་པ་ནི། ལྷག་
པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པར་
བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་ཞེ་སྡང་བསྐྱེད་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་གཏི་མུག་བསྐྱེད་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ན་གཡོ་བསྐྱེད་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་གནང་བར་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་
བཀུར་སྟི་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཕྲོག་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་
པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་ཕ་རོལ་འབྲིད་པའི་སྨད་འཚོང་མ་དང་འདྲ་བར་
བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
རྙེད་པ་རྙེད་ཀྱང་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་
བའི་མདོ་ལས། རྨི་ལམ་རྨིས་པའི་ཆུ་ལྟ་བུར། །འཐུངས་
ཀྱང་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་བ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས། །བསྟེན་ན་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་བརྟགས་ནས་འདོད་པ་ཆུང་བར་བྱ། ཆོག་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གཉིད་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་ཡང་། ཇི་སྐད་དུ།
གང་ཞིག་གཉིད་དང་རྨུགས་ལ་དགར་གྱུར་པ། །དེ་ཡིས་ཤེས་
རབ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་འགྱུར། །དེ་ཡིས་བློ་ཡང་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པར་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་ཉམས་འགྱུར། །
ཞེས་པ་དང་། གང་ཞིག་གཉིད་དང་རྨུགས་ལ་དགའ་གྱུར་པ། །
མི་ཤེས་ལེ་ལོ་སྙོམ་ལས་ཤེས་རབ་འཆལ། །དེ་ལ་མི་མ་ཡིན་
པས་གླགས་རྙེད་དེ། །ནགས་ན་གནས་པའི་ཚེ་ན་འཚེ་བར་འགྱུར། །
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་དག་སྤང་བར་
བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དག་པ་ནི། དད་པ་ལ་སོགས་
པ་སྔར་བསྟན་པ་དེ་དག་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་
སྤྱིལ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བསྒོ་བ་
གསུམ་གྱིས་སྤྱིལ་བ་སྟེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །
ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེས་
ཟིན་པ་སྟེ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་ནི། མཐར་ཐུག་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ཡང་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་

འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་སྐབས་སུ་ནི་མི་འདོད་ཀྱང་འཁོར་བའི་བདེ་སྐྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལྷ་དང་མིའི་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོང་བར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། འཁོར་བའི་བདེ་སྐྱིད་དེས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་བག་ཡོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱ་བྱིན་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་བག་ཡོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་དེ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བསྙེན་བཀུར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཕྱག་བྱས་པ་ཡིན། ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བསྲུགས་པ་ཡིན། གནོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བསྟོད་པ་ཡིན། དྲི་ཟ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་ཡིན། བྲམ་ཟེ་དང་རྒྱལ་རིགས་དང་། ཚོང་དཔོན་དང་ཁྱིམ་བདག་རྣམས་ཀྱིས་

དྲག་དུ་གསོལ་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དྲག་དུ་དགོངས་པ་ཡིན། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དྲག་དུ་དབང་བསྐུར་བ་ཡིན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་པའོ། །

✻—✻

༄༅ བཟོད་པའ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། སྡོམ་ནི

སྦྱིན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་། །
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་། །
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། །
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་། །
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས། །
བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། །གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་དང་ལྡན་ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་ན། དེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེའོ། །ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེས་ན་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་སྔར་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། ཁོང་ཁྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཇོམས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་། །ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་ན། །ཞེ་སྡང་ཁོང་དུ་ཆུགས་པས། མདའ་དུག་ཁོང་དུ་ཆུགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཡིད་ལ་ཟུག་རྔུ་ལངས་ནས་དགའ་བདེ་དང་ཞི་བ་མི་

སྐྱོང་སྟེ། ཐ་མ་གཉིད་ཀྱང་མི་ཕེབས་པའོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་། །ཞེ་སྡང་ཟུག་རྔུའི་སེམས་འཆང་ན། །ཡིད་ནི་
ཞི་བ་ཉམས་མི་སྐྱོང་། དགའ་དང་བདེ་བའང་མི་ཐོབ་ལ། །
གཉིད་མི་འོང་ཞིང་བརྟན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། མདོར་
ན་ཁྲོ་བས་བདེར་གནས་པ། །དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་ན། ཁོང་དུ
ཞེ་སྡང་ཁྱུགས་པས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཁྲོ་གཏུམ་འབྱུང་སྟེ། དེས་མཛའ་
བཤེས་དང་གཡོག་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྐྱོ་ཞིང་སུན་ནས། ནོར་
ཟས་སྦྱིན་ཡང་འཁོར་དུ་མི་བསྡུ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཡི་
མཛའ་བཤེས་སྐྱོ་བར་འགྱུར། སྦྱིན་པས་བསྡུས་ཀྱང་བསྟེན་མི་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་
ན། བདུད་ཀྱིས་གླགས་རྙེད་ནས་བར་ཆད་འཇུག་གོ །
དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། སེམས་
སྡང་བར་གྱུར་པ་ལ་བདུད་ཀྱིས་གླགས་རྙེད་ནས་བར་ཆད་འཇུག་གོ །
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་ན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཏུ་མ་ལོངས་པས་བླ་མེད་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྤྱོད་པ་ལས།
སྡང་ཞིང་བཟོད་དང་བྲལ་ལ་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་
སོ། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་བཟོད་པ་དང་ལྡན་ན། དེ་ཉིད་
དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་

ཡང་། ཞི་སྡང་ལྟ་བུའི་སྡིག་པ་མེད། །བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ཐུབ་མེད། །དེ་བས་བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། །སྣ་ཚོགས་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བཟོད་པ་དང་ལྡན་ན། གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་བོ། དེ་ལྟར་ཡང་། གང་ཞིག་བསྒྲིམས་ཏེ་ཁྲོ་འཇོམས་པ། །དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བཟོད་པ་དང་ལྡན་ན་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། །ཁྲོ་བ་སངས་རྒྱས་ལམ་མིན་ཞེས། །དྲག་དུ་བྱམས་པ་བསྒོམས་པ་ན། །བྱང་ཆུབ་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །བཟོད་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཇི་མི་སྙམ་པ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་དང་། སྙིང་རྗེ་འབའ་ཞིག་གིས་ཇི་མི་སྙམ་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། མདོར་བསྡུས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བཟོད་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། གཞན་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གནོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་དཔྱད་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་

ནས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བདགས་པའི་སྒོ་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ། ཡང་དང་པོ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཟོད་པ་སྒོམ་པ་ཡིན། ཕྱི་མ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བདག་གམ་བདག་གི་བ་ལ་བརྡེག་བ་དང་། གཤེ་བ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། མཚང་འབྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པའི་བགེགས་བྱེད་པ་བདག་གིས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་བཟོད་བ་གང་ཞེ་ན། མི་འཁྲུག་པ་དང་། ཕྱིར་གནོད་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ལ་མི་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལྟར་ན། གཞན་དག་བདག་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེ། ཁོ་ལ་རང་དབང་མེད་པར་བརྟག་པ་དང་། །རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པ་བརྟག་པ་དང་། །ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་བརྟག་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཉེས་པར་བརྟག་པ་དང་། སྐྱོན་ཅན་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བ་བརྟག་པ་དང་། །ཕན་འདོགས་པར་བརྟག་པ་དང་། །དྲིན་ཆེ་བར་བརྟག་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བརྟག་པ་དང་། ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་བརྟགས་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ལྷ་སྦྱིན་ལྟ་བུ་བདག་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཞེ་སྡང་གིས་རང་དབང་མེད་ལ།

ཞེ་སྡང་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་དབང་མེད་དེ། དེས་ན་
ཁོ་ལ་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་པས། བདག་གིས་ལན་བྱ་བར་
མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་
གཞན་གྱི་དབང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་དབང་མེད། །དེ་ལྟར་
ཤེས་ན་སྤྲུལ་ལྟ་བུའི། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་མི་ཁྲོ་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པར་བཏགས་པ་ནི།
བདག་གིས་ད་ལྟ་སྐྱོང་བའི་གནོད་པ་འདི་ཁོ་ན་འདྲ་བ་ཞིག་སྔོ་བ་
སྔ་མ་ལ་བྱས་པས་གནོད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་རང་
གི་ལས་ངན་གྱིས་ཉེས་པས་ན་གཞན་ལ་ལན་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། བདག་གིས་སྔོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ། །
འདི་འདྲ་བ་ཡི་གནོད་པ་བྱས། །དེ་བས་སེམས་ཅན་འཚེ་
བྱེད་པ། །བདག་ལ་གནོད་པ་འདི་འབྱུང་རིགས། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་བཏགས་པ་ནི། རང་
ལུས་འདི་མེད་ན་ཕ་རོལ་པོས་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པ་བརྡེག་ས་མི་
ཉིད་དེ། དེས་ན་ལུས་འདི་ཡོད་པས་གནོད་པ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་
ལ། གཞན་ལན་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། །
དེ་ཡི་མཚོན་དང་བདག་གི་ལུས། །གཉིས་ཀ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་
ཡིན་ཏེ། །དེས་མཚོན་བདག་གིས་ལུས་ཕྱུང་ན། །གང་
ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཀྱི་
ཉེས་པར་བཏགས་པ་ནི། རང་སེམས་འདིས་ལུས་བཟང་པོ་གཞན་

གྲིས་གནོད་པར་མི་བྱ་བ་མི་འཛིན་པར། ལུས་ངན་པ་གཟེ་རིག་
ཅན་བཟུང་བས་གནོད་པས་ཚུགས་པ་ཡིན། དེས་ན་རང་གི་
སེམས་ཀྱིས་ལན་པས། གཞན་ལ་ལན་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། ཤུ་བ་མི་ཡི་གཟུགས་འདྲ་བ། །རིག་དུ་
མི་བཟོད་སྡུག་བསྔལ་ཅན། སྲིད་ལོངས་བདག་གིས་བཟུང་
གྱུར་ན། །དེ་ལ་གནོད་པ་སུ་ལ་ཁྲོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།
སྐྱོན་ཅན་ཁྲུད་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བརྟག་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།
ལ་ལ་སྐྱོངས་དེ་ཉེས་པ་བྱེད། །ལ་ལ་སྐྱོངས་དེ་ཁྲོས་གྱུར་ན། །
དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་གང་གིས་བྱ། །སྐྱོན་དང་བཅས་དེ་གང་ཞིག
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་དེ། དེས་ན་སྐྱོན་ལ་འཛེམས་ལ་
བཟོད་པར་བྱའོ། །ཕན་འདོགས་པར་བརྟག་པ་ནི། གནོད་
བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་སྒོམ། བཟོད་པ་བསྒོམས་པས་
སྡིག་པ་བྱང་། སྡིག་པ་བྱང་བས་ཚོགས་རྫོགས། ཚོགས་
རྫོགས་པས་འཚང་རྒྱ་སྟེ། དེས་ན་གནོད་བྱེད་འདི་དོན་གྱིས་
ཕན་འདོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་བཟོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་། འདི་དག་ལ་ནི་བརྟེན་བཅས་ནས། །བཟོད་པས་
བདག་སྡིག་མང་དུ་བྱང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།
དྲིན་ཆེ་བར་བརྟག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བཟོད་པའི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མེད་དུ་མི་བཏུབ་ལ། །བཟོད་པ་སྒོམ་པ་ལ་གནོད་
བྱེད་དུ་མི་བཏུབ་སྟེ། དེས་ན་གནོད་བྱེད་འདི་ཆོས་ཀྱི་གྲོགས་

པོ་དྲིན་ཅན་ཡིན་པས་གནོད་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་གྲོགས་གྱུར་པ། །བདག་གིས་
དགྲ་ལ་དགའ་བར་བྱ། འདི་དག་བདག་གིས་བསྒྲུབས་པས་ན། །
དེ་ཕྱིར་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་འདི། །ཐོག་མར་འདི་ལ་བཏོར་
འོས་དེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་བཟོད་པའི་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བཏྐ་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།
གཞན་ཡང་གཡོ་མེད་གཉེན་གྱུར་པ། ཕན་པ་དཔག་མེད་
མཛད་རྣམས་ལ། སེམས་ཅན་མགུ་བྱ་མ་གཏོགས་པ། །
གཞན་གང་ཞིག་གིས་ལན་ལོན་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་བརྟག་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། འདི་དག་
མགུ་བྱ་མང་པོ་ཞིག འདི་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །
ཞེས་གསུངས་སོ། བྱང་ས་ལས། འདུ་ཤེས་ལྔ་བསྐྱེད་
ལ་བཟོད་པ་སྒོམ་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གནོད་
པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྔོན་དུ་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོས་ཙམ་
དུ་ངེས་སུ་འབྲང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་
དང་། སྡུག་བསྔལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡོངས་སུ་
བཟུང་བའི་འདུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
དང་པོ་ནི། །དེ་ལྟ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འདི་སྔོན་གྱི་
ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཕ་མའམ། སྤུན་ཟླའམ། སློབ་དཔོན་
མ་བྱས་པ་ཉི་མེད་ལ། དེ་དག་གིས་བདག་ལ་ཕན་པར་བྱས་པ་

ནི་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པས། ད་ལྟ་གནོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ལ་
བདག་ལན་བྱེད་པ་མི་འཐད་སྙམ་དུ་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཟོད་
པར་བྱའོ། །ཆོས་ཙམ་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི།
གནོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་དང་། འདུ་
ཤེས་ཙམ་ཆོས་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །འདི་ལ་ནི་གཞི་བར་བྱེད་
པའམ། བརྡེག་པ་དང་། མཚང་འབྲུ་བ་དང་། བརྒྱད་
བཀག་བྱེད་པའི་བདག་གམ་སེམས་ཅན་ནམ་སྲོག་གམ། སྐྱེ་བ་
པོ་གང་ཡང་མེད་དོ། །སྙམ་དུ་བསམས་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་
པའོ། །མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ནི། སེམས་ཅན་ནི་མི་
རྟག་སྟེ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། གནོད་པའི་མཆོག་ནི་སྲོག་
དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་
བས་སྲོག་གཅད་མི་དགོས་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་
པའོ། །སྡུག་བསྔལ་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་ཉེན་ལ། བདག་གིས་དེ་
དག་བསལ་བར་བྱའི་སྡུག་བསྔལ་བསྒྲུབ་པར་མི་བྱའོ་སྙམ་སྟེ།
དེ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གནོད་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱེད་
པའོ། །ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། བདག་གིས་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
བྱའོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆུང་མའི་ཚུལ་དུ་ཡོངས་
སུ་བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་གནོད་པ་ཐུན་

ཚོགས་ལ་ལན་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ་ སྙམ་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་ནི། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྐྱོ་བར་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དང་དུ་བླང་བའོ། །དེ་ཡང་བྱང་ས་ལས། གནས་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་དང་དུ་བླང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དོན་གྱིས་འདི་རྣམས་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྙོམས་ལ་སོགས་པའི་ཚོལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། དཀོན་མཆོག་དང་བླ་མ་མཆོད་ཅིང་བསྙེན་བཀུར་བ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་དང་། བསྒོམ་པ་དང་། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་ཆ་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་བཅུ་གཅིག་པོ་ དེ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། ངལ་བ་དང་། དུབ་པ་དང་། ཚ་བ་དང་། གྲང་བ་དང་། བཀྲེས་པ་དང་། སྐོམ་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཁྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྐྱོ་བར་དང་དུ་ལེན་པའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། ནད་དྲག་པོ འི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གཏར་སྲེགས་ཀྱིས་ནད་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པ་ཡི། །སྡུག་བསྔལ་འདི་ནི་ཚོད་ཡོད་

དེ། །ཟུག་དུ་ཁོང་བརྔག་གནོད་བསམ་ཕྱིར། །ལུས་
མ་གནོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་བླངས་ནས་འཁོར་བའི་གཡུལ་ངོ་
བཟློག་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་འཇོམས་པ་ནི་དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་
ཡིན་ནོ། །ཐ་མལ་པའི་དགྲ་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བ་བསད་པ་
ནི་འཇིག་རྟེན་ན་དཔའ་བོར་གྲགས་ཀྱང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དེ། རོ་ལ་
འཚོན་བརྡེག་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། །
སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་བསད་ནས། །ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་
དགྲ་འཇོམས་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་བྱེད་དཔའ་བོ་སྟེ། །ལྷག་
མ་རོ་ལ་གསོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་
པ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པ་ནི། བྱང་
ས་ལས། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་གནས་
བརྒྱད་ལ་མོས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་དོན་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ལ་མོས་ཤིང་
བཟོད་པའོ། །བཟོད་པ་སྤེལ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་དང་།
ཤེས་རབ་དང་། བསྒོམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྤེལ་བ་སྟེ། གོང་
དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །བཟོད་པ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྟོང་
པ་དང་། སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་སྟེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་
རོ། །བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་དང་གནས་
སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི་བླ་ན་

མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། བཟོད་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཚད་མེད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་སྐབས་སུ་ནི་དེ་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་། ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་མཛེས་པ་དང་། ནད་མེད་པ་དང་། སྙན་གྲགས་དང་། ཚེ་རིང་བ་དང་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། འཁོར་ཚེ་བཟོད་པས་མཛེས་སོགས་དང་། །ནད་མེད་པ་དང་གྲགས་པ་ཡིས། །ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཚོ་བ་དང་། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་བདེ་རྒྱས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པའོ། །

❀—❀

༄ བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། སྨོས་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།
སྤེལ་དང་དགག་པར་བྱ་བ་དང་།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།
བརྩོན་འགྲུས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ།

ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་ཡང་། བརྩོན་འགྲུས་མེད་ན་ལེ་ལོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལེ་ལོ་ཡོད་ན་དགེ་བ་མི་འགྲུབ། གཞན་དོན་མི་ནུས། བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ། །དེ་སྐད་ཡང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་སྦྱིན་པ་མེད་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་གཞན་དོན་བྱ་བ་མེད་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཤིན་ཏུ་རིང་ཞིང་རྣམ་པར་རིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་ན། དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིབ་ཅིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་ཡང་། །སྡུད་པ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་འགྲིབ་མི་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་རྒྱལ་བའི་བང་མཛོད་རྙེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།

ཡང་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་ན། འཇིག་ཚོགས་ཀྱི་རི་བོ་ལས་བཟློག་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡངས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་འཇིག་ཚོགས་འདས་ནས་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་ན་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་འཚང་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གང་ན་བརྩོན་འགྲུས་ཡོད་པ་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྟག་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་གང་བརྩམས་པ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཡོང་མི་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་གང་ཞེ་ན། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྟེ། དགེ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དགེ་ལ་ཡང་དག་སྤྲོ་བ་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལེ་ལོ་འི་གཉེན་པོ་ཞེས་པ་ལ། ལེ་ལོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྙོམ་ལས་ཀྱི་ལེ་ལོ་དང་། སྒྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་དང་། སྨད་པའི་ལེ་ལོ་འོ། །དེ་

ལ་སྒོམ་ལས་ཀྱི་ལེ་ལོ་ནི། ཉལ་བ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། དེ་དག་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་ཞེ་ན། ཚེ་ལ་ལོང་མེད་པའི་ཕྱིར་། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཤེས་པ་ནི་འགྲིབ། སྲོག་ནི་ཆད། ཚེའི་འདུ་བྱེད་ནི་འདོར། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་དང་བརྟུལ་བ་བརྟན་པོས་བསྒྲུབ་པར་མི་བྱེད།། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། མྱུར་བ་ཉིད་དུ་འཆི་འགྱུར་བས། །ཇི་སྲིད་དུ་ནི་ཚོགས་བསག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཆི་ཁར་ཚོགས་བསགས་ཐབས་ཆོག་གམ་སྙམ་ན། དུས་ཐུག་ནས་བསག་ལོང་མི་འོང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཚེ་ལེ་ལོ་སྤངས་ཀྱང་ནི། །དུས་མ་ཡིན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་བ་མ་ཟིན་གྱི་བར་དུ་བདག་ནི་མི་འཆིའོ་སྙམ་ན། བློ་ལྟོས་མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡིད་བརྟན་མི་རུང་འཆི་བདག་འདི། །བྱས་དང་མ་བྱས་མི་སྡོད་པས། །ན་དང་མི་ན་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་། །གློ་བུར་ཚེ་ལ་ཡིད་མི་རྟོན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྒོམ་ལས་ཀྱི་ལེ་ལོ་དེ་ཇི་ལྟར་སྤང་ན། པང་དུ་སྦྲུལ་ཞུགས་པ་ལྟར་འདོར་བ་འམ། མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བ་གསོད་པ་ལྟར་སྤང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་བས་པང་དུ་སྦྲུལ་ཞུགས་ན། །ཇི་ལྟར་རིངས་པར་ལྡང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་གཉིད་དང་སྒོམ་ཞུགས་ན། །མྱུར་དུ་དེ་དག་བཟློག་པར་བྱ།

ཞེས་གསུངས་སོ། །བཤེས་སྤྲིང་ལས་ཀྱང་། མགོ་འཇམ་གོས་ལ་གློ་བུར་མེ་ཤོར་ན། །དེ་དག་ཕྱིར་བཟློག་བགྱི་བ་བཏང་ནས་ཀྱང་། །ཡང་སྲིད་མེད་པར་བགྱི་སླད་འབད་འཚལ་ཏེ། །དེ་བས་ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་ནི། བདག་ལྟ་བུ་ངན་པས་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཐོབ་སྙམ་ནས་སེམས་ཞུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ཞུམ་མི་དགོས་པས་སྒྲིད་ལུག་དེ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཞུམ་མི་དགོས་སྙམ་ན། ཇི་སྐད་དུ། སྦྲང་བུ་ཤ་སྦྲང་བུང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྲིན་བུར་གང་གྱུར་པ། །དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ན། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དཀའ་བླ་མེད་ཐོབ། །བདག་ལྟ་རིགས་ཀྱི་མིར་སྐྱེས་ལ། །ཕན་དང་གནོད་པ་ངོ་ཤེས་པས། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་བཏང་ན། །བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་མི་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སླད་པའི་ལེ་ལོ་ནི། དགྲ་འདུལ་བ་དང་ཟས་བསགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། །བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བ་ཕུན་

སུམ་ཚོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་གཉིས་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་གོ །དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་
ན། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དུས་འདི་ནས་བཟུང་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་མ་བཀོད་ཀྱི་
བར་དུ། བདག་གིས་དགེ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་མི་འདོར་རོ་
སྙམ་དུ་གོ་ཆ་གྱོན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྡེ་སྣོད་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གོ་ཆ་བགོ་
བར་བྱ་སྟེ། འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ཅི་ཙམ་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་
བརྩོན་འགྲུས་ལྷོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གོ་ཆ་བཀོད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་སེམས་ཅན་རྣམས། །བསྒྲུ་ཕྱིར་གོ་ཆ་བགོ་བར་བྱ། །
སེམས་ཅན་ཚད་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། །གོ་ཆ་བགོས་པ་ཚད་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་
པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བསྐལ་པ་འདི་སྐད་ཅིག་
དུ་གོ་ཆ་བགོ །དེ་བསྐལ་པ་འདི་སྐད་ཅིག་དུ་གོ་ཆ་མི་བགོ་
ཞེས་བསྐལ་པ་བགྲང་ནས་བྱང་ཆུབ་མི་ཚོལ་གྱི། བསམ་གྱིས་
མི་ཁྱབ་པའི་གོ་ཆ་གོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
བྱང་ས་ལས། བདག་གི་སེམས་ཅན་གཅིག་སྡུག་བསྔལ་ལས་
ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐལ་པ་སྟོང་དང་མཉམ་པར་སེམས་ཅན་
དམྱལ་བ་ཁོ་ནར་གནས་དགོས་ན་ཡང་བདག་སྤྲོ་བར་བྱེད་དེ། དུས་

ཡུན་ཆེས་ཐུང་བ་དང་། །སྡུག་བསྔལ་ཆེས་ཆུང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་
སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོ་ཆའི་བརྩོན་
འགྲུས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྦྱོར་བའི་བརྩོན་
འགྲུས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་
བྱ་བ་དང་། དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱ་བ་དང་།
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་དང་
པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་དག་
གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་
པས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་དང་། སྒོ་གསེས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་
ཅིང་ཅི་ནི་འབྱུང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག
ལས། ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་གནས་ན། །རྣམ་པ་
སྟོང་དུ་སྲན་གཟུགས་ཏེ། །ཁྲ་ལ་སོགས་པས་སེང་གེ་བཞིན། །
ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་དཔེ་ཇི་ལྟར་སྒྲིམ་ན། ཇི་སྐད་དུ། ཡུངས་མར
གང་བའི་སྣོད་བསྐུར་ལ། །རལ་གྲི་ཐོགས་ལ་དྲུང་བསྡད་དེ། །
བོ་ན་གསོད་སྡིགས་འཇིགས་པ་ལྟར། །བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་
གྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲིམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགེ
པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བ་ནི། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་
ལུས་དང་སྲོག་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བར་འབད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་
ཇི་ལྟར་འབད་ན། བརྩོན་འགྲུས་རྣམ་པ་ལྔས་འབད་པར་བྱ་སྟེ།

དྲག་དུ་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། གུས་པ་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། མི་གཡོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། མི་ལྡོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ང་རྒྱལ་མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ།།

དེ་ལ་དྲག་དུ་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ན། ཅི་ནས་ལུས་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་སྐྱོ་བར་མ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཐོམ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གུས་པར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། །དགའ་བཞིན་སྤྲོ་བཞིན་སྒྱུར་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལྟར་ལས་ཆར་ཕྱིན་བྱའི་ཕྱིར། །ཉི་མ་ཕྱེད་དུས་གདུངས་པ་ཡི། །གླང་ཆེན་མཚོར་ཕྲད་འཇུག་པ་ལྟར། །ལས་དེ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མི་གཡོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། རང་རྣམ་རྟོག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་གཡོ་བར་བྱེད་པའོ། །མི་ལྡོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། གཞན་གྱིས་འཚེ་བ་དང་། དམྲ་གོད་དང་། འཕྱ་བ་དང་། ལྟ་བའི་སྐྱོགས་མ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་མི་ལྡོག་པ་སྟེ། འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ང་རྒྱལ་མེད་པའི་བརྩོན་

འགྲུས་ནི། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དེས་མགོ་བར་སེམས་པ་
མེད་པའོ། །དེ་ནི་གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་བརྩོན་
འགྲུས་ནི། བྱ་བ་ལ་གྲོགས་མེད་པའི་གྲོགས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་བཅུ་གཅིག་པོ་ལ་འབད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་
སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བཤད་ནས། །ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་
བརྩོན་འགྲུས་ནི། བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་བ་ལ་ངོམས་
ཆོག་མེད་པར་འབད་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྡུ་གུའི་
སོར་ཆགས་སྤྲང་ཅོ་ལྟའོ། །འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ངོམས་ན།།
རྣམ་སྨིན་བདེ་ལ་ཞོ་བ་ཡི། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟེ་
ངོམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་སྤེལ་བ་ནི།
ཡི་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་
སྤེལ་བ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བརྩོན་འགྲུས་
དག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་སྟེ་
གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི།
མཐར་ཐུག་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
མཐར་ཐུག་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱང་
ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །
མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །མངོན་པར་

རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་
སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། འཁོར་བ་ན་གནས་པའི་ཚེ་ཡང་སྲིད་
པའི་བདེ་བ་མཆོག་རྣམས་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་
རྒྱན་ལས། བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་སྲིད་སྲོད་འདོད་པ་ཐོབ། །
ཅེས་གསུངས་སོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་
རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་
ལེའུ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པའོ། །

༄ བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། སྒོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་། །
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་། །
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། །
སྦྱེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་། །
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས། །
བསམ་གཏན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་མི་ལྡན་ན། དེ་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་དབང་དུ་གྱུར་ནས་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆེ་བས་རྨས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། །སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་མི། །ཉོན་མོངས་མཆེ་བའི་ཕྲག་ན་གནས། ཤེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བསམ་གཏན་དང་མི་ལྡན་ན་མངོན་ཤེས་མི་སྐྱེ་ལ། མངོན་ཤེས་མ་སྐྱེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས། ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས། མངོན་ཤེས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། །དེ་བཞིན་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བྲལ་བས།། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་བསམ་གཏན་དང་མི་ལྡན་ན། །ཤེས་རབ་མི་སྐྱེ་ལ་ཤེས་རབ་མ་སྐྱེས་ན་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཤེས་སྤྲིང་

ལས། །བསམ་གཏན་མེད་པར་ཡང་ནི་ཤེས་རབ་མེད། ཅེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ན་
དངོས་པོ་དམན་པ་ལ་ཞེན་པ་འདོར། མངོན་པར་ཤེས་པ་
འབྱུང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མང་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྤྱོད་པ་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྨད་པ་འདོར། རིགས་དང་མངོན་པར་
ཤེས་དང་ཏིང་འཛིན་མངོན་པར་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ན་དེས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་རང་གི་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་
འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །
ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡང་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ན་ཡང་དག་པའི་
དོན་མཐོང་ཞིང་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་
ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། ཡིད་མཉམ་པར་བཞག་
པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཡང་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ན། གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་
ལ་འགོད་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །
བསམ་གཏན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་

འགོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་སེམས་ནང་དུ་དགེ་བ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་སའི་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་ནས། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དགེ་བ་ལ་སེམས་གནས་པ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་དེ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤངས་པ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། །དང་པོ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤང་བ་ནི་དབེན་པ་སྟེ། ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་དབེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་སེམས་ནི་དབེན་པ་ཡིས། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལུས་འདུ་འཛི་ལས་རྣམ་པར་དབེན་པར་བྱ་བ་དོན་དྲུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདུ་འཛི་འི་མཚན་ཉིད་དང་། འདུ་འཛི་འི་རྒྱུ་དང་། འདུ་འཛི་འི་ཉེས་པ་དང་། དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབེན་པའི་རྒྱུ་དང་། དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ལ་འདུ་འཛི་འི་མཚན་ཉིད་ནི། །བདག་བུ་དང་ཆུང་མ་དང་འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཡེངས་བའོ། །འདུ་འཛི་འི་རྒྱུ་ནི། ཆགས་པ་སྟེ་བུ་སྨད་དང་གཡོག་འཁོར་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཟས་ནོར་ལ་སོགས་པ་རྙེད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་།

བསྔོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོན་གྲགས་ལ་ཆགས་པས་འདུ་འཛི་མི་སྤོང་
བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་། ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་རྙེད་
སོགས་ལ། །སྲིད་པས་འཛིག་རྟེན་སྒྲི་སྤོང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །འདུ་འཛི་འོ་ཉེས་པ་ནི། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་
སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལྷག་
པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས། །བྱམས་པ་འདུ་འཛི་འོ་
ཉེས་དམིགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེན།
ལུས་ཀྱིས་མ་བསྲུམས་པ་ཡིན། ངག་གིས་མ་བསྲུམས་པ་ཡིན།
ཡིད་ཀྱིས་མ་བསྲུམས་པ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་བ་ཡིན།
འཇིག་རྟེན་པའི་གཏམ་གྱིས་ཀྱང་གོས་པ་ཡིན། བདུད་ཀྱིས་
གླགས་རྙེད་པ་ཡིན། བག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མི་ཐོབ་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་གསུངས་སོ། །བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་
ཅན་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། །འདོད་པ་དག་ནི་
རབ་ཏུ་བསྟེན་བྱེད་ཅིང་། །བུ་དང་ཆུང་མ་དག་ལ་སྲིད་བསྐྱེད་
ནས། །སྨད་པར་བྱ་བའི་ཁྲིམ་ལ་བརྟེན་པ་དེས། །ནམ་ཡང་
བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་མི་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཉིད་ལ་ཆགས་བྱས་ན། །
ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཀུན་ནས་བསྒྲིབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། །ཇི་སྐད་དུ། དེས་ཀྱང་བདག་དོན་མི་བྱེད་ལ། །བདག་ཀྱང་དེ་དོན་མི་འགྱུར་བས།། བྱིས་ལས་ཐག་རིང་བྱོལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས།། བུ་དང་ཆུང་མ་དག་ལ་སྲེད་སྤངས་ནས། །ཁྱིམ་གྱིས་སྐྲག་སྟེ་ཁྱིམ་ལས་མངོན་བྱུང་བ། །དེ་དག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ནི་རྙེད་མི་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྙེད་པ་དང་གྲགས་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་པ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྙེད་གྲགས་དེ་གདན་དུ་གཟུང་བར་མི་ནུས་པ་དང་། །དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། །རྙེད་དང་གྲགས་པའི་ཚོགས་བཅས་ཏེ། །གང་དུ་འགྲོ་བའི་གདོལ་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །གང་དང་གང་ལ་ཆགས་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་བསྟོངས་སྟོང་འགྱུར་དུ། །སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ལྡང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། །འདུ་འཛི་དེ་དག་དང་བྲལ་བའོ། །དབེན་པའི་རྒྱུ་ནི། གཅིག་པུར་དགོན་པར་གནས་པའོ། །དེ་ལ་དགོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དུར་ཁྲོད་དམ་ནགས་གསེབ་བམ་ཐ་སྐྱིབས་སམ་ཐང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་ནའང་ཡིན་ཏེ། གཞུ་འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་སྲིད་དུ་ཡོང་བ་དེ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱང་ལས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཕན་ཆད་འདས་པ་དེ་ལ་དགོན་པ་བྱ་བ་ཡིན་;

ནོ། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་ཀྱང་། གཞུ་འདོམ་ལྔ་
བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི། །རྒྱང་གྲགས་དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད། །
ཅེས་གསུངས་སོ། །དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། བྱང་ཆུབ་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ། འདུ་འཛི་ལས་བྲོས་ཏེ་དགོན་པ་བརྟེན་
ན་ཡོན་ཏན་མང་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་གྱི་
མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་
འགྱུར་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མི་འཕེལ་བ་དང་། ཏིང་ངེ་
འཛིན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའོ། དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཟས་སྐོམ་དང་། མེ་ཏོག་ལ་
སོགས་པའི་མཆོད་པ་སྣ་ཚོགས་ཕུལ་བ་བས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དགོན་པར་བསྡད་པའི་བསམ་པས།
དགོན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གོམ་པ་བདུན་བོར་བ་ཙམ་ལ་མཉེས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཟས་དང་སྐོམ་
དང་དེ་བཞིན་གོས་རྣམས་དང་། །མེ་ཏོག་སྤོས་དང་ཕྲེང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ཁྲུ་མཆོག་རྒྱལ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་མི་
འགྱུར། །གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་རབ་ཏུ་འདོད་བྱེད་ཅིང་། །
འདུས་བྱས་ངན་པས་ཡིད་འབྱུང་སེམས་ཅན་གྱི། །དོན་དུ་དགོན་
པར་གནས་ཏེ་གོམ་བདུན་བོར། །འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་
ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཁོར་བ་

ལས་ཡོད་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་དང་། ཉོན་
མོངས་པའི་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས། །དེ་བཞིན་
འདུས་བྱས་རྟག་ཏུ་ཡིད་འབྱུང་འགྱུར། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཅི་
ལའང་འདོད་པ་མེད། །ཟག་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ་མི་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་
བོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་། མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས།
གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དག་ལ་དགའ་སྤྲོངས་ལ། །རྟག་ཏུ་དབེན་
ཞིང་ནགས་ཁྲོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །བསེ་རུ་ལྟ་བུར་རྟག་ཏུ་
གཉིས་མེད་གྱིས། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་ཏིང་འཛིན་མཆོག་ཐོབ་
འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་
པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་དབེན་པར་
བྱ་བ་ནི་དགོན་པར་བསྡད་ལ། བདག་དགོན་པར་འོང་བ་འདི་
ཅིའི་ཕྱིར་འོངས་སྙམ་དུ་བསམས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བདག་
དགོན་པར་འོང་བ་འདི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་གཡེང་བའི་
ས་ཕྱོགས་ནས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས་བྲོས་ཏེ། དགོན་པར་
འོངས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་ཅིས་འཇིགས་ན། ཁྱིམ་བདག་
དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདུ་འཛིས་འཇིགས
ཤིང་སྐྲག་གོ །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །
སྡིག་པའི་གྲོགས་པོས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །མི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །འདོད་ཆགས་དང་

ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གསུམ་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ ། སྲུང་
པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་དང་ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀྱིས་…
འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ ། དམྱལ་བ་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་…
འགྲོ་གསུམ་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ ། བདག་དེ་ལྟ་བུས་
འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས་དགོན་པར་འོངས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་
སོ། ། དེ་ལྟར་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས། ། ད་ལྟ་བདག་
དགོན་པ་ན་ཞུགས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཅི་བྱེད་ཅིང་འདུག་སྙམ་དུ་བརྟག་
པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་བདག་དགོན་པ་ན་ཞུགས་ཀྱིས་སྲོག་གཅོད་པ་
དང་། ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཅིང་འདུག་ན།
འོ་ན་བདག་གཅན་གཟན་དང་། ། ཇོན་པ་དང་། ། ཆོས་ཀུན་
དང་ཡང་ཁྱད་མེད་ན། ། དེས་འདོད་པའི་དོན་ཅན་འགྲུབ་བམ…
བསམས་ལ་དེ་ལས་བཟློག་པར་བྱའོ། ། ངག་ལ་བརྟགས་ལ་
བདག་དགོན་པ་ན་ངག་འཁྱལ་དང་། ། ཕྲ་མ་དང་ངན་སྨྲས་ལ་
སོགས་པ་སྨྲ་ཞིང་འདུག་ན། ། འོ་ན་བདག་སྨ་བྱ་དང་ནེ་ཙོ་དང་
འཇོལ་མོ་དང་ཙོ་ག་ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་ཁྱད་མེད་ན། ། དེས་
འདོད་པའི་དོན་ཅན་འགྲུབ་བམ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་དེ་ལས་བཟློག་
པར་བྱའོ། ། སེམས་ལ་བརྟགས་ལ་བདག་དགོན་པ་ན་འདོད་
ཆགས་དང་། ། ཞེ་སྡང་དང་། ། ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་པ་
སེམས་ཤིང་འདུག་ན། ། འོ་ན་བདག་རི་དྭགས་དང་། ། སྤྲ་དང་
སྤྲེའུ་དང་དོམ་དང་དྲེད་ལ་སོགས་པ་དང་ཁྱད་མེད་ན། ། དེས་

འདོད་པའི་དོན་ཅན་འགྲུབ་བམ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་དེ་ལས་བཟློག་
པར་བྱའོ། །སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་དབེན་པར་བྱ་བ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ལུས་སེམས་གཉིས་དབེན་པས་རྣམ་
པར་གཡེང་བ་མི་འབྱུང་ངོ། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པས་
བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རང་གི་སེམས་
སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་གང་ཆེ་བརྟགས་
ལ་དེའི་གཉེན་པོ་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
གཉེན་པོ་ནི་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའོ། །ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོ་ནི་
བྱམས་པ་སྒོམ་པའོ། །གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་
སྒོམ་པའོ། །ཕྲག་དོག་གི་གཉེན་པོ་ནི་བདག་གཞན་མཉམ་པ་
སྒོམ་པའོ། ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་
པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཆ་མཉམ་དུ་རགས་པའམ་རྣམ་རྟོག་མང་
ན་རླུང་སྒོམ་པའོ། །དེ་ལ་རང་འདོད་ཆགས་ཆེ་ནས་མི་སྡུག་པ་
བསྒོམ་ན་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་རང་གི་ལུས་འདི་ཤ་དང་
ཁྲག་དང་། ལྤགས་པ་དང་། རུས་པ་དང་། རྐང་དང་།
ཆུ་སེར་དང་། མཁྲིས་པ་དང་། བད་ཀན་དང་། སྣབས་དང་།
མཆིལ་མ་དང་། ཕྱི་ས་ལ་སོགས་མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་
བཅུ་ཙ་དྲུག་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ། དེ་ནས་དུར་ཁྲོད་དུ་སོང་སྟེ།
རོ་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་བ་ཤི་ནས་ཞག་གཅིག་ལོན་པ། དེ་བཞིན་
དུ་ཤི་ནས་གཉིས་དང་། གསུམ་དང་། བཞི་དང་།

ལྷ་ལོན་པ། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨོས་པ་
དང་། རྣམ་པར་གནགས་པ་དང་། རྣམ་པར་འབུས་
གཞིགས་པའི་རོ་མཐོང་ནས། བདག་གི་ལུས་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་
བུའི་རང་བཞིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་དེ་
ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་སྒྲུར་རོ། །ཡང་ཤི་བའི་རོ་དུར་
ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་བ་ཀང་རྒྱས་ལ་ཤའི་ཆགས་པ་དང་། རྒྱུས་པའི་
རུ་བ་བྲང་བྲེང་དུ་འདུག་པ་དང་། ཀང་རྒྱས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་
གྱེས་པ་དང་། ཤི་ནས་ལོ་དུ་མ་ལོན་པ་རྒྱས་པ་དུང་གི་མདོག་
ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དང་། ཐེ་བའི་མདོག་ལྟར་གྱུར་པ་མཐོང་ན་
ཡང་། བདག་གི་ལུས་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན། དེ་ལྟ་
བུའི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་དེ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་
སྒྲུར་རོ། །ཡང་རང་ཞེ་སྡང་ཤུས་ཚེ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་བྱམས་
པ་སྒོམ་པ་ལ། སྒྲོར་བྱམས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གསུམ་
ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་
པ་སྟེ། གང་ཐོག་མར་སྙིང་དུ་སྡུག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་
དང་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་བསམ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་
པའི་བྱམས་པ་དེ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འབྲིང་པ་
རྣམས་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལའོ། དེའི་
འོག་ཏུ་ཉེ་འཁོར་བ་རྣམས་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རང་གི་གྲོང་ན་
གནས་པ་རྣམས་ལའོ། །དེ་ནས་ཤར་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་

བཅུར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་སོ། |ཡང་རང་གཉི་སྨུག་ཤེས་
ཆེ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒོམ་པ་ནི། ས་ལུ་
ལྗང་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་གང་ཞིག་གོས་ས་ལུ་ལྗང་པ་
འདི་ཤེས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཤེས་སོ། |གང་
གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དེས་ཆོས་ཤེས་སོ། |
གང་གིས་ཆོས་ཤེས་པ་དེས་སངས་རྒྱས་ཤེས་སོ། |ཞེས་
གསུངས་སོ། |དེ་ཡང་ལུགས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་འཁོར་བའི་
རྟེན་འབྲེལ་དང་། ལུགས་ལས་ལྡོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད་དོ། |དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ།
ཕྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། ནང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བའོ། |འདི་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ནང་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་། ནང་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་བའོ། |དེ་ལ་དང་པོ་ནི།
དགེ་སློང་དག་འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པས་
འདི་སྐྱེ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་
བྱེད་ནས། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ག་ཤི་དང་། མྱ་ངན་དང་
སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་
མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུག་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ། |ཞེས་གསུངས་སོ། |དེ་ཡང་འདི་ནི་

ཁམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་ཁམས་སུའོ། །སྐྱེ་གནས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་མངལ་སྐྱེས་ལའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་
ཤེས་བྱ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་སྟེ། དེས་
ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། དེ་ནི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་
ཅེས་བྱའོ། །ལས་དེའི་ས་བོན་བསྒོས་པའི་སེམས་ནི་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལས་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས། མའི་མངལ་དུ་ཉིང་
མཚམས་སྦྱོར་ནས་ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །མིང་
དང་གཟུགས་དེ་ཉིད་འཕེལ་བས་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་རྣམས་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ནི་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་
རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་བྱའོ། །མིག་ལ་སོགས་པའི་
དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་འདུས་ནས་ཡོངས་
སུ་སྤྱོད་པ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྐྱེན་གྱིས་རེག་པ་ཞེས་བྱའོ།།
ཇི་ལྟར་རེག་པ་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་བདེ་བའམ་སྡུག་བསྔལ་ལམ་བཏང་
སྙོམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚོར་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་རེག་པའི་རྐྱེན་
གྱིས་ཚོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཚོར་བ་མྱོང་བ་ལ་དགའ་བ་དང་།
ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་ཞེན་པ་ནི་ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ལ་བྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་

ཤི་གདོང་བ་དང་ཕྱིར་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་
པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན། ཡང་སྲིད་
པ་སྐྱེད་པའི་ལས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བ་དེ་ནི་
ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལས་དེ་ལས་སྐྱེས་
པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་
སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱེས་ནས་མངོན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕུང་པོ་འཕེལ་བ་དང་།
སྨིན་པ་ནི་རྒས་པ་དང་། །འཇིག་པ་ནི་འཆི་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་
རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱའོ། །འཆི་བ་ནི་རྨོངས་པས་མངོན་པར་ཞེན་
ཅིང་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་ནང་གི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ནི་མྱ་ངན་ནོ།།
མྱ་ངན་ལས་བྱུང་བའི་ཚིག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་སྨྲེ་སྔགས་སོ། །རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལྔའི་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་མི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་
ལོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཡིད་མི་
བདེ་བའོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཁྲུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ཡང་དུམ་
བུ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། མ་རིག་པ་དང་སྲིད་པ་དང་
ལེན་པ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་
པ་གཉིས་ནི་ལས་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་
བདུན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་རྟེན་འབྱུང་ལས།
ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་བཅུ་གཉིས་གང་། །དུམ་བུ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ།།
ཐུབ་པས་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་དེ་དག །ཉོན་མོངས་ལས་དང་སྡུག་

བསྔལ་དང་། གསུམ་པོ་དག་ཏུ་ཟད་པར་འདུས། །དང་པོ་བརྒྱད་
པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་དང་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་
མ་བདུན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
དཔེར་ན་མ་རིག་པ་ནི་ས་བོན་འདེབས་མཁན་ལྟ་བུའོ། །ལས་
ནི་ཞིང་ས་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །
སྲེད་པ་ནི་རླན་ལྟ་བུའོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་སྨྱུ་གུ་ལྟ་བུའོ། །
གཞན་ནི་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་མ་
རིག་པ་མ་བྱུང་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མི་མངོན་ཞིང་། །དེ་བཞིན་དུ་
སྐྱེ་བ་མ་བྱུང་དུ་ཟིན་ན་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་ཡང་མི་མངོན་པ་ཞིག་ན།
འོན་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་ལས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་གྲུབ་
པར་འགྱུར་བས་ན། །སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལས་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་
མངོན་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་ཡང་འདི་
སྙམ་དུ་བདག་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་
སེམས་སོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ཅག་ནི་མ་
རིག་པས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་སོ་སྙམ་དུ་ཡང་མི་སེམས་པ་ནས།
དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་རྒ་ཤི་མངོན་པར་
བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །རྒ་ཤི་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་
བདག་ནི་སྐྱེ་བས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་སོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་པའི་བར་
དུ་སྟེ། འོན་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་ལས་འདུ་བྱེད་རྣམས་
མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་

སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་ག་ཤིའི་བར་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལས་ག་ཤིའི་བར་
དུ་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་དེ། དེ་ལྟར་ན་ནང་
གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་བཅས་པར་བལྟའོ། །
ཡང་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་དེ།
ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྟེ་ཁམས་དྲུག་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྲ་བའི་
དངོས་པོ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་སའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ།།
ལུས་སྡུད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཆུའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །
ཟོས་པ་དང་འཐུངས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇུ་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མེའི་
ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་
པ་འདི་ནི་རླུང་གི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །ལུས་ཀྱི་ནང་སྦུབ་ཡོད་
པ་འདི་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལྔའི་ཚོགས་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །རྐྱེན་འདི་དག་མེད་
པར་ལུས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་ནང་གི་ཁམས་དྲུག་ཚང་བར་གྱུར་པ་
ཐམས་ཅད་འདུས་པ་དེ་ལས་ལུས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལ་ཁམས་དྲུག་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལུས་ཀྱི་སྲ་བ་ལ་
སོགས་པ་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །ལུས་ཀྱང་འདི་
སྙམ་དུ་བདག་ནི་རྐྱེན་འདི་དག་གིས་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་

སྲོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུན་འདི་དག་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ཚེ་དུ་ལ་རྫོགས་ཤེ་ན།
འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་
འདུ་བྱེད་རྣམས་ཤེས་བྱ་བ་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་ལྟོས་པའོ། །རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ནས་ཚོར་བའི་བར་ནི་ད་ལྟ་བྱུང་བ་ལ་ལྟོས་པའོ། །
སྲེད་པ་དང་སྲིད་པའི་བར་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ། དེ་ཕན་
ཆད་ཀྱང་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུགས་
ལས་བཟློག་པ་ཀུན་ནས་འདས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་མ་རིག་པ་འགག་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་འགགས་པས་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་རིམ་གྱིས་
འགག་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ནས་མ་རིག་པ་འགགས་
པས་འདུ་བྱེད་འགག །ཅེས་བྱ་བ་ནས། །སྐྱེ་བ་འགག་
པས། རྒ་ཤི་དང་། མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་།
སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུགས་
པ་རྣམས་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་
པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པོ་འདི་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །རང་ཕྲག་དོག་ཤས་ཆེ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་
གཞན་མཉམ་པར་སྒོམ་པ་ནི། བདག་བདེ་བ་འདོད་པ་བཞིན་
དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་བདེ་བ་འདོད་ལ། བདག་སྡུག་བསྔལ་
མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་

པས་ན། བདག་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀ་མཉམ་པོར་བསྒོམ་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་ནི། དང་པོ་ཉིད་དུ་འབད་དེ་བསྒོམ། །བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་མཉམ་པས་ན། །ཐམས་ཅད་བདག་གཞན་བསྲུང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པ་ནི། བྱིས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཁོ་ན་གཅེས་པར་གཟུང་ནས་རང་ཆེས་བྱས་པས་འཁོར་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གཅེས་པར་གཟུང་ནས་གཞན་དོན་ཁོ་ན་མཛད་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བྱིས་པས་རང་དོན་བྱས་པ་དང་། །ཐུབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ལྟོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བདག་འཛིན་དོར། གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་གཞན་བདག་ཏུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་ཉིད་སྐྱོན་ཅན་གཞན་དག་ལ། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་ཤེས་བྱས་ནས། །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དོར་བ་དང་། །གཞན་བླང་བ་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། རང་ཉོན་མོངས་པ་ཆ་མཉམ་པའམ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཤས་ཆེ་ན་རླུང་ལ་བསླབ་སྟེ། བགྲང་བ་དང་རྗེས་

འགྲོ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་བསྒོམ་སོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས། བསྐྱང་དང་རྗེས་འགྲོ་འཇོག་པ་དང་། །རྟོག་པ་དང་ནི་བསྒྱུར་བ་དང་། །ཡོངས་དག་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད།། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཉོན་མོངས་དེ་དག་སྤོང་སྒྲུབ་བསྒྱུར་གསུམ་མེད་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལུགས་སམ། མར་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཕྱག་སྲོལ་དང་བཞེད་པ་ནི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་དང་དཔལ་ནཱ་རོ་པའི་ཆོས་དྲུག་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་སྟེ་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །བསམ་གཏན་དངོས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །
དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་སྣོད་དུ་རུང་བར་བྱེད་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི་རང་སྣོད་དུ་རུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུབ་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ། །དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། དང་པོར་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ནི། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ལུས་སེམས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པ། མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བ། རློམ་སེམས་དང་

བྲལ་བ། རོ་མྱོང་བ་མེད་པ། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། དེ་དག་གི་ཚེ་འདི་ལ་བདེ་
བར་གནས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི། ཡོད་མེད་
ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཀུ་ཀྱུ་མེད་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་
པའོ། །ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི།
ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་འཛིག་པའོ། །
མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞེས་པ་ནི། ངང་གིས་འཇུག་པའོ།
ཉོན་སེམས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པ་ནི། ལྟ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བྲལ་བའོ། །རོ་མྱོང་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། སྲིད་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །མཚན་མ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པ་ནི།
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་བྲལ་བའོ། །ཡང་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ། བསམ་
གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་།
བཞི་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་དང་
བཅས་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་
པ་ནི། དགའ་བ་དང་ལྡན་པའོ། བསམ་གཏན་གསུམ་
པ་ནི། སིམ་པའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །བསམ་གཏན་
བཞི་པ་ནི། བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་པའོ། །ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་
བསམ་གཏན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་

མོང་བའོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྟོབས་བཅུའི་རིགས་
ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
པ་ཚད་མེད་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མིང་ཙམ་
ཡང་མི་ཤེས་ན། སྒོམས་པར་འཇུག་པར་ལྟ་ཀ་ལ་འགྱུར་བ་
རྣམས་སོ། ཐུན་མོང་བ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་།
ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སོ་སོ་
ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་
སོ། །དེ་ཡང་མིང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་གྱི་ངང་གི་ངོ་བོ་མཚུངས
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན
ནི། བསམ་གཏན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
སྤྲུལ་ཏེ། །སེམས་ཅན་གྱི་དགོས་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
པ་བཅུ་གཅིག་པོ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །འོ་ན་ཞི་གནས
དང་ལྷག་མཐོང་ཞེས་གྲགས་པ་ལ། ཞི་གནས་ནི་ཅི་ཙམ།
ལྷག་མཐོང་ནི་ཅི་ཙམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་ཡང་དག་
པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་སེམས་འཇོག་པ་དེའོ།
ལྷག་མཐོང་ནི་དེའི་རྗེས་ལ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་
ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དེའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་
རྒྱན་ལས། ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་
ལ་སེམས་ནི་འཇོག་ཕྱིར་དང་། །ཆོས་རབ་རྣམ་པ་འབྱེད་
པའི་ཕྱིར། །ཞི་གནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་ཞི་གནས་ནི་བསམ་གཏན་དངོས་སོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆའོ། །བསམ་གཏན་སྤྲེལ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་
དང་། ཤེས་རབ་དང་། བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤྲེལ་བ་སྟེ།
གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །བསམ་གཏན་དག་པར་བྱེད་པ་ནི།
སྟོང་པ་དང་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་སྟེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །
བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་དང་། གནས་
སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི། བླ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་
རྒྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་སྐབས་སུ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལྷའི་ལུས་ཐོབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་
ཞལ་ནས་ཀྱང་། འདོད་སྤྱོད་དགའ་དང་བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་
དང་། །རྣམ་པར་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་ཡིས། །
ཚངས་དང་འོད་གསལ་དགེ་དང་དགེ་རྒྱས་དང་། །འབྲས་བུ་ཆེ་ལྷ་
རྣམས་དང་སྐལ་མཉམ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དམ་
ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། བསམ་
གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པའོ། ། ༎

༄༅། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། སྨོན་ནི།

སྦྱིན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམས་པ་དང་། །
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་། །
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། །
ཤེས་དང་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་། །
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས། །
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཟང་ཞིག་སྦྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ནས། །བསམ་གཏན་གྱི་བར་དུ་ལྡན་ཡང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བྲལ་ན། དེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མི་ཐོབ་བོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལོང་ཁྲིད་མེད་པའི་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོད་ལ་འདོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བགྲོད་པར་མི་ནུས་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། དམུས་ལོང་དམིགས་བུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ག་ལ་ནུས། །ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་ཡིས། །དམིགས་བུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ན། ལོང་ཁྲིད་ཀྱིས་ལོང་བའི་ཚོགས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཁྲིད་པ་ལྟར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སངས

རྒྱུས་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྒྱུར་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཡང་བའི་ཚོགས་ཀུན་བདེ་བླག་ཏུ། །མིག་ལྡན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་འདྲེན་པ་ཡི། །ཡུལ་དུ་ཁྲིད་པ་དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱིས།། མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་བར་ཁྲིད། །ཅེས་གསུངས་སོ།། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ནས། །ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་ལས་ཡང་དག་འདའ་བར་འགྱུར་། །ཞེས་གསུངས་སོ། | འོ་ན་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་ཆོག་མོད། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་རྣམས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། མི་ཆོག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས། །ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་། | ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་ཐབས་དག་ཀྱང་། །གང་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཞེས་གསུངས་པས། །དེ་བས་གཉིས་ཀ་སྤང་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། འོ་ན་ཐབས་ཤེས་ཡ་བྲལ་དུ་ཉམས་སུ་བླངས་ན་གང་དུ་འཆིང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་བརྟེན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེར་ལྷུང་ནས་བཅིངས་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་གཏན་དུ་དེར་བཅིངས་བར་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ

འདོད་པས་ཀྱང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་སྟོང་དུ་དེར་བཅིངས་པར་
འདོད་དོ། །ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་བརྟེན་ན་ཡང་བྱིས་
པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འི་ས་ལས་མི་འདའ་བས། འཁོར་བ་ཉིད་
དུ་བཅིངས་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟར་བློ་གྲོས་མི་ཟད་
པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འཆིང་ལ། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་
བའི་ཐབས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཅིག་དགོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་
གྲགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནི་གང་། ཐར་པ་ནི་གང་ཞེ་ན།
ཐབས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བའོ། །ཐབས་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་
ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
ཐབས་ནི་ཐར་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་ཡ་བྲལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་ལ་སྤྱོད་
པ་ཡིན་ཏེ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བདུད་
ཀྱི་ལས་ནི་གཉིས་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་དང་།
ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་ཤེས་
པས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དཔེར་
ན། ཡིད་ལ་འདོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ལ་

ལམ་བདག་པའི་མིག་དང་། སྲ་གཅོད་པའི་ཀང་པ་གཉིས་
འཛོམ་དགོས་པ་ལྟར། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་ཐབས་ཀྱི་ཀང་
པ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ག་ཡ་གོ་རིའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་ལམ་མདོར་བསྡུ་ན་གཉིས་
ཏེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་རང་དགར་མི་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་
ཉུང་ཟད་ཙམ་ལ་མེ་སྦར་ཡང་། མེ་ཆེ་ལ་ཡུན་རིང་བ་མི་འབྱུང་
ལ། ཤིང་ཤིན་ཏུ་སྐམ་ཞིང་མང་བ་བསགས་ནས་མེ་སྦར་ན།
མེ་ཆེ་ལ་ཡུན་རིང་བ་བསད་ཀྱང་མི་སོད་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་
དུ་བསོད་ནམས་ཉུང་ཟད་ཙམ་ལས་མ་བསགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཆེན་
པོ་མི་སྐྱེ་ལ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའ་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་བསགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་འབྱུང་སྟེ། སྒྲིབ་
པ་ཐམས་ཅད་སྲེག་གོ །དེས་ན་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་
ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། ཐུབ་པས་
ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། ཤེས་འབྱུང་ངོ་། །ཤེས་
རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན།
ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤེས་རབ་ལ་དབྱེ་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དམན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་བོ། །དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་། སྒྲ་རིག་པ་དང་། བཟོ་རིག་པ་སྟེ། རིག་པའི་གནས་བཞི་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་པོ་ནང་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པའོ། །

དེའང་དང་པོ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དམན་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བ་དག་གི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། * ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་མི་གཙང་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ◎ གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་ཤེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བདུན་བརྒྱ་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པར་ཤེས་པ་

གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལགས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་
རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ། །འདི་ནི་
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། །ཕུང་པོ་ཁམས་
དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས། །སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་གྱུར་པའི། །
རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པ་ལས། །ཤེས་རབ་ཅེས་ནི་ཡོངས་
སུ་བཤད། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་རབ་ཤེས་པར་
བྱ་བ་ནི། །ཤེས་རབ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཤེས་རབ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་འཆད་པ་ལ་དོན་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་སྟོན་ཏེ། །
དངོས་པོར་འཛིན་པ་དགག་པ་དང་། །དངོས་མེད་དུ་འཛིན་པ་
དགག་པ་དང་། མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོན་དང་། འཛིན་
པ་གཉིས་ཆར་གྱི་སྐྱོན་དང་། གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་དང་།
གྲོལ་བའི་རང་བཞིན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་
དངོས་པོར་འཛིན་པ་དགག་པ་ནི། ཇོ་བོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་
སྒྲོན་དུ། །ཡོད་པ་སྐྱེ་བར་རིགས་མིན་ཏེ། །མེད་པའང་
ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གདན་
ཚིགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་གསུངས་ཏེ། ལམ་རིམ་
ཏུ་གསུང་ཙ་ན། དངོས་པོ་འམ་དངོས་འཛིན་ཐམས་ཅད་བདག་

གཉིས་སུ་འདུས་ལ། བདག་གཉིས་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་བདག་རྣམ་པ་གཉིས་
སམ། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཅེས་བྱ་བའོ། །
དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གམ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ཡིན་ན།
འདི་ལ་འདོད་ལུགས་མང་སྟེ། །དོན་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི།
རིག་པ་དང་བཅས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་རྒྱུན་ནས་མི་བྱེད་
དགུ་བྱེད་རིག་རིག་ཀྱུ་ཀྱུ་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་
སོགས་བྱ་ལས། རྒྱུན་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཀྱུ་ཀྱུ་
འཁྲོ་བ་འདི་རང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་ཟག་
དེ་ལ་རྟག་པ་དང་གཅིག་པུར་གཟུང་ནས་ང་དང་བདག་ཏུ་ཞེན་ཆགས་
པ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གམ་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། * བདག་
དེས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱེད་དོ། ཉོན་མོངས་པ་དེས་ལས་བསྐྱེད་
དོ། །ལས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་དོ། །དེས་ན་སྡུག་
བསྔལ་དང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་བདག་གམ་སེམས་དེ་ཡིན་
ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་
གཞན་དུ་ཤེས། བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང་། །འདི་
དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་དེ་
གང་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཆོས་ཞེས་པ་ནི། ཕྱི་གཟུང་བའི་

ཡུལ་དང་། ནང་འཛིན་པའི་སེམས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཏེ་
དག་ལ་ཆོས་ཤེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མཚན
ཉིད་འཛིན་ལ་ཆོས་ཤེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་དངོས་པོར་བཟུང་ནས་ཞེན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་ཅེས་བྱའོ། །བདག་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་
ཡིན་པར་འཆད་པ་ལ། དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་དགག་
སྟེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་
ལས། བདག་ཡོད་བདག་གིར་ཡོད་ཅེས་པ། །འདི་ནི་དམ་
པའི་དོན་དུ་ལོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བདག་དེ་དོན་དམ་
པར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཏོ། །གལ་ཏེ་བདག་གམ་སེམས་དོན་
དམ་པར་གྲུབ་ནས་ཡོད་ན། བདེན་པ་མཐོང་བའི་དུས་ན་ཡང་
ཡོད་དགོས་པ་ལ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ངོ་བོ་
མཐོང་བའི་དུས་ན་བདག་དེ་མེད་པས་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། གང་ཕྱིར་ཡང་དག་ཇི་ལྟ་
བ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་གཉིས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
དེ་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བའོ། །སེམས
སམ། གཉིས་མི་འབྱུང་བ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་
མི་འབྱུང་བའོ། །ཡང་གལ་ཏེ་བདག་གམ་སེམས་དེ་ཡོད་པར་
གྱུར་ན་རང་ལས་སྐྱེ་བའམ། གཞན་ལས་སྐྱེ་བའམ་།

གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བའམ། དུས་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རང་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་གྲུབ་ཟིན་ནམ་མ་ཟིན། གྲུབ་ཟིན་ན་སྐྱེར་མི་རུང་ལ། གྲུབ་ཟིན་ན་འབྲས་བུར་མི་རུང་ཞིང་། རང་ལ་རང་བྱེད་པ་འགལ་བས་སོ། །གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ནི་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་རྗེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། འདི་ལྟར་རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པས་རྗེ་སྲིད་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་བ་དེ་སྲིད་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་ཡང་། མི་སྐྱེ་བས་སྡུ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་སྨྲར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་གསུམ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། འདས་པས་མི་བསྐྱེད་པ་ནས་དེ་ཉིད་ས་བོན་རུལ་བ་ནུས་པ་ཟད་པ་བཞིན་ནོ། །མ་འོངས་པས་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟར་བས་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་ཕན་ཕྱོགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་མི་འཐད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་ནི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུ་མ་ཐོབ་ཕྱིར། །ངར་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཐོབ་པ་ནི་མི་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཀོད་བར་བྱ་སྟེ། བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་རང་གི་ལུས་ལ་ཡོད་དམ། སེམས་ལ་ཡོད་དམ། མིང་ལ་ཡོད་ཅེས་བརྟག་པར་བྱའོ། །ལུས་འདི་འབྱུང་བ

བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྲ་བ་ནི་ས་ཡིན། གཤེར་བ་ནི་ཆུ་ཡིན། དྲོད་ནི་མེ་ཡིན། དབུགས་དང་གཡོ་འགྱུལ་ནི་རླུང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་བདག་གམ་སེམས་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ས་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་བདག་གམ་སེམས་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ལ་བདག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སེམས་ནི་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་རང་མ་གྲུབ་པས། བདག་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །མིང་ལ་བདག་གམ་སེམས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མིང་ནི་བློ་བུར་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། རྗེས་སུ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། བདག་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་གམ་སེམས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། །ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་། ནང་འཛིན་པའི་སེམས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། ཁ་ཅིག་ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ན་རེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟླུམ་གོང་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཞིག་རྫས་སུ་ཡོད། །དེ་དག་ཚོགས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འདི་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་རྡུལ་དེ་རྣམས་སོལ་བུར་སོ་སོར་བསྐོར་བ་བར་དང་བཅས་པར་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་ཕྱུགས་

གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ནི་དཔེར་ན་གཡག་ཇ་དཔ་ནེའུ་སིང་གི་ཚུལ་ལྟར་ཡིན། སྣི་བྲེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྒྲུས་པ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། རྡུལ་དེ་དག་ཀྱང་བསྐོར་བ་བར་མེད་པ་འབྱར་ལ་མ་རེག་པར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་དེ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྡུལ་དེ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དམ་དུ་མར་ཡོད། གཅིག་ཡིན་ན་རྡུལ་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་མེད། ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ན་ཤར་ནུབ་དང་ལྷོ་བྱང་དང་སྟེང་འོག་གི་ཆ་སྟེ། ཆ་དྲུག་ཏུ་སོང་བས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཉམས་སོ། ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་མེད་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྡུལ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་དགོས་ན་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡོད་དོ། དེ་ལྟར་ཡང་། ཉི་ཤུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། །དྲུག་གིས་གཅིག་ཆར་སྦྱར་བ་ན། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །དྲུག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་ན། །གོང་བུ་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཅིག་གྲུབ་ན་གཅིག་བསགས་པའི་དུ་མ་གྲུབ་ཏུ་རུང་བ་ལས། གཅིག་མ་གྲུབ་པས་དེ་བསགས་པའི་དུ་མ་ཡང་མ་གྲུབ་བོ། །དེས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་དེའི་རང་བཞིན་ཕྱིའི་ཡུལ་འདི་ཡང་མ་གྲུབ་བོ། །འོ་ན་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་ཞིང་འདུག་པ་འདི་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན་འདི་ནི་རང་སེམས་ཉིད་འཁྲུལ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་འདི་རང་གི་སེམས

ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཤར་བས་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཅིས་ཤེས་ན། ལུང་དང་། རིགས་པ་དང་། དཔེ་དང་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལུང་ནི། ཐལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་ཀར་ག་ཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་དཀྲུགས་པའི་སེམས། །དོན་དུ་སྣང་བ་རབ་ཏུ་འབྱུང་། དོན་ཡོད་མ་ཡིན་སེམས་ཉིད་དེ། །ཕྱི་རོལ་དོན་མཐོང་ལོག་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རིགས་པ་ནི། ཕྱི་སྣང་བ་འདི་ཆོས་ཅན་སེམས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་པར་དམ་བཅའ། མེད་པ་སྣང་ཞིང་འདུག་པའི་ཕྱིར། (།མིའི་རའམ་བསྒོམ་པའི་ལྟོན་ཤིང་ལྟ་བུ།) ཞེས་པ་ནི་གདན་ཚིགས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། (སྣང་བ་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་དང་།) སྣང་བ་འགྱུར་ཞིང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། (བསྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྱུར།) སྣང་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། (རིགས་དྲུག་གི་) སྣང་བ་འདི་སེམས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣང་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དཔེ་ནི། རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། དེ་དག་གིས་ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་བཤད་ན། ཁ་ཅིག་དང་འཛིན་པའི་སེམས་རང་རིག་རང་གསལ་དུ་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། (རང་རྒྱལ་བ་དང་སེམས་ཙམ་པས།) །དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་དེ་

མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་སྟེ། སེམས་དེ་སྐད་ཅིག་མར་
བརྟག་པས་མ་གྲུབ་པ་དང་། སེམས་དེ་སུས་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་པས་
དངོས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱུལ་མེད་པས་སེམས་མ་གྲུབ་པའོ། །
དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཁྱོད་འདོད་པའི་སེམས་རང་རིག་རང་གསལ་
དེ་སྐད་ཅིག་ཏུ་ཡོད་དམ། དུ་མར་ཡོད། སྐད་ཅིག་ཏུ་
ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཡོད་དམ་དེ་ལ་དུས་
གསུམ་གྱི་ཆ་ཤས་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་མ་གྲུབ་
སྟེ་དུ་མར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།
ཇི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་ཐོག་མཐའ་དབུས་
བརྟག་དགོས། དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་ཕྱིར། །
འཇིག་རྟེན་སྐད་ཅིག་ལ་མི་གནས། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆ་ཤས་མེད་ན་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དངོས་མེད་དུ་
ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་མ་གྲུབ་པས་སེམས་ཀྱང་མ་
གྲུབ་བོ། དུ་མར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་གྲུབ་ན་སྐད་
ཅིག་བསགས་པའི་དུ་མ་གྲུབ་ཏུ་རུང་བ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གྲུབ་
པས་དེ་བསགས་པའི་དུ་མ་ཡང་མ་གྲུབ་བོ། །དུ་མ་མ་གྲུབ་
པས་སེམས་ཀྱང་མ་གྲུབ་བོ། །དོན་གཉིས་པ་བཤད་ན། སེམས་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་སྟོད་སྨད་གང་དུ་གནས་
པ་བཙལ། གཟུགས་སམ་ཁ་དོག་ཅི་ལྟར་འདུག་པ་ལེགས་
པར་བརྟགས་ལ། ངེས་ཤེས་ཅི་སྐྱེས་སུ་ཚོལ་བ་དང་། དམིགས་

རིམ་སྤྲོ་ བ་ལ་སོགས་པ་ཞལ་ལས་ཤེས་པ་ལྟར་ཚོལ། །དེ་ཙེ
ལྟར་བཙལ་ཡང་མ་མཐོང་མ་རྙེད་ན། མཐོང་རྒྱུ་འབྲ་ཁ་དོག
དངོས་པོ་ འི་མཚན་མ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད། ཡོད་པ་ནི་མ
མཐོང་མ་རྙེད་པ་མ་ཡིན། བཙལ་བ་པོ་རང་ཚོལ་རྒྱུའམ། །
འཚོལ་མཁན་རང་བློ་ འི་ཡུལ་ལས་འདས་པ། སྨྲ་བསམ
ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་གང་དུའང་བཙལ་བས
མི་མཐོང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་ནང་ན་ཡང་མེད། ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མེད།
གཉིས་ཀའི་བར་ལ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས
ནི་དཔྱད་དུ་མེད། བསྟན་དུ་མེད་པ། བརྟེན་དུ་མེད་པ།
སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་པ་
མེད་པའོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཀྱང་མ་གཟིགས་སེ་གཟིགས་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་སེམས་ནི་གསོག་དང་གསོབ། ཡོད་པ་
མིན་པར་རབ་ཤེས་ནས། །དེ་ལ་སྙིང་པོར་མི་བཟུང་སྟེ། །
དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
ཆོས་དེ་དག་ལ་ནི་གྲུབ་པ་མེད། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
བདགས་པ་སྟེ། །རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བསྟན། །
མཐའ་གཉིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་སུ། །མཁས་རྣམས་དབུ་

མར་སྒྲོར་བར་བྱེད། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་སྟོང་པ། །
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་ཡིན་ཏེ། ངེས་ཀྱང་དེ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ། ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་མི་གནས་པ། ལས་དང་བྱ་བའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བ། རྟོག་པ་དང་མི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སེམས་དེ་སུས་ཀྱང་མ་མཐོང་
བས་ན། རང་རིག་རང་གསལ་དུ་བརྗོད་པ་དོན་མེད་དོ། བྱང་ཆུབ་
སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། གང་ཚེ་འགས་ཀྱང་མཐོང་མེད་ན།
གསལ་བའམ་ནི་མི་གསལ་བ། །མོ་གཤམ་བུ་ཡི་འགྱིང་བག་
བཞིན། །དེ་ནི་བརྗོད་ཀྱང་དོན་མེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ཏ་ལོ་པས་ཀྱང་། ཀྱེ་ཧོ་འདི་ནི་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །ངག་
གི་ལམ་འདས་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དོན་གསུམ་པ་བཤད་ན། ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་ཡུལ་མ་གྲུབ་པས་ན། དེ་འཛིན་པའི་ནང་
གི་སེམས་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། སེམས་འདི་ནི་
སྔོན་པོ་འམ། སེར་པོ་འམ། དམར་པོ་འམ། དཀར་
པོ་འམ། བཙོད་ཁའམ། ཤེལ་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའམ།
ཡང་དག་པའམ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའམ། རྡག་

ཅེས་བྱ་བའམ། མི་དག་ཅེས་བྱ་བའམ། གཟུགས་ཅན་
ནམ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཅེས་སོ་ ·སོར་རྟོགས་ཤིག
སེམས་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། སྣང་
བ་མེད་པ། ཐོགས་པ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པས། ནང་ན་མི་གནས། ཕྱི་རོལ་ན་མི་གནས།
གཉིས་ཀའི་བར་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་སུ་དག་པ།
ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མེད་དེ་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་
སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཅི་རིག་ནམ། །
གང་གིས་ཤེས་པ་དེ་རྗོད་བྱེད། ཅེས་པ་དང་། དེས་ན་
ཤེས་བྱ་ཉིད་གནས་པ། །མེད་པར་ཤེས་པ་མེད་ཅེས་ངེས། །
ཤེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་ནང་འཛིན་པའི་སེམས་མ་གྲུབ་
པར་བསྟན་ནོ། ·དེ་ལྟར་དངོས་པོར་འཛིན་པ་བཀག་ནས།
དོན་གཉིས་པ་དངོས་མེད་དུ་འཛིན་པ་དགག་པ་ལ། གལ་ཏེ་
བདག་གཉིས་པོ་དེ་དངོས་པོ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་དངོས་མེད་
ཅིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དངོས་མེད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ།
ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བདག་གཉིས་པོའམ། སེམས་དེ་ལྟར་
དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ། ཕྱིས་མེད་པ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཅེས་
བྱར་རུང་སྟེ། བདག་གཉིས་སམ། སེམས་ཤེས་བྱ་བའི་
ཆོས་འདི་ནམ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ན། དངོས་པོར་

ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་ལས་འདས་སོ། ། ས་ར་ཧ་པས། དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཕྱུགས་དང་འདྲ་བ་སྟེ། །དངོས་མེད་འཛིན་ན་དེ་བས་ཀྱང་ནི་བླུན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་དངོས་པ་ཡོད་མེད་མིན། ། སེམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་རབ་སྤངས་པ། །དེ་ནི་སྐྱེ་མེད་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ཆེ་དངོས་པོ་མི་རྟོག་པ། །དེ་ཆེ་དངོས་མེད་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་གསུམ་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོན་འཆད་པ་ལ། འོ་ན་དོན་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འདུག་ན། དངོས་མེད་དུ་བཟུང་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། སྔ་མ་བས་ཕྱི་མ་སྐྱོན་ཆེ་སྟེ། ས་ར་ཧས། དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཕྱུགས་དང་འདྲ་བ་སྟེ། །དངོས་མེད་འཛིན་ན་དེ་བས་ཀྱང་ནི་བླུན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། འོད་སྲུངས་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཙམ་ལ་གནས་པ་ནི་སླའི། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཡང་ཇི་སྐད་དུ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བལྟ་ཉེས་པས། །ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྩ་བའི་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་བལྟ་བ། །

དེ་དག་གསོར་མི་རུང་བར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གསོར་ཅི་ལྟར་མི་རུང་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ནད་པ་ལ་འཕྲུ་སྨན་
བཏང་བས། ནད་དང་འཕྲུ་སྨན་གཉིས་ཆར་འཕྲུས་ན་ནད་སོས་
པ་ཡིན་ལ། ནད་འཕྲུས་ནས་འཕྲུས་སྨན་མ་ཞུ་ན། ནད་
པ་གསོར་མི་རུང་སྟེ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་
པོར་བལྟ་བ་དེ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པས་བྲད་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ལ་
ཞེན་ཅིང་བལྟ་ན། སྟོང་པའི་བདག་པོ་ སྟོང་པར་འགྲོ་ སྟེ།
ངན་འགྲོར་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་
ཀྱང་། ཡོད་པ་པོ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ། །མེད་པ་པོ་ནི་
ངན་འགྲོ་འགྲོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྔ་མ་བས་
ཕྱི་མ་སྐྱོན་ཆེའོ། །དོན་བཞི་པ་འཛིན་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་སྐྱོན་
འཆད་པ་ལས། དོན་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། མེད་
པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཆར་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཆད་གཉིས་
ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བའི་ཕྱིར། །རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱང་།
ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་ལྟ། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བ་ནི་མྱོངས་པའོ། །
མྱོངས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡི། །
འཇིག་རྟེན་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཞེས། །འཛིན་པ་དེ་ནི་མྱོངས་
པ་སྟེ། །མྱོངས་པ་ཡོད་ན་མི་གྲོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

དོན་ཟླ་བ་གྲོལ་བར་འགྱུར་པའི་ལམ་འཆད་པ་ལ། འོ་ན་གང་གིས་གྲོལ་ཞེ་ན། མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཡང་དག་ཇི་བཞིན་ (ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སྐྱེ་མེད་དུ།) ཡོངས་ཤེས་པ། གཉིས་ (རྟག་ཆད།) ལ་མི་བརྟེན་ཐར་ (འཁོར་བ་ལས།) བར་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། དེས་ན་གཉིས་ (རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ།) མི་བརྟེན་པ་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ།། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། ། མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། འོ་ན་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མ་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྙམ་ན། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། འོད་སྲུངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རྟོག་པའོ། འོད་སྲུངས་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འོད་སྲུངས་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ །མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྲུངས་འདི་ནི། དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ།

འོད་སྲུངས་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འོད་སྲུངས་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ། སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྲུངས་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་། ནང་ཡང་སེམས་མིན་ཕྱི་མིན་ཞིང་། གཞན་དུ་ཡང་ནི་རྙེད་མ་ཡིན། །འདྲེས་མིན་ལོགས་སུ་གར་མེད་དེ། །འདི་ནི་ཅུང་ཟད་མིན་དེའི་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས། ཤེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་རྟོག་ཅིང་དབུ་མའི་ལམ་བྱས་ཀྱང་། དབུ་མ་ཉིད་ལ་ཡང་གཏུག་ཏུ་མེད་དེ། དོན་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བ་བློ་ལས་འདས་པར་གནས་པ་འོ། །ཇོ་བོས་ཀྱང་། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་འདས་པའི་སེམས་ནི་འགགས་ཤིང་ཞིག མ་འོངས་པའི་སེམས་ནི་མི་སྐྱེ་ཞིང་མི་འབྱུང་། ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ནི་ཤིན་ཏུ་བརྟག་དཀའ་སྟེ། ཁ་དོག་མེད་པ། དབྱིབས་དང་བྲལ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་མ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་

(110+160)

མཐའ་ལ་མིན། །དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ། དུས་རྣམས་
མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད།།
ཅེས་གསུངས་སོ། །དོན་དྲུག་པ་གྲོལ་བའི་རང་བཞིན་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་འཆད་པ་ལ། འོ་ན་འཁོར་བའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་འམ། དངོས་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་
གྲུབ་པ་ཡིན་ན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དངོས་
པོ་ཞིག་ཡིན་ནམ། དངོས་མེད་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། དམིགས་
པ་ཅན་ལ་ལ་དག་མྱ་ངན་འདས་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྙམ་དུ་སེམས་
སོ། །དེ་མ་ཡིན་ཏེ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། མྱ་ཉབ་འདས་པ་
དངོས་མེད་པའང་། །མིན་ན་དངོས་པོ་ག་ལ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མིན་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཡིན་ན་མཐར་འཇིག
པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྩ་བའི་ཤེས་རབ་ལས། གལ་
ཏེ་མྱ་ངན་འདས་དངོས་ན། །མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་བྱས་
འགྱུར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། དངོས་པོ་
མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་དངོས་མེད་
ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཙམ་ལ་བྱ་
ཞེ་ན། དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། དངོས་མེད་དུ་འཛིན་
པའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ། བློ་འདས་བརྗོད་བྲལ་དེ་ལ་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རིན་ཆེན་

ཕྲེང་བ་ལས། དངོས་པོ་དངོས་པོར་མེད་འཛིན་པ། ཟད་པ་མྱ་ངན་འདས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །བློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །དེ་ཚེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ཚངས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི། གང་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བ། གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྲུངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ནི། །བློ་ཡི་འཇུག་པ་ཞི་བ་ཙམ་ལས་མ་གདོགས་པའི་སྐྱེ་འགག་གམ། སྤང་ཐོབ་ལ་སོགས་ཆོས་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཙ་བའི་ཤེས་རབ་ལས། སྤངས་པ་མེད་པ་ཐོབ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་འགག་གམ། སྤང་ཐོབ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མེད་པས་ན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་རང་གིས་བྱས་པའམ། བཅོས་པའམ། བསྒྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་མཁའ་

རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །བཞག་པ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཐམས། རང་སེམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚིག་དེ་དག་ཀྱང་། རྟོག་པས་བཅད་པའི་ངོས་ནས་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཐམས། སེམས་ཀྱི་དོན་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའམ། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཆོས་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱིས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །མ་སྐྱེས་མི་འགག་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། །སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་བ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཤེས་རབ་ཤེས་པར་བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ད་ནི་སེམས་སམ་ཤེས་རབ་དེ་གོམས་པར་བྱ་བ་འཆད་དེ། འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བ་ཅང་དགོས་སམ་ཞེ་ན་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དངུལ་རྡོ་དེ་དངུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། བཟོ་བརྡུལ་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་དངུལ་མི་སྣང་། དངུལ་ལྟ་འདོད་ན་དངུལ་རྡོ་དེ་བཟོ་བརྡུལ་བྱ་དགོས་སོ། །དེ

བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དངོས་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱོང་བས་ཤེས་པ་དང་གོམས་པར་བྱ་དགོས། དེས་ན་གོང་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྔོན་འགྲོ་དང་། མཉམ་བཞག་དང་། རྗེས་ཐོབ་དང་། གོམས་རྟོགས་སོ། །དེ་ལ་སྔོན་འགྲོ་ནི། སེམས་རྣལ་དུ་དབབ་པའོ། །ཇི་ལྟར་དབབ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བདུན་བརྒྱ་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོས་དབེན་པའི་ལམ་ལ་སྟན་བཏིང་བར་བྱ། འདུ་འཛི་མེད་པ་ལ་དགའ་བར་བྱ། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་སྐྱིལ་ཀྲུང་བཅའ་སྟེ་འདུག་ནས། ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འི་སྔོན་འགྲོ་ལྟར་བྱའོ། དེ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐབས་རྣམས་ཀྱང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁྲིད་ཡུགས་ལྟར་བྱས་ནས། ཡོད་མེད་སྣང་དོར་ཅི་ལ་ཡང་མི་སེམས་པར་འབད་རྩོལ་དང་བྲལ་བར་པཞག་གོ །དེ་ལྟར་ཡང་ཏཻ་ལོས། མི་མནོ་མི་བསམ་མི་ཤེས་ཤིང་། །མི་སྒོམ་མི་དཔྱད་རང་སར་བཞག །ཅེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཉིད་ངལ་གསོར་ཡང་། བུ་ཉོན་ཁྱོད་གང་རྣམ་པར་རྟོག །འདོར་བདག་མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་ཕྱིར། །མ་ཡེངས་མ་བཅོས་

རང་དགར་ནི། །ཀྱེ་ཧོ་དུབ་པ་ངལ་སོས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། །གླང་ཆེན་ལོབ་ནས་སེམས་ཚུགས་ཚུད་པ་ལྟར། །འགྲོ་འོང་བཅད་ན་ངང་གིས་དལ་བ་སྟེ། །འདི་ལྟར་རྟོགས་སོ་ང་ལ་ཆོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །གར་ཡང་མ་རྟོག་ཅིར་ཡང་མ་སེམས་ཤོག །བཅས་བཅོས་མ་བྱེད་རང་བཞིན་ལྷུག་པར་ཞོག། །མ་བཅོས་པ་ནི་སྐྱེ་མེད་རང་བཞིན་མཛོད། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གཤེགས་ཤུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རི་ཁྲོད་དབང་ཕྱུག་གིས་ཀྱང་། གང་ལའང་སྤྲོན་དུ་མི་བཟུ་ཞིང་། །ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ཉམས་སུ་བླང་། །དྲོད་རྟགས་ལ་སོགས་འདོད་མི་བྱ། །སྒོམ་དུ་མེད་པར་བསྟན་སོད་ཀྱང་། ལེ་ལོ་བདང་སྟོམས་དབང་མི་གཏོང་། །རྒྱུན་དུ་དྲན་པར་བསྒོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒོམ་དོན་གྲུབ་པ་ལས། །སྒོམ་པའི་ཚེ་ན་ཅི་ཡང་མི་སྒོམ་སྟེ། །ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་དེ་ལ་སྒོམ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ས་ར་ཧ་པས་ཀྱང་། གང་ལ་ཞེན་པ་ཡོད་ན་དེ་ཡང་ཐོང་། །རྟོགས་པར་གྱུར་ན་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལས་གཞན་པ་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཛོ་བོས་ཀྱང་། །ཟབ་ཅིང་སྤྲོས་བྲལ་དེ་ཉིད་དོ། །འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས་པ་གང་། །མ་སྐྱེས་མ་འགག་གདོད་ནས་དག །རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡོ། །

ཆོས་དབྱིངས་མཐའ་དང་དབུས་མེད་པ། །བློ་སོགས་ཞིབ་མོས་
དོག་བྲལ་བས། །གྱིང་གོད་རབ་རི་བ་མེད་ཕར་བལྟ། །ཞེས་དང་།
ཆོས་དབྱིངས་སྤྲོས་དང་བྲལ་བ་ལ། །ཤེས་པ་སྤྲོས་དང་བྲལ་
བར་བཞག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཞག་པ་ནི།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་བདུན་བརྒྱ་པ་ལས། ཆོས་གང་ལ་ཡང་བླང་བའམ། གཏང་
བའམ། དོར་བ་མ་མཆིས་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་སྒོམ་པ་ལགས་སོ། །གང་ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པ་དེ་ཉིད་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་ལགས་སོ། །གང་ལ་
ཡང་མི་སེམས་རྣམ་པར་མི་དམིགས་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་
པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
སྒོམ་པ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་མི་སྒོམ་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཡང་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་སྒོམ་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འོ་ན་ནམ་མཁའ་ཅི་ལྟར་སྒོམ་ན། ཡང་
མདོ་སྡེ་ཉིད་ལས། ནམ་མཁའ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ལས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་
སོ། །འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་མེད་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས

ཀར་ཤི་ཏོག་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བསམ་བྱ་བསམ་པར་མི་བྱ་ཞིང་། །བསམ་མིན་པ་ཡང་མི་བསམ་མོ། །བསམ་དང་བསམ་མིན་མ་བསམས་ན། །དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུར་མཐོང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ན་མཐོང་བ་མ་མཆིས་པའོ། ཞེས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའོ། ཞེས་པ་དང་། འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབུ་མ་བདེན་ཆུང་ལས་ཀྱང་། །མ་མཐོང་བ་ནི་དེ་མཐོང་བར། །ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས། །ཤེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་ཅི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེས་ཐོབ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ལྟ་ཞིང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཅི་ནུས་སུ་བསག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཕུང་པོ་ལྔ་

དག་སྒྱུ་མ་འདྲར་ཤེས་ཤིང་། །སྒྱུ་མ་གཞན་དང་ཕུང་པོ་གཞན་
དུ་མི་བྱེད་པ། །སྣ་ཚོགས་འདུ་ཤེས་བྲལ་ཞིང་ཉེ་བར་ཞི་སྤྱོད་
པ། །དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། སྒྱུ་མ་
བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྲུལ་ཞིང་། །རྟ་དང་གླང་པོ་ཤིང་
རྟ་སྣ་ཚོགས་བྱས། །དེ་ལ་ཅི་བཞིན་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། །
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་
སོ། སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་ཀྱང་། མི་རྟོག་དྲན་
པའི་བློ་ཡོད་ཀྱང་། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ནི་རྒྱུན་མི་བཅད། །
ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པ་དང་། མཉམ་
རྗེས་གཉིས་ཀྱང་ཐ་མི་དད་དུ་འགྱུར་ཞིང་རློམ་སེམས་དང་བྲལ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བདག་ཉིད་མཉམ་པར་
བཞག་ཅིའམ་ལངས་ཞེས་རློམ་སེམས་མེད། །ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་
ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་ཤེས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེའི་ངང་ལ་
དར་ཅིག་ཙམ་གནས་ན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཉན་པའམ། ཀློག་
པའམ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་བས་བསོད་ནམས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། །ཤཱ་རིའི་བུ། གང་གིས་
བསྐལ་པ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཉན་པ་བས། །གང་གིས་སེ་གོལ་

གཏོག་ཙམ་ཅིག་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་ན་བསོད་
ནམས་འཕེལ་ལོ། ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟ་བས་ན། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཞན་ལ་ནན་དན་གྱིས་གདམས་པར་བྱའོ། །
ཤཱ་རིའི་བུ་གང་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ལ་གནས་པ་ཤ་སྟག་གོ །
ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
ཐང་ཅིག་བསམ་གཏན་མཐུན་ཞུགས་ན། །ཁམས་གསུམ་པ་
ཡི་མི་རྣམས་ལ། །སྲོག་བྱིན་པ་བས་འདི་དོན་ཆེ། །ཞེས
གསུངས་སོ། །གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བསྐལ་
པ་མང་པོའི་བར་དུ་ཐོས་དང་བསམ་པ་བས་ནི། ཉིན་གཅིག་
ཆོས་ཀྱི་དོན་བསྒོམས་པས་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། དེས་སྐྱེ་འཆིའི་ལམ་དང་རིང་དུ་འབྲལ་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། དད་པ་ལ་འཇུག་པའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཛེ་སྒྲོད་
འཚོ་འི་བར་དུ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཚོགས་བསགས་པ་བས།
རྣལ་འབྱོར་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཐུན་ཅིག་བསྒོམས་པ་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིད་ལ་མི་གནས་ན། །
གཞན་དགེ་བ་དེ་དག་གིས་བདག་གྲོལ་བ་མི་ཐོབ་པར་བསྟན་ཏེ།
ཆོས་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཡུན་རིང་དུས་
སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བྱེད་ཅིང་། །བསྐལ་པ་བྱེ་བར་བསམ་

གདན་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་། །ཡང་དག་དོན་གྱི་མཐའ་འདི་མ་
རྟོགས་ན། །བསྟན་པ་འདི་ལ་དེ་དག་གྲོལ་མི་འགྱུར། །
ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་འདི་སུས་ཤེས་པ། །ནམ་ཡང་དེ་ནི་
ཆོས་ཀུན་ཆགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སའི་
སྙིང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། ཏིང་འཛིན་བསྒོམས་
པས་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་འགྱུར་གྱིས། །དེ་མ་གདོགས་པ་གཞན་གྱིས་
ནུས་མ་ཡིན། །དེ་བས་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་པ་མཆོག་ཡིན་གྱིས།།
མཁས་པ་དག་གོས་དེ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་བྲི་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཉན་པ་
དང་། འཆད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བཟླས་པར་བྱས་པ་བས།
ཉིམ་གཅིག་བསྒོམས་པ་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་བྱའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ལྡན་ན། ཆོས་འདི་ལ་མ་
འདུས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ། །སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་ཡིན་
ནོ། མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ། སེམས་ཅན་མེད་པ།
སྲོག་མེད་པ། གང་ཟག་མེད་པར་ཤེས། གཟུགས་སུ་
མ་ཡིན། མཚན་དུ་མ་ཡིན། ཆོས་སུ་མ་ཡིན་པར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི།
ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་
ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་

ཀྱི་དབྱིངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱིངས་རྗེས་སུ་སོང་བ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་པར་བསྒོམས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདུས་མ་བྱས་པར་བརྟེན་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། འོད་སྲུངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཚན་ཉིད་མེད་ཅིང་། ཡེ་ནས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

*བསྐྱེད་རིམ་ལྷ་བསྒོམ་པ་དང་སྔགས་ཀྱི་བཟླས་པ་བརྗོད་ཀྱང་འདི་ཡོད་ན་ཚང་བར་གསུངས། དེ་ཡང་གང་ནས་གསུངས་ན། ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་ལས། བསྒོམ་མེད་སྒོམ་པ་པོ་ཡང་མེད། །ལྷ་མེད་སྔགས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །སྤྲོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །ལྷ་དང་སྔགས་རྣམས་ཡང་དག་གནས། །རྣམ་སྣང་མི་བསྐྱོད་དོན་གྲུབ་དང་། །རིན་ཆེན་དཔག་མེད་སེམས་དཔའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་ལས། གཟུགས་བརྙན་

ལུགས་མ་ལ་སོགས་ལས། །རྣལ་འབྱོར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་རབ་བརྟེན་ན། །དེ་ལས་རྣལ་འབྱོར་ལྷར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལས་ཀྱང་། སྔགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཡང་དག་ལྡན། །སྔགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། །གསང་བ་བདུད་རྩི་རྒྱལ་པོ་འི་རྒྱུད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྦྱིན་སྲེག་ནི། །དངོས་གྲུབ་དམ་པ་སྟེར་བ་དང་། །རྣམ་རྟོག་འཇོམས་ཕྱིར་སྦྱིན་སྲེག་སྟེ། །ཤིང་སོགས་བསྲེགས་པས་སྦྱིན་སྲེག་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལ་ཚང་སྟེ། །རྡོ་རྗེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་ན། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག་འདུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚངས་པ་ཁྱད་པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མི་བསམ་པ་ནི་སྦྱིན་པའོ། །ཐ་དད་ལ་མི་གནས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །ཁྱེ་བྲག་མི་འབྱེད་པ་ནི་བཟོད་པའོ། །བླང་དོར་མེད་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །མ་ཆགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ནོ། །མི་རྟོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སའི་སྙིང་པོ་འི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མཁས་

ཕས་སྟོང་ཉིད་ཆོས་སྒོམ་པ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་མི་བརྟེན་
མི་གནས། །སྲིད་པ་ཀུན་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་
དག་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་སྲུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་
ཉིད་ལས། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་གཅིག་མཐུན་པར། །སྟོང་པ་
མཚན་མ་མེད་པས། །སེམས་ནི་ཅི་ལའང་མི་གནས་མི་ཆགས།།
བཟོད་པ་འདི་ནི་ཕན་ཡོན་ཆེར་འགྱུར་རོ། །མཁས་པ་བརྩོན་
འགྲུས་བརྩམས་པ་དག་ནི། །ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་
སྤངས་ཏེ། །སེམས་ནི་ཅི་ལའང་མི་གནས་མི་ཆགས། །
ཡང་དག་བསོད་ནམས་ཞིང་ཞེས་དེར་བྱ། །སེམས་ཅན་ཀུན་
ལ་ཕན་དང་བདེའི་ཕྱིར། །ཏིང་འཛིན་སྒོམ་ཞིང་ཁར་ལྷོ་སྤངས་
ཏེ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སེལ་བ། །དེ་ནི་
ཡང་དག་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ཕྱག་འཚལ་བ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་རིན་པོ་
ཆེའི་མདོ་ལས། ཅི་ལྟར་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་དང་། །ཅི་ལྟར་
མར་ལ་མར་བཞག་ལྟར། །རང་གིས་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་འདི།།
ལེགས་མཐོང་གང་ཡིན་འདིར་ཕྱག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་འདི་ཉིད་ཡོད་ན་མཆོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་
བའི་མདོ་ལས། སྟོང་ཉིད་ཆོས་ལ་རྟེན་བགྱིད་ཅིང་། སངས་
རྒྱས་སྤྱོད་ཡུལ་གང་མོས་པ། །དེ་དག་སྟོན་པ་མཆོད་པ་སྟེ། །
མཆོད་པ་འདི་ནི་བླ་ན་མེད་། །ཅེས་གསུངས་སོ། བདུད་

རྡོ་གསང་བའི་རྒྱུད་ལས། མཉེས་པ་དོན་གྱི་མཆོད་པ་སྟེ། །
སྤྲོས་སོགས་ཕྱུལ་བས་མཉེས་པ་མེད། །རང་སེམས་ལས་སྐྱུ་
ཙང་བ་དག མཉེས་པའི་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་འོ། ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཡང་འདི་ཉིད་དང་ལྡན་ན། སྡིག་པ་བཤགས་པ་
ཡང་འདི་རང་ཡིན་ནོ། ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་མདོ་ལས།
གང་ཞིག་བཤགས་པ་འདོད་བྱེད་ཅིང་། །དྲང་པོར་འདུག་ལ་
ཡང་དག་ལྟོས། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བལྟ། འདི་ནི་
འགྱོད་ཚངས་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
དོན་འདི་ཉིད་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དམ་ཚིག་སྲུང་བ་ཡང་ཚང་སྟེ། ལྷའི་
བུས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གང་ལ་སྨོན་པ་སྨོན་པ་མ་ཡིན་
པའི་རློམ་སེམས་མེད་པ་དེ་ནི། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འཁོར་ལོ་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
ཁྱིམ་ན་གནས་ཤིང་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་ཡང་མ་བྲེགས། ཆོས་གོས་
ཀྱང་མ་གོན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་མ་མནོས་མོད་ཀྱང་། འཕགས་
པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཐོས་པ་དང་། །
བསམ་པ་དང་། སྒོམ་པ་གསུམ་ཡང་ཚང་སྟེ། རབ་ཏུ་
མི་གནས་པའི་རྒྱུད་ལས། མ་བཅོས་རྣལ་མའི་ཟས་ཅིག་ཟོས་
གྱུར་ན། །གྲུབ་མཐའ་མ་ལུས་ཀུན་ཀྱང་ཚིམ་པར་འགྱུར། །

བྱིས་པས་མ་རྟོགས་ཐ་སྙད་ཚིག་ལ་རྟེན། །ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྔ་རབས་པས་ཀྱང་། གློག་པ་དེ་ཡིན་འཛིན་དང་སྒོམ་ཐ་དེ་ཡིན་ནོ།། བསྟན་ཆོས་སྙིང་ལ་འཆད་པའམ་དེ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་མཚོན་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དོན་དེ་ཉིད་གདོད་མ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། གསང་བ་བདུད་རྩི་རྒྱལ་པོ་འི་རྒྱུད་ལས། མཆོད་དང་གཏོར་མ་ལ་སོགས་པ། །ལས་དང་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀུན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྟེན་གྱུར་པས། །ཐམས་ཅད་འདི་ཡིས་སྤྱད་པར་ངེས། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ངོ་བོའམ་སེམས་ཉིད་གཅིག་པུར་སྒོམ་པ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འདུས་ན། ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་དག་འབྱུང་བ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་སྐལ་པ་དམན་པ་རྣམས་ཁྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲེལ་བར་བཤད་པ་དང་། །རིམ་པར་འཇུག་པ་བསྟན་པ་ཡང་། །རྨོངས་པ་རྣམས་ལ་ཐབས་སུ་གསུངས། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་འདི་ལ། །རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། བདེ་མཆོག་སྡོམ་པ་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་བདག་ཉིད་མཁའ་མཚུངས་ལྟར། །དག་དུ་གྲོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ནམ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་མ་ཞུགས་ཀྱི་བར་ལ། ས་དང་
ལམ་ཐ་དད་མེད་ཀྱི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་ནས། །
ས་དང་ལམ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བགྲོད་དུ་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་སོ།
ཇོ་བོས་ཀྱང་། གཅིག་ཏུ་མཉམ་བཞག་སེམས་བརྟེན་ན། །
ལུས་ངག་དགེ་བ་གཙོར་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་
རབ་གོམས་པའི་རྟགས་ནི། དགེ་བ་ལ་བག་ཡོད་པར་འགྱུར།
ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆུང་བར་འགྱུར། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་
སྐྱེ་བར་འགྱུར། སྒྲུབ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པར་འགྱུར། གཡེང་
བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་འགྱུར། ཚེ་འདི་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་
ཞེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་
ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གོམས་པ་ཡིས། །དགེ་བ་
དག་ལ་བག་ཡོད་ཐོབ། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། །མཐར་ཐུག་དང་། གནས་
སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི་བླ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་རབ་བདུན་
བརྒྱ་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
སྤྱོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་
རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། གནས་སྐབས་
སུ་ནི། །བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

འཕགས་པ་སྟོང་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་སྲས་དང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ལྷ་རྣམས་དང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ཆོས་རྣམས་ཅི་སྙེད་པ། །དེ་ཀུན་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་བདུན་པའོ། །

༄༅། །དེ་ལྟར་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས།
བསླབ་བྱ་དེ་དག་ལ་ནན་ཏན་བྱས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བགྲོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལམ་བཤད་ན། སློམ་ནི།

ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་དང་།
མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་དང་།
ཡོངས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡི་ལམ། །
ལྔ་ཡིས་ལམ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྡུས། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་ལྔ་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་གྱི་གཞུང་ལྟར་ན་ཡང་། དང་པོ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བསྒོམས་ནས་གཞི་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ནས་སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ལ་འབད་པར་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་ལམ་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རིམ་གྱིས་དྲོད་སོགས་ཐོབ་བྱས་ནས། །ཞེས་པས་ནི་སྦྱོར་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་དགའ་ལ་སོགས་ཐོབ་གྱུར་དེ། །ཞེས་པས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་དང་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཚོགས་ལམ་ནི། རིགས་དང་ལྡན་པས་གཅིག་གིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། སློབ་དཔོན་ལ་གདམས་ངག་མནོས་ནས། དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་བ་

ལ་འབད་པ་བྱེད་ཚད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྐབས་སུ་རྫོགས་
པ་དང་སོས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ལྷག་པར་འདོད་པ་ལས་
གྱུར་པ་དང་། ཐོབ་པ་ལས་གྱུར་པ་བཞིར་དབྱེའོ། །དེ་དག་
ཅེའི་ཕྱིར་ཚོགས་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དྲོད་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་
པ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་ཚོགས་
གསོགས་པར་བྱེད་པས་ན་ཚོགས་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ལ་
ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །
གནས་སྐབས་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།
དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་། ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་
བཞི་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཆོས་བཞི་
གསུམ་བཅུ་གཉིས་བསྒོམ་པའོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་
པ་བཞི་ནི། །ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། ཚོར་
བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་
བཞག་པ་དང་། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྟེ། །དེ་
དག་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་དུས་སོ། །ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་
བཞི་ནི། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་སྤོང་བ་དང་།
མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་
པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་
ནི་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་གི་དུས་སུའོ། །རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་
བཞི་ནི། །འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བརྩོན་འགྲུས་

ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་དང་། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་དང་། དཔྱོད་
པའི་ངོ་བོ་འཛིན་ཏེ། །དེ་དག་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོས་དུས་
སུའོ། །སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི་ཚོགས་ལམ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་
རྗེས་ལ། བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ངེས་
འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་བ་སྟེ། དྲོད་དང་། རྩེ་མོ་
དང་། བཟོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་རྣམས་
སོ། །དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྦྱོར་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་དོན་གྱིས་ན་སྦྱོར་ལམ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ཡང་དྲོད་དང་རྩེ་མོའི་གནས་སྐབས་ན་དབང་པོ་
ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། དད་པའི་དབང་པོ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་
ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དྲན་པའི་དབང་པོ་དང་། ཏིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའོ། བཟོད་
པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་ན་སྟོབས་
ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། དད་པའི་སྟོབས་དང། བརྩོན་འགྲུས་
ཀྱི་སྟོབས་དང་། དྲན་པའི་སྟོབས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་སྟོབས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་སོ། །མཐོང་བའི་
ལམ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་རྗེས་ཐོག་ཏུ། འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་
ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་

ཤེས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པ་
ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ངཞི་བཞི་སྟེ། བཟོད་
པ་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །
།དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྔོན་མ་
མཐོང་བའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བས་ན་མཐོང་བའི་ལམ་
ཞེས་བྱའོ། །གནས་སྐབས་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་
དང་ལྡན་དེ། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་།
ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་དག བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག །
དགའ་བ་ཡང་དག ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག ཏིང་ངེ་
འཛིན་ཡང་དག བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་གོ སྒོམ་ལམ་ནི། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་
ཐོབ་ནས་བཟུང་བ་སྟེ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་འཇིག་
རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་
དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། །བསམ་
གཏན་བཞི་པ་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་།
རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་སོ། །འདི་དག་བསྒོམས་པ་ལ་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།

སྒོམ་སྤྱང་གི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མགོ་གནོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚད་
མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་ནི། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་དམིགས་
པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བཟོད་པ་དང་
ཤེས་པ་བཞི་བཞི་སྟེ། བཅུ་དྲུག་ཏུ་མཐོང་བ་ལ་བཟོད་པ་
བརྒྱད་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་མཐོང་བ་དེས་ཆོག ཤེས་པ་བརྒྱད་པ་
ནི་སྒོམ་ལམ་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་གསུམ་
གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་གོམས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
པ་རྣམས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ།
ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་རྣམས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡོངས་སུ་མི་གསལ་
བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒོམ་
པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་སྒོམ་པ་གོམས་པར་བྱེད་པས་ན། སྒོམ་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །
གནས་སྐབས་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཏེ།
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་

དག་པའི་ངག་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་།
ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་། ཡང་
དག་པའི་དྲན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །
མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་
ལ་སྐྱེས་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་རང་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། སློབ་
ལམ་གྱི་མཐའི་སྤྱོང་བའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། སྦྱོར་བའི་
ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའོ། །ཏིང་ངེ་
འཛིན་དེ་ཡང་བར་ཆད་མེད་པ། སྲ་བ། བརྟན་པ།
རོ་གཅིག་པ། ཁྱབ་པས་ན་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཏགས་པའོ། །
དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་ནི་ཀྱེན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱོད་པས་འཕན་མི་
ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲ་བ་ནི། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
མི་ཤིགས་པས་སོ། །བརྟན་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་བསྐྱོད་པས་
སོ། །རོ་གཅིག་པ་ནི་རྣམ་པར་རོ་གཅིག་པས་སོ། །ཁྱབ་པ་
ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དེའི་རྗེས་ལ་སྐྱེས་པའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི།
རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ཟད་པའི་དབང་གིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་སོ། །མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི། འབྲས་བུ་སྡུག་
བསྔལ་སྤྱངས་པའི་དབང་གིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་སོ། ཡང་ན་རྒྱུ་ཟད་པ་དང་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་དམིགས་

པའི་ཡེ་ཤེས་ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའོ། །དེ་དག་
ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསླབ་པ་
མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་
འགྲོ་བས་ན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །གནས་སྐབས་
དེ་ནི་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡོད་དེ། མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བ་ནས། མི་སློབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དང་།
མི་སློབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་
པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་དེ་ཡང་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་མི་སློབ་པའི་ཡང་
དག་པའི་ངག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཚོ་བ་དང་
གསུམ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འོ། །ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་
དང་། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཉིས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པའོ། །
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། རྩོལ་བ་དང་
གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་འོ། །ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་
གྲོལ་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ་འོ། ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་འོ། །
དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། ལམ་
གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ། །

༄༅། ལམ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨོས་ནི།

ལས་དང་པོ་ དེར་སོས་སྦྱོད་དང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་དང་། །
སངས་རྒྱས་ས་སྟེ་དེ་ལྟར་ན། །
བཅུ་དང་གསུམ་གྱིས་ས་རྣམས་བསྡུས། །

ཞེས་སོ། །ས་དེ་རྣམས་ནི། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། རབ་དགའ་ལ་སོགས་ཐོབ་འགྱུར་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། རབ་དགར་ནི་ས་དང་པོ་ཡིན་ལ། ལ་སོགས་ཀྱིས་ནི་འོག་གིས་གཉིས་དང་གོང་གིས་བཅུ་བསྡུས་སོ། །དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནི། ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །སོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ནི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སོས་པ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་དུས་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་དུ་བཏགས་པ་རྣམས་མི་འབྱུང་བར་མགོ་གནོན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་ནི་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་བར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བཅུ་པོ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རབ་ཏུ་

དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་
གནས་སྐབས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའོ། །
ས་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་ནས་བཅུ་པའི་བར་ནི། སྒོམ་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་ཏེ། ས་དང་པོར་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ལ་
གོམས་པར་བྱེད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པོ་དེ་
དག་ཀྱང་སྤྱིའི་ཆོས་དང་། །བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱིའི་ཆོས་ནི་གསུམ་སྟེ། སའི་ངོ་
བོ་དང་། སའི་ངེས་ཚིག་དང་། ས་བཅུར་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་
མཚན་ནོ། །དེ་ལ་སའི་ངོ་བོ་ནི། ཆོས་བདག་མེད་པ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྲོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའོ། །སའི་
ངེས་ཚིག་ནི། ས་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཆོས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའམ། ས་གོང་མ་གོང་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
པས་ན། ས་ཞེས་བྱའོ། སའི་ངེས་ཚིག་གི་དཔེ་ནི།
ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་གནས་ཤིང་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་ས་སྟེ་དཔེར་ན་བ་ལང་
གི་ལྟས་བཞིན་ནོ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བགྲོད་པས་ན་ས་སྟེ། དཔེར་
ན་རྟ་དཀྱུས་ས་བཞིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་འབྱུང་གི་གཞིར་གྱུར་པས་ན་ས་སྟེ། དཔེར་ན་ཞིང་ས་
བཞིན་ནོ། །ས་བཅུར་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡོངས་སུ་

སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་གྲིས་ས་བཅུར་ཕྱེ་བའོ། །བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་
ནི་ས་རེ་རེ་ཞིང་ཁྱད་པར་དགུ་དགུས་བསྟན་ཏེ། སོང་གི་ཁྱད་
པར་དང་། ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་དང་། ཡོངས་སུ་
སྦྱོང་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་དང༌།
རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌།།
སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། །སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། མཐུའི་
ཁྱད་པར་རོ། དེ་ལ་ས་དང་པོ་འི་སོང་གི་ཁྱད་པར་ནི། རབ་
ཏུ་དགའ་བའོ། །ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ཐོབ་
པ་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་ཞིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྲུབ་པས་རབ་ཏུ་དགའ
བར་འགྱུར་བས་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་
སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་ཉེ་བ་དང་། །སེམས་ཅན་
དོན་གྲུབ་མཐོང་བ་ལ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་
རབ་དགའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་
སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱུ་ཀྱུ་མེད་པའི་
བསམ་པ་ལ་སོགས་པ། ཆོས་བཅུ་ལ་སྦྱངས་པས་ས་དེ་ཐོབ་པ
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། །ཡོངས་
སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས། །ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས
པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི།
ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སྤྱིར་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་

ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞུས་ཆེ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་
འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།
ས་དང་པོའི་ཐད་ཀ་ལས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་པོ་དག་ལས།
དེ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཞུས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ་ལྷག་མ་རྣམས་
ཀྱང་མི་བསླབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་
པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ཇི་སྐད་དུ་ས་བཅུ་པ་ལས། ས་རབ་
ཏུ་དགའ་བ་འདི་ལ་མཐོང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། སྨོན་ལམ་གྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་མང་པོ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། སངས་
རྒྱས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་
ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་མང་པོ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་མཐོང་
ནས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་མཆོད་པར་བྱེད། བསྙེ་
ཀུར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེའི་དགེ་འདུན་གྱི་
ཚོགས་ལ་ཡང་རིམ་གྲོ་བྱེད་དོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་
ཀྱང་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྔོ་བར་བྱེད་དོ། །སངས་རྒྱས་
དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། འཛིན་
པར་བྱེད་དོ། །ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་ནན་ཏན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
དོ། །བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་
སུ་སྨིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
བསྐལ་པ་མང་པོར་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གསུམ་

མཆོད་ཅིང་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
སྨིན་པར་བྱས་པ་དང་། དགེ་བ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
བསྔོ་བ་སྟེ། རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་ཙ་བ་རྒྱ་ཆེར་
རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ།
དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་དག་གིས་ཅི་ཙམ་
ཅི་ཙམ་དུ་མེར་བསྲེགས་པས། དེ་ཙམ་དེ་ཙམ་དུ་བྱང་བ་
དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཅི་དགར་ལས་སུ་རུང་
བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་ཙ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་
སུ་དག་པ་དང་། ཅི་དགར་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱིར་ས་
བཅུ་པོ་འདི་རྣམས་མཉམ་བཞག་ལ་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མཚུངས་མོད་
ཀྱི། རྗེས་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས་སོ་སོར་
ཡོད་དོ། །སོ་སོར་བཅུ་པོ་དེ་བཤད་ན། ས་དང་པོ་
ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་ཏེ། དེས་
བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
དབུས་མཐའ་ལས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དོན་ཞེས་གསུངས་སོ། །
སྤྱངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། །
ཕྲགས་ཤུན་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སྤྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིགས་
པ་ལྔ་དང་ཡང་བྲལ་ལོ། འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འདི་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་འཇིགས་པ་ལྔ་
པོ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཚོ་བ་མེད་པའི་འཇིགས་པའམ།
ཚོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པའི་འཇིགས་པའམ། འཆི་བའི་འཇིགས་
པའམ། ངན་འགྲོའི་འཇིགས་པའམ། འཁོར་གྱི་ནང་
དུ་བག་ཚ་བའི་འཇིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་
གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་འཛམ་བུའི་གླིང་
ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེར་སྣའི་དྲི་མ་སེལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིན་
ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི། །འཛམ་
གླིང་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་
བའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་འདི་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་ལ་བསམས་ཀྱི།
གཞན་དོན་ནི་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་རྣམ་པ་དུ་མར་ཡང་ཀུན་དུ་སྟོན་ཏེ།
སྐྱེས་པའི་རབས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །མཐུའི་ཁྱད་པར་
ནི། ཇི་སྐད་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནི། །འདོད་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཅོམ་སྟེ། རབ་
ཏུ་བྱུང་ན་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་གཅིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་

ཐོབ་ཅིང་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་། དེ་དག་གི་བྱིན་རླབས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱར་འགྲོ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའི་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡང་དག་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་བརྒྱ་ཀུན་དུ་སྟོན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པར་ཀུན་དུ་སྟོན་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ས་གཉིས་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། དྲི་མ་མེད་པའོ། ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་ན་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། འཆལ་ཚུལ་རྩོལ་བའི་དྲི་བྲལ་ཕྱིར། །དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྱས་པ་གཟོ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སྦྱོང་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཟོ་དང་བཟོད། །རབ་ཏུ་དགའ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། ཉམས་སུ་ལྷང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ། སྤྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་
སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་
ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས། དེའི་དགེ་
བའི་རྩ་བརྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།
དཔེར་ན་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར མགར་དག་གིས་ཚུལ་གྱིས་བཀྲུས་
ནས་མེར་བཙུག་ན། དེ་བས་ཀྱང་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བར་འགྱུར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི། སྔར་བས་ཀྱང་
ཆེས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། བྱང་བ་དང་ལས་སུ་རུང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་
ནི། ས་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས་ཏེ།
དེས་འདི་སྙམ་དུ། བདག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་
སུ་སྦྱང་བ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ་སྙམ་མོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། མཆོག་གི་དོན་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེས་
པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་ནས་བཅུ་པའི་བར་
འདིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྒོམ་སྤང་
གི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་
ཙམ་ནི་མི་སྤོང་བར་འཇོག་ལ། མངོན་གྱུར་རྣམས་ནི་མགོ་
གནོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྲོ་ལ་

ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སྤྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི།
ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། ཕལ་ཆེར་
གླིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ།
སེམས་ཅན་རྣམས་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་བཟློག་ནས་དགེ་བ་བཅུའི་
ལམ་ལ་འགོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཡི་རྣམ་
པར་སྨིན་པས་ནི། །དཔལ་ལྡན་རིན་ཆེན་བདུན་དག་གིས། །
འགྲོ་ཕན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་དོང་
ངེ་འཛིན་སྟོང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྱར་རོ། །ས་གསུམ་
པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། འོད་བྱེད་པའོ། །ངེས་ཚིག་
གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་ཆོས་དང་དོང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྣང་བ་
གསལ་བ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་
པས་ན་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཆོས་
ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ནི། །བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་བྱེད་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ཐོས་
པས་མི་ངོམས་པ་ལ་སོགས་ཆོས་ལྔ་ལ་བསླབས་པས་ས་དེ་ཐོབ་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་
དང་ནི། །ཟང་ཟིང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་དང་། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི།
ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་སྦྱོར་ཕ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་པར་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་གསུམ་པོ་ དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པའི་ལག་ན་བསྲེལ་ན། །དང་པོ་འི་སྦྱང་གྲངས་ཀྱི་ཚད་ལས་ཉུང་དུ་མི་འགྲོ་བར། སྦྱིན་དང་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་དོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་མི་འགྲིབ་པར་གནས་ཤིང་། ཤིན་ཏུ་དག་པ་དང་བྱང་བ་དང་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། !རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེའི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་རྟོགས་ཏེ། དེས་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་ཙམ་ཐོས་པའི་ཕྱིར་ཡང་མེའི་འོབས་སྟོང་གསུམ་ཙམ་དུ་བདག་ཉིད་མཆོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱུ་མཐུན་མཆོག་གི་དོན་ཉིད་དང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཟློག་པ་ལ་མཁས་སོ། དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷ་ཡི་དབང་ཆེན་མཁས་པ་སྟེ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་

སྒྲོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི།
སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཕྱུད་ཙམ་ཞོག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་འབུམ་ཐོབ་པ་ལ་
སོགས་པ་སྤྲུར་རོ། །ས་བཞི་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། འོད་
འཕྲོ་བའོ། །ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་འཕྲོ་
བས། སྒྲིབ་པ་གཉིས་སྲེག་པས་ན་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་མི་མཐུན་ཆོས། །རབ་ཏུ་
སྲེག་བྱེད་འོད་ལྟ་བུ། །དེ་ལྡན་ཕྱིར་ན་ས་དེ་ནི། །གཉིས
པོ་སྲེག་པས་འོད་འཕྲོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་
སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། དགོན་པར་གནས་པར་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་བཅུས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ནགས་
གནས་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དང་། །སྦྱངས་པ་ཡང་དག་སྡོམ་
བརྟེན་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཉམས་
སུ་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་སྒྲིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ག་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་
ཁྱད་པར་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་
གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྔར་
བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་
པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་
ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པས་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པར་བྱས་པ་

ནི། རྒྱུན་དུ་མ་བྲུས་པའི་གསེར་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་བཞི་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་། ས་འོག་མ་དག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ལ་སྲེད་པ་ཡང་ལྡོག་གོ །དེ་ལྟར་ཡང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་དོན་དང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རབ་མཐའ་བྲལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་འཇོམས་པ་ལ་མཁས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རབ་འཐབ་བྲལ་གནས་ལྷ་རྒྱལ་འགྱུར། །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་རབ་བྱུང་བ། །ཀུན་ནས་འཇོམས་བྱེད་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོར་རོ། །

ས་ལྔ་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ན། ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་བའོ། །ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་བྱ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་སྦྱང་

དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སེམས་ཅན་དོན་ནི
སྒྲུབ་པ་དང་། །རང་གི་སེམས་ཀྱང་སྲུང་བས་ན། །བློ་ལྡན་
རྣམས་ཀྱིས་སྲུང་དཀའ་བ། །དེ་ཕྱིར་སྲུང་དཀའ་ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ཉིད་
སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཁྱིམ་ཐ་དང་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་
སྤངས་པས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། འདྲིས་
དང་ཁྱིམ་ལའང་འཁྲིན་པ་དང་། །འདུ་འཛིར་གྱུར་པའི་གནས་
དང་ནི། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཉམས་སུ་
བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་སྤྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་
པར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་
སོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྔར་བཤད་པ་
ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་ དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་དག་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་
དེ་ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པས་བྱི་དོར་བྱས་པ་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་
སྤུག་གིས་སྤྲས་ན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་
པའི་གསེར་དག་གིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་
ལྔ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་
ཐབས་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་དཔྱད་པས་རྣམ་པར་དག་སྟེ། ས་འོག་
མ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བས་

སྐྱེ་འཕྲོག་ཕ་ཡོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགོས་པའི་
ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དེས་རྒྱུད་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་ཏེ། །མཉམ་པ་ཉིད་བཅུ་
ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱུད་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་
ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ། ཕལ་ཆེར་ལྷའི་
རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱི་
ལྟ་བ་ཟློག་པ་ལ་མཁས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཡི་
རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི། །དགའ་ལྡན་གནས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་འགྱུར། །
མུ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་ལྟ་གནས་ཟློག་
པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི།
སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཕྲག་སྟོང་
ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་རོ། །ས་དྲུག་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་
ནི། མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི།
ས་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཁོར་
འདས་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་དག་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ན། མངོན་དུ་གྱུར་
པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་
བརྟེན་ནས། འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་འདས། །གཉིས་
འདི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། །མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་

བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་
པར་ནི། སྨིན་པ་ལ་སོགས་ཆོས་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བྱ་བ་ལ་བསླབ་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་འདོད་པ་ལ་སོགས་ཆོས་
དྲུག་སྤང་བ་ལ་བསླབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ས་དེ་
ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་། །སྨིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
བཟོད་བརྩོན་འགྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རབ་རྫོགས་
པས། །ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཉམས་སུ་
བླང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། །ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་སྤྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་།
ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་
གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྔར་
བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་ དེས་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་
ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པས་རིན་པོ་ཆེ་བཻཌཱུརྻས་སྤྲས་ན་མཚུངས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཡིན་པའི་གསེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
དཔྱད་པས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་འོད་གསལ་ཏེ། །དེ་མ་ཡིན་པའི
ས་འོག་མ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི།

ས་འདི་ལ་གནས་པ་དེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང། རྣམ་
བར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་ལ་གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ། གང་རྣམ་
པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པར་ཤེས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་དག་མེན་དོན་དང་། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཕྲུལ་
དགའ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་ཟློག་པ་ལ་མཁས་སོ། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཡི་རྣམ་པར་
སྨིན་པས་ནི། །ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཕྲུལ་དགའ། །ཉན
ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ། །ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞི་བྱེད། །
ཅེས་གསུངས་སོ། །མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་
ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཅིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཕྲག་འབུམ་ཐོབ་པ་ལ་
སོགས་པ་སྔར་རོ། ས་བདུན་པའི་མི་ངགི་ཁྱད་པར་ནི། རིང་
དུ་སོང་བའོ། །ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་བགྲོད་
པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རིང་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ་སྦྱོད་
པའི་མཐར་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བགྲོད་
གཅིག་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །རིང་དུ་སོང་བའི་སར་
འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་
ཁྱད་པར་ནི། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་ཉི་ཤུ་སྤངས་ནས།

དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཆོས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་
ཉི་ཤུ་བརྟེན་པས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བདག་
དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ཐར་
སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་སྦྱིན་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་
ཡང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་
བར་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྔར་
བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་
པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་ས་ལེ་
སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་སྤྲས་ན་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་པར་འཛམ་བུ་གླིང་
པའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་
རྩ་བ་ཡང་ཆེས་རྣམ་པར་དག་པས། ཉན་རང་དང་དེ་མ་ཡིན་
པའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་ཏེ། མདོ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་ཐ་དད་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་

ཡང་། ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་ཉིད་དང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འད་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དབང་བསྒྱུར་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཉན་རང་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི། །དབང་བསྒྱུར་ལྷའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་པའི། །སློབ་དཔོན་ཁྱུར་མཆོག་ཆེན་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་དིང་ངེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུར་རོ། ས་བརྒྱད་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། མི་གཡོ་བའོ། །ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། མཚན་མ་ལ་རྩོལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་རྩོལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོ་འི་ཕྱིར། །མི་གཡོ་བ་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །མངོན་པར་ཤེས་པས་རྩེ་བ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི།

ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་སྦྱིན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་པར་དུ་སྨོན་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་མགར་བ་མཁས་པས་རྒྱན་དུ་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་བདག་པོ་འི་མགོའམ་མགུལ་པར་བཏགས་ན། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་བར་དག་གིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ཞིང་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས སྟོང་ཉིད་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་དངང་མི་སྐྲག་སྟེ། མི་སྐྱེ་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་བྲི་བ་མེད་ཅིང་། །འཕེལ་བ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ། རྣམ་པར་བྱང་བ་བྲི་པའམ། འཕེལ་

ཐ་མི་མཐོང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བྲི་མེད་འཕེལ་བ་
མེད་དོན་དང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་། དབང་
ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་ལ་དབང་བ་དང་། ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་
དབང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་། ལས་ལ་
དབང་བ་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་
དེས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་དབང་བ་དང་། ཞིང་ཡོངས་
སུ་དག་པ་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་སོ། གཞན་ཡང་ས་
བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་དེས། དབང་རྣམ་པ་བཅུ་ཡང་ཐོབ་པར་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དབང་རྣམ་པ་བཅུ་ནི། ཚེ་ལ་དབང་
བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ལ། ཡོ་བྱད་ལ།
ལས་ལ། སྐྱེ་བ་ལ། སྨོན་ལམ་ལ། མོས་པ་ལ།
རྫུ་འཕྲུལ་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ། ཆོས་ལ་དབང་བའོ། །
སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་སྟོང་སྤྱི་ཕྱུད་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པར་
འགྱུར་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཡི་
རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི། །སྟོང་གི་བདག་པོ་ཚངས་པར་འགྱུར། །
དགྲ་བཅོམ་རང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི། །དོན་གཏན་འབེབས་
ལ་འཕྲོག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །མཐུའི་ཁྱད་པར་

ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་
གསུམ་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་ཐོབ་པ་ལ་
སོགས་པ་སྦྱར་རོ། །ས་དགུ་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། ལེགས་
པའི་བློ་གྲོས་སོ། །ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་
ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་བློ་གྲོས་བཟང་པའི་ཕྱིར་རོ།
དེ་ལྟར་ཡང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བློ་བཟང་། །ས་དེ་
ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་
སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། སྨོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སོགས་
པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་།
སྨོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། །ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་
ཤེས་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཉམས
སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་སྤྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་།
ཁྱད་པར་དུ་སྟོབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་
སོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྔར་བཤད་
པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་
ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པས་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་དེ། །འཁོར་
ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ འི་མགོ་འམ་མགུལ་དུ་བཏགས་ན། ཁམས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དང་། གླིང་བཞི་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

རྒྱུན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་པ། ཉན་རང་ཐམས་ཅད་དང་ས་འོག་མ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དབང་བཞི་པོ་དེ་ལས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་པའི་གནས་ཉིད་དུ་དགོས་ཏེ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། ངེས་པའི་ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དག་པར་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་ངོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་དབང་བའི་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དྲིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི། །སྟོང་གཉིས་བདག་པོ་ཚངས་པར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་བསམ་པ་དྲིས་པ་ལས། །དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཀྱིས་འཕྲོག་པ་མེད། །ཅེས་

གསུངས་སོ། །མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་ཚངས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་རོ། །ས་བཅུ་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནོ། ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་གནས་པས་ནི་སྤྲིན་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཞི་བར་བྱེད་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནོ། །ཡང་ན་སྤྲིན་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྤྲིན་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཆོས། །ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། (བྱམས་པ་དང་བྱམས་པའི་ཊཱི་ཀ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས། གསང་སྔགས་ནས་ས་བཅུ་བའི་མཐར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་བས་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་དེ་དང་། འདིའི་སྨོས་པ་གཉིས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་བ་ལེན་མི་འདྲ་ཡང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ) །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་མ་བསྟན་ཏེ། འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་འདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་ས་དགུའི་བར་དུ་ཤེས་བྱ་ཚད་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་བརྟག་པའ་བློས་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ། རྣམ་པར་

འབྲིད་པ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བཅུས
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་ས་ཐོབ་པར
གསུངས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
དབང་བསྐུར་བའི་ས ཞེས་པ་ནི་ས་བཅུ་པའོ། །ས་བཅུ་པ་ལ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ ཤེས་ལ་དབང་བསྐུར་པའི་ས་ཟེར་བ་ཅི
སྟེ་ཞེ་ན། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ
དེ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་བསྐུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱས་པར་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །འོད་ཟེར་དབང་གིས་དབང་བསྐུར་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད
པར་ནི། །ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ
སྤྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་པར་དུ
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །
རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ
གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་ཙ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ།
ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་ལྷའི་རྒྱན་ཆེན་པོ་མཁན་པོ་དང་བཟོ་བོས་
མ་བྱས་པ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པ་དེ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ
དབང་བསྐུར་བའི་མགོཉམ་མགུལ་དུ་བཏགས་ན། དེ་མ་ཡིན
པའི་ལྷ་དང་མིའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་དག་གིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་དག་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ཉན་རང་ཐམས་ཅད་དང་། ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འགྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དབང་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་། ཉན་རང་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་མཁས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི། །གནས་གཙང་ལྷ་ཡི་བདག་པོར་འགྱུར། །བསམ་ཡས་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་བདག །དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

།མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་དག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་སྙེད་ཐོབ་ཅིང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུར་རོ། །གཞན་ཡང་བ་སྤུའི་ཁང་བུ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་། གྲངས་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་ཚད་མེད་པ་དང་བཅས་པ་

སྐད་ཅིག་ལ་སྟོན་པར་ནུས་སོ། །ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་མང་པོ་སྟོན་ནུས་སོ། །གདུལ་བྱ་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཚངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། ཉན་རང་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་སུ་གནས་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། བ་སྤུའི་ཁུང་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །གྲངས་མེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བཅས་དང་། །གཞན་ཡང་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་སྟོན་པར་ནུས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སྒྲིས་བས་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྙིང་པོ་ལ་ཡོད་བ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའོ། །དེ་ལྟར་ས་དེ་དག་ཀྱང་། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་བགྲོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ས་ལས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་སྟེ། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་དང་པོས་ནི། མོས་པས་སྤྱོད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་འབད་པས་ཐོབ་ཀྱིས་མི་འབད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་

གྲངས་མེད་པ་གཉིས་པས་ན། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་ས་
བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བའི་བར་ལ་འདས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་མི་
གཡོ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ངེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་
ལྟར་བསམ་པ་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ངེས་པར་
འབད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ
པས་ནི། ས་བརྒྱད་པ་དང་། དགུ་པ་ལས་ཡང་དག་པ་
འདས་ནས་ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། སུ་བརྩོན་
འགྲུས་ཙོམ་པ་ཆེན་པོས་སྦྱོར་བ་དེའི་ནང་ན་ལ་ལ་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ
མང་པོ་ཞིག་ཏུ་འདས་པར་བྱེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་བསྐལ་པ་
ཆེན་པོ་དག་གི་བར་དུ་འདས་པར་བྱེད་ཀྱི། །གྲངས་མེད་པ
འདས་པར་བྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་
རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། །སའི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པའི་ལེའུ་
སྟེ་བཅུ་དགུ་པའོ། །

༄༅ འབྲས་བུ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ། ཞེས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ས་ལམ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བགྲོད་པར་གྱུར་པ་ལས་སྐུ་གསུམ་གྱི་ངང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡུན་མི་རིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་དེ་ཡང་། སྡོམ་ན།

རང་བཞིན་སྒྲ་དོན་དབྱེ་བ་དང་། །
རྣམ་བཞག་གྲངས་ངེས་མཚན་ཉིད་དང་། །
ཁྱད་པར་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས། །
རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རྣམས་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །དེ་ལ་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ས་དང་ལམ་རྣམས་སུ་སྤུན་ཕྱུང་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འཇུག་ཐོག་ཏུ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་སྟེ། །དེ་ཡང་སྒོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་དབྱེ་བར་ཟད་པས། གཉིས་པོ་དེ་སྤངས་པས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་བཞེད་པ་ཐ་དད་དེ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་མངའ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མངའ་ཞེས་ཟེར་

རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་རྟོག་ནི་མི་མངའ་ལ་ཅི
ཡང་ས་ལེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མངའ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་
ན་རེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་
སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མ་སྲོང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །
དེ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཆར་གྱི་གཞུང་ལས་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཤད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། །འཕགས་པ་
སྡུད་པ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་
མཆོག །རིག་པར་འདོད་ན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདིར་དད་པར་
གྱིས། །ཤེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
བརྙེས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་
ཉེར་གཅིག་པ་ལས་ཀྱང་། བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ཡོད་དོ། །
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་མང་པོ་ཡོད་
དོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་
ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག །བྱུང་ན་
འོད་ཟེར་ཀུན་འབྱུང་བ། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ཡང་། །ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་

དང་། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་
ནི་དེ་ལ་བརྟེན། །མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག །བྱ་བ་
གྲུབ་པ་ཁོ་ན་འོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྟན་བཅོས་
གཞན་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཤད་དོ། །གཞུང་དེ་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མང་འ་བར་བཞེད
དོ། དེ་ཡང་མདའ་ལུགས་བཤད་ན། །ཡེ་ཤེས་དེ་
མདོར་བསྡུ་ན་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཇི་སྙེད་པ་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ལ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དོན་དམ་མཁྱེན་པ་སྟེ། སྤྲར་བཟོད་
པ་ལྟར་ཇོ་ཇེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་གོམས་པ་ལས། །སྐུལ་གྱི་སྤྲོས་པ་མ་ལུས་པར་
བཅད་པ་ན། བློ་འི་འཇུག་པ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་ཞི་བས། །
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྲོས་པ་མེད་
པ་གཉིས་རོ་གཅིག་པས། ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པའམ་མར་ལ་མར་
བཞག་པ་ལྟར་དབྱེར་མེད་པའམ། གཟུགས་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་
བ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐོང་བར་བསྙད་པ་ལྟར་རམ། །སྣང་བ་
མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་
ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཇི་ལྟར་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་
དང་། མར་ལ་མར་ནི་ཇི་ས་ཞུགས་ལྟར། ཤེས་བྱ་སྤྲོས་
བྲལ་དེ་ཉིད་དང་། །དབྱེར་མེད་ཡེ་ཤེས་རྣམ་འདྲེས་པ། །

དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཆོས་སྐུ་ཞེས་
བྱར་བརྗོད། །ཅེས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་
སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་
སྟེ་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་
བཞིན་ག་ཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་
བསྟོན་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇི་སྙེད་
བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་
ནས་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོར་
གྱུར། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་ཚོགས་དུས་གསུམ་གྱིས་
བསྡུས་པའི་དོན་མཐའ་དག་སྐྱུ་རུ་ར་རློན་པ་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་པ་
ལྟར་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བ་མཁྱེན་པར་བཤད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། སྐྱ་བུའི་
མདོངས་ནི་གཅིག་ཕྱུ་ཡི། །རྒྱུའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ། ཀུན་
མཁྱེན་མིན་པའི་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་
སྟོབས། །ཤེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་།
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་
གཟིགས་ནས་ནི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་
མཁྱེན་ཞིང་གཟིགས་ན་དངོས་འཛིན་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུ་མ་
ལྟ་བུ་མཁྱེན་ཞིང་གཟིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་ཡང་དག

ཕར་ཕྱིན་པའི་མདོ་ལས། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་མཁན་པོ་འགའ།།
སྒྱུ་མ་ཐར་བར་བྱ་ཕྱིར་བཙོན། །གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མངོན་ཤེས་པས། །སྒྱུ་མ་ལ་ནི་དེ་མི་ཆགས། །དེ་བཞིན་སྲིད་གསུམ་སྒྱུ་མ་ལྟར། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཁས་པས་མཁྱེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སྒྱུ་མ་མཁན་པོས་སྒྱུ་སྤྲུལ་པ། །སྒྱུ་མ་ལགས་པར་འཚལ་བས་ན། །དེ་ལ་སྨོངས་པར་འགྱུར་མ་ལགས། །ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་ཀུན་དེ་བཞིན་གཟིགས། །ཐམས་ཅད་གཟིགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བསྟོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་དོན་དམ་མཁྱེན་པ་ནི་མངའ་ལ། །ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཀུན་རྫོབ་མཁྱེན་པ་མི་མངའོ། །དེ་ལྟར་མཁྱེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་མ་མཁྱེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །མཁྱེན་རྒྱུ་ཀུན་རྫོབ་མེད་པས་དེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་རྒྱུ་བྱས་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྣང་། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པས་རྒྱུ་བྱས་པའི་འཕགས་པ་གསུམ་ལ་སྣང་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་ནད་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་དང་རབ་རིབ་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ན་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུག་ཏུ་མ་རིག་པ་སྤངས་ནས། ཆོས་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་དེ་

ཁོ་ན་འི་དོན་གཟིགས་པས། ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་པ་འདི་སངས་རྒྱས་ལ་མི་མངའ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ག་ཉིད་དག་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐྲ་ཤད་དང་རབ་རིབ་མི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྣང་བ་འདི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས། འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པར་ཟད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ལ་ལྟོས་ནས་མེད་པས་དེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་བློ་ཡོད་ན། འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་སྣང་བས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་འཁྲུལ་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དང་ཡང་འགལ་ལོ། རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས། དུས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་འདོད་པ་སྔ་མ་བ་ན་རེ། རྗེས་ཐོབ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གཡེང་བ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་བས། དག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དང་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཁྲུལ་ཡུལ་སྣང་བ་ཙམ་འཁྲུལ་པར་བརྫོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞན་གྱི་ཤེས་པ་པོ་འི་འཁྲུལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་སྣང་ཡང་། དེ་འཛིན་པའི་བློས་མ་ལུས་པ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཐོ་རིས་དང་། བྱང་གྲོལ་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་བརྟེན་པར་ཟད་པས་འཁྲུལ་བཅས་སུ་ག་ལ་འགྱུར།

དེས་ན། འཁྲུལ་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པ་ན། །མ་འཁྲུལ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཟུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་ཞེན་མེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་ཚད་མའི་གནོད་པ་མེད་ལ། གནོད་པ་མེད་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་འཁྲུལ་པར་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །དེས་ན་འདོད་པ་སྔ་མ་ནི། ཇི་སྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་འདོད་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། སྔ་མ་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་ནི། །འཁྲུལ་མེད་མཉམ་བཞག་བློ་འདུག་མེད། །ཕྱི་མ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པ་ན། །འཁྲུལ་སྣང་རྗེས་ཐོབ་བློ་འདུག་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་པ་ཕྱི་མ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་མངའ་བར་འདོད་པ་སྟེ། འཕགས་པ་བློ་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲུབ་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། ཆོས་གང་ཡང་ཐུགས་སུ་མ་ཆུབ་མ་མཁྱེན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཁྱེན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ལས་ཀྱང་། །སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ནི། །ཐར་པར་འགྲོ་དང་ལྡན་ཞེས་སྨྲ། །ཁྱོད་ནི་ཞི་བར་གཤེགས་གྱུར་ནས། །ཤུགས་ཀྱིས་ལྷུ་བྱུར་བཀྲང་དུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དགེ་བཤེས་

པ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ནོར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའམ། རང་བཞིན་ལོག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ། །དེ་སྐད་དུ་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན། དོན་ལ་ཆོས་སྐུ་སྐྱེ་མེད་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཐར་པ་ནོར་བ་ཟད་ཙམ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ལ། །ཆོས་སྐུ་ནི་སྐྱེ་མེད་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་མི་མངའོ། །འོ་ན་མདོ་ལས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔོ་སྣང་དུ་སྐྱེས་པ་ལ། སྔོན་པོ་མཐོང་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་དུ། ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པར་བཞེད་ལ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་ལ་འཛོག་པས་ན། ཕུགས་འདི་བདེ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཇེ་བཙུན་མི་ལའི་བཞེད་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་ཡང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་བཟོ་བཅོས་མ་ཕོག་པ་འདི་ལ་ཡོད་མེད་དམ། །དག་ཚད་སོགས་ཚིག་དང་བློ་ལས་འདས་པ་འདི་རང་ཡིན། འདི་ལ་ཅི་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པས། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། མཁས་སུ་རེ་བའི་བློས་བྱས་པས། སངས་རྒྱས་རང་ལ་ཕྱུས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅིག་གསུང་དུ་ཡོད་མི་སྣམ། ཆོས་སྐུ་བློ་

འདས་སྐྱེ་མེད་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན། ངང་ལ་མ་དྲི། སེམས་
ལ་ལྟོས་དང་། དེ་འདྲ་ཅིག་ཡིན་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་དུ་
བཞེད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པའམ། ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་ནོ། །རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་། སངས་
རྒྱས་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་པ། །དག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རབ་ཕྱེ་བ། །
ཉི་མཁའ་བཞིན་དེ་སྤངས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། །
གང་ལ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་དུས་རིང་དག་ལྡན་བ། །
སྤོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཅོམ་གྱུར་ཞིང་། །
གནས་གྱུར་ཆོས་དཀར་ཡོན་ཏན་མཆོག་ལྡན་ཐོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད།།
ཅེས་གསུངས་སོ། །སྒྲའི་དོན་བཤད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་
སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་གཉིད་དང་འདྲ་བ་
ལས་སངས་ནས། ཤེས་བྱ་གཉིས་ལ་བློ་རྒྱས་པས་ན་སངས་
རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་
ཕྱིར་དང་། །བློ་རྒྱས་གཉིས་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སངས་ཞེས་
པའི་དོན་ནི། སྤང་བཤད་པའི་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ལ་བློ་རྒྱས་ཞེས་པ་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་དོ། །དབྱེ་བ་བཤད་ན། སངས་

རྒྱས་ལ་དབྱེ་བ་ན་སྐུ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་། སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུ་གསུམ་མངའ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་། སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཡུང་ཁ་ཅིག་ལས་སྐུ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དང་། སྐུ་བཞིར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད། སྐུ་ལྔར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་རང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སྐུ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱན་ཀྱི། །སྐུ་བསྡུས་པར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ནོ། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་མི་བལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་དིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་མི་བལྟ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་བྱིན་རླབས་དང་། གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་དང་། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་སྟེ། དེ་གསུམ་འཛོམ་བ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་འབབ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས། ཀུན་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་རིགས་པའམ། ཡང་ན་སེམས་ཅན་ཀུན་སངས་རྒྱས་དང་ཞལ་མཇལ་བར་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་མི་འདུག་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་གཅིག་པུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་འབབ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། མེད་བ་སྣང་བ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ལ། ལོག་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལོག་ཤེས་ལ་སྤྱད་ནས། དེ་ཙམ་ཀུན་སངས་རྒྱས་ཟིན་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འདུག་པས་གདུལ་བྱའི་སྣང་པ་གཅིག་པུ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །སྨོན་ལམ་འབབ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྨོན་ལམ་ལ་མངའ་བརྙེས་སམ་མ་བརྙེས། མ་བརྙེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བརྙེས་ན་སྨོན་ལམ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཉེ་རིང་མེད་པར་བཏབ་པས། སྨོན་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་མི་འདུག་པས། སྨོན་ལམ་གཅིག་པུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ནི། གསུམ་པོ་དེ་འཛོམས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྐུ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ཏེ།

རང་དོན་དུ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་དུ་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་སྐུས་རང་དོན་ཅི་ལྟར་བྱེད་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཐོབ་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཡིན་པས། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བོས་པ་བཞིན་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་སྐུ་དེ་ཐོབ་པར་མ་ཟད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལ་སོས་པ་བྱས་པ་དང་། ཚང་ཟད་རྫོགས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་རྫོགས་པ་དང་། ཕལ་ཆེར་རྫོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་རིམ་པ་ལྟར། ཚུང་ཟད་དང་། མང་པོ་དང་། དུ་མ་དང་། དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་དྲོད་རྩེ་འཛིན་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། མཐུ་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོས་པ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱངས་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཚུང་ཟད་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱངས་པ་དང་། དྲོད་རྩེ་འཛིན་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཕྱོགས་གཅིག་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱངས་པ་དང་། དྲོད་རྩེ་འཛིན་དང་། མངོན་

ཞིས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཕལ་ཆེར་
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་
གཉིས་ཡོད་པས་བཞག་པ་ཡིན་དེ། དག་པའི་གདུལ་བྱའི་ངོར་
ལ་ལོངས་སྐུའོ། །མ་དག་པའི་གདུལ་བྱའི་ངོར་ལ་སྤྲུལ་སྐུའོ། །
དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སྐུ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་སོ། །སྐུ་གསུམ་
པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པ་དེ་
ཡང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པས། ནོར་
པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའམ། འཁྲུལ་ངོར་སྣང་བའི་རང་བཞིན་
ལོག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་
ཙམ་ཡིན་གྱིས། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་སྐུའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིར་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མི་
མངའ་བའི་ཕྱིར། བླ་མ་མི་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཀ་ལྟར་ཡིན་
ནོ། ཟློག་པའི་སྒོ་ནས་བཅད་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་
དང་ལྡན་ཏེ། མཉམ་པ་དང་། ཟབ་པ་དང་། རྟག་པ་
དང་། གཅིག་པ་དང་། ཡང་དག་པ་དང་། གཙང་
བ་དང་། འོད་གསལ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་
འབྲེལ་བའོ། །དེ་ལ་མཉམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟབ་པ་ནི།
སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
རྟག་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་པས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྐྱེ་

འགག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་པ་ནི། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཐ་མི་དད་པས་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པ་ནི། སྒྲོ་སྐུར་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཙང་བ་ནི། སྒྲིབ་པ་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་གསལ་བ་ནི། རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། (ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྙོམས་འཇུག་གི) འབྲེལ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། × །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཐོག་མ་མཐའ་མ་མེད་ཅིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །གཉིས་མེད་གསུམ་བྲལ་དྲི་མེད་རྣམ་རྟོག་མེད། །ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་རྟོགས་པས། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རང་བཞིན་སྐུ་ནི་མཉམ་པ་དང་། །ཕྲ་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་འབྲེལ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡང་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། འཁོར་དང་། ཞིང་དང་། སྐུ་དང་། མཚན་དང་། ཆོས་དང་། མཛད་པ་དང་། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའོ། །དེ་ལ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འཁོར་ནི། ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཤ་རིཀ་ཀོ། །གང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཞིང་
ནི། ཞིང་ཁམས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །གང་གིས་ལོངས་
སྤྱོད་པའི་སྐུ་ནི། དཔལ་ནམ་པར་སྣང་མཛད་ལ་སོགས་པའོ། །
གང་དང་ལྡན་པའི་མཚན་ནི། སྐུ་དེ་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་
རྩ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ལྡན་པའོ།
གང་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
འབའ་ཞིག་གོ། གང་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་ནི། རྒྱལ་
སྲས་ལུང་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པའོ། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་
ནི། མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འབད་པ་དང་
བྲལ་ཏེ། ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བའོ། །
རང་བཞིན་མེད་པ་ནི། སྐུ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་།
ཤེལ་གྱི་ཁ་དོག་ལྟར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ། དེ་ལྟར་
ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཁམས་ཀུན་
དུ། །འཁོར་ཡོངས་སྡུད་དང་ཞིང་དང་མཚན། །སྐུ་དང་
ཆོས་རྫོགས་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །མཛད་པ་དག་གིས་ཐ་དད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། མཚན་
ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། །དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་
ཉིད་ནི། །ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་
ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡང་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། རྟེན་དང་།

རྒྱུ་དང་། ཞིང་དང་། དུས་དང་། རང་བཞིན་
དང་། འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་།
གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དེ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་
གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུའོ། །རྒྱུ་ནི། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ
ཕན་པར་བཞེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞིང་ནི།
ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞིང་དང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་ཡང་ངོ་།
དུས་ནི། འཇིག་རྟེན་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་
པའོ། །རང་བཞིན་ནི། སྤྲུལ་པ་གསུམ་གྱི་གཟུགས་
ཀྱིས་ཏེ། བཟོ་སྤྲུལ་པ་པི་ཝང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཟོ་སྣ་
ཚོགས་དཔེ་མེད་པར་མཁས་ཤིང་སྟོན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་པ་
རི་བོང་ལ་སོགས་ལུས་དམན་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་ལེན་པ་དང་། མཆོག་
གི་སྤྲུལ་པ་དགའ་ལྡན་ནས་གཤེགས་པ་དང་། ལྷུམས་སུ་འཇུག
པ་ནས། །ཞི་བ་ཆེན་པོར་གཤེགས་པའི་བར་སྟོན་པའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བཟོ་དང་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་
ཆེ། །མྱ་ངན་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པས། །སངས་རྒྱས་
སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འདི་ནི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་། སྤྲུལ་པའི་
རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །
དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། །ལྷུམས་སུ་འཇུག་དང་
བལྟམས་པ་དང་། །བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། །

བཙུན་མོ་ འི་འཁོར་ལ་དགྱེས་རོལ་དང་། །ངེས་འབྱུང་དཀའ་
བ་སྤྱོད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། །
བདུད་སྡེ་འཇོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ དང་། །མྱ་ངན་འདའ་བར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །
ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་
སྟོན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི།
འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པ་དག་ཅི་རིགས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམ་
པ་གསུམ་ལ་འདུན་ཞིང་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །སྨིན་པར་
བྱེད་པ་ནི། ལམ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཚོགས་ཡོངས་སུ་
སྨིན་པར་བྱེད་པའོ། །གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ནི། དགེ་བས་
ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དག་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ། །
དེ་ལྟར་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་
པ་དང་། །རབ་ཏུ་སྨིན་དང་ལུང་སྟོན་རྒྱུ་ཡི་གཟུགས། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱད་པོ་ དེ་སྤྲུལ་བའི་སྐུའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གང་
གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར། །འགྲོ་ ལ་ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་པ། །
མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི། །ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་ཆད།།
ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁྱད་པར་ནི་གསུམ་སྟེ། མཉམ་
པའི་ཁྱད་པར་དང་། །རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། །སྣང་
བའི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ མཉམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི།

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཐ་དད་མེད་པས་མཉམ་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་དགོངས་པ་ཐ་དད་མེད་པས་མཉམ་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་འཕྲིན་ལས་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པས་མཉམ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་དག་རྟེན་དང་དགོངས་པ་དང་། །འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པ་ཉིད།། ཅེས་གསུངས་སོ། །རྟག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་རྟག་པའོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པའོ། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་མི་སྣང་བར་གྱུར་ནས་ཀྱང་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། རིགས་མཐུན་རྒྱུན་ཆད་ཀྱང་འཚམས་པའི་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྟག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱུན་མི་ཆད། །རྒྱུན་གྱིས་དེ་དག་རྟག་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །སྣང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དག་པས་ནི་ཆོས་སྐུ་སྣང་ངོ་། །ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དག་པས་ནི་ལོངས་སྐུ་སྣང་ངོ་། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་པས་ནི་སྤྲུལ་སྐུ་སྣང་ངོ་། །

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་པའོ། །

༈ འཕྲིན་ལས་རྟག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད། ཅེས་པ་ལ།
འོ་ན་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བར་དུ་ལམ་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། མཐར་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་
འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་ཞིང་བདེ་བ་
བསྒྲུབ་པའི་དོན་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་རྣམ་
རྟོག་དང་འབད་རྩོལ་མི་མངའ་བར་འདུག་པས། སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་ཅང་འབྱུང་ངམ་སྙམ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་འབད་རྩོལ་
དང་རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་བཞིན་དུ། འགྲོ་དོན་ལྷུན་གྲུབ་དང་
རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཤད་
ན། སྨོས་ནི།

སྐུ་ནི་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད། །
དེ་བཞིན་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱང་ནི། །
རྟོག་པ་མེད་པར་འགྲོ་དོན་མཛད། །
གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་བསྡུས། །

ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དེ་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས། རྒྱུད་བླ་མ་
ལས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བརྒྱ་བྱིན་ཛ་སྤྲིན་ཚངས་
པ་དང་། །ཉི་མ་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་སྒྲ་བརྙན་བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་སྣང་བ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི།

སྐྱེ་རྟོག་པ་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་དཔེ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་དེ། ལྷའི་བུ་མོ་འི་ཚོགས་དང་བཅས་ནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ན་བཞུགས་པ་ལ། ཁང་བཟང་བཻ་ཌཱུརྱའི་རང་བཞིན་དག་ཅིང་དངས་བ་ཡིན་པས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཁང་བཟང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྣང་བ་འབྱུང་ངོ་། དེར་ས་གཞི་ལ་གནས་པའི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཞན་དག་གིས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་ནས། ངེད་ཀྱང་མྱུར་དུ་འདི་ལྟར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་དེའི་དོན་དུ་དགེ་བ་ལ་འབད་པས་ཤི་འཕོས་ནས་དེར་སྐྱེའོ། །གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་ལ་རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཆེན་པོ་ལ་ཉེ་བར་ཞུགས་པ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒོམ་པ་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ། འཆག་པ་དང་བཞེངས་པ་དང་བཞུགས་པ་དང་གཟིམས་པ་དང་ཆོས་གསུང་པ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་པ་མཛད་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་སྣང་བས་དེ་ལ་དད་ཅིང་འདུན་ཏེ། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པས། མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །སྐུར་སྣང་བ་དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཇི་ལྟར་བཻཌཱུརྱ་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ

སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྐུ་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའོ། །ལྷའི་རྔ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། །གསུང་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་དཔེ་སྟེ། །དཔེར་ན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་ན། ལྷའི་རྔ་ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་འཆང་ཞེས་བྱ་བ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་དཀར་པོའི་ལས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། །དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཀྱིས་བག་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྐུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཇི་ལྟར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །སྔོན་གྱི་དཀར་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། །མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྒྲ་ཡིས་བག་མེད་པའི། །ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་རྔས་ནི་སྐུལ་བྱེད་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །(།བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའོ།) །དེ་བཞིན་དུ་འབད་རྩོལ་དང་བྲལ་ཞིང་རྟོག་དཔྱོད་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་གིས་སྐལ་ལྡན་

རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་འཚམས་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
དེ་བཞིན་ཁྱབ་བདག་འབད་སོགས་དང་། །བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་
མ་ལུས་པ། །སངས་རྒྱས་གསུང་གིས་ཁྱབ་མཛད་དེ། །
སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་གསུང་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའོ། །སྤྲིན་
བཞིན་ཞེས་པ་ནི། ཐུགས་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་
པའི་དཔེ་སྟེ། དཔེར་ན་དབྱར་གྱི་དུས་ན་འབད་རྩོལ་མེད་པར་
ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཚོགས་ཏེ། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཆར་ས་ལ་
བབས་ནས་ལོ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། ཇི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྲིན། །ལོ་ཏོག་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ། །ཆུ་ཡི་ཕུང་པོ་འབད་མེད་པ། །
ས་ལ་མངོན་པར་འབབ་པ་ལྟར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་ཆར་
གདུལ་བྱ་ལ་བབས་པས། དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་སྨིན་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་ནི། །
རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཆུ་ཡི་ཆར། །འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ལོ་ཏོག་
རྒྱུན། །རྣམ་པར་རྟོགས་པ་མེད་པར་འབེབས། ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ན་ཐུགས་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་དོ། །
ཚངས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པ་
དེ། །ཚངས་པའི་གནས་ནས་མ་འཕོས་བཞིན་དུ། སྣང་

གནས་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པར་སྟོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་བསྐྱོད་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་སྤྲུལ་ནས་དོན་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་ཚངས་པ་ཡི། །གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །ལྷ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །སྣང་བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་ཆོས་སྐུ་ལས། །བསྐྱོད་པ་མེད་པར་ཁམས་ཀུན་དུ། །སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་འབད་མེད་པར། སྤྲུལ་བ་དག་ནི་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཉི་མ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྟོག་པ་མེད་པར་དུས་གཅིག་ཅར་དུ། པདྨ་ལ་སོགས་པ་མེ་ཏོག་གི་བྱེ་བྲག་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཁ་འབྱེད་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྣམ་རྟོག་དང་འབད་རྩོལ་མེད་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་རིགས་དང་མོས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བློ་ཡི་པདྨ། དཀར་པོ་འི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་འབྱེད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཇི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་པར། །རང་འོད་ཅིག་ཅར་སྤྲོས་པ་ཡིས། །པདྨ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། །གཞན་དག་སྨིན་པར་བྱེད་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །ཉི་མ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་དག །གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་འི་པདྨ་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དཔེར་ན།

ཉི་མ་དེའི་གཟུགས་བརྙན་སྣོད་དངོས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཅིག་ཅར་འཆར་
བ་ལྟར། སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱ་སྣང་བ་དག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
གཅིག་ཅར་དུ་འཆར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། གང་གྱུར་
གདུལ་བྱ་དག་པ་ཡིན། །ཆུ་ཡི་སྣོད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །
བདེ་གཤེགས་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་
ཅིག་ཅར་འཆར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་
བུ་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་། གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཅི་དགོས་འབད་པ་
མེད་པར་འབྱུང་བ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་
ལ་སོགས་པ་བསམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་པའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། ཇི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི། །རྟོག་པ་
མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ། །སྤྱོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །
བསམ་པ་སོ་སོར་རྫོགས་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་
ཡིད་བཞིན་ལ། །བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ཐ་དད་རྣམས། །
སྣ་ཚོགས་ཆོས་ནི་ཐོས་གྱུར་ཀྱང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་མི་རྟོག །
ཅེས་གསུངས་སོ། །ད་བཞིན་སྒྲ་བརྙན་དང་། ནམ་མཁའ་
དང་། ས་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་འགྲོ་དོན་
མཛད་པའི་དཔེ་སྟོན་ཏོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་
པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་བསྟན་
པའི་ལེའུ་སྟེ། ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པའོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་

བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་འི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་འདི་ནི་བན་དེ་དར་མ་སྐྱབས་
ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་ངོར། ལྷ་རྗེ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱིས་
བཀོད་པ་རྫོགས་སོ། །ཡི་གེ་པ་ཡང་དར་མ་སྐྱབས་ཀྱིས་བགྱིས་
པའོ། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡི། །རྟོག་མེད་འགྲོ་
བའི་དོན་འབྱུང་བ། །བྲོད་ཉིད་བྲིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས།
འགྲོ་ཀུན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག། ༎

༄༅། རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་ཞལ་གདམས།
ལམ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་
ཕྲེང་བ་བཞུགས་སོ། །

༄༅ ན་མོ་རཏྣ་ཀ་ར། གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་འཇིགས་སུ་རུང་ཞིང་བགལ་དཀའ་བ་ལས་སྒྲོལ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱོད་པ་རྣམ་པར་དག་པས་བརྒྱན་ཞིང་། །བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆུ་རྒྱུན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་ལྟར་ཟད་མི་ཤེས་པ། སྨིན་ལམ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡུན་རིང་བ་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བརྒྱུད་དྲི་མ་མེད་པའི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ༎ བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ་ལོ། །བཀའ་བརྒྱུད་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་གསུང་གི་རྒྱུན་ཡུན་རིང་པོར་ཡོད་ལ་བརྟག་པར་བྱས་ཏེ། །དངོས་དང་བརྒྱུད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་གདུང་བའི་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཕྲིན་དུ་གཅེས་པའི་གདམས་ངག །ལམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ཞིག་ཡི་གེའི་རིས་སུ་བཀོད་པར་བགྱིའོ། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་གང་ཟག་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས། །དང་པོར་ཕོངས་པའི་ཆོས་བཅུ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ་བ་ནི། རྙེད་བར་དཀའ་བའི་མི་ལུས་གཅང་མ་འདི། །མི་དགེ་སྡིག་པའི་ལས་ལ་སྤྱོད་དུ་ཕོངས། །ལྡན་པར་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་གཙང་མ་འདི། །ཆོས་མེད་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་སུ་ཤི་རུ་ཕོངས། །སྙིགས་མའི་དུས་ཀྱི་མི་ཚེ་ཡུན་ཐུང་ཡུད་ཙམ་འདི། །དོན་མེད་བྱ་བའི་ལས་ལ་ཟད་དུ་ཕོངས། །རང་སེམས་ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་སྤྲོས་མེད་འདི། །འཁྲུལ་པ་འཁོར་བའི་འདམ་དུ་བྱིང་དུ་ཕོངས། །ལམ་སྟོན་འདྲེན་

པའི་བླ་མ་དམ་པ་དེ། །བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པར་དུ་འབྲལ་དུ་ཕོངས། །ཐར་པའི་རྒྱུ་གཟུངས་སྡོམ་པ་དམ་ཚིག་སྟེ། །ཉོན་མོངས་བག་མེད་ཀྱིན་དབང་གིས་བཤིག་ཏུ་ཕོངས། །བླ་མའི་ཀྱིན་གྱིས་རང་ལས་རྟེད་པའི་ཉམས་རྟོགས་དེ། །འདུ་བྱེད་ཚང་ཚོང་གི་གསེབ་ཏུ་སྟོང་དུ་ཕོངས། །གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ཟབ་མོ་སྟེ། །མི་ནག་སྐལ་མེད་རྣམས་ལ་ཟོང་དུ་བཙོང་དུ་ཕོངས། །འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་དྲིན་ཅན་ཕ་མ་རྣམས། །སྙིང་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱོང་ཞིང་འདོར་བ་ཕོངས། །གཞོན་པའི་ལང་ཚོ་དར་བའི་སྒོ་གསུམ་སྟེ། །ཐ་མལ་བཏང་སྐོམས་ངང་དུ་བཞག་ཏུ་ཕོངས། །དེ་ནི་ཕོངས་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི། རང་གི་ཕོ་ཚོད་ཟིན་པས་གྲོས་ཀྱི་གཞི་རྩ་མ་འཆུགས་པ་ཞིག་དགོས། །དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བླ་མ་དམ་པའི་བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་ཞིག་དགོས། །གདམས་ངག་གི་སྐྱོན་ཡོན་ཤེས་པས་བླ་མའི་གདམས་ངག་འདམས་ཁ་མ་ནོར་བ་ཞིག་དགོས། །ཤེས་རབ་དང་དད་པ་ཅན་དན་གྱིས་བླ་མ་དམ་པའི་ཐུགས་དགོངས་ལོན་པ་ཞིག་དགོས། །དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་དང་ལྡན་པས་སྒོ་གསུམ་ཉེས་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ་ཞིག་དགོས། །གོ་ཆ་དང་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡི་དམ་བརྟན་ཞིང་ཚུགས་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས། །ཆགས་མེད་ཞེན་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་སྡུ་ཐག་མི་ལ་མ་ཤོར་བ་ཞིག་དགོས། །སྦྱོར་དངོས་རྗེས་

གསུམ་གྱིས་ཟིན་པས་དག་ཏུ་ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་བརྩོན་པ་
ཞིག་དགོས། །བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེས་དངོས་སམ་བརྒྱུད་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བློ་ཕྱོགས་པ་ཞིག་དགོས། །ཤེས་
རབ་དང་གོ་རྟོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་མཚན་མར་
མ་ཞེན་པ་ཞིག་དགོས། །དེ་ནི་དགོས་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །
བསྟེན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །རྟོགས་པ་དང་ཐུགས་རྗེར་
ལྡན་པའི་བླ་མ་དམ་པ་བསྟེན། །དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་ལ་
བྱིན་ཆགས་པའི་དགོན་པ་བསྟེན། །ལྟ་སྤྱོད་མཐུན་ཞིང་བློས་
ཐུབ་པའི་གྲོགས་པོ་བསྟེན། འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་སྐྱོན་དྲན་ཞིང་
ཚོད་ཟིན་པ་བསྟེན། །སྒྲུབ་ཐོབ་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ཕྱོགས་
མེད་བསྟེན། །རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་རྫས་སྨན་སྔགས་དང་
རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་བསྟེན། །ཁམས་དང་འཕྲོད་པའི་ཟས་དང་
ཐབས་ལམ་བསྟེན། །ཉམས་ལ་ཕན་པའི་ཆོས་དང་སྤྱོད་ལམ་
བསྟེན། །དད་གུས་སྐལ་བར་ལྡན་པའི་སློབ་མ་བསྟེན། །
སྤྱོད་ལམ་རྣམ་བཞིར་རྒྱུན་དུ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན། །
དེ་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཅུ་འོ། །སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་
བཅུ་ནི། །ཚེ་བྱེད་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་འདྲེས་པའི་སློབ་
དཔོན་སྤང་། །སེམས་དང་ཉམས་ལ་གནོད་པའི་འཁོར་འདབ་
དང་གྲོགས་ངན་སྤང་། །གཡེང་བ་ཆེ་ཞིང་འཚབ་མང་བའི་
གནས་དང་དགོན་པ་སྤང་། །ཀུ་འཕྲོག་གཡོ་སྒྱུས་བསྒྲུབས་

པའི་འཚོ་བ་སྤང་། །སེམས་དང་ཉམས་ལ་གནོད་པའི་ལས་
དང་བྱ་བ་སྤང་། །ཁམས་ལ་གནོད་པའི་ཟས་དང་སྤྱོད་ལམ་
སྤང་། །འདོད་འདུན་སེར་སྣ་བཅིངས་པའི་འཛིན་ཆགས་
སྤང་། །ཕ་རོལ་མི་དད་པའི་རྒྱུ་བག་མེད་པའི་སྤྱོད་ལམ་སྤང་།།
དོན་མེད་འགྲོ་འདུག་གི་ལས་དང་བྱ་བ་སྤང་། །རང་སྐྱོན་སྦས་
ནས་གཞན་སྐྱོན་སྒྲོག་པ་སྤང་། །དེ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་
བཅུའོ། །མི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །སྙིང་རྗེ་
གཞན་དོན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་མི་སྤང་། །སྣང་བ་སེམས་ཀྱི་
རང་འོད་ཡིན་པས་མི་སྤང་། །རྣམ་རྟོག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོལ་པ་
ཡིན་པས་མི་སྤང་། །ཉོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་འདེབས་
ཡིན་པས་མི་སྤང་། །འདོད་ཡོན་རྣམས་རྟོགས་ཀྱི་རྩ་ལྕུད་ཡིན་
པས་མི་སྤང་། །ན་ཚ་སྡུག་བསྔལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཡིན་པས་མི་སྤང་། །དགྲ་བགེགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བསྐུལ་མ་
ཡིན་པས་མི་སྤང་། །ཤུགས་ལ་བྱུང་ན་དངོས་གྲུབ་ཡིན་པས་
མི་སྤང་། །ཐབས་ལམ་གང་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལམ་སྟེགས་
ཡིན་པས་མི་སྤང་། །གྲུབ་ཅིང་ལྷུགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་
མི་སྤང་། །ཉུས་པ་ཆུང་ཡང་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་མི་སྤང་།།
དེ་ནི་མི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཆོས་བཅུ་ནི། ཕྱིའི་སྣང་བ་འཁྲུལ་པར་འདུག་པས་བདེན་
མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ནང་གི་སེམས་ཉིད་བདག་མེད་དུ་འདུག་

པས་སྤོང་པར་ཤེས་པར་བྱ། །བར་གྱི་རྣམ་རྟོག་རྒྱུན་སྐྱེས་སུ་
འདུག་པས་བློ་བུར་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །འབྱུང་བའི་ལུས་ངག་
འདུས་བྱས་སུ་འདུག་པས་མི་རྟག་པར་ཤེས་པར་བྱ། །སེམས་
ཅན་གྱི་བདེ་སྡུག་ཐམས་ཅད་ལས་ལས་འབྱུང་བས་ལས་འབྲས་མི་
བསླུ་བར་ཤེས་པར་བྱ། །སྡུག་བསྔལ་ངེས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་རུ་
འདུག་པས་དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །བདེ་
སྐྱིད་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འདུག་པས་ཞེན་ཆགས་བདུད་དུ་ཤེས་པར་
བྱ། འདུ་འཛི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་དུ་འདུག་པས་བསོད་ནམས་
བར་ཆད་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །བར་ཆད་དགེ་སྦྱོང་གྱི་བསྐུལ་མར་
འདུག་པས་དགྲ་བགེགས་བླ་མར་ཤེས་པར་བྱ། །དོན་དམ་
པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་འདུག་པས་གང་ལ་ཡང་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །དེ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཉམས་སུ་བླང་བའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །ཆོས་
ར་ཞུགས་ནས་མི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲུ་རུ་མི་འཛུག་པར་ཆོས་བཞིན་ཉམས་
སུ་བླང་། །ཕ་ཡུལ་སྤངས་ནས་མི་ཡུལ་དུ་གཞི་མི་འདོང་བར་
ཆགས་མེད་དུ་ཉམས་སུ་བླང་། །བླ་མ་དམ་པ་བསྟེན་ནས་ང་
རྒྱལ་སྤངས་ཏེ་བཀའ་བཞིན་ཉམས་སུ་བླང་། །ཐོས་བསམ་ལ་
བློ་སྦྱངས་ནས་ཁ་བཤད་མི་བྱ་བར་ཤེས་པ་དོན་ཐོག་ཏུ་ཉམས་སུ་
བླང་། །རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་ཤར་ནས་ཕྱལ་པར་བཏང་སྙོམས་སུ་
མི་བཏང་བར་ཡེངས་མེད་དུ་ཉམས་སུ་བླང་། །ཉམས་ལེན་

རྒྱུད་ལ་སྨིན་ནས་ཚོགས་སུ་འདུ་འཛི་ལ་མི་འཇུག་པར་ཉམས་སུ་བླང་། །ཁམས་བླངས་ཤིང་དམ་བཅས་ནས་སྒོ་གསུམ་བག་མེད་ལ་མི་བཏང་བར་བསླབ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་བླང་། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རང་དོན་མི་བྱེད་པར་ཅི་བྱེད་གཞན་དོན་དུ་ཉམས་སུ་བླང་། །སྔགས་ཀྱི་སྒོར་ཞུགས་ནས་སྒོ་གསུམ་ཐ་མལ་དུ་མི་བཞག་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དུ་ཉམས་སུ་བླང་། །གཞོན་པའི་དུས་སུ་དོན་མེད་ས་མཐའ་མི་བསྐོར་བ་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་ཞབས་དྲུང་དུ་དཀའ་ཐུབ་ཉམས་སུ་བླང་ངོ་། །དེ་ནི་ཉམས་སུ་བླང་བའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ནན་ཏན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །ལས་དང་པོ་པས་ཐོས་བསམ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །ཉམས་མྱོང་སྐྱེས་ནས་སྒོམ་བསྒྲུབ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པར་དབེན་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །འཕྲོ་རྒོད་ཤས་ཆེ་ན་རིག་པ་གཅུན་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །བྱིང་རྨུག་ཤས་ཆེ་ན་རིག་པ་གསེར་བ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །བློ་མ་བརྟན་བར་དུ་མཉམ་བཞག་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །མཉམ་བཞག་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་ཐོབ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །མི་མཐུན་པའི་འགལ་རྐྱེན་མང་ན་བཟོད་པ་གསུམ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །འདོད་འདུན་ཆགས་ཞེན་ཆེ་ན་ཞེན་པ་བཅད་ཐབས་སུ་ལོག་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་ཤས་ཆུང་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །དེ་ནི་ནན་ཏན་བྱ་བའི་ཆོས་བཅུའོ། །བསྐྲུབ་མ་གཏད་བ་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི།།

༡ ངལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་བ་ལ་བསམས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསྐུལ་མ་གདབ། ༢ །འཆི་བ་མི་རྟག་པ་ལ་བསམས་ཏེ་དགེ་སྦྱོར་ལ་བསྐུལ་མ་གདབ། ༣ །ལས་རྒྱུ་འབྲས་མི་བསླུ་བ་ལ་བསམས་ཏེ་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་སྤོང་བ་ལ་བསྐུལ་མ་གདབ། ༤ །འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལ་བསམས་ཏེ་ཐར་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྐུལ་མ་གདབ། །འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བསམས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བ་ལ་བསྐུལ་མ་གདབ། །སེམས་ཅན་གྱི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ལ་བསམས་ཏེ་ཐོས་བསམ་ལ་བསྐུལ་མ་གདབ། །འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་སྤངས་བར་དཀའ་བ་ལ་བསམས་ཏེ་སྒོམ་བསྒྲུབ་ལ་བསྐུལ་མ་གདབ། །སྙིགས་མའི་དུས་འདིར་ཉོན་མོངས་པ་བདོ་བ་ལ་བསམས་ཏེ་གཉེན་པོ་ལ་བསྐུལ་མ་གདབ། །སྙིགས་མའི་དུས་འདིར་འགལ་རྐྱེན་མང་བ་ལ་བསམས་ཏེ་བཟོད་པ་ལ་བསྐུལ་མ་གདབ། །ཕར་ཡེངས་ཚུར་ཡེངས་ཡེངས་མ་ལམ་ལ་མི་ཚེ་སྟོང་ཟད་དུ་སོང་བ་ལ་བསམས་ཏེ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་བསྐུལ་མ་གདབ། །དེ་ནི་བསྐུལ་མ་གདབ་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །འཆོར་ས་བཅུ་ནི། དད་པ་ཆུང་ལ་ཤེས་རབ་ཆེ་ན་ཁ་བཤད་མཁན་དུ་འཆོར་བ་ཡིན། །དད་པ་ཆེ་ལ་ཤེས་རབ་ཆུང་ན་སྡུག་བཙོར་ཨ་འཐས་སུ་འཆོར་བ་ཡིན། །སྙིང་རུས་ཆེ་ལ་གདམས་ངག་མེད་ན་སྐྱོན་དང་གོལ་སར་འཆོར་བ་ཡིན། །སྔོན་དུ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མ་དཔྱད་ན་སྒོམ་སྲུན་པའི་སྐྱེ

མཆེད་དུ་འཚོར་བ་ཡིན། །གོ་ རྟོགས་སོ་མ་ལ་ཉམས་ལེན་མ
བྱས་ན་དྲེད་པོ་ ཆོས་རྒྱུས་མཁན་དུ་འཚོར་བ་ཡིན། །ཐབས་
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ ལ་བློ་ མ་སྦྱངས་ན་ལམ་ཐེག་པ་དམན་པར་འཚོར་བ
ཡིན། །ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བློ་ མ་སྦྱངས་ན་ཅི་བྱས་
འཁོར་བའི་ལམ་དུ་འཚོར་བ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་
ཀྱི་མགོ་ མ་སྐོམས་ན་ཅི་བྱེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དུ་འཚོར་བ་ཡིན། །
གྲོང་པའི་སྐྱེ་པོ་ ཡི་དད་འདུན་མང་ན་མི་ནག་གི་ངོ་ བསྒྲུང་དུ་འཚོར་
བ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་དང་ནུས་མཐུ་ཆེ་ལ་བློ་ མི་བདན་ན་མི་
ནག་གི་གྲོང་ཚིག་མཁན་དུ་འཚོར་བ་ཡིན། །དེ་ནི་འཚོར་ས་
བཅུ་ཡིན་ནོ། །འདྲ་མིན་གྱི་ནོར་ས་བཅུ་ནི། །དད་པ་
དང་འདོད་པ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །བྱམས་སྙིང་རྗེ་དང་ཆགས་པ་
ལ་ནོར་ས་ཡོད། །ཤེས་བྱ་གཤིས་ཀྱི་སྟོང་པ་དང་བློས་བྱས་
ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཆད་ལྟ་ལ་
ནོར་ས་ཡོད། །ཉམས་མྱོང་དང་རྟོགས་པ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །
བཙུན་པོ་ དང་ཚུལ་འཆོས་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །འཁྲུལ་ཞིག་དང་
བདུད་ཁྱེར་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །གྲུབ་ཐོབ་དང་ཟོག་པོ་ལ་ནོར་ས་
ཡོད། །གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་རང་དོན་བྱེད་པ་ལ་ནོར་ས་
ཡོད། །ཐབས་མཁས་པ་དང་གཡོ་ སྒྱུ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །
དེ་ནི་འདྲ་མིན་གྱི་ནོར་ས་བཅུའོ། །མ་ནོར་བའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །
དངོས་པོ་ གང་ལ་ཡང་མ་ཆགས་པར་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་

དུ་བྱུང་བ་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན། བླ་མ་དམ་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མགོ་ལ་ཐོང་བཞིན་དུ་ཁྱེར་བ་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན། ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་གསུམ་ཕྲུག་མར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན། ལྟ་བ་མཐོ་ལ་སྤྱོད་པ་དམའ་བ་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན། །བློ་ཡངས་ལ་དམ་བཅའ་དོག་པ་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན། ཤེས་རབ་ཆེ་ལ་ང་རྒྱལ་ཆུང་བ་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན། གདམས་ངག་ཕྱུག་ལ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན། ཉམས་རྟོགས་བཟང་ལ་ང་རྒྱལ་སྒོམ་སེམས་མེད་པ་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན། གཅིག་པུར་སྡོད་ཚུགས་ལ་ཚོགས་སུ་ཡན་ཐུབ་པ་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན། །རང་དོན་འཁྲིས་མེད་པ་ལ་གཞན་དོན་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན། དེ་ནི་མ་ནོར་བའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། དོན་མེད་པའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་ནི། མི་ལུས་ཐོབ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་མི་དྲན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་ཕྱིན་ནས་སྟོང་ལོག་བྱས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་ཁྱིམ་ཐབ་བྱེད་པ་ནི་ཕྱེ་མ་ལེབ་མར་མེ་ལ་ལྷུབས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། དད་མེད་ཆོས་མཛོད་ཀྱི་དྲུང་ན་གནས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་སྐོམ་གྱིར་ཤི་བ་དང་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། ཚ་བ་བཞི་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་མ་སོང་བའི་ཆོས་ནི། སྤྲེ་རེ་དང་སྤོང་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞག་པ་དང་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་མ་སོང་བའི་མན་ངག་ནི། ནད་པས་སྨན་ཀྱིལ་

ཐོགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། །རྒྱུད་ཐོག་ཏུ་མ་འཁྲིལ་བའི་
ཐ་སྙད་ལ་ལྷུ་སྦྱངས་པ་ནི། །ནེ་ཙོ་འི་ཁ་དོན་བྱས་བ་དང་འདྲ་
སྟེ་དོན་མེད། །ཀུ་འཕྲོག་གཡོ་སྒྱུས་མ་བྱིན་པར་བླངས་ནས་
སྦྱིན་པ་བྱེད་པ་ནི། །གློག་པ་ཆུ་རུ་བཙུག་ནས་སྐྲག་པ་དང་
འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། །སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་ནས་དཀོན་
མཆོག་མཆོད་པ་ནི། །བྱའི་ཤ་བཅད་ནས་མ་ལ་སྟེར་བ་དང་
འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། །ཚེ་འདིའི་རང་འདོད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚུལ་འཆོས་
དང་བཟོད་པ་དང་དུ་ལེན་པ་ནི། །བྱི་ལས་བྱི་བ་ལ་འཇབ་པ་
དང་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། །ཚེ་འདིའི་སྙན་གྲགས་དང་སྟོད་བཀུར་
འདོད་པས་དགེ་བ་རླབས་ཆེན་བྱེད་པ་ནི། །ཡིད་བཞིན་གྱི་
ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེལ་བ་རྡོག་པོ་གཅིག་གམ། སྤྲང་ཟན་རྡོག་
པོ་གཅིག་གམ། །ཟན་རྡོག་པ་གཅིག་དང་བརྗེ་བ་དང་འདྲ་སྟེ་
དོན་མེད། །མང་དུ་ཐོས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཐ་མལ་དུ་ལུས་པ་ནི། །
སྨན་པ་གཅོང་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། །གདམས་
ངག་མཁས་ལ་ཉམས་མྱོང་མེད་པ་ནི། །ཕྱུག་པོ་ཐེ་བང་མཛོད་
ཀྱི་ལྡེ་མིག་མེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། །རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་
དོན་མ་རྟོགས་པར་གཞན་ལ་བཤད་པ་ནི། །ལོང་བས་ལོང་བ་
ཁྲིད་པ་དང་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། །ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་ཉམས་
མྱོང་ལ་མཆོག་ཏུ་བཟུང་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མི་འཚོལ་བ་ནི། །
རག་གན་ལ་གསེར་དུ་འཛིན་པ་དང་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད། །དེ་ནི་

དོན་མེད་པའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཆོས་པའི་མཚང་བཅོ་བརྒྱད་ནི། །དབེན་པར་བསྡད་ནས་ཚེ་འདིའི་ཆེ་ཐབས་སྒྲུབ་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །ཚོགས་དཔོན་བྱས་ནས་རང་འདོད་སྒྲུབ་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །ཆོས་མཁས་པ་སྡིག་ལ་མི་འཛེམ་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །གདམས་ངག་ཆེ་ལ་རང་རྒྱུད་ཐ་མལ་དུ་ལུས་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་བཙུན་ལ་འདོད་པ་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །ཉམས་རྟོགས་བཟང་ལ་རང་རྒྱུད་མ་ཐུལ་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་མི་ཆོས་ཀྱི་ཆགས་སྡང་མ་སྤངས་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །མི་ཆོས་བཤོལ་ཏེ་ལྷ་ཆོས་བྱས་ནས་སོ་ནམ་གྱི་བྱ་བ་མཐེངས་པ་ན་ཆོས་པའི་མཚང་། །དོན་གོ་བ་རྟེད་ནས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །ཉམས་ལེན་གྱི་དམ་བཅའ་བྱས་ནས་སྒྲོད་མི་ཚུགས་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །བྱ་རྒྱུ་ཆོས་ལས་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་སོ་མི་ཐུབ་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །ལྟོ་རྒྱབ་ཤུགས་ལས་འབྱུང་ཡང་སེམས་ཆོལ་ཁྲོ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །དགེ་སྦྱོར་གྱི་ནུས་པ་ནད་པ་དང་སྲིའུ་ལ་སྤྲུགས་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །གདམས་ངག་ཟབ་མོ་ཟས་ནོར་གྱི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །བདག་ལ་ཐབས་ཀྱིས་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་ཐབས་ཀྱིས་སྨོད་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །གདམས་ངག་གཞན་ལ་བཤད་ཅིང་རང་རྒྱུད་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །

གཅིག་ཕྱིར་སྨོད་ཀྱི་ཚིགས་ལ་མི་དང་འགྲོགས་མི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །སྐྱིད་མི་ཐེག་ཅིང་སྡུག་མི་ཐུབ་པ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་། །དེ་ནི་ཆོས་པའི་མཚང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །མེད་ཐབས་མེད་པའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ནི། །ངང་པོ་སྐྱོ་ཤེས་གཏིང་ནས་འཇིགས་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་ཅིག་མེད་ཐབས་མེད། །ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་འདྲེན་པའི་བླ་མ་ཅིག་མེད་ཐབས་མེད། །རྒྱུད་ལ་དོན་གོ་བ་ལོངས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་མེད་ཐབས་མེད། །གོ་ཆ་དང་སྙིང་སྟོབས་སུ་ལྡན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཅིག་མེད་ཐབས་མེད། །བསླབ་གསུམ་དང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཆོག་ཤ་མེད་པའི་བསགས་པ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད། །ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཅིག་མེད་ཐབས་མེད། །སེམས་ཉིད་གར་གཞག་ཏུ་གནས་པའི་སྒོམ་པ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད། །བྱེད་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལམ་དུ་ཁྱེར་བའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད། །རྐྱེན་བགེགས་བདུད་དང་གོལ་ས་སྐྱོང་བའི་གདམས་ངག་ཚིག་ཏུ་མ་ལུས་པའི་ཉམས་ལེན་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད། །ལུས་སེམས་འབྲལ་བའི་ཚེ་ན་བློ་བདེའི་ཞེ་གདེང་ཆེན་པོ་ཅིག་མེད་ཐབས་མེད། །སྐུ་གསུམ་རང་ལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅིག་མེད་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་ནི་མེད་ཐབས་མེད་པའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཅིག་ནི། །ཁྲག་དོག་དང་ང་རྒྱལ་ཆུང་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། །འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་དངོས་པོ་ངན

ངོ་སྐྱོག — ?

ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། །སྤྱི་ཚུལ་དང་ཆེ་འགྱིང་དང་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། །ཚུལ་འཆོས་དང་ངོ་ལྐོག་མེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། །བྱ་བ་གང་ཡང་བརྟགས་ཤིང་ཤེས་བཞིན་དུ་དཔྱད་ནས་ཤེས་བཞིན་དུ་དྲན་པས་ཟིན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། །ལས་རྒྱུ་འབྲས་མིག་གི་འབྲས་བུ་བཞིན་བསྲུང་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། །སྡོམ་པ་དང་དམ་ཚིག་ལ་ངོ་ལྐོག་མེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། སེམས་ཅན་ལ་ཉེ་རིང་གསར་འགྲོགས་མེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། །གཞན་གྱིས་སྡིག་གསོག་པ་ལ་ཁོང་མི་ཁྲོ་ཞིང་བཟོད་པར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། །རྒྱལ་ཁ་ཐམས་ཅད་མི་ལ་གཏོང་ཞིང་ཕམ་ཁ་རང་ལ་ལེན་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། །བསམ་སྤྱོད་གང་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་གཞན་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས། །དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་ལོག་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མིན་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཕན་པ་མེད་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །སྒྱུ་མའི་ལུས་ལ་བསྙེན་བཀུར་དང་རིམ་གྲོ་ཇི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་མི་རྟག་འཇིག་པར་ངེས་པས་ཕན་པ་མེད། །ཟང་ཟིང་ནོར་ལ་སེར་སྣ་དང་བརྣབ་སེམས་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་རང་འཆི་བའི་ནང་པར་སྒྲོན་མོ་ལག་སྟོང་དུ་འགྲོ་བས་ཕན་པ་མེད། །མཁར་བཙུ་དང་ཁང་བཟང་ལ་དཀའ་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་སྤྱད་ནས་བརྩིགས་ཀྱང་

འཆི་བའི་ནང་པར་གཅིག་ཕྱུར་འགྲོ་ཞིང་རོ་ཡང་སྒོར་འདོན་ཕས་
ཕན་པ་མེད། །བྱ་དང་ཚ་བོ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དངོས་
པོ་ཇི་ཙམ་ཅིག་ཕོག་ཀྱང་འཆི་བའི་དུས་སུ་ཕན་ཕྱོབས་སྐད་ཅིག་
ཀྱང་མེད་པས་ཕན་པ་མེད། །གཉེན་དང་གྲོགས་པོ་ལ་བརྟེ་
གདུང་གི་སེམས་འཛིན་དང་ངོ་སྲུང་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱས་ཀྱང་རང་ཤི་
བའི་ནང་པར་གཅིག་ཕྱུར་གྲོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བས་ཕན་པ་མེད། །
བུ་དང་ཚ་པོ་མང་ཡང་མི་རྟག་པས་བདག་གི་སྨིན་པའི་དངོས་པོ་
བདོག་ཀྱང་འདོར་བར་ངེས་པས་ཕན་པ་མེད། །ཚེ་འདིའི་དོན་
དུ་སྒྲུབ་མཐའ་རིས་དང་ལས་ཐབས་ལ་འབད་རྩོལ་ཇི་སྙེད་ཅིག་
བྱས་ཀྱང་རང་འཆི་བའི་ནང་པར་གནས་དང་འབྲེལ་པ་གཏན་མེད་དུ་
འགྲོ་བས་ཕན་པ་མེད། །དད་པས་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཀྱང་ཆོས་
བཞིན་མ་སྒྲུབ་ན་ཆོས་ཀྱིས་སྐྱར་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་
ཕན་པ་མེད། །ཐོས་བསམ་ལ་བློ་སྦྱངས་ནས་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་
ཤེས་ཀྱང་ཉམས་སུ་མ་བླངས་ན་འཆི་ཁར་ལམ་དུ་འཁྱེར་རྒྱུ་མེད་
པས་ཕན་པ་མེད། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་དྲུང་དུ་
ཡུན་རིང་བསྡད་ཀྱང་རང་ལ་དད་གུས་མེད་ན་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་དང་
བྱིན་རླབས་མ་འགོ་བས་ཕན་པ་མེད། །དེ་ནི་ཕན་པ་མེད་པའི་
ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །རང་སྟུག་རང་གིས་བྱས་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །
བཟའ་མེད་པའི་ཁྱིམ་ཐབ་བྱེད་པ་དེ་སློན་པས་བཙན་དུག་ཟོས་པ་
དང་འདྲ་སྟེ་རང་སྟུག་རང་གིས་ཉོས་པ་ཡིན། །ཆོས་མེད་

སྤྲོག་པ་བྱེད་པ་དེ་སྨྱོན་པ་གཡང་ལ་འཕྱོང་པ་དང་འདྲ་སྟེ་རང་སྐྱག་
རང་གིས་བྱས་པ་ཡིན། །གཞན་ལ་ཟོལ་ཟོག་བྱེད་པ་དེ་དུག་
ཅན་གྱི་ཁ་ཟས་འདྲེན་པ་དང་འདྲ་སྟེ་རང་སྐྱག་རང་གིས་བྱས་པ་
ཡིན། །སྐད་ཆུང་མི་དཔོན་བྱེད་པ་དེ་གཞན་མོས་ཕྱུགས་སྐྱོང་པ་
དང་འདྲ་སྟེ་རང་སྐྱག་རང་གིས་བྱས་པ་ཡིན། །ལྷག་བསམ་
གྱིས་གཞན་དོན་ལ་མི་བརྩོན་པར་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱིས་རང་དོན་ལ་བརྩོན་
པ་ནི་ལོང་བ་བྱང་ཐང་ལ་འཁོར་པ་དང་འདྲ་སྟེ་རང་སྐྱག་རང་གིས་
བྱས་པ་ཡིན། །མི་འགྲུབ་པའི་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཆེ་ལ་འཛུ་བ་ནི། །
ཉམས་ཆུང་ཁུར་ཆེན་པོ་ཁུར་བ་དང་འདྲ་སྟེ་རང་སྐྱག་རང་གིས་བྱས་
པ་ཡིན། །ང་རྒྱལ་གྱིས་བླ་མ་དམ་པ་དང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཁྲིད
དུ་གསོད་པ་དེ་དབང་པོ་ཆེའི་འདུན་མ་སྟོར་བ་དང་འདྲ་སྟེ་རང་
སྐྱག་རང་གིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཉམས་ལེན་བཞོལ་ནས་མི་ནག་
གི་གྲོང་ལ་འགྲིམས་པ་དེ་རི་དྭགས་ཀླུངས་སུ་བབས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་
རང་སྐྱག་རང་གིས་བྱས་པ་ཡིན། །གཉུག་མའི་ཡེ་ཤེས་མི་
སྐྱོང་བར་འདུ་འཛི འི་སྤྲོས་པས་གཡེང་བར་བྱེད་པ་དེ་མཁའ་ལྡིང་
གཤོག་པ་ཆགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་རང་སྐྱག་རང་གིས་བྱས་པ་ཡིན། །
བླ་མ་དཀོན་མཆོག་གི་དཀོར་ལ་བག་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་དེ་བྱ་ཆུང་མེ་
མདག་འགམ་པ་དང་འདྲ་སྟེ་རང་སྐྱག་རང་གིས་བྱས་པ་ཡིན། །
དེ་ནི་རང་སྐྱག་རང་གིས་བྱས་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །རང་
ཉིད་རང་ལ་ཆེ་བའི་ཆོས་བཅུ་ནི། མི་ཆོས་ཀྱི་ཆགས་སྡང་སྤང་

ནས་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་བྱེད་པ་ནི་རང་དྲིན་རང་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །
ཁྱིམ་ཐབ་དང་གཉེན་གྲོགས་སྤངས་ནས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བསྟེན་པ་དེ
རང་དྲིན་རང་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །འདུ་འཛི་འི་བྱ་བ་བཏང་ནས
ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པ་ནི་རང་དྲིན་རང་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །
གྲོང་པ་དང་འདྲིས་བཤེས་སྤངས་ནས་གཅིག་བུར་དབེན་པར་སྡོད་པ
ནི་རང་དྲིན་རང་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །འདོད་ཡོན་གྱི་འཁྲི་བ་བཅད
ནས་ཆགས་མེད་ལ་ཚུགས་ཐུབ་པ་ནི་རང་དྲིན་རང་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །
ངན་ངོན་ཙམ་ལ་ཆོག་ཤེས་ཤིང་བཟང་པོ་ལ་འདོད་འདུན་མེད་པ་ནི
རང་དྲིན་རང་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །རང་དབང་གཞན་ལ་མི་བསྐྱུར
བར་ཡི་དམ་ལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་དྲིན་རང་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །
ཚེ་འདི་ཡི་འཕྲལ་བདེ་ལ་མི་བལྟ་བར་གཏན་དུ་བདེ་བའི་བྱང་ཆུབ
སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་དྲིན་རང་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །དངོས་པོ་འི
མངོན་ཞེན་སྤངས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་རང་དྲིན་རང
ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །སྒོ་གསུམ་ཐ་མལ་དུ་མི་སྤྱོད་པར་ཚོགས
གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ལ་འབད་པ་ནི་རང་དྲིན་རང་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །
དེ་ནི་རང་དྲིན་རང་ལ་ཆེ་བའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག
པའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི
དབང་པོ་ཐ་མའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། །ཕྱི་ནང་གི་ཆོས
ཐམས་ཅད་སྣང་བ་སྟོང་པ་རིག་པ་དང་སྟོང་པ་ཟུང་འཇུག་བཞིར
རྟོགས་པ་ནི་དབང་པོ་འབྲིང་གི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། །བལྟ

བྱ་ལྟ་བྱེད་རྟོགས་པ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། །དམིགས་པར་ཅི་གཅིག་ལ་གནས་པ་ནི་དབང་པོ་ཐ་མའི་ཡང་དག་པའི་བསྒོམ་པ་ཡིན། །ཟུང་འཇུག་བཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ནི་དབང་པོ་འབྲིང་གི་ཡང་དག་པའི་བསྒོམ་པ་ཡིན། །བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་ཉམས་ལེན་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་ངང་ལ་གནས་པ་ནི་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་བསྒོམ་པ་ཡིན། །ལས་རྒྱུ་འབྲས་མིག་གི་འབྲས་བུ་བཞིན་སྲུང་བ་ནི་དབང་པོ་ཐ་མའི་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་སྒྱུ་མའི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་དབང་པོ་འབྲིང་གི་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཅང་ཅི་ལ་ཡང་མི་སྤྱོད་པ་ནི་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །བདག་འཛིན་དང་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་ཇེ་ཆུང་ཇེ་ཞི་ལ་སོང་པ་ན་དབང་པོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ཀའི་ཡང་དག་པའི་དྲོད་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་པའི་འཁྲུལ་པ་བཅུ་ནི། །དམ་པའི་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་བླ་མ་ལ་མི་བསྟེན་པར་ཟོག་པ་ཁ་བཤད་མཁན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་ཤིན་དུ་འཁྲུལ། །ཀུབ་ཐོབ་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་མི་ཚོལ་བར་དོན་མེད་ཀྱི་རིག་པའི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་དུ་འཁྲུལ། །སྣང་པ་འཕྲུལ་ཤར་ལ་མོ་ཆེ་ཅི་ཕྱེད་མི་བྱེད་པར་གཏན་དུ་སྡོད་ཆོས་ཀྱི་ཤོམ་ར་རྒྱུ་

རྒྱའོ་ཆེ་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ། །རང་གཅིག་ཕྱུར་ཆོས་ཀྱི་
དོན་ལ་མི་སེམས་པར་འཁོར་མང་གི་ནང་ན་ཆོས་བཤད་བྱེད་པ་ནི་
ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ། །ལོངས་སྤྱོད་ཁ་ལྷག་མཆོད་སྦྱིན་དུ་མི་གཏོང་
བར་སེར་སྣ་གཡོ་སྒྱུ་ནོར་རྫས་གསོག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ། །
དམ་ཆོག་སྡོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་མི་བསྲུང་བར་སྒོ་གསུམ་བག་མེད་
འཆལ་པར་གཏོང་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ། །གནས་ལུགས་རྟོགས་
པའི་དོན་ལ་གོམས་འདྲིས་མི་བྱེད་པར་སི་ཆེ་དོན་ཆུང་གི་བྱ་བྱེད་
ཕར་རེ་ཚུར་རེ་ལ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ། །འཁྲུལ་
པ་ཡང་ཅན་གྱི་རང་རྒྱུད་མི་ཐུལ་བར་དམུ་རྒོད་བྱས་པའི་གཞན་རྒྱུད་
འདུལ་བ་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ། །རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཉམས་མྱོང་མི་
སྐྱོང་བར་ཚེ་འདིའི་ཚེ་ཐབས་སྐྱོང་བ་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ། །ད་རེས་
རྟེན་འབྲེལ་འཛོམས་པའི་ཐོག་ལ་བརྩོན་འགྲུས་མ་རྩོམ་པར་ལེ་ལོ་
སྙོམས་ལས་ལ་དགའ་བ་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ། །དེ་ནི་ཆོས་པའི་
འཁྲུལ་ས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །
དང་པོ་སྐྱེ་ཤིས་འཛིག་པའི་དད་པ་གཤའ་མ་ཤ་བ་བརྩོན་དོང་ནས་
འབྲོས་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས། །བར་དུ་ཤི་ཡང་མི་འགྱོད་པའི་བརྩོན་
འགྲུས་ཞིང་པས་སོ་ནམ་རིམ་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས། །ཐ་མར་
ཤི་རྒྱུ་མེད་པའི་བློ་བདེ་པ་བྱ་བ་ལྷབས་ཅན་ཟིན་པའི་སྐྱེས་བུ་ལྟ་བུ་
ཅིག་དགོས། །དང་པོ་ཡང་མེད་དུ་ཤེས་པ་སྐྱེས་བུའི་གནད་
ལ་མདའ་ཕོག་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས། །བར་དུ་ཡིངས་མེད་དུ་

སྒོམ་པ་བྱ་གཅིག་པུ་ཞི་བའི་ས་ལྟ་བྱ་ཅིག་དགོས། །ཐ་མར་བྱར་མེད་དུ་ཤེས་པ་ཕྱུག་མ་དཀྲུས་དེད་པའི་ཞི་མ་ལྟ་བྱ་ཅིག་དགོས། ངང་པོ་ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པ་ལྟོགས་པ་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་དང་འཕྲད་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས། །བར་དུ་རང་སེམས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པ་གྱད་ཀྱི་ནོར་བུ་རྙེད་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས། །ཐ་མ་གཉིས་མེད་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པ་ཟོག་པོ་རྫུན་ཕྱུག་རྡིབ་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་གཟིངས་ནས་འཕྱུར་བའི་བྱ་རོག་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས། །དེ་ནི་དགོས་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །མི་དགོས་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །སེམས་ཉིད་སྟོང་པར་རྟོགས་ན་ཐོས་བསམ་བྱ་མི་དགོས། །རིག་པ་དྲི་མེད་དུ་ཤེས་ན་སྡིག་པ་སྦྱོང་མི་དགོས། རྣལ་མའི་ལམ་ལ་གནས་ན་ཚོགས་བསགས་མི་དགོས། །གཉུག་མའི་ངང་ལ་སྒོམ་ན་ཐབས་ལམ་བསྒོམ་མི་དགོས། །རྣམ་རྟོག་ཆོས་ཉིད་དུ་ཤེས་ན་མི་རྟོག་པ་བསྒོམ་མི་དགོས། །ཉོན་མོངས་རྩ་བྲལ་དུ་ཤེས་ན་གཉེན་པོ་བསྟེན་མི་དགོས། །སྣང་གྲགས་སྒྱུ་མར་ཤེས་ན་དགག་སྒྲུབ་བྱ་མི་དགོས། །སྡུག་བསྔལ་དངོས་གྲུབ་དུ་ཤེས་ན་བདེ་བ་བཙལ་མི་དགོས། །རང་སེམས་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་ན་འཕོ་བ་བྱ་མི་དགོས། །གང་ཡང་གཞན་དོན་དུ་བྱས་ན་རང་དོན་སྒྲུབ་མི་དགོས། །དེ་ནི་མི་དགོས་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །

ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །རིགས་དྲུག་གི་སེམས་

ཅན་ཇི་སྙེད་པའི་ནང་ནས་དལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་མི་ལུས་གཅིག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །མི་ནག་ཆོས་མེད་ཟེ་སྙེད་པའི་ནང་ནས་ཆོས་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །ལམ་གྱི་ཐེག་པ་ཇེ་སྙེད་པའི་ནང་ནས་སྙིང་པོ་འི་དོན་གྱི་ཐེག་པ་འདི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཇི་སྙེད་པ་བས་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་སྤྱད་པ་བས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །དམིགས་བཅས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཇི་སྙེད་ཅིག་བསྒོམས་པ་བས་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་སྤྱད་པ་བས་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྐད་ཅིག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །རྒྱུད་ལ་ཉམས་མྱོང་ཇི་སྙེད་ཅིག་སྐྱེས་པ་བས་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་ཤར་བ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །ཚེད་དུ་བྱས་པའི་ལེགས་སྤྱད་ཇི་སྙེད་ཅིག་སྤྱད་པ་བས་ཚེད་དུ་བྱ་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་སྐད་ཅིག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །ཟང་ཟིང་གི་གཏོང་འགྱེད་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱས་པ་བས་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མ་བཟུང་བ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །

དེ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ལེགས་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །བློ་སེམས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། །བྱ་བ་བཏང་ཡང་ལེགས་ལ་མ་བཏང་

ཡང་ལེགས། །སློ་འདོགས་སེམས་ལ་ཆོད་པའི་གང་ཟག་
གིས། །བསྒོམས་ཀྱང་ལེགས་ལ་མ་བསྒོམས་ཀྱང་ལེ་གས། །
འདོད་ཡོན་ལ་འཁྲི་བ་ཆོད་པའི་གང་ཟག་གིས། །ཆགས་མེད་
བྱས་ཀྱང་ལེགས་ལ་མ་བྱས་ཀྱང་ལེགས། །ཆོས་ཉིད་མངོན་
སུམ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གིས། །ཕྱུག་ཕྱོང་དུ་ཉལ་ཡང་ལེགས་
ལ་མང་པོ་ འི་ཚོགས་དཔོན་བྱས་ཀྱང་ལེགས། །སྣང་བ་སྒྱུ་མར
ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས། །གཅིག་པུར་རི་ཁྲོད་དུ་བསྡད་ཀྱང་
ལེགས་ལ་རྒྱལ་ཁམས་ཕྱོགས་མེད་བསྐོར་ཡང་ལེགས། །སེམས་
ལ་དབང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས། །འདོད་པའི་ཡོན་དན་
སྤྱངས་ཀྱང་ལེགས་ལ་བསྟེན་ཀྱང་ལེགས། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གིས། །དབེན་པར་སྒྲུབ་པ་བྱས་ཀྱང་
ལེགས་ལ་ཚོགས་སུ་གཞན་དོན་བྱས་ཀྱང་ལེགས། །མོས་གུས་
ཐང་ལྷོད་མེད་པའི་གང་ཟག་གིས། །བླ་མའི་ཞབས་དྲུང་དུ་
བསྡད་ཀྱང་ལེགས་ལ་མ་བསྡད་ཀྱང་ལེགས། །མང་དུ་ཐོས་ཤིང
དོན་གོ་བར་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ། །དངོས་གྲུབ་བྱུང་ཡང་
ལེགས་ལ་བར་ཆད་བྱུང་ཡང་ལེགས། །རྟོགས་པ་མཆོག་ཐོབ་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ། ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་རྟགས་ཡོད་ཀྱང་
ལེགས་ལ་མེད་ཀྱང་ལེགས། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ལེགས
པའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་དན་བཅུ་ནི།
ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་། ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་དང་། །

སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་དང་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། །བསམ་
གཏན་བཞི་དང་། །གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་
བཞི་དང་། །ཐུགས་ཀྱི་སྨིན་གྲོལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇིག་
རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མིའི་ཤང་
ནས་རྒྱལ་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བ་དང་། །བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཆེ་
ཞིང་མཐོ་བ་དང་། །ཁྱིམ་བདག་གི་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བ་དང་།
རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ལ་སོགས་པ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་། །
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རིགས་བཅུ་བདུན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ལྷ་
རིགས་བཞི་འཇིག་རྟེན་ན་འབྱུང་བ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
ནོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། །ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་
དང་། ཕྱིར་མ་འོང་བ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་
སངས་རྒྱས་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་
རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཞིང་འབྱུང་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐུགས་
ཇེ་རང་ཤར་གྱི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་སྲིད་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་
ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྷུན་གྲུབ་དུ་འབྱུང་བ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་
གང་ལ་གང་འདོས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བས་ན་དམ་

པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །ངན་སོང་དང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ན་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དཀར་པོ་དགེ་བའི་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་ངན་པ་དག་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་སུ་བློ་འགྱུར་ནས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རིགས་སུ་གནས་ཞིང་། །མི་ཀུན་གྱི་གཙུག་ཏུ་འཁྱེར་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །སྔར་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་ལ་བག་མེད་དུ་སྤྱོད་ཅིང་དམྱལ་བའི་བུད་ཤིང་གི་རྒྱུ་གསོག་པ་དེ་ཡང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བློ་ལྷ་འགྱུར་ནས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གྱུར་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཙམ་མམ། །མོས་པ་ཙམ་མམ། །དགའ་བ་ཙམ་མམ། ཆ་ལུགས་འཛིན་པ་ཙམ་ཡང་ཀུན་གྱིས་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་། །བསྙེན་བཀུར་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །བདོག་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱངས་ནས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། རི་ཁྲོད་དགོན་པ་དག་ཏུ་ཡིབས་ནས་བསྡད་ཀྱང་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འབྱུང་བ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྡུས་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །མིང་ཙམ་གྱི་ཆོས་བཅུ་ནི། །གཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་དུ་མེད་པས་གཞི་མིང་ཙམ་ཡིན། །ལམ

ལ་བགྲོད་བྱ་བགྲོད་བྱེད་མེད་པས་ལམ་མིང་ཙམ་ཡིན། །གནས་
ལུགས་ལ་བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་མེད་པས་རྟོགས་པ་མིང་ཙམ་ཡིན། །
གཉུག་མ་ལ་བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་མེད་པས་ཉམས་མྱོང་མིང་ཙམ་
ཡིན། །གཤིས་ལ་སྤྱང་བྱ་སྤྱོང་བྱེད་མེད་པས་སྤྱོད་པ་མིང་ཙམ་
ཡིན། །དོན་ལ་བསྲུང་བྱ་སྲུང་བྱེད་མེད་པས་དམ་ཚིག་མིང་
ཙམ་ཡིན། དོན་ལ་གསག་བྱ་གསོག་བྱེད་མེད་པས་ཚོགས་
གཉིས་མིང་ཙམ་ཡིན། །དོན་ལ་སྦྱང་བྱ་སྦྱོང་བྱེད་མེད་པས་
སྒྲིབ་གཉིས་མིང་ཙམ་ཡིན། །དོན་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་བྱེད་མེད་
པས་འཁོར་བ་མིང་ཙམ་ཡིན། །དོན་ལ་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་བྱེད་མེད་
པས་འབྲས་བུ་མིང་ཙམ་ཡིན། །དེ་ནི་མིང་ཙམ་གྱི་ཆོས་བཅུ་
ཡིན་ནོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི། །
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་སྐུར་གནས་
པས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གཞི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
དབྱིངས་ལས་མཆེད་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་
གྱིས་གྲུབ། །མཐའ་བྲལ་བློ་འདས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་ཕྱོགས་
རིས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །ཡོད་
ལ་བྱ་བ་མེད་པའི་ཉམས་མྱོང་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པས་བདེ་
བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །བྱ་བྲལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་
བླང་དོར་གྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །
དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་སྐུ་ལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་

སྨོན་པ་མེད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །ཐུགས་རྗེ་
རང་བྱུང་གི་ལོངས་སྐུ་ལ་སྐྱེ་ཤི་འཕོ་འགྱུར་གྱི་སྨོན་པ་མེད་པས་བདེ་
བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །ཐུགས་རྗེ་རང་ཤར་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་
ལ་གཉིས་སྣང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྨོན་པ་མེད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་
གྱིས་གྲུབ། །བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བདག་ལྟ་མཚན་
མའི་སྨོན་པ་མེད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །ཚད་མེད་
ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་ལ་རྒྱུ་ཆད་དུས་ཆོགས་མེད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོར
ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། །དེ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཆོས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཟག་མེད་མཁྱེན་པ་དང་ལྡན་པའི་བླ་མ་དང་། །
རྗེ་བཙུན་སློབ་མ་ལ་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་
བ་ཅན་གྱི་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དུ་མངའ་གསོལ་བའི་དཔལ་ལྡན་མར
མེ་མཛོད་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་བཀའ་གདམས
པའི་བླ་མ་སྐུ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ལས་ཐོས་པ་དང་། །རྒྱ་གར་འཕགས
པའི་ཡུལ་དུ་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པའི་སྐྱེས་མཆོག་ནཱ་རོ་མཻ་ཏྲི་གཉིས
དང་། མར་པ་ལྷོ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི
ཐུགས་ཀྱི་བཅུད་འཛིན་པ་རྗེ་བཙུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་མི་ལ་རས་པས་རྗེས་
སུ་བཟུང་བའི་གསུང་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི
ལམ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ཅེས་བྱ་བ། །བཀའ་ཕྱག
གཉིས་ཀྱིས་གདམས་པའི་མཛོད་འཆང་བ་ཤར་དྭགས་པོ་སྒོམ་ཚོམ
བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱིས་བྲིས་པ་རྫོགས་སོ། ། ||

༄༅ རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་ཞལ་ནས། མ་འོངས་པའི་གང་ཟག་བདག་ལ་མོས་ཤིང་བདག་དང་མ་འཕྲད་སྙམས་པ་ཀུན་ཀྱང་། ཁོ་བོས་བཙམས་པའི་ལམ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་དང་། ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལ་སོགས་བསྟན་བཅོས་རྣམས་གཟིགས་པར་ཞུ། ང་དང་མངོན་སུམ་དུ་འཕྲད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་ཀྱི་གསུངས་འདུག་པས། རྗེ་སྒམ་པོ་པ་ལ་མོས་པའི་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་འདི་དག་སློབ་པའི་ལམ་ལ་བརྩོན་པར་ཞུའོ།། །།

❀—❀

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཀུན་འདུས་པའི་གཞུང་། །
བསྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན། །
འཁོད་པའི་གསུང་རབ་ངོ་མཚར་ཡི་གེའི་རིས། །
མཆོད་སྦྱིན་མི་ཟད་པར་དུ་བཀོད་པའི་དགེས། །
རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི། །
རིང་ལུགས་སྲིད་པའི་མཐར་ཡང་མི་ནུབ་ཅིང་། །
དེ་འཛིན་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐུ་བཞུགས་རྣམས། །
སྐུ་ཚེ་མི་ཤིག་རྡོ་རྗེར་འཚོ་གཞེས་ཤོག །
ལྷག་པར་རྒྱལ་མཆོག་བདེ་གཤེགས་བཅུ་བདུན་པའི། །
གསང་གསུམ་བསྟན་འགྲོ་འི་གཉེན་དུ་སྐྱུར་འགྱོན་ནས། །

འགྲོ་རྣམས་གང་གི་ནམ་ཐར་མཐོང་ཐོས་ཀྱིས། །

སྡུག་བསྔལ་ཅོད་ནས་ཞི་བའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པའང་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག་ཏུ་དགོས་ཅེས་དཔལ་ཀརྨའི་ཡླི་ན་ལན་དྲའི་བདེ་དོན་ལྡན་ཚོགས་སྐབས་བཞི་པ་ནས་ལྔ་ཛས་དཀར་པོ་སྲིད་ན་རིང་བའོ་དེན་བཅས་བསྐྱལ་བའི་ངོར། དུས་ཀྱི་མཐར་སྐྱེས་པའི་འདུ་གསུམ་པ་མཉན་མང་དཔལ་ལྡན་རང་བྱུང་འབོད་པས་སྨན་པའོ། །

❀—❀

ནོར་བཅོས་རེའུ་མིག་

ཤོག་གྲངས་	ཡིག་ཕྲེང་	ནོར་བ་	བཅོས་པ་
5	17	སྐལ་བ་	སྐལ་པ་
7	7	ལྷག་བར་	ལྷག་པར་
11	13	རགས་ཀྱི་	རོགས་ཀྱི་
20	16	མཆོག་ག་	མཆོག་གི་
23	1	ཇི་ལྷུ་བྲ་ག་	ཇི་ལྷུ་བྲ་ཞིག་
25	10	བྲན་	བྲིན
35	8	འས་	འོས་
37	7	ལག་པར་	ལོག་པར་
43	10	ཀླུང་ས་	ཀླུང་གི་
43	14	མན་	མེན་
47	11	སྐད་ཅིག་གས་	སྐད་ཅིག་གིས
49	9	གཅག་ཏུ་	གཅིག་ཏུ
53	7	སྦ་	སྦད་
58	10	ལྷང་བ་	ལྷུང་བ་
75	11	སློབ་སྦྱང་	སློབ་སྦྱིང་
87	13	བརྗད་པ་	བརྗོད་པ
90	13	ཐབ་	ཐོབ་
104	9	སྣ་	སྣོ་
106	16	སྙང་རྗེ་	སྙིང་རྗེ་

ཤོག་གྲངས་	ཡིག་ཕྲེང་	ནོར་བ་	བཅོས་པ་
164	15	ཆས་ཅན་ཕྱུར་	ཆོས་ཅན་ཕྱིར་
143	12	མད་	མདོ་
163	8	ཆ་ག་	ཆོ་ག་
163	10	ཉོམ་པ་	སྙོམ་པ་
164	14	འདད་	འདོད་
177	6	གཉས་	གཉིས་
184	13	བཙོན་འགྲོས་	བརྩོན་འགྲུས་
197	10	ཁྲ་ལ་	ཁྲི་ལ་
199	5	སྒྲུ་མ་	སྒྲུ་མ་
214	14	སྤང་པ་	སྤོང་པ་
225	18	སྒྲེགས་	སྒྲོགས་
226	2	གཏོད་པའི་	གཏོང་བའི་
234	20	མད་	མདོ་
249	20	ཉོན་མངས་	ཉོན་མོངས་
259	3	ཡང་བའི་	ཡོང་བའི་
264	6	འདད་	འདོད་
264	13	ཉན་མོངས་	ཉོན་མོངས་
274	11	མན་	མིན་
277	10	འད་ནི་	འདི་ནི་

ཤོག་གྲངས་	ཡིག་ཕྲེང་	ནོར་བ་	བཅོས་པ་
290	15	འདར་	འདེར་
292	7	མཆད་	མཆོད་
295	18	བར་	ཕོར་
302	7	ཀྱིང་	ཀྱང་
332	13	ཀུ་ན་རྫོ་བ་	ཀུན་རྫོབ་
333	19	ན་	ནི་
338	10	རྒྱུན་	རྒྱུས་
340	7	རྡགས་པ་	རྟོགས་པ་
340	10	ལྷན་ན་	ལྷན་ནོ
344	4	དུའ་	དུའོ
347	18	བཞན་	བཞིན་

[illegible]

[redacted]

~~CAH~~

Singay